

Dariusz Sieczkowski

Słowacko-polski słownik tematyczny dla uczniów i studentów

**166 tematów
współczesne słownictwo
podstawowa frazeologia**

**Publikacja darmowa (CC-BY-NC-ND)
wydanie 4 – poprawione i zaktualizowane
Oświęcim 2016**

OD AUTORA

Słowacko-polski słownik tematyczny dla uczniów i studentów pisałem w czasach studenckich. W 2011 roku napisałem dość obszerną wersję, którą próbowałem sprzedawać w ramach działalności gospodarczej, jednak nie było żadnego zainteresowania. Ta sama wersja była pisana w pośpiechu, a przez to niedokończona. Od 2012 roku została udostępniona za darmo. Postanowiłem dokończyć rozpoczętą pracę. Przez lata nie udało mi się znaleźć czasu, brakowało również chęci i motywacji. W 2016 roku uznałem, iż nadszedł czas na dokończenie publikacji, bowiem chciałbym coś po sobie pozostawić.

Wydanie słownika z 2016 roku różni się od poprzedniego bardziej czytelnym układem haseł, dodatkowymi tematami oraz drobnymi poprawkami. Dla mnie jako autora najważniejsze było to, aby czytelnik mógł łatwo opanować potrzebne słownictwo z danej grupy tematycznej.

Słownik był pisany od zera, jest to praca stworzona bez żadnych szablonów typu lista słów po polsku i żmudne tłumaczenie pojedynczych wyrazów. To zbyt nudne, więc opracowałem go głównie na podstawie lektury słowackich portali internetowych, blogów, Wikipedii i nielicznych opracowań słownikowych. W 2014 roku większość najważniejszych słowackich portali wprowadziła opłatę za dostęp do dużej części artykułów, co dwa lata później znacznie utrudniło pracę. Ze względu na metodę tworzenia słownika może zdarzyć się, iż w którymś z tematów nie będzie niektórych podstawowych słów.

Postawiłem na jakość, dlatego unikałem tworzenia tematów z setkami słówek, które nigdy nie będą potrzebne zwykłym studentom, a przydadzą się jedynie tłumaczom literatury pięknej. Zrezygnowałem też z opracowań terminologii specjalistycznej. Jeżeli jednak było wskazane szczegółowe opracowanie bloku tematycznego, starałem się tworzyć podtematy.

Słownik został opracowany w Polsce, w małym miasteczku, bez dostępu do specjalistycznych publikacji w języku słowackim. Słownik nie przeszedł przez korektę, więc na pewno jest w nim trochę błędów, ale jako osoba bez znajomości i układów nie mam żadnych szans na jakąkolwiek współpracę i stworzenie słownika z prawdziwego zdarzenia. Praca powstała też bez żadnego wsparcia merytorycznego, technicznego i finansowego, dlatego należy traktować ją jako czysto amatorską.

Słownik tematyczny słowacko-polski jest darmowy, można go rozpowszechniać w dowolny sposób, lecz **proszę nie używać tego słownika w wyszukiwarkach dwujęzycznych – to słownik tematyczny, który rządzi się zupełnie innymi prawami, więc często będą wychodziły błędne tłumaczenia.**

Ze względu na ograniczone możliwości przykładowe zdania ograniczyłem do minimum – służą jedynie do wypełnienia miejsca. Opracowane bloki tematyczne dotyczące frazeologii również są przeznaczone dla studentów języka słowackiego.

Słownik nie zastąpi kontaktu z językiem i zajęć praktycznych z języka, powinien być traktowany jako publikacja uzupełniająca, wypełniająca lukę na rynku słowników dla uczniów i studentów.

Słownik ten, podobnie jak inne moje słowniki, po korekcie mógłby zostać przetłumaczony na inne języki i służyć studentom z całego świata jako pomoc w nauce języka słowackiego.

Jeśli słownik ci się spodoba, możesz kiedyś zapalicz znicz na moim grobie.

Dariusz Sieczkowski

SPIS TREŚCI

1. KOLEJE ŻYCIA

1.1 Rodzina	7
1.2 Małżeństwo	8
1.3 Rutynowe czynności	9
1.4 Od narodzin do starości	12
1.5 Śmierć	14
1.6 Życie towarzyskie	15
1.7 Dom i mieszkanie	17
1.8 Problemy	20
1.9 Rzeczy osobiste	21
1.10 Szkoła	22
1.11 Studia	24

2. CZŁOWIEK

2.1 Części ciała	25
2.2 Wygląd	27
2.3 Seks	29
2.4 Potrzeby fizjologiczne	29
2.5 Nałogi	30
2.6 Inteligencja	31
2.7 Charakter	33

3. EMOCJE I UCZUCIA

3.1 Emocje i uczucia - słownictwo podstawowe	35
3.2 Radość	35
3.3 Smutek	36
3.4 Gniew	36
3.5 Strach	37
3.6 Humor	37
3.7 Wzajemne stosunki	38
3.8 Miłość	38

4. ŚWIAT WOKÓŁ NAS

4.1 Zmysły	39
4.2 Czas	41
4.3 Prawda i kłamstwo	42
4.4 Przestrzeń	43
4.5 Dźwięk	44
4.6 Kolor	45
4.7 Kształt	45
4.8 Światło	46
4.9 Ruch	46
4.10 Ilość	46

5. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

5.1 Przystępczość	47
5.2 Sąd	49
5.3 Więzienie	50
5.4 Służby specjalne	51
5.5 Terroryzm	51
5.6 Broń	52
5.7 Wojsko	52
5.8 Wojna	53
5.9 Katastrofy	54
5.10 Klęski żywiołowe	55

6. NAUKA	
6.1 Pojęcia ogólne	57
6.2 Astronomia	58
6.3 Fizyka	59
6.4 Optyka	60
6.5 Chemia	60
6.6 Pierwiastki	61
6.7 Matematyka	61
6.8 Geometria	62
6.9 Geografia	62
6.10 Archeologia	63
6.11 Filozofia	63
6.12 Socjologia	64
6.13 Nowomowa	64
6.14 Genetyka	64
6.15 Jednostki	65
6.16 Językoznawstwo	65
7. SPOŁECZEŃSTWO	
7.1 Społeczeństwo	66
7.2 Polityka	68
7.3 Wybory	70
7.4 Religia	70
7.5 Miasto	73
7.6 Wieś	74
7.7 Środki masowego przekazu	75
7.8 Historia	76
8. JĘZYK BIZNESU	
8.1 Bank	77
8.2 Firma	78
8.3 Giełda	78
8.4 Gospodarka	79
8.5 Handel	79
8.6 Inwestycje	80
8.7 Ubezpieczenia społeczne	80
8.8 Pieniądze	81
8.9 Podatki	82
8.10 Ubezpieczenia	83
8.11 Umowa	83
8.12 Praca	84
8.13 Zawody	86
9. TURYSTYKA	
9.1 Podróż pociągiem	87
9.2 Podróż samolotem	88
9.3 Podróż drogą morską	89
9.4 Podróż samochodem	90
9.5 Ruch drogowy	90
9.6 Nocleg	91
9.7 Komunikacja miejska	91
9.8 Podróżowanie	92
9.9 Nad wodą	93
9.10 W górach	93
10. PRZYRODA	
10.1 Łąd	94
10.2 Woda	95
10.3 Zwierzęta	96
10.4 Rośliny	98
10.5 Pogoda	99

11. SPORT	
11.1 Dyscypliny sportowe	101
11.2 Rywalizacja	102
11.3 Piłka nożna	103
11.4 Hokej na lodzie	103
11.5 Boks	103
11.6 Kolarstwo	104
11.7 Lekkoatletyka	104
11.8 Tenis	104
11.9 Olimpiada	105
11.10 Gimnastyka	105
12. TECHNOLOGIA	
12.1 Komputer	106
12.2 Internet	106
12.3 Oprogramowanie	107
12.4 Budownictwo	108
12.5 Samochód	109
12.6 Elektrotechnika	110
12.7 Przemysł	110
13. HANDEL I USŁUGI	
13.1 Zakupy	111
13.2 Artykuły spożywcze	112
13.3 Owoce	112
13.4 Warzywa i przyprawy	113
13.5 Drogeria	113
13.6 Artykuły gospodarstwa domowego	114
13.7 Artykuły RTV	114
13.8 Fotografia	114
13.9 Fryzjer	115
13.10 Obuwie	115
13.11 Odzież	116
13.12 Poczta	118
13.13 Telekomunikacja	118
13.14 Usługi gastronomiczne	119
13.15 Napoje	120
14. KULTURA	
14.1 Literatura	121
14.2 Film	123
14.3 Muzyka	124
14.4 Instrumenty muzyczne	125
14.5 Teatr	125
14.6 Sztuka	126
14.7 Malarstwo	126
15. KULTURA	
15.1 Moda	127
15.2 Showbiznes	127
15.3 Hazard	128
15.4 Konkurs	128
15.5 Taniec	129
15.6 Wędkarstwo	129
15.7 Grzybiarstwo	129
15.8 Zwierzęta domowe	130
15.9 Myślistwo	131
15.10 Świat magii	131
15.11 Ogród	133
15.12 Karty	133

16. ZDROWIE	
16.1 Zdrowie - pojęcia ogólne	134
16.2 Choroba	135
16.3 Leczenie	139
16.4 Urazy	140
16.5 U dentysty	141
17. NAZWY GEOGRAFICZNE	
17.1 Państwa	142
17.2 Terytoria zależne i regiony	144
17.3 Miasta	145
17.4 Narodowości	146
17.5 Rzeki, morza i oceany	148
18. PODSTAWOWA FRAZEOLOGIA	
18.1 Zwierzęta we frazeologii	149
18.2 Kolory we frazeologii	150
18.3 Czas we frazeologii	151
18.4 Części ciała we frazeologii	152
18.5 Biznes we frazeologii	153
18.6 Liczby we frazeologii	153
18.7 Podstawowe przysłowia	154

BIBLIOGRAFIA:

Z.Jurczak, H.Mieczkowska, E.Orwińska, M. Papież "Słownik słowacko-polski", Kraków 2005
 Praca zbiorowa, "Rozmówki słowacko-polskie", wyd. Lingea, Bratysława 2010
 Słowniki języka słowackiego online (<http://slovniky.korpus.sk>)

Ponadto słownictwo i zdania zostały zaczerpnięte z następujących źródeł:

Strona internetowa i blogi dziennika "Sme" (www.sme.sk)
 Strona internetowa dziennika "Pravda" (www.pravda.sk)
 Strona internetowa dziennika "Plus Jeden Deň" (www.pluska.sk)

Do przygotowania słownika wykorzystano bezpłatny program Open Office Writer.

SKRÓTY:

dziec. - język dziecięcy
 fraz. - frazeologia
 rzad. - rzadko
 lit. - używane w literaturze
 poet. - używane w poezji
 pot. - używane w języku potocznym

ZASTRZEŻENIA:

- autor nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne błędy w tłumaczeniach w dziale "Zdrowie"

1. KOLEJE ŻYCIA

1.1 RODZINA

RODZINA - POJĘCIA OGÓLNE:

bezdetná rodina - bezdzietna rodzina
blízka rodina - bliska rodzina
byť s niekým v príbuzenstve - być z kimś spokrewnionym
ďaleká rodina - daleka rodzina
hlava rodiny - głowa rodziny
jedináčik - jedynak/jedynaczka
pán domu - pan domu
patriť do rodiny - należeć do rodziny
početná rodina - liczna rodzina
postarať sa o rodinu - zatroszczyć się o rodzinę
potomstvo - potomstwo
prababička - prababcia
pradedo - pradziadek
prarodičia - dziadkowie
pravnučka - prawnuczka
pravnuke - prawnuk
príbuzenstvo - krewni
rod - ród
rodičia - rodzice

rodičovstvo - rodzicielstwo
rodinka - rodzinka
rodinná pohoda - rodzinna sielanka
rodinná tradícia - rodzinna tradycja
rodinný kozub - ognisko domowe
rodinný kruh - grono rodzinne
rodinný život - życie rodzinne
sirota - sierota
sirotinec - sierociniec
slobodná matka - samotna matka
spriaznenosť - pokrewieństwo
spriaznený - spokrewniony
spríbuzenosť - pokrewieństwo
spríbuznený - spokrewniony
starostlivý otec - troskliwy ojciec
trojčlenná rodina - trzyosobowa rodzina
založiť si rodinu - założyć rodzinę
zdravá rodina - zdrowa rodzina
živiť rodinu - utrzymywać rodzinę
živiteľ rodiny - żywiciel rodziny

CZŁONKOWIE RODZINY:

braček - braciszek
bratranec - kuzyn
dcéra - córka
dcéruška - córeczka
dieťa - dziecko
dvojčatá - bliźniaki
krstná dcéra - chrześniaczka
krstná matka - matka chrzestna
krstný otec - ojciec chrzestny
krstný syn - chrześniak
matka - matka
neter; bratova dcéra - bratanica
neter; sestrina dcéra - siostrzenica
nevlastná dcéra - pasierbica
nevlastná matka - macocha
nevlastní rodičia - przybrani rodzice
nevlastný otec - ojczym
nevlastný syn - pasierb
otcovský - ojcowski
otec - ojciec
otecko - ojczulek
rodinný príslušník - członek rodziny

sesternica - kuzynka
sestrička - siostrzyczka
starí rodičia - dziadkowie
starší brat - starszy brat
strýko; matkin brat - wujek
strýko; otcov brat - stryj
súrodenci - rodzeństwo
svokor - teść
svokra - teściowa
syn - syn
synáčik - synalek
synček - synek
synovec, bratov syn - bratanek
synovec, sestrin syn - siostrzeniec
švagor - szwagier
švagrína - bratowa
teta - ciocia
vnúčik - wnuczuś
vnučka - wnuczka
vnuk - wnuk
zať - zięć

Aký otec, taký syn.
Ponajprv sa pobral k rodičom.
Pri stole sedí celá rodina.

Jaki ojciec, taki syn.
Najpierw wybrał się do rodziców.
Przy stole siedzi cała rodzina.

1.2 MAŁŻEŃSTWO

PRZED ŚLUBEM:

dievča súce na vydaj - panna na wydaniu
požiadať dievča o ruku - poprosić dziewczynę o rękę
snúbenec - narzeczony
snúbenci - narzeczeni

snúbenecký - narzeczeński
snúbienica - narzeczona
zasnúbenie - zaręczyny
zasnúbiť sa - zaręczyć się

MAŁŻEŃSTWO:

byť pod papučou - być pod pantoflem
druhýkrát ženatý - żonaty po raz drugi
manžel - mąż, małżonek
manželka - żona; małżonka
manželský pár - para małżeńska
manželský zväzok - związek małżeński
manželstvo - małżeństwo
mať dobrého muža - mieć dobrego męża
mať vernú ženu - mieć wierną żonę
milenec - kochanek

milenka - kochanka
partner - partner
spoločný život - wspólne życie
spolužitie - współżycie
strieborná svadba - srebrne gody
šťastné manželstvo - szczęśliwe małżeństwo
vekový rozdiel - różnica wieku
vernosť - wierność
zlatá svadba - złote gody
životný partner - życiowy partner

ŚLUB:

cirkevný sobáš - ślub kościelny
družba - družba
družica - druhna
ísť pred oltár - iść do ołtarza
matričný úrad - urząd stanu cywilnego
mladomanželia - nowożeńcy
mladucha (rzad.) - panna młoda
nevesta - panna młoda
novomanželia - nowożeńcy
občiansky sobáš - ślub cywilny
obrúčka - obrączka
ożeniť sa - ożenić się
pozvánka na svadbu - zaproszenie na ślub
sobáš - ślub
sobášiť - udzielać ślubu
sobášiť sa - brać ślub
sobášna hostina - przyjęcie weselne

sobášna sieň - sala ślubów
sobášny list - akt ślubu
sobášny obrad - ceremonia ślubna
svadba - ślub
svadobná cesta - podróż poślubna
svadobné rúcho - szaty weselne
svadobné šaty - suknia ślubna
svadobný dar - prezent ślubny
svadobný prsteň - obrączka
svedkovia pri sobáši - świadkowie na ślubie
veselica - wesele
vydaj - zamażpójście
vydať sa - wyjść za mąż
zosobášiť sa - wziąć ślub
ženba - ożenek
ženich - pan młody

ROZWÓD:

dôvod na rozvod - przyczyna rozwodu; powód rozwodu
našla si iného - znalazła sobie innego
nevera - niewierność, zdrada
nevernosť - niewierność
podat' návrh na rozvod - złożyć pozew rozwodowy
požiadať o rozvod - wystąpić o rozwód
rozsobáš (rzad.) - rozwód
rozvedený - rozwiedziony

rozvod - rozwód
rozvodové konanie - postępowanie rozwodowe
rozvrátiť manželstvo - rozbić małżeństwo
útek od muža - ucieczka od męża
vyhlásenie neplatnosti manželstva - unieważnienie małżeństwa
výživné - alimenty
vyživovacia povinnosť - obowiązek alimentacyjny

Oslávili tridsiate výročie svadby.
Všetci kamaráti sa poženili.
Život bez partnera nemá cenu.

Uczcili trzydziestą rocznicę ślubu.
Wszyscy koledzy już się poženili.
Życie bez partnera nie ma sensu.

1.3 RUTYNOWE CZYNNOSCI

CZYNNOŚCI CODZIENNE:

behať - biegać
bicyklovať - jeździć na rowerze
bývať - mieszkać
celý deň je doma - cały dzień jest w domu
čakať - czekać
čítať - czytać
hľadať - szukać
hovoriť - mówić
hrať na hudobnom nástroji - grać na instrumencie muzycznym
chodievat' do kina - chodzić do kina
ísť sa prevetrať - iść się przewietrzyć
kresliť - rysować
kúpiť noviny - kupić gazetę
mysliť - myśleć
nájsť - znaleźć
nakúpiť - zrobić zakupy
napísať - napisać
opakovať (si) - powtarzać (sobie)
písať - pisać
počkať - poczekać
počúvať - słuchać
podeliť povinnosti - rozdzielić obowiązki
pohovoriť - porozmawiać
pokúsiť sa - spróbować
poliať kvety - podlać kwiatki
pomáhať - pomagać
pomôcť - pomóc

Prosila som ho, aby zostal doma.
Rýchla prechádzka New Yorkom.
Počkal si na vhodnú chvíľu.
Zateplené budovy je potrebné dobre vetrať.
Chvíľu som hľadal vhodný výraz.
Si učení — vieš čítať a písať.

ODPOCZYNEK:

ležať - leżeć
oddych - odpoczynek
oddýchnuť si - odpocząć
oddychovať - odpoczywać
odpočinúť si - odpocząć
poležať (si) - poleżeć (sobie)

Deti si majú cez prázdniny oddýchnuť.
Zaslúžený oddych neprichádza do úvahy.
Som si istý, že potrebujete oddych.
Z otcovho hlasu som vycítil únavu.
Doľahla naňho únava.
Chcela som si dnes poležať.

poobzerat' sa v zrkadle - pooglądać się w lustrze
poprechádzat' sa - pospacerować
porozkladať taniere - porozkładać talerze
postavit' (vodu) na čaj - postawić (wodę) na herbatę
povedať - powiedzieć
pozalievat' kvety - popodlewać kwiaty
pozerať film - oglądać film
pozorovať - obserwować
poprosiť - poprosić
prečítať si - przeczytać
prechádzka - spacer
prekážať - przeszkadzać
preobut' si topánky - zmienić buty
preobúvať sa - zmieniać buty
preveriť - sprawdzić
raňajkovať - jeść śniadanie
raňajky - śniadanie
robiť - robić
rozhodnúť sa - zdecydować się
uvarit' večeru - ugotować kolację
varenie - gotowanie
varit' - gotować
večerať - jeść kolację
vetrať - wietrzyć
vyzliecť sa - rozebrać się
vyzút' sa - zdjąć buty
vyzúvať sa - zdejmować buty

Prosiłam go, aby został w domu.
Szybki spacer po Nowym Jorku.
Począkał na odpowiednią chwilę.
Ocieplone budynki trzeba dobrze wietrzyć.
Przez chwilę szukałem odpowiedniego słowa.
Jesteś uczony - potrafisz czytać i pisać.

prestávka - przerwa
relax - relaks
sedieť - siedzieć
únava - zmęczenie
usalašiť sa vo foteli - usadowić się w fotelu

Dzieci powinny przez wakacje odpocząć.
Zasłużony odpoczynek nie wchodzi w grę.
Jestem pewien, że potrzebujecie odpocząć.
W głosie ojca wyczułem zmęczenie.
Ogarnęło go zmęczenie.
Chciałam sobie dzisiaj poleżeć.

SPRZĄTANIE:

bordelár - bałaganiarz
bordelárka - bałaganiara
čistý - czysty
jarné upratovanie - wiosenne porządki
luxovať - odkurzać
metla - miotła
metlička - miotelka
neporiadok - bałagan
odpratať smeti - wyrzucić śmieci
poriadok - porządek
postierat' prach - pościerać kurze
poutierat' riad - powycierać naczynia
povyhadzovat' haraburdie - wyrzucić rupiecie
pozametat' - pozamiatać
prach - kurz; kurze
pranie - pranie
prašiak - trzepak

Nahádzať veci do práčky.
Popratať šaty do skrine.
Pozmetat' pavučiny zo steny.
Chcem za sebou upratať.
Keď všetko upracete?
Upratol dom, umyl taniere a šálky.
O šiestej som vstal, žehlil som a vysával.
Stretol som ju, keď zametala chodník.
Prepáč mi ten neporiadok.

Frazeologia:

Zametat' pred vlastným prahom.
Nová metla dobre metie.

HIGIENA OSOBISTA:

čistiť si zuby - myć zęby
dávkovalč mydla - dozownik mydła
holiť (sa) - golić się
hygiena - higiena
intimna hygiena - higiena intymna
kúpať (sa) - kąpać (się)
kúpeľ - kąpiel
mydielko - mydełko
mydlo - mydło
opláknut' - oplukać

Neumývajte si zuby ihneď po jedle.
Nestihla si si umyť vlasy.
Trikrát denne sa holil.
vôbec nedbal na osobnú hygienu.
Dať si sprchu.
Zacítila vôňu ruží a mydla.
Mydlo berie na seba našu špinu.
Žeby sa tam niekto kúpať?
Môj otec sa práve kúpe.

prašit' koberec - trzepać dywan
prat' - prać
skviet' sa čistotou - lśnić czystością
špina - brud
špinavý - brudny
umyt' riad - umyć naczynia
umývanie riadu - mycie naczyń
upratať - posprzątać; sprzątnąć
upratovať - sprzątać
vysávač - odkurzacz
vysávať - odkurzać
zametat' - zamiatać
zamiest' - zamieść
zmiest' - zmieść
žehlička - żelazko
žehliť - prasować

Wrzucić rzeczy do pralki
Pochować ubrania do szafy
Pozmiatać pajęczyny ze ściany.
Chcę po sobie posprzątać.
Kiedy wszystko posprzątacie?
Posprzątał dom, umył talerze i szklanki.
O szóstej wstałem, prasowałem i odkurzałem.
Spotkałem ją, kiedy zamiatała chodnik.
Wybacz mi ten bałagan.

Zamiatać przed własnym progiem.
Nowa miotła dobrze zamiata.

pilovat' si nechty - piłować paznokcie
sprcha - prysznic
sprchovat' sa - brać prysznic
sprchový gél - żel pod prysznic
strihat' si nechty - obcinać paznokcie
šampón na vlasy - szampon do włosów
umyt' - umyć
umývat' sa mydlom - myć się mydłem
vykúpať sa - wykąpać się
vysprchovat' sa - wziąć prysznic

Nie myjcie zębów tuż po posiłku.
Nie zdążyła umyć włosów.
Golił się trzy razy dziennie.
W ogóle nie dbał o higienę osobistą.
Wziąć prysznic.
Poczuła zapach róż i mydła.
Mydło bierze na siebie nasz brud.
Czyżby ktoś się tam kąpał?
Mój ojciec właśnie się kąpie.

SEN:

bralo ho do spania - ogarniała go senność
budiček - 1. budziczek 2. pobudka
budík - budzik
budit' (sa) - budzić (się)
byť hore do polnoci - nie spać do północy
dat' deti spať - położyć dzieci spać
driemať - drzemać
chodit' spať so sliapkami - chodzić spać z kurami
chrápať - 1. chrapać 2. spać
fahnút' si do posteľe - położyć się do łóżka
ležať v polospánku - leżeć w półśnie
námesačnica - lunatyczka
námesačnik - lunatyk
nastavit' si budík - nastawić budzik
nespavosť - bezsenność
odostlať posteľ - rozesać łóżko
pokojne spať - spać spokojnie
polospánok - półsen
poobedňajšie driemanie - poobiednia drzemka
pospať si - pospać
pospiačky - śpiąc, przez sen
pospinkať si - pospać /w mowie dziecięcej/
postieľať - słać
pozaspávať - pozasypiać
prebrať sa - obudzić się
prebudit' (sa) - przebudzić (się)
predriemať - przedrzemać

Deti sa postrhávali zo sna.
Deti si už polfhali.
Ponosuje sa, že nemôže spávať.
Ráno všetci skoro povstávali.
V nedeľu ráno si ľudia chcú pospať.
Bralo ho do spania.
Chodit' spať so sliapkami.
Prišiel na mňa spánok.

INNE CZYNNNOŚCI:

doprosovať sa - prosić się
dopytovať sa - dopytywać się
klásť otázku - zadawać pytanie
klebetenie so susedkou - plotkowanie z sąsiadką
obhrýzať si nechty - obgryzać paznokcie
opýtať sa - zapytać się
ospravedlniť sa - przeprosić
piecť - piec
pískať si - gwizdać
plánovať - planować
podporovať - wspierać, pomagać
poprehŕňať sa v kabelke - pogrzebać w torebce
prejsť od slov k činom - przejść od słów do czynów

prespať - przespać
prišiel na mňa spánok - ogarnęła mnie senność
ranostaj - ranny ptaszek
ružové sny - kolorowe sny
spáč - 1. śpiący 2. śpioch
spánok - sen
spať - spać
spať na boku - spać na boku
spať poloodkrytý - spać na wpół odkryty
spávať - sypiać
strhnút' sa zo spania - zerwać się ze snu
teperit' sa z posteľe - gramolić się z łóżka
usnúť - usnąć; zasnąć
uspávanka - kołysanka
ustlať posteľ - zaściłać łóżko
vŕzgavá posteľ - skrzypiące łóżko
vstáva na svite - wstaje o świcie
vstávať - wstawać
vyredikovať sa z posteľe - wygramolić się z łóżka
vyspať sa - wyspać się
zaspáť - 1. zasnąć 2. zaspać
zaspávať - zasypiać
zdriemnúť (si) - zdrzemnąć się
zdriemnutie - drzemka
zívať - ziewać
zívnúť - ziewnąć
zobudit' - obudzić

Dzieci zerwały się ze snu.
Dzieci już się pokładły.
Skarży się, że nie może sypiać.
Rano wszyscy wcześniej powstawali.
W niedzielę rano ludzie chcą sobie pospać.
Ogarniała go senność.
Chodzić spać z kurami.
Ogarnęła mnie senność.

skúsiť - spróbować
spoznávať svet - poznawać świat
správať sa - zachowywać się
sťažovať si - skarżyć się
trávenie voľného času - spędzanie wolnego czasu
usmiať sa - uśmiechnąć się
utiecť - uciec
vypnúť - wyłączyć
vypytovať sa - wypytywać się
zabudnúť - zapomnieć
zapnúť - włączyć
žiť - żyć
život v zlatej kletke - życie w złotej klatce

1.4 OD NARODZIN DO STAROŚCI

CIAŻA I PORÓD:

bábätko - niemowlę; dzidzius	pôrod - poród
bezbolestný pôrod - bezbolesny poród	pôrod do vody - poród w wodzie
byť v požeňnanom stave - być w stanie błogostawionym	pôrodné bolesti - bóle porodowe
cisársky rez - cesarskie cięcie	pôrodnica - izba porodowa, porodówka, szpital położniczy
detská výbavička - wyprawka dla dziecka	pôrodnický - położniczy
dojčiť - karmić piersią	pôrodnictvo - położnictwo
inkubátor - inkubator	pôrodný - porodowy
novorodenec - noworodek	predčasný pôrod - przedwczesny poród
oťarchaviet' - zajść w ciążę	prírastok do rodiny - nowo narodzone dziecko
placenta - łożysko	priviest' diet'a na svet - wydać dziecko na świat
plod - płód	pupočná šnúra - pępowina
počať diet'a - począć dziecko	šestonedelie - połóg
počatie - poczęcie	šestonediel'ka - położnica
popôrodná depresia - depresja poporodowa	ťarchavosť - ciąża; brzemiennosć
popôrodný - porodowy	tehotenský test - test ciążowy
porodiť - urodzić	tehotnosť; tehotenstvo - ciąża
potrat - poronienie	začiatok nového života - początek nowego życia

DZIECIŃSTWO:

bezstarostné chvíle - beztroskie chwile	pieskovisko - piaskownica
cumeľ - smoczek	plienka - pielucha
cumlík - smoczek	plienočka - pieluszka
dcérke sa už režu zúbky - córce wyrzynają się już ząbki	popestovat' diet'a - pobawić dziecko (na rękach)
deti šantia - dzieci figlują	prak - proca
detské ihrisko - plac zabaw	prebalit' diet'a - przewinąć dziecko
detstvo - dzieciństwo	priučať diet'a samostatnosti - uczyć dziecko samodzielności
dievčatá - dziewczęta	púšťat' šarkana - puszczać latawiec
gumipuška - proca	rané detstvo - wczesne dzieciństwo
handrová bábika - szmaciana lalka	rapkáč - grzechotka
handrová lopta - szmacianka	ratolest' - latorośl
hojdačka - huśtawka	roztomilé diet'a - rozkoszne/słodkie dziecko
hračka - zabawka	sánkovat' sa - jeździć na sankach
hrať sa na schovávačku - bawić się w chowanego	snehuliak - bałwan
hrať sa na slepú babu - bawić się w ciuciubabkę	spomienky na detstvo - wspomnienia z dzieciństwa
chlapci - chłopcy	stavať iglú - budować igloo
chlapčenské výčiny - chłopięce wybryki	stavať snehuliaky - lepić bałwany
ihrisko - boisko	šmýkačka pre deti - zjeżdżalnia dla dzieci
kľáčat' v kúte za trest - siedzieć w kącie za karę	štverat' sa na strom - wdrapywać się na drzewo
kízačka - ślizgawka	učičikat' diet'a - ukołysać/ululać dziecko
kočiček - wózeczek	víčok - bączek (zabawka)
kočík - wózek	vybijaná - gra w dwa ognie
kolíska - kołyska	vymeniť diet'aťu plienku - zmienić dziecku pieluszkę
lezenie po stromoch - chodzenie po drzewach	

Otec ho neraz vydral.
V predstavách sa vracal do detstva.
Diet'a poslúcha rodičov.
Diet'a v kolíske poplakávalo.
Diet'a sa teší novej hračke.
Diet'a už rozpráva.

Ojciec nieraz go spral.
W wyobraźni wracał do dzieciństwa.
Dziecko słucha rodziców.
Dziecko w kołysce popłakiwało.
Dziecko cieszy się z nowej zabawki.
Dziecko już mówi.

MŁODOŚĆ:

baviť sa - bawić się
deti podrástli - dzieci podrosły
diskotéka - dyskoteka
dosiahnuť plnoletosť - osiągnąć pełnoletniość
dospievajúci - dojrzewający
dospievanie - dorastanie
mladistvý - młodociany
mladosť - młodość
mladý človek - młody człowiek
nepnoletý - niepełnoletni
odtrhnúť sa z reťaze (przen.) - urwać się z łańcucha
plány do budúcnosti - plany na przyszłość
plnoletosť - pełnoletniość
plnoletý - pełnoletni

Má celý život pred sebou.
Mládencom šibú fúziky.
Mládež sa musí vyburíť.
Nerozmýšľajú, čo bude zajtra.
Verím snom o skutočnom šťastí.
Zažívame spustu dobrodružstiev.
Vážte si svoju mladosť.

ŻYCIE DOROSŁE:

cítiť sa mlado - czuć się młodo
dospelák - dorosły
dospelý - dorosły
dospieť - dorosnąć, dojrzeć
klimaktérium - klimakterium
kríza stredného veku - kryzys wieku średniego
osláviť štyridsiatku - obchodzić czterdziestkę
osud - los
päťdesiatnička - pięćdziesięciolatka
päťdesiatnik - pięćdziesięciolatek
pokojný život - spokojne życie

Snažím sa žiť pre dnešok.
Nič netrvá večne.
Zaspomínať si na mladosť.

STAROŚĆ:

človek pokročilého veku - człowiek w podeszłym wieku
dožiť sa vysokého veku - dożyć sędziwego wieku
jeseň života - jesień życia
na staré kolená - na stare lata
plesnivý stavec - zgrzybiały starzec
pokojná staroba - spokojna starość
postarší - starszy, postarszy
scvrknutá tvár - pomarszczona twarz
senilita - senilizm
skorá staroba - wczesna starość

Starenky posedkávajú na lavičkách.
Starnem, povzdychol si.
Starým ľuďom prináleží úcta

premárniť mladosť - zmarnować młodość
puberta - okres dojrzewania
rovesnička - rówieśniczka
rovesník - rówieśnik
sopľoš; sopliak - smarkacz; gówniarz
ťinedžer - nastolatek
útek z domu - ucieczka z domu
vrstovnička - rówieśniczka
vrstovník - rówieśnik
výchova - wychowanie
výchovný - wychowawczy
zlatá mládež - złota młodzież; bananowa młodzież
žúr - impreza

Ma celé życie przed sobą.
Młodzieńcom sypią się wąsiki.
Młodzież musi się wyszumieć.
Nie zastanawiają się, co będzie jutro.
Wierzę w marzenia o prawdziwym szczęściu.
Przeżywamy mnóstwo przygód.
Szanujcie swoją młodość.

pospomínať si na minulosť - powspominać przeszłość
prehňať sa v spomienkach - grzebać we wspomnieniach
spomínať - wspominać
škola života - szkoła życia
údel - los; przeznaczenie
ustatý životom - zmęczony życiem
zodpovednosť - odpowiedzialność
zrelý muž - dojrzały mężczyzna
zrenie - dojrzewanie

Staram się żyć dnia dzisiejszym.
Nic nie trwa wiecznie.
Powspominać młodość.

starček - staruszek
starenka - staruszka
starnúť - starzeć się
starnutie - starzenie się
staroba - starość
staroba – choroba - starość, nie radość
starobinec - dom spokojnej starości
všetci starneme - wszyscy się starzejemy
zostariet' - zestarzeć się
zostarievat' - starzeć się

Staruszki przesiadują na ławkach.
Starzeją się, westchną.
Starszym ludziom należy się szacunek.

1.5 ŚMIERĆ

ŚMIERĆ:

česť jeho pamiatke - cześć jego pamięci
Dušičky - Zaduszki
hrdinská smrť - bohaterska śmierć
klinická smrť - śmierć kliniczna
kremácia - kremacja
krematórium - krematorium
ležať na smrteľnej posteli - leżeć na łożu śmierci
márnica - kościelnia
mŕtvy - martwy
nebožtík - nieboszczyk
nosiť smútok - nosić żałobę
odpočívaj v pokoji - spoczywaj w pokoju
otrčiť päty - wyciągnąć kopyta
padnúť v boji - poleć w walce
Pamiatka zosnulých - Dzień Zaduszny, Zaduszki
parte - klepsydra
pietna spomienka - wspomnienie o zmarłym
pitevňa - prosekatorium
pitva - sekcja zwłok
pomôcť niekomu do hrobu - wpędzić kogoś do grobu

CMENTARZ:

cintorín - cmentarz
cintorínik - cmentarzyk
cintorínová kaplnka - kaplica cmentarna
cintorínsky - cmentarny
dedinský cintorín - wiejski cmentarz
hrob - grób
hrobka - grobowiec
kahanec - znicz

POGRZEB:

hrobár - grabarz
ísť niekomu na pohreb - iść na czyjś pogrzeb
pietny akt - ceremonia żałobna
pohreb - pogrzeb
pohrebná reč - mowa pogrzebowa
pohrebné - wydatki na pogrzeb
pohrebné auto - karawan
pohrebný sprievod - kondukt pogrzebowy
pochovať - pochować, pogrzebać
położyć do hrobu - złożyć do grobu

SPADEK:

dedič - dziedzic; spadkobierca
dedič zo závetu - spadkobierca testamentowy
dedič zo zákona - spadkobierca ustawowy
dedička - dziedziczka; spadkobierczyni
dedičské konanie - postępowanie spadkowe
dedičské právo - prawo spadkowe
dedičstvo - spadek
dediť - dziedziczyć
odmietnutie dedičstva - odrzucenie spadku

pozerať (sa) smrti do tváre - patrzeć śmierci w oczy
pozostali - rodzina zmarłego
príčina úmrtia - przyczyna zgonu
prísť o život - stracić życie
rodinné pamiatky - pamiątki rodzinne
smrť - śmierć
smrtka - kostucha
smrtné oznámenie - nekrolog
smútok v rodine - żałoba w rodzinie
spáchať samovraždu - popełnić samobójstwo
súciť - współczucie
sviatok Všetkých svätých - Święto Zmarłych
umierať - umierać
úmrtie - zgon; śmierć
úmrtne oznámenie - klepsydra; nekrolog
úmrtný list - akt zgonu
urna s popolom - urna z prochami
zádušná omša - msza zaduszna
zápasit' so smrťou - walczyć ze śmiercią
zomierať - umierać
zomretí rodičia - zmarli rodzice

miestny cintorín - cmentarz komunalny
nekropola - nekropolia
pohrebisko - cmentarzysko
sarkofág - sarkofag
vojenský cintorín - cmentarz wojskowy
zapáliť kahanec - zapalić znicz
židovský cintorín - cmentarz żydowski

położyć telo do rakvy - złożyć ciało do trumny
rakva - trumna
rakvička - trumienka
rozlúčiť sa - pożegnać się
smútočná omša - msza żałobna
smútočný obrad - ceremonia żałobna
smútočný sprievod - kondukt żałobny
truhla - trumna
veniec - wieniec
vykopať hrob - wykopać grób

poručiť majetok synovi - zapisać majątek synowi
poručiteľ - spadkodawca
poručiteľka - spadkodawczyni
posledná vôľa - ostatnia wola
pozostalost' - spadek
testament - testament
vydediť - wydziedziczyć
závet - testament
zrušiť závet - odwołać testament

1.6 ŻYCIE TOWARZYSKIE

ZNAJOMOŚĆ:

bližšie poznať - bliżej poznać
bol k nej milý - był dla niej miły
boli sme priatelia - byliśmy przyjaciółmi
kamarát - 1. kolega 2. przyjaciel
kamaráti z mokrej štvrte - kompani od kieliszka
kamarátik - koleżka
kamarátka - 1. koleżanka 2. przyjaciółka
kamarátsky - koleżeński
kamarátstvo - koleżeństwo
kamoš - kolega
kamoška - koleżanka
nadväzovanie známostí - nawiązywanie znajomości
nadviazať známost' - nawiązać znajomość
našla si kamarátky - znalazła sobie koleżanki
očný kontakt - kontakt wzrokowy
poznať niekoho - znać kogoś
poznať odmalička - znać od małego
rovesnička - rówieśniczka

rovesník - rówieśnik
rozkamarátiť sa - przestać się kolegować
spoločnosť - towarzystwo
spoznať nových ľudí - poznać nowych ludzi
spoznať sa - poznać się
starí známi - starzy znajomi
stretávať sa s kolegyňami - spotykać się z koleżankami
vídať sa - widywać się
vrstovnica - rówieśniczka
vrstovnícky - rówieśniczy
vrstovník - rówieśnik
vyhľadávať spoločnosť - szukać towarzystwa
známa - znajoma
známost' - znajomość
známy - znajomy
zoznámiť sa - poznać się

PRZYJAŹŃ:

dôvera - zaufanie
dôverné priateľstvo - bliska przyjaźń
dôverovať - ufać
držať spolu - trzymać ze sobą
nájst' priateľov - znaleźć przyjaciół
pomáhať si - pomagać sobie
priateľ - przyjaciel
priateľ zo školských čias - przyjaciel ze szkolnej ławy

priateľka - przyjaciółka
priateľský úsmev - przyjacielski uśmiech
priateľstvo - przyjaźń
spriatelit' sa - zaprzyjaźnić się
spriateľovať sa - zaprzyjaźniać się
uzavriet' priateľstvo - zawrzeć przyjaźń
zvláštne priateľstvo - szczególna przyjaźń; nietypowa przyjaźń

ODWIEDZINY:

ísť na kus reči - iść na pogawędkę
návšteva - odwiedziny; wizyta
návštevník - gość
odísť bez rozlúčenia - odejść bez pożegnania
odprevadiť - odprowadzić
pobrat' sa k známym - wybrać się do znajomych
ponavštevovať - poodwiedzać
potešit' sa návšteve - ucieszyć się z wizyty

pozvať - zaprosić
prijat' hostí - przyjąć gości
prijat' pozvanie - przyjąć zaproszenie
privítať - przywitać
rozlúčenie - pożegnanie
rozlúčiť sa - pożegnać się
vyprevadiť - odprowadzić
zasediet' sa - zasiedzieć się

ROZMOWA:

dialóg - dialog
diskusia - dyskusja
hovorit' - mówić
nájst' spoločnú tému - znaleźć wspólny temat
oslovit' - zagadać; rozpocząć rozmowę
otvorit' sa - otworzyć się
porozprávať - porozmawiać
posiedka - pogawędka
povedať - powiedzieć
rozkriknuť zvest' - rozpałać wiadomość
rozprávač - gawędziarz, bajarz
rozprávať - mówić; rozmawiać

rozraviať sa - rozgadać się
tárat' - pleść; bredzić
trápna pomlčka - niezręczne milczenie
vodopád slov - potok słów
výmena názorov - wymiana zdań
vyplakať sa - wypłakać się
vyplakávať sa - wypłakiwać się
vyrozprávať sa - wygadać się
vyt'ahovať sa - chwalić się
zahovorit' sa s priateľom - zagadać się z przyjacielem
ženské táraniny - babskie ploty

PLOTKA:

babské klebety - babskie plotki
chýr - fama; plotka
jazyčnica - plotkara
klebeta - plotka
klebetiť - plotkować
klebetnica - plotkarka

Klebeta koluje po dedine.
Klebety sú horšie ako nôž.
Ukázalo sa však, že je to len klebeta.
Ženy si pri káve potrkotali.

WYDARZENIA TOWARZYSKIE I IMPREZY:

babský večer - babski wieczór
bál - bal
diskotéka - dyskoteka
hýriť po nociach - hulać po nocach
meninový - imieninowy
meniny - imieniny
narodeniny - urodziny
oslavovať narodeniny - obchodzić urodziny
oslavy - obchody; uroczystości
ostať niekde na/cez noc - zostać gdzieś na noc
parádne sa poobliekať - ubrać się odświętnie
párty (f.) - party (n.); przyjęcie
ples - bal
pokaziť spoločníkom zábavu - zepsuć towarzystwu zabawę
povedať prípitok - wygłosić toast
pozvaní hostia - zaproszeni goście
pozvanie - zaproszenie
pozvánka - zaproszenie /drukowane/
požívateľ - zapraszający

SAMOTNOŚĆ:

čudák - dziwak
ignorovať - ignorować
introvert - introwertyk
neudržiaval kontakt - nie utrzymywał kontaktu
odľud - odludek
opustený - osamotniony
osamelosť - samotność; osamotnienie
osamelý - samotny
podivín - dziwak

Dobre sa nám kecá.
Boli poctení jeho návštevou.
Cestou postretal veľa známych.
Hostia stolovali do noci.
Ich priateľstvo sa posilnilo.
Popretíhal s ním všetky zväzky.
Na slávnosti sa všetci postretali.
Vídavali sa skoro každý deň.
Prikvitla k nám návšteva.
Robil sa, že ho nepozná.
Poznať niekoho ako svoje topánky.

klebieta - ploteczka
ohovárať - obgadywać
poklebetiť si - pogadać; poplotkować
potárať (si) - pogadać; poplotkować
stať sa terčom klebiet - stać się obiektem plotek
šíriť klebety - rozpowszechniać plotki

Plotka chodzi po wsi.
Plotki są gorsze niż nóż.
Okazało się jednak, że to tylko plotka.
Kobiety poplotkowały przy kawie.

pravidlá slušnosti - zasady grzeczności
predniesť zdravicu - wznieść toast
prehýriť celú noc - przehulać całą noc
prijemná spoločnosť - miłe towarzystwo
prípiť si na priateľstvo - wypić za przyjaźń
rodinná atmosféra - rodzinna atmosfera
rozoslať pozvánky - rozesłać zaproszenie
rozptýlenie - rozrywka, zabawa
spoločenský život - życie towarzyskie
stretnutie - spotkanie
tancovačka - potańcówka
tancovať - tańczyć
túlať sa po nociach - włączyć się po nocach
wýborne sa baviť - świetnie się bawić
zábava sa rozprúdila - zabawa rozkręciła się
zábava sa zvrhla - zabawa popsuła się
zabávať sa - bawić się; zabawiać się
žúr - impreza
žúrka - impreza
žúrovat' - imprezować

potrebuje priateľov - potrzebuje przyjaciół
prázdnota - pustka
pustovník - pustelnik
samota - samotność
samotár - samotnik
samotársky - samotniczy
útek pred samotou - uciezka przed samotnością
vyhýbať sa spoločnosti - unikać towarzystwa
žiť v samote - żyć w samotności

Dobrze nam się rozmawia.
Byli zaszczyceni jego wizytą.
Po drodze pospotykał wielu znajomych.
Goście ucztowali do późnej nocy.
Ich przyjaźń umocniła się.
Pozrywał z nim wszelkie kontakty.
Na uroczystości wszyscy się spotkali.
Widywali się niemal codziennie.
Goście zwalili nam się na głowę.
Udawał, że go nie zna.
Znać kogoś jak własną kieszeń.

1.7 DOM I MIESZKANIE

DOM I MIESZKANIE - POJĘCIA OGÓLNE:

adresa - adres
budova – budynek
bydlisko – miejsce zamieszkania
byt - mieszkanie
byťik - mieszkanko
bytové družstvo - spółdzielnia mieszkaniowa
bývať na predmestí - mieszkać na przedmieściach
čínžiak - kamienica; kamienica czynszowa
dom - dom
domček - domek
družstevný byt - mieszkanie spółdzielcze
dvojizbový byt - mieszkanie dwupokojowe
garsónka - kawalerka
komín – komin
nehnutelnosť - nieruchomości
novostavba - nowe budownictwo
odstáňovať sa - wyprowadzić się
panelák - blok mieszkalny
panelové sídlisko - blokowisko
podkrovie - poddasze
podkrovný byt - mieszkanie na poddaszu
podlažie - piętro, kondygnacja
podnájom - podnajem
podnájomníčka - lokatorka
podnájomník - lokator
poschodie - piętro
povala – 1. strych 2. sufit

Dve rodiny sa tisnú v jednom byte.
Čistota pozerá z každého kúta.
Byť má tri izby a kuchyňu.
Okná smerujú do parku.
Bývať v centre.
Bývať v podkroví.
Byť musíme vymeniť za väčší.
Bývať či nebývať spolu?
Ako sa vám býva z rodičmi?
To prekliate sídlisko som nevystaval ja.
Jeho otec býval v inej časti sídliska.
Vyspovedajte susedov.
Susedia sú samí starší ľudia.
V podkroví sú potkany a myši.
Vystáňovali sa z činžiaku bez výťahu.
V činžiaku z červených tehál.

Frazeologia:

Všade dobre, doma najlepšie.
Nemať strechu nad hlavou.
Bývať s niekým pod jednou strechou.
Steny majú uši.
Žiť medzi štyrmi stenami.

pôjd - strych
prašiak - trzepak
prenajatý byt - wynajęte mieszkanie
prestáňovanie - przeprowadzka
prestáňovať sa - przeprowadzić się
prízemie - parter
radový dom - domek szeregowy
rodinný dom - dom jednorodzinny
rúra - rura
sídlisko - osiedle
sídliskový – osiedlowy
stáňovať sa - przeprowadzać się
stará zástavba - stara zabudowa
strecha – dach
strop - sufit
sused - sąsiad
trojizbový byt - mieszkanie trypokojowe
vežiak - wieżowiec
vila - willa
vlastný byt - własne mieszkanie
vodné - opłata za wodę
vodovod - wodociąg
výhľad - widok
vykurovacía sezóna - sezon grzewczy
výtah - winda
zdediť byt - odziedziczyć mieszkanie

Dwie rodziny gniotą się w jednym mieszkaniu.
Czystość patrzy z każdego kąta.
Mieszkanie ma trzy pokoje i kuchnię.
Okna wychodzą na park.
Mieszkać w centrum.
Mieszkać na poddaszu.
Musimy zamienić mieszkanie na większe.
Mieszkać, czy nie mieszkać razem?
Jak się wam mieszka z rodzicami?
To nie ja wybudowałem to przeklęte osiedle.
Jego ojciec mieszkał w innej części osiedla.
Popytajcie sąsiadów.
Sąsiedzi to sami starsi ludzie.
Na poddaszu są szczury i myszy.
Wyprowadzili się z kamienicy bez windy.
W kamienicy z czerwonej cegły.

Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej.
Nie mieć dachu nad głową.
Mieszkać z kimś pod jednym dachem.
Ściany mają uszy.
Żyć w czterech ścianach.

W MIESZKANIU:

balkón - balkon
detská izba - pokój dziecięcy
dielňa - pracownia
dvere - drzwi
elektrina - energia elektryczna
garáž - garaż
chodba - korytarz
interiér - wnętrze
izba - pokój
izbička - pokoik
jedáleň - jadalnia
klúč - klucz
klučka - klamka
koberček - dywanik
koberec - dywan
kozub - kominek
kúrenie - ogrzewanie
luster - żyrandol
miestnosť - pomieszczenie
obývacia izba - salon; pokój dzienny
okenné sklo - szyba
okno - okno
parapet - parapet
parapetová doska - deska parapetowa
pavlač - ganek
písací stôl - biurko

KUCHNIA:

cukornička - cukiernica
digestor - okap
drez - zlew
džbán - dzban
fritéza - frytkownica
hriankovač - toster
hrnček - 1. filiżanka 2. garnuszek
hrniec - garnek
chladnička - lodówka
kanvica - czajnik
kávovar - ekspres do kawy
korenička - pieprzniczka
kuchyňa - kuchnia
kuchynský kút - aneks kuchenny
lyžica - łyżka
lyžička - łyżeczka
mikrovltná rúra - kuchenka mikrofalowa
mlynček - młynek
mraznička - zamrażarka

pivnica - piwnica
plyn - gaz
podlaha - podłoga
podstrešná izbička - pokoik na poddaszu
poistka - bezpiecznik
pomeššia izba - nieduży pokój
pracovňa - pracownia, gabinet
predsieň - przedpokój
prekúrená izba - przegrzany pokój
priestranná izba - przestronny pokój
radiátor - kaloryfer
ramienko - wieszak
schodisko - klatka schodowa
schody - schody
slnečná izba - słoneczny pokój
suterén - suterena
špajza - spiżarnia
terasa - taras
tmavá izba - ciemny pokój
úsporná žiarovka - żarówka energooszczędna
ústredné kúrenie - centralne ogrzewanie
vešiak - wieszak
vyjst' výt'ahom - wjechać windą
žalúzia - żaluzja
žiarivka - jarzeniówka
žiarovka - żarówka

nádoba - naczynie
nôž - nóż
obrus - obrus
obrúsok - serwetka
plynový sporák - kuchenka gazowa
pohár - szklanka
príbor - sztuciec
riad - naczynia
ručný šľahač - mikser ręczny
rúra - piekarnik
rýchlovarná kanvica - czajnik bezprzewodowy
sito - sito
sitko - sitko
stôl - stół
struhák - tarka
šálka - filiżanka
umývačka riadu - zmywarka
vidlička - widelec

SYPIALNIA:

budík – budzik
kolíska - kołyska
lôžkoviny - pościel
matrac – materac
paplón - kołdra
paplónová obliečka - poszwa na kołdrę
paplónik - kołderka
paplónček - kołderka
perina z páperia - puchowa pierzyna
perinka - pierzynka
perinôčka - pierzyneczka

Vošiel som do spálne.
Zabudol som si nastaviť budík.
Budík zadmrčal cfffn.
Klesla do vankúšov s povzdychom úľavy.
Sedela na vankúši pri kozube.
Na spálňových dverách nie je zámka.
Potreboval som si ľahnúť do postele.
Winston sa vytackal z postele.

ŁAZIENKA:

dávkovač na mydlo - dozownik do mydła
držiak na toaletný papier - uchwyt na papier toaletowy
háčik - haczyk
hák - hak
kohútik - kran
kúpeľňa - łazienka
mydlo - mydło
nádržka na vodu - spluczka
osuška - ręcznik kąpielowy
protišmyková podložka - mata antypoślizgowa

Napustila vodu do neveľkého umývadla.
Kúpeľňa už bola obsadená.
Bol som v malej špinavej kúpeľni.
Radšej ešte pôjdem na záchod.

MEBLE:

gauč – tapczan
hojdacie kreslo - fotel bujany
kresielko - fotelik
kreslo - fotel
kus nábytku – mebel
obchod s nábytkom - sklep meblowy
operadlo - oparcie
otoman - otomana
písací stôl - biurko
pohovka - 1. kanapa 2. tapczan 3. sofa
polica - półka
poprekladať nábytok - poprzestawiać meble

periniak; perinák - pojemnik na pościel
podhlavnica - poduszka
podhlavník - poduszka
postel' - łóżko
posteľoviny - pościel
postieľka – łóżeczko
prikryvka - kołdra
spáľňa - sypialnia
spáľňový - sypialniany
vankúš - poduszka
vankúšik - poduszczecka; jasiiek

Wszedłem do sypialni.
Zapomniałem nastawić budzik.
Budzik zadzwonił dzyyyyń.
Opadła na poduszki z westchnieniem ulgi.
Siedziała na poduszce przy kominku.
Na drzwiach do sypialni nie ma zamka.
Potrzebowałem położyć się do łóżka.
Winston wygramolił się z łóżka.

sprcha - prysznic
sprchový kút - kabina prysznicowa
sprchový záves - zasłona prysznicowa
toaletná kefa - szczotka do WC
umývadlo - umywalka
uterák - ręcznik
vaňa - wanna
záchod - toaleta
záchodová doska - deska klozetowa
záchodová misa – muszla klozetowa
zrkadielko - lustereczko

Napuściła wody do niedużej umywalki.
Łazienka była już zajęta.
Byłem w malej, brudnej łazience.
Lepiej pójdę jeszcze do toalety.

poťah - obicie; pokrycie (mebli)
presedený gauč - wysiedziany tapczan
priečinok - 1. szuflada 2. przegródka
skladací - składany
skriňa - szafa
stolička - krzesło; stołek
štýlový nábytok - stylowe meble
taburet - taboret
vál'anda - tapczan
zariadený byt - umeblowane mieszkanie
zásuvka - szuflada

1.8 PROBLEMY

PROBLEM:

bezútešná situácia - beznadziejna sytuacja
dostať sa do šlamastiky - wpaść w tarapaty
dostať sa na sčestie - zejść na manowce
každodenné trampoty - codzienne zmartwienia
nešťastie - nieszczęście
nevie si rady - nie potrafi dać sobie rady
padnúť do pasce - wpaść w pułapkę
pálčivý problém - palący problem
pasca - pułapka
patové postavenie - sytuacja patowa
počiatkové ťažkosti - początkowe trudności
podružný problém - marginalny problem
poradiť si - poradzić sobie

KONFLIKT:

bezkonfliktný - bezkonfliktowy
dostať sa do konfliktu - popaść w konflikt
hádať sa - kłócić się
hádavý - kłótlivy
hádká - kłótnia
konflikt - konflikt
konfliktný - konfliktowy
krik - krzyk
nadávký - wyzwiska
napätie - napięcie
nedorozumenie - nieporozumienie
pocit krivdy - poczucie krzywdy
pohádať sa - pokłócić się
poharkať sa - posprzeczać się
prekárať sa - przekomarzać się
priek - sprzeczka

Chytili sa za pačesy.
Podat' si ruky na zmierenie.
Debata sa zvrhla na hádku.
Hneď je oheň na streche.

CIERPIENIE:

bezmocnosť - bezradność
martýrstvo - męczeństwo
muky - męki
spolutrpiteľ - towarzysz (w) niedoli
súženie - udręka' cierpienie
súžoba - udręka; cierpienie
trápenie - cierpienie
trpiet' - cierpieć

smola - pech
spásna myšlienka - zbawienna myśl
spletitá situácia - zagmatwana sytuacja
starosť - kłopot; zmartwienie
šlamastika - tarapaty
trable - kłopoty; problemy
trampoty - tarapaty
trápenie - zmartwienia; kłopoty; troski
trápna situácia - niezręczna sytuacja
trpká skúsenosť - gorzkie doświadczenie
vybrádnut' z ťažkostí - wyrwać z kłopotów
vyriešiť problém - rozwiązać problem

priostriť spor - zaostrzyć spór
prudká hádká - gwałtowna kłótnia
riešiť spor - rozstrzygać spór
škriepiť sa - sprzeczać się
škriepka - zwada
škriepny - kłótlivy
štipľavé komentáre - uszczypliwe komentarze
udobriť (sa) - pogodzić (się)
urovnať spor - załagodzić spór
uzmieriť (sa) - pogodzić (się)
vyhrotiť situáciu - zaostrzyć sytuację
výmena názorov - wymiana zdań
vysvetliť nedorozumenie - wyjaśnić nieporozumienie
zmieriť sa - pogodzić się

Wzięli się za łby.
Podać sobie ręce na zgodę.
Dyskusja przerodziła się w kłótnię.
Awantura wisi w powietrzu.

trpiet' hladom - cierpieć głód
trýzeň - udręka
útrapy - udręka; cierpienia
utrpenie - cierpienie
vojnové útrapy - cierpienia wojenne
vytrpiet' - wycierpieć (się)
znášať ústrky - znosić upokorzenia
znášať útrapy - przeżywać męki

POMOC:

darovať - podarować
dobrovoľníčka - wolontariuszka
dobrovoľník - wolontariusz
nadácia - fundacja
odvdáčiť sa - odwdzięczyć się; zrewanżować się
pomáhať - pomagać
pomoc - pomoc
pomôcť - pomóc

NADZIEJA:

beznádej - beznadzieja
beznádejny - beznadziejny
dúfať - mieć nadzieję

Smola sa mu lepí na päty.
Podarilo sa mu vyriešiť problém.
Podať niekomu pomocnú ruku.
Urobiť niekomu čiaru cez rozpočet.
Uzmieriť sa s osudom.
V núdzi poznáš priateľa.
Život poprepletaný tragickými udalosťami.
Poradiť si v každej situácii.
Poradiť niekomu v ťažkostiach.
S tebou sú vždy problémy.
Prichystať sa na najhoršie.
Prísť niekomu na pomoc.
Nádej zomiera posledná.
Čo sa vlečie, neutečie.
Narobiť viac škody ako osohu.

pomôcť v núdzi - pomóc w potrzebie
poskytnúť pomoc - udzielić pomocy
požiadať o pomoc - poprosić o pomoc
preukázať úsluhu - wyświadczyć przysługę
prísť na pomoc - przyjść z pomocą
verejná zbierka - kwesta
volat' o pomoc - prosić o pomoc
vyzbierať peniaze - zebrać pieniądze

nádejať sa - mieć nadzieję
ne strácať nádej - nie tracić nadziei
pochovať nádej - pogrzebać nadzieję

Prześladuje go pech.
Udało mu się rozwiązać problem.
Podać komuś pomocną dłoń.
Pokrzyżować czyjeś plany.
Pogodzić się z losem.
Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.
Życie przeplatane tragicznymi wydarzeniami.
Poradzić sobie w każdej sytuacji.
Poradzić komuś w kłopotach.
Z tobą są zawsze problemy.
Przygotować się na najgorsze.
Przyjść komuś z pomocą.
Nadzieja umiera ostatnia.
Co się odwlecze, to nie uciecze.
Narobić więcej szkody niż pożytku.

1.9 RZECZY OSOBISTE

bankovka - banknot
baterka - latarka
cennosti - kosztowności
cestovný pas - paszport
cigareta - papieros
cukrík - cukierek
dáždnik - parasol
drobné - drobne
hodinky - zegarek
hračka - zabawka
hrebeň - grzebień
kabelka - torebka
kalendár - kalendarz
kalendárik - kalendarzyk
klúče od bytu - klucze do mieszkania
kreditná karta - karta kredytowa
lízanka - lizak
minca - moneta
mobil - telefon komórowy
náhrdelník - naszyjnik
náušnica - kolczyk
noviny - gazeta
nožnice - nożyczki

občiansky preukaz - dowód osobisty
papierové vreckovky - chusteczki higieniczne
peňaženka - portfel
poznámkový blok - notatnik
prívesok - brelok
retiazka - łańcuszek
šatka - chustka
škatuľka cigariet - paczka papierosów
špáradlo - wykałaczka
špendlík - szpilka
taška - torba
taštička - torebka
vec - rzecz
vodičák - prawko; prawo jazdy
vodičský preukaz - prawo jazdy
vrece - worek
vrecko - woreczek
vreckovka - chusteczka (do nosa)
vreckový nožík - scyzoryk
zápalková škatuľka - pudełko zapalek
zapaľovač - zapalniczka
zväzok klúčov - pęk kluczy
žuvačka - guma do żucia

1.10 SZKOŁA

SZKOŁA – POJĘCIA OGÓLNE:

bát' sa školy - bać się szkoły
deň otvorených dverí - dzień otwartych drzwi
druháčka - drugoklasistka
gymnazista - licealista
gymnazistka - licealistka
gymnázium - liceum
hudobná škola - szkoła muzyczna
chodiť do školy - chodzić do szkoły
chodiť poza školu - chodzić na wagary
internát - internat
klasifikačná porada - konferencja klasyfikacyjna
lavica - ławka
letné prázdniny - wakacje
majetok školy - majątek szkoły
návrat do školy - powrót do szkoły
odbor - kierunek
odborná prax - praktyka zawodowa
odovzdávanie vysvedčení - rozdanie świadectw
ospravedlnenka - usprawiedliwienie
pedagogická porada - konferencja pedagogiczna
polrok - półrocze
posledný prázdninový deň - ostatni dzień wakacji
prázdniny - 1. wakacje 2. ferie
predsedníčka triedy - przewodnicząca klasy
priemer - średnia
priemer známok - średnia ocen
prísť do školy - przyjść do szkoły
prváčik - pierwszak; pierwszoklasista
prvák - pierwszak; pierwszoklasista
riaditeľ školy - dyrektor szkoły
riaditeľňa - gabinet dyrektora
rodičovské združenie - zebranie rodziców;
wywiadówka
sloh - 1. wypracowanie 2. styl
spolužiak - kolega z klasy
stredná škola - szkoła średnia
stredoškólák - uczeń szkoły średniej
súkromná škola - prywatna szkoła

škola - szkoła
škólák - uczeń
školníčka - woźna
školník - woźny
školopovinnosť - obowiązek szkolny
školská reforma - reforma szkolnictwa
školské začiatky - szkolne początki
školský časopis - gazetka szkolna
školský rok - rok szkolny
školský zákon - prawo oświatowe
školstvo - szkolnictwo
štátna škola - szkoła publiczna
študent - uczeń szkoły średniej
študentka - uczennica szkoły średniej
trieda - klasa
triedna kniha - dziennik
triedna učiteľka - wychowawczyni
triedny učiteľ - wychowawca
tyždenník - dyżurny (w klasie przez tydzień)
učilište - szkoła zawodowa
učiť sa - uczyć się
učiteľ - nauczyciel
učiteľka - nauczycielka
učiteľský zbor - grono pedagogiczne
vrátnica - portiernia
výber školy - wybór szkoły
vymeškané hodiny - opuszczone godziny
vynechávať vyučovanie - opuszczać lekcje
vysvedčenie - świadectwo
základná škola - szkoła podstawowa
záškoláčka - wagarowiczka
záškolák - wagarowicz
zborovňa - pokój nauczycielski
zimné prázdniny - ferie zimowe
zlúčenie škôl - połączenie szkół
žiacťvo - uczniowie
žiačka - uczennica
žiak - uczeń

SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI:

bifľovať sa - kuć; wkuwać
diktát - dyktando
ľahká otázka - łatwe pytanie
maturita - matura
maturitné skúšky - egzaminy maturalne
maturitný - maturalny
maturovať - pisać maturę
maturovať - zdawać maturę; zdać maturę
memorovať - wkuwać
nároky - wymagania
neohlásená písomka - niezapowiedziany sprawdzian
neprísť na písomku - nie przyjść na sprawdzian
opraviť písomky - poprawić sprawdziany
opravné skúšky - egzaminy poprawkowe
otázka - pytanie
päťminútovka - kartkówka
písať test - pisać test
písomka - sprawdzian; kartkówka
písomná časť - część pisemna
prijímacie skúšky - egzaminy wstępne
prípraviť sa - przygotować się
skúška - egzamin
skúška dospelosti - egzamin dojrzałości
šklbať papier - wrywać kartkę (z zeszytu)
šprtať sa - kuć; wkuwać
ťahák - ściągą
učiť sa naspamäť - uczyć się na pamięć
ústna časť - część ustna
vyberte si papiere! - wyciągamy karteczki!
zmaturovať - zdać maturę
známka - ocena

ZAJĘCIA:

diktovať - dyktować
dochádzka - obecność
domáca úloha - zadanie domowe
hodina - lekcja
malá prestávka - krótka przerwa
nadiktovať poznámky - podyktować notatki
nauciť sa - nauczyć się
opakovanie učiva - powtarzanie materiału
prestávka - przerwa
referát - referat
riešiť príklady - rozwiązywać przykłady
rozvrh - plan zajęć
rozvrh hodín - plan lekcji
školský zvonec - dzwonek szkolny
škrabať do zošita - bazgrać w zeszytcie
tabuľa - tablica

ARTYKUŁY SZKOLNE:

ceruzka - ołówek
čistý zošit - zeszyt czysty
kockovaný zošit - zeszyt w kratkę
linajkový zošit - zeszyt w linie
lepidlo - klej
peračník - piórnik
somárske uši - ośle uszy
školské pomôcky - pomoce szkolne

PRZEDMIOTY:

biológia - biologia
cudzí jazyk - język obcy
dejepis - historia
druhý cudzí jazyk - drugi język obcy
etická výchova - etyka
fyzika - fizyka
geografia - geografia
hudobná výchova - muzyka
chémia - chemia

V celej škole nikto nie je.
Porozsádzať žiakov v triede.
Vynechal skoro 60 vyučovacích dní.
Prihlásiť dieťa do školy.
Kedysi učiteľ niečo znamenal.
Učiteľ nemôže sklamať žiakov.
Záškolák vymeškal viac ako 150 hodín.
Učiť sa nové písmená.
Bol drzý na učiteľov.
Škola ho nezaujíma.

učivo - materiał (przerabiany)
uliat' sa z hodiny - urwać się z lekcji
upevňovanie učiva - utrwalanie materiału
urobiť si okraje - narysować marginesy
uvoľniť z hodiny - zwolnić z lekcji
veľká prestávka - długa przerwa
vyučovacia hodina - godzina lekcyjna
vyučovanie - zajęcia
vyučovať - uczyć
vyvolávať k tabuli - wywoływać do tablicy
zaujať - zainteresować
zazvonil zvonec - zadzwonił dzwonek
zotierať tabuľu - mazać tablicę
zotrieť tabuľu - zetrzeć tablicę; zmazać tablicę
zvonenie – dzwonek

šlabikár - elementarz
špongia - gąbka
učebnica - podręcznik
uhlomer - kątomierz
zošit - zeszyt
zošitok - zeszytik
žiacka knižka - dzienniczek ucznia

informatika - informatyka
matematika - matematyka
náboženská výchova - religia
občianska výchova - wiedza o społeczeństwie
slovenský jazyk a literatúra - język słowacki i literatura
telesná výchova - wychowanie fizyczne
výtvarná výchova – plastyka

W całej szkole nikogo nie ma.
Porozsádzać uczniów w klasie.
Opuścił prawie 60 dni zajęć lekcyjnych.
Zapisać dziecko do szkoły.
Kiedys nauczyciel coś znaczył.
Nauczyciel nie może zawieść uczniów.
Wagarowicz opuścił ponad 150 godzin.
Uczyć się nowych liter.
Pyskował do nauczycieli.
Szkola go nie interesuje.

1.11 STUDIA

absolvent - absolwent
akadémia vied - akademia nauk
akademická štvrťhodinka - kwadrans akademicki
akademický rok - rok akademicki
akreditácia – akredytacja
aula – aula
bakalár - licencjat
bakalárske štúdium - studia licencjackie
čestný doktorát - doktorat honoris causa
dekan - dziekan
denné štúdium - studia stacjonarne
dial'kové štúdium - studia zaoczne
diplom – dyplom
diplomová práca - praca dyplomowa
distančné štúdium - studia zaoczne
docent - docent
doktorandské štúdium - studia doktoranckie
externé štúdium - studia eksternistyczne
fakulta - wydział
index – indeks
kvestor - kvestor
magisterské štúdium - studia magisterskie
odbor - kierunek
opravný termín - termin poprawkowy
platiť za štúdium - płacić za studia
povinný predmet - przedmiot obowiązkowy
prednášať - wykladać
prednáška - wykład
prerušiť štúdium - przerwać studia
prodekan – prodziekan
prospechové štipendium - stypendium naukowe
rektor - rektors

Študenti prídu o svoje peniaze i tituly.
Rebríček vysokých škôl.
Skíbiť prácu a školu.
Karlova univerzita v Prahe má dobré meno.
Neštudujem pre diplom.

rektorát - rektorat
ročník - rok
semester - semestr
skúšajúci - egzaminator
skúškové obdobie - sesja egzaminacyjna
sociálne štipendium - stypendium socjalne
školiteľ - promotor
školné - czesne
štipendijný - stypendialny
štipendista - stypendysta
štipendistka - stypendysta
štipendium - stypendium
študentský domov - dom studencki; akademik
študentský preukaz - legitymacja studencka
študijné oddelenie - dziekanat
študijný poriadok - regulamin studiów
štúdium - studia
štúdium v zahraničí – studia zagraniczne
študovať - studiować
univerzita - uniwersytet
univerzitná knižnica - biblioteka uniwersytecka
urobiť skúšku - zdać egzamin
vedecká konferencia - konferencja naukowa
vedecká rada - rada naukowa
vedúci - promotor
výberový predmet - przedmiot obieralny
vysokoškoláčka - studentka
vysokoškolák – student
vysnívaný odbor - wymarzony kierunek
vyzdvihnúť si diplom - odebrać dyplom
zanechať štúdium - zrezygnować ze studiów
zapisať sa na štúdium - zapisać się na studia

Studenci tracą swoje tytuły i pieniądze.
Ranking szkół wyższych.
Pogodzić pracę i szkołę.
Uniwersytet Karola w Pradze ma dobrą opinię.
Nie studiuję dla dyplomu.

2. CZŁOWIEK

2.1 CZĘŚCI CIAŁA

PODSTAWOWE CZĘŚCI CIAŁA:

bubienok - bębenek
bunka - komórka
cieva - naczynie krwionośne
dúhovka - tęczówka
hlava - głowa
chodidlo - stopa
jazyk - język
kladivko - młoteczek
kíb - staw
kostná dreň - szpik kostny
koža - skóra
krk - szyja
krv - krew
mandľa - migdałek
mozog - mózg
nákovka - kowadełko
necht - paznokieć
noha - noga
nos - nos
obehová sústava - układ krwionośny
očné bielko - twardówka
oko - oko
palec - kciuk
päta - pięta
pľúca - płuca
prst - palec

rohovka - rogówka
ruka - ręka
sánka - żuchwa
sietnica - siatkówka
sivá hmota - substancja szara
sklovec - ciało szkliste
sluchové kostičky - kosteczki słuchowe
slzná žľaza - gruczoł łzowy
spánok - skroń
spojovka - spojówka
srdce - serce
stredné ucho - ucho środkowe
sval - mięsień
šľacha - ścięgno
štítna žľaza - tarczyca
telo - ciało
tepna - tętnica
ucho - ucho
ušnica - małżowina uszna
väz - więzadło
vlas - włos
vlásočnica - naczynie włoskowate
vráskovec; vráskovcový opaštek - mięsień rzęskowy
zub - ząb
žila - żyła

UKŁAD POKARMOWY:

bedrovník - jelito kręte
brucho - brzuch
brušná dutina - jama brzuszna
cievovka - naczyniówka
červovitý prívesok - wyrostek robaczkowy
dvanástnik - dwunastnica
hltan - gardło
hrubé črevo - jelito grube
kolón - okrężnica
konečník - odbytnica
lačník - jelito czcze
pankreas - trzustka

pažerák - przełyk
pečeň - wątroba
podžalúdková žľaza - trzustka
slepé črevo - jelito ślepe
slezina - śledziona
sliznica - błona śluzowa
tenké črevo - jelito cienkie
trávenie - trawienie
žaludok - żóładek
žič - żółć
žičník - pęcherzyk żółciowy; woreczek żółciowy

UKŁAD KOSTNY:

čapovec - kręgi obrotowy
čelová kost' - kość czołowa
čel'ust' - szczeka
člnkovitá kost' - kość łódeczkowata
čuchová kost' - kość sitowa
d'asno - dziąsło
dlaň - dłoń
dolná končatina - kończyna dolna
hlavičkatá kost' - kość główkowata
horná končatina - kończyna górna
hráškovitá kost' - kość groszkowata
hrudná kost'; mostík - mostek
hrudný kôš; hrudník - klatka piersiowa
chrbtica - kręgosłup
chrupavka - chrząstka
jarmová kost'; licna kost' - kość jarzmowa
klinová kost' - kość klinowa

UKŁAD NERWOWY:

koncový mozog - kresomózgowie
medzimotozog - międzymózgowie
miecha - rdzeń kręgowy
mozoček - mózdzek
mozog - mózg

UKŁAD MOCZOWO-PŁCIOWY:

krčok maternice - szyjka macicy
maternica - macica
miešok - moszna
močopohlavná sústava - układ moczowo-płciowy
močová rúra - cewka moczowa
močovod - moczowód
močový mechúr - pęcherz moczowy
nadoblička - nadnercze
nadsemenník - najądrze
oblička - nerka

UKŁAD ODDECHOWY:

dýchacia sústava - układ oddechowy
hrtan - krtań
nos - nos
nosová dutina - jama nosowa
pľúca - płuca
pľúcny mechúrik - pęcherzyk płucny

klúčna kost' - obojczyk
krížová kost' - kość krzyżowa
lakt'ová kost' - kość łokciowa
lebka - czaszka
lopatka - łopata
mesiačikovitá kost' - kość księżycowata
nosová kost' - kość nosowa
kostica - okostna
panvová kost' - kość miedniczna
podnebná kost' - kość podniebienna
ramenná kost' - kość ramienna
slzná kost' - kość łzowa
spánková kost' - kość skroniowa
stavec - kręgiel
trojhranná kost' - kość trójgraniasta
vretenná kost' - kość promieniowa
záhlavná kost' - kość potyliczna

nerv - nerw
predĺžená miecha - rdzeń przedłużony
stredný mozog - śródmózgowie
zadný mozog - tyłomózgowie

pohlavný úd - prącie
pošva - pochwa
predstojná žľaza - gruczoł krokowy; prostata
semenník - jądro
semenný mechúrik - pęcherzyk nasienny
semenovod - nasieniowód
skrótum - moszna
vagína - pochwa
vaječník - jajnik
vajíčkovod - jajowód

priedušnica - tchawica
prinosové dutiny - zatoki przynosowe
priedušky - oskrzela
priedušnička - oskrzelik
popľúcnica - opłucna

2.2 WYGLĄD

WYGLĄD - POJĘCIA OGÓLNE:

detský výzor - wygląd dziecka
dlháň - dryblas; dragal
dvojník - sobowtór
elegán - elegant
fešák - przystojniak
fešanda - piękność
fičúr - fircyk
fintiť sa - stroić się
hodiť sa do parády - wystroić się
jazva - blizna
koža sa rozpraskla - skóra popękła
kráska - piękność
mužatka - babochłop
nízky - niski
parádiť sa - stroić się
parádnica - elegantka; strojnisia
parádnik - elegant, strojniś
plavovláska - blondynka
podobnosť - podobieństwo
pominuteľná krása - przemijająca uroda
ponížší - niskawy
popraskané pery - popękane wargi
príťažlivá žena - atrakcyjna kobieta
starecké škvny - plamy starcze
sviatočne vyobliekaný - odświętnie ubrany

Ako to vyzeráš?
Dbať o svoj zovňajšok.
Chodí otrhaný ako posledný žobrák.
Ženy sa rady pestujú.
Podľa vzhľadu nie je najmladší.

SYLWETKA:

bachroš - tłuszczoch
bokatý - z szerokimi biodrami
bruško - brzuszek
bucko - grubasek; grubas
driečny - zgrabny; smukły
driek - talia
hrb - garb
hrbatý - garbaty
chudastý - wychudzony
chudé nohy - chude nogi
chudučky - chudziutki
chudý - chudy
chudý ako chrt - chudy jak szczapa
chudý ako palica - chudy jak patyk
obézność - otyłość
obézny - otyły
pivný mazoľ - brzuch piwny
plecnatý chlap - barczysty mężczyzna
plnoštihly - korpulentny, tęgi

škaredý - brzydki
šľachovitý - żylasty
šlendrián - niechluj; flejtuch
špinavý ako sviňa - brudny jak świnia
štrbavý - szczerbaty
švihák - elegant; strojniś
tetovanie - tatuaż
tetovať - tatuować
trhan - oberwaniec; obdartus
trpaslík - karzeł
úhľadný - zadbany
umelé prsia - sztuczne piersi
urastený - rośły
vypotené pazuchy - przepocone pachy
vysoký - wysoki
vyzerat' - wyglądać
vyzerat' dobre - dobrze wyglądać
výzor - wygląd
vzhľad - wygląd
zanedbaný - zaniedbany
zmeniť výzor - zmienić wygląd
zohyďdiť - oszpecić
zovňajšok - wygląd zewnętrzny
zrohovatená koža - zrogowaciała skóra

Jak ty wyglądasz?
Dbać o wygląd zewnętrzny.
Chodzi obdarty jak ostatni żebrak.
Kobiety lubią o sobie zadbać.
Sądząc po wyglądzie nie jest najmłodszy.

pochudnúť - trochę schudnąć
pribrat' na váhe - przybrać na wadze
schudnúť - schudnąć
stltnúť - utyc; przytyć
stučnieť - przytyć; utyc
svalnatý - umięśniony; muskularny
štihla postava - smukła sylwetka; smukła figura
štihle dievča - szczupła dziewczyna
štihly - szczupły
telnatý - gruby, otyły
tlstnúť - przybierać na wadze; tyć
tlstý - gruby
tučná ako basa - gruba jak świnia
tučný ako brav - tłusty jak wieprz
tučný ako sud - gruby jak beczka
vychudnúť - wychudnąć
vychudnutá tvár - wychudzona twarz
vyžratý ako prasa - spasiony jak świnia

TWARZ:

bacuľatý - pucolowaty; pyzaty
bucľatý - pucolowaty; pyzaty
bledý - blady
fúz - wąs
fuzáč; fuzáň - wąsacz
fúzik - wąsik
hnede oči - piwne oczy
okrúhla tvár - twarz okrągła
oválna tvár - twarz owalna
peha - pieg
pehán - piegus

Nechať si narásť fúzy.
Farba z líc sa jej postrácala.
Tvár jej polial rumenec.
Tvár mu nadobudla hrozivú podobu.
Tvár mu pobledla.
Tvár vrúbená hustými vlasmi.

WŁOSY:

bielohlavý - 1. jasnowłosy 2. siwowłosy
blondína - blondynka
brčkavý - kędzierzawy
brunetka - brunetka
čiernovláska - czarnula; brunetka
čuprina - grzywka
dĺhé vlasy - długie włosy
hnede vlasy - kasztanowe włosy
holohlavý - łysy
kečka (pot.) - grzywka; grzywa
kučeravý – kędzierzawy
mastné vlasy - tłuste włosy
ostrihaný dohola - ostrzyżony na łyso
plavovláska - blondynka
plechaviet' - łysiec
plešiviet' - łysiec
plešivý - łysy
pletenec - warkocz

Vietor mu pochľpil vlasy.
Vlasy jej padali na do čela.
Vlasy mu padajú.
Vlasy mu rednú.
Vlasy popretkávané šedinami.
Vlasy mu zošediveli.
Tvoja mama zošedivela veľmi skoro.

pehaňa - pieguska
pehavý - piegowaty
pestovaná tvár - zadbana twarz
prepadnuté oči - zapadnięte oczy
rapavá tvár - dziobata twarz
rapina - krosta, pryszcz
scvrknutá tvár - pomarszczona twarz
škulavý – zezowaty
uhor - wągier; krosta
zajačí pysk - zajęcza warga
zrastené obočie - zrosnięte brwi

Zapuścić wąsy.
Kolory zniknęły jej z policzków.
Twarz jej oblał rumieniec.
Jego twarz nabrała groźnego wyglądu.
Twarz mu pobladła.
Twarz obramowana gęstymi włosami.

pliešť si vrkoč - pleść warkocz
postrapatené vlasy - rozczochrane włosy
prameň vlasov - kosmyk włosów
príčesok - treska
pútec - przedziałek
ryšavec - rudzielec
siviet' - siwiec
sivost' - siwizna
šediny na spánkoch - siwe włosy na skroniach
šediviet' - siwiec
šedivý - siwy
štica - grzywka
tmavovláska – brunetka
účes – fryzura
vlasy – włosy
vrkoč - warkocz
vrkôčik - warkoczek
zošediviet' - osiwieć; posiwieć

Wiatr zmierzwił mu włosy.
Włosy opadały jej na czoło.
Wypadają mu włosy.
Rzedną mu włosy.
Włosy poprzetykane siwizną.
Włosy mu posiwiały.
Twoja mama posiwiała bardzo wcześnie.

2.3 SEKS

análny sex - seks analny
bod G - punkt G
domina - domina
dosiahnuť orgazmus - osiągnąć orgazm
ejakulácia - wytrysk
hladkanie - głaskanie
jemný dotyk - delikatny dotyk
masturbácia - masturbacja
milovať sa - kochać się
myslím len na sex - myślę tylko o seksie
nadržaný - napalony
neha - czułość
orgazmus - orgazm
panenská blana - błona dziewicza
panenstvo - dziewictwo
panic - prawiczek
panna - dziewica
poloha - pozycja
postavil sa mi - stanął mi
predohra - gra wstępna

problémy s erekciou - problemy z erekcją
rozkoš - rozkosz
rýchlovka - szybki numerek
sado-maso - sado-maso
sex - seks
sexovať - uprawiać seks
sexuálny styk - stosunek seksualny
sexuálny život - życie seksualne
sexuológ - seksuolog
spať spolu - spać ze sobą
stoporenie - wzwód
štetka - dziwka
úchylák - zboczeniec
úchyłka - zboczenie
vibrátor - wibrator
vyvrcholenie - szczytowanie
vzrušenie - podniecenie
vzrušiť sa - podniecić się
zadoček - tyłeczek

2.4 POTRZEBY FIZJOLOGICZNE

cikať (dziec.) - siusiać; robić siusiu
hajzel' - sracz
ísť na malú potrebu - iść się wysikać
ísť na toaletu - iść do toalety
kabínka - kabina
kakať (dziec.) - robić kupkę
latrína - latryna
moč - mocz
močiť - sikać
močiť posediačky - sikać na siedząco
močiť postojačky - sikać na stojąco
nočník - nocnik

pisoař - pisuar
pocikať (sa) - posiusiać (się)
srať - srać
suchý záchod - toaleta turecka (z dziurą)
šťať - szczać
verejné záchody - szalety publiczne
vylučovať - wydalać
vymočiť sa - wysikać się
vyprázdňovať sa - wypróżniać się
záchod - toaleta
záchodový - toaletowy
žumpa - szambo

2.5 NAŁOGI

POJĘCIA OGÓLNE:

bojovať so závislosťou - walczyć z uzależnieniem
byť na dne - być na dnie
liečiť sa - leczyć się
odvyknúť si od zlozvyku - wyjść z nałogu
padnúť na dno - upaść na dno
terapeut - terapeuta
terapeutický - terapeutyczny
terapia - terapia
závislák - nałogowiec
závislosť - uzależnienie
závislý - uzależniony
zlozvyk - nałóg

PAPIEROSY:

cigareta - papieros
cigaretka - papierosik
cigaretový dym - dym papierosowy
elektronická cigareta - e-papieros
fajčiar - palacz
fajčiareň - palarnia
fajčiarka - palaczka
fajčiť - palić
filter - filtr
nefajčiar - niepalący
nikotín - nikotyna
ohorok cigarety - niedopałek papierosa
pasívne fajčenie - bierne palenie
popolník - popielniczka
prestáť fajčiť - rzucić palenie
škatuľka cigariet - paczka papierosów
špak - pet
špička - cygarniczka
šúľať cigaretu - skręcać papierosa
tabak - tytoń
úplný zákaz fajčenia - całkowity zakaz palenia
zadymená putika - zadymiona knajpa
zafajčiť si - zapalić (papierosa)
zapáliť si cigaretu - zapalić papierosa
zapaľovač - zapalniczka

ALKOHOL:

alkohol - alkohol
alkoholický - alkoholowy
alkoholik - alkoholik
fľaša vodky - butelka wódki
chl'astat'; piť - pić; chlać
obmedziť pitie - ograniczyć picie
opica - kac
opíjať sa do nemoty - upijać się do nieprzytomności
opilec; ožran; pijan - pijak
opilecký - pijacki
opit' sa - upić się
opitý - pijany
opitý sa tacká - pijany zatacza się
pálenka - wódka, gorzałka
pálenkový pach - zapach wódki
páliť slivovicu - pędzić śliwovicę
pitka - popijawa, libacja
pivár - piwosz
piváreň - piwiarnia
podnapitý - podпиты
posedávať po krčmách - przesiadywać w knajpach
potiahnuť (si) si slivovice - łyknąć śliwowicy
potiahnuť (si) z fajky - pyknąć z fajki
potiahnuť (si) z fľaše - pociągnąć z butelki
prepiť celú výplatu - przepić całą wyplatać
ražná; ražovica - żytniówka
spitý - pijany
spotreba alkoholu - konsumpcja alkoholu
triezvy - trzeźwy
upit' sa na smrť - zapić się na śmierć
vyspával opicu - odsypiał kaca
vytriezvieť - wytrzeźwieć
vytriezvievať - trzeźwieć
zákaz konzumácie alkoholu - zakaz spożywania alkoholu

NARKOTYKI:

brať drogy - brać/zażywać narkotyki
dávka - dawka
detox - detoks
díler - diler
dizajnerske drogy - dopalacze
droga - narkotyk
drogovať - brać narkotyki
drogový - narkotykowy
fajčenie marihuany - palenie marihuany
fet'ák - ćpun
fetovať - ćpać
hašiš - haszysz
heroín - heroína
kokaín - kokaina
legalizácia marihuany - legalizacja marihuany
narkoman - narkoman
narkomanka - narkomanka
obchod s drogami - handel narkotykami
omamná látka - substancja odurzająca
predávkovať - przedawkować
skúsiť drogu - spróbować narkotyk
tráva - trawka

2.6 INTELIGENCJA

INTELIGENCJA - POJĘCIA OGÓLNE:

bádavý - dociekliwy	rozumiet' - rozumieć
čítanie s porozumením - czytanie ze zrozumieniem	samostatné myslenie - samodzielne myślenie
emocionálna inteligencia - inteligencja emocjonalna	samouk - samouk
hľadať súvislosti - szukać powiązań	sedliacky rozum - chłopski rozum
intelekt - intelekt	schopnosť - zdolność
intelektuál - intelektualista	šiesty zmysel - szósty zmysł
inteligencia - inteligencja	umelá inteligencia - sztuczna inteligencja
inteligentný kvocient - iloraz inteligencji	usúdiť - wywnioskować
inteligent - inteligent	úsudok - wniosek
inteligentný - inteligentny	usudzovať - wyciągać wnioski
intuícia - intuicja	vedieť - 1. wiedzieć 2. umieć
mozog - mózg	vedomie - świadomość
nadanie - talent	vedomosti - wiadomości
nadpriemerná inteligencia - ponadprzeciętna inteligencja	vedychtivý - żądny wiedzy
orientovať sa - orientować się	vnímavý - bystry; wnikliwy
podnet - bodziec	všestranné záujmy - wszechstronne zainteresowania
pochopiť - zrozumieć	vševediaci - wszytkowiedzący
pokladnica vedomostí - skarbnica wiedzy	výnimočný - wyjątkowy
polyglot - poliglota	vzdelaný - wykształcony
prirodená inteligencia - wrodzona inteligencja	zázračné dieťa - cudowne dziecko
riešiť problémy - rozwiązywać problemy	zmožiť vedomosti - poszerzyć wiedzę

MAĐROŠĆ:

dômyselný - sprytny; pomysłowy	múdry - mądry
dôvtipný - błyskotliwy; bystry	osvietenec - człowiek oświecony
erudovaný - wszechstronnie wykształcony	plodonosné myšlienky - twórcze myśli
geniálny - genialny	pokladať sa za najmúdrejšieho - uważać się za najmądrzejszego
génus - geniusz	rozvinúť talent - rozwinąć talent
hlas rozumu - głos rozsądku	šikovný - 1. zdolny 2. zręczny
liaheň talentov - kuźnia talentów	umný - rozumny; mądry
mať pochop - być pojętym	umúdrit' sa - zmańdrzeć
mudrák - mądrała	veľduch (poet.) - geniusz
mudrc - mędrzec	životná múdrosť - mądrość życiowa
múdrost' - mądrość	

Myslí si, že všetku múdrosť (sveta) pojedol.
Vyvodiť ponaučenie z niečoho.
Ubiť v niekom talent.
Učiť sa na vlastných chybách.
Použiť vedomosti v praxi.
Robiť zo seba blázna.
Byť sto rokov za opicami.
Človek so širokým rozhľadom.
Duševne postihnutý človek.
Hlúpy má šťastie.
Nikto nevymyslel nič lepšie.

Myśli, że pozjadał wszystkie rozumy.
Wyciągnąć wnioski z czegoś.
Zabić w kimś talent.
Uczyć się na (własnych) błędach.
Spożytkować wiedzę w praktyce.
Robić z siebie wariata.
Być sto lat za Murzynami.
Człowiek o szerokich horyzontach.
Człowiek upośledzony umysłowo.
Głupi ma zawsze szczęście.
Nikt nie wymyślił nic lepszego.

GLUPOTA:

analfabet - analfabeta
blázon - wariat
blbec - dureń; głupiec
debil - debil
hlupák - głupek
hlúpost' - 1. głupstwo 2. głupota
hlúpy - głupi
hlúpy ako teľa - głupi jak but
chmuľo - dureń
idiot - idiota
ignorancia - ignorancja
ignorant - ignorant
imbecil - imbecyl
kretén - kretyn
makové trdlo - zakuty łeb
naivita - naiwność
negramotný človek - analfabeta

PAMIĘĆ:

dlhodobá pamäť - pamięć długotrwała
krátkodobá pamäť - pamięć krótkotrwała
mať dobrú pamäť - mieć dobrą pamięć
pamäť - pamięć
pamätat' - pamiętać
pozabúdat' - zapominać
pripamätat' si - przypomnieć sobie
pripamätávat' si - przypominać sobie

MYŚL:

myslenie - myślenie
mysliet' - myśleć
myšlienka - myśl
myšlienkové vákuum - pustka intelektualna
myšlienkový pochod - proces myślowy
nápad - pomysł
vyspelo rozmýšľat' - dojrzałe myśleć
zamysliet' sa - zastanowić się

POMYŁKA:

chyba - błąd
mýliť sa - mylić się
mýlka - omyłka
nedopatrenie - niedopatrzenie
omyl - pomyłka
omyl v rátaní - pomyłka w liczeniu
opraviť chybu - naprawić błąd
pochybené závery - błędne wnioski

nevedomost' - nieświadomość
obmedzenosť - ograniczenie
obmedzený - ograniczony
poloblázon - półgłówek
polointeligent - półinteligent
pomiasť sa - postradać zmysły
primitív - prymityw
sprosták - głupek; dureń; głupiec
sprostota - głupota
sprostý - głupi
strelený - stuknięty
trkvas - dureń
tupec - tępak; tuman
vyhráknúť hlúpost' - palnąć głupstwo
zadebnená hlava - zakuty łeb
zaostalost' - zacofanie
zápecníctvo - zacofanie

pripomenúť si - przypomnieć sobie
rozpomienka - wspomnienie
sluchová pamäť - pamięć słuchowa
spomienka - wspomnienie
vštepíť si do pamäti - wbić sobie do głowy
zabúdat' - zapominać
zapamätat' si - zapamiętać (sobie)
zraková pamäť - pamięć wzrokowa

uvažovat' - rozmyślać
uvedomiť si - uświadomić sobie
rozjímat' - rozmyślać; kontemplować
pohrúžiť sa do myšlienok - pogrążyć się w myślach
pohýbat' rozumom - ruszyć głową
premýšľat' - rozmyślać
premysliet' - przemyśleć; rozważyć

pochybit' - popełnić błąd; pomylić się
pomýliť sa - pomylić się
tragický omyl - tragiczna pomyłka
urobiť chybu - popełnić błąd
vyvarovat' sa chýb - unikać błędów
vyviest' z omylu - wyprowadzić z błędu
zmýliť sa - pomylić się

2.7 CHARAKTER

PODSTAWOWE CECHY CHARAKTERU:

bezzásadovosť - brak zasad
byť bez škrupúl - nie mieć skrupułów
citovo nezrelý - niedojrzały emocjonalnie
cudný - wstydlivy; niewinny
domased - domator
exhibicionista - ekshibicjonista
hanblivý - wstydlivy
hovädo - bydłak; bydłę
charakterová pevnosť - siła charakteru
chválenkár - chwaliپیeta
individualista - indywidualista
introvert - introwertyk
lakomec - chytrus, skąpiec
mamičkár - maminsynek
menlivosť povahy - zmienność charakteru
mierna povaha - spokojny charakter
nedostatok škrupúl - brak skrupułów
pačmaga - łobuz, drań
pachtivec - chciwiec, chytrus
pecúch - domator, piecuch
pevné nervy - mocne nerwy
pevný charakter - silny charakter
počúvny - posłuszny
podliak - nikczemnik
podliak - podlec, nikczemnik
podozrievavá - podejrzliwa
pomstivosť - mściwość
pomstivý - mściwy
popudlivý - porywczy
povaha - charakter
povahové vlastnosti - cechy charakteru
poverčivý - przesądny; zabobonny

prívetivý - życzliwy
pud sebazáchovy - instynkt samozachowawczy
puntičkár - pedant
rojčit' - marzyć; śnić
rojko - marzyciel
romantik - romantyk
rozržitost' - roztargnienie
rozržitý - roztargniony
sebaúcta - szacunek do samego siebie
sebec - samolub; egoista
sebectvo - egoizm
skúpy - skąpy
snaživý - gorliwy, pilny
sympatický - sympatyczny
trdlo - oferra
trpezlivosť - cierpliwość
trpezlivý - cierpliwy
tvrdohlavosť - upór
tvrdohlavý - uparty
tvrdošijný - zawzięty; nieustępliwy
úprimnosť - szczerosć
úprimný - szczerzy
ústupčivý - ustępliwy
váhavý - niezdecydowany
vrtkavý - zmienny; kapryśny
zanovitý - krnąbrny; uparty
závistlivý - zazdrośny
zmeniť sa na nepoznanie - zmienić się nie do poznania
žiarlivec - zazdrośnik
žiarlivý - zazdrośny

DOJRZAŁOŚĆ:

obetavý - ofiarny
obozretnosť - ostrożność
pevná vôľa - silna wola
predvídavý - przezorny
realista - realista
rozumný - rozsądny, mądry
striedmy - wstrzemięźliwy; powściągliwy
strpenie - cierpliwość; wyrozumiałość

svedomitý - sumienny; rzetelny
uvážlivý - rozważny; rozsądny
zmysel pre zodpovednosť - poczucie odpowiedzialności
zodpovednosť - odpowiedzialność
zrelosť - dojrzałość
zrelý - dojrzały

ODWAGA:

bojazlivý - bojaźliwy
nesmelosť - nieśmiałość
nesmelý - nieśmiały
odvaha - odwaga
odvážny - odważny
plachý - nieśmiały; płochliwy
posmeliť sa - dodać sobie odwagi

smelosť - śmiałość
smelý - śmiały
srač - tchórz
sraľo - tchórz
statočnosť - dzielność
strachoš - cykor
zbabelec - tchórz

FAŁSZ:

druhá tvár - druga twarz
dvojtvárnosť - dwulicowość
intrigán - intrygant
intrigánka - intrygantka
klamár - kłamca
klamárka - kłamczucha
luhár - łgarz
manipulátor - manipulator
notorický klamár - notoryczny kłamca
pätolizač - lizus
podlizovač - podlizywacz
pochlebovač - pochlebca
pokrytec - obłudnik, hipokryta

PRACOWITOŚĆ:

cudzopasník - pasożyt
darebák - 1. leń 2. nikczemnik
darmožráč - darmozjad
darovník - leń; obibok
flákač - leń; obibok; próżniak
húževnatý - pilny; gorliwy
lenivý ako voš - leń śmierdzący
podnikavosť - przedsiębiorczość
pohodlný - wygodny

ZACHOWANIE:

arogancia - arogancja
arogantný - arogancki
dotieravý - 1. wścibski 2. nachalny, natrętny
drzosť - bezczelność
horenos - bufon
hrat' sa na pána - udawać pana
nafúkanec - bufon
netrpezlivosť - niecierpliwość
neznesiteľný - nieznośny
panovačnosť - władczość
papuľnatý - pyskaty
povýšenosť - zarozumiałość
povýšený - zarozumiały; pyszałkowaty
prepiata zdvorilosť - przesadna grzeczność
psychopat - psychopata

Jeho správanie hraničí s paranojou.
Každú tajnosť hneď roztrúbi.
Sme na jednej vlnovej dĺžke.

potuteľnosť - obłuda, fałsz
pozér/ pozérka - pozer/ pozerka
prefikanec - spryciarz, cwaniak
prospechárstvo - wyrachowanie
úskočný - podstępny; fałszywy
prešibaný - sprytny; przebiegły
pätolizač - lizus
pochlebovač - pochlebca; lizus
prefikanosť - spryt; przebiegłość
prefikaný - sprytny; przebiegły; cwany
pretvarovat' sa - udawać
pretvárka - fałsz; obłuda; dwulicowość
pokrytectvo - obłuda

povaľáč - próżniak; wałkoń; nierób
povaľáčský život - próżniaczy tryb życia
povaľovat' sa - próżnować
pracant - pracuś
pracovitý - pracowity
trúd - truteń; obibok
ulievač - wałkoń; obibok
zaháľáč - leń; wałkoń

pupok sveta - pępek świata
pýcha - pycha
sadista - sadysta
sadistka - sadystka
sebaistota - pewność siebie
sebavedomie - pewność siebie
sebavedomý - pewny siebie
spoločenský - towarzyski
správanie - zachowanie
správat' sa - zachowywać się
spupný - pyszałkowaty; nadęty
spurný - przekorny; krnąbrny
srditý - porywczy; impulsywny
sukničkář - kobieciarz
tyran - tyran

Jego zachowanie graniczy z paranoją.
Zaraz roztrąbi każdą tajemnicę.
Nadajemy na tych samych falach.

3. EMOCJE I UCZUCIA

3.1 EMOCJE I UCZUCIA - SŁOWNICTWO PODSTAWOWE

bezmocnosť - bezradność
bolesť - ból
cítim sa osamelý - czuję się samotny
citové spojivo - więź uczuciowa
dúfat' - mieć nadzieję
hanba - wstyd
hanbiť sa - wstydzić się
hrdosť - duma
mať za zlé - mieć za złe
nadšenie - 1. entuzjazm 2. zachwyty
neistota - niepewność
nenávisť - nienawiść
nepokoj - niepokój
nespokojnosť - niezadowolenie
ostych - wstyd, niesmiałość
počudovanie - zdumienie; zdziwienie
počudovanie (nad niečím) - zdziwienie; zdumienie (czymś)
počudovať sa - zdumieć się; zdziwić się
podivitiť sa - zdziwić się
podľahnúť citom - ulec uczuciom
podvedomé napätie - podświadome napięcie
ponadávať - ponarzekać; powyzywać
prejaviť pocity - okazać uczucia
prekvapenie - zaskoczenie
prekvapenosť - zdziwienie, zdumienie
rozhorčeny - rozgoryczony

Je to na zbláznenie.
Nemôžem sa dočkať.
Neviem si predstaviť.
Otvárať oči od údivu.
Podivil sa jeho slovám.
Pomlčať o svojich pocitoch.
Spadol mu kameň zo srdca.
Stúpiť niekomu na otlak.
Všetko mu padá z rúk.
Plakať nad rozliatym mliekom.

rozmrzený - gderliwy; niezadowolony
rozpačitosť - zakłopotanie; zażenowanie
rozpačity - zakłopotany; zażenowany; zmieszany
rozpaky - zażenowanie; zakłopotanie
rozrušený - zaniepokojony; niespokojny
roztrpčený - rozgoryczony; przygnębiony
sklamanie - zawód
sklamať - rozczarować; zawieść
slasť - rozkosz; upojenie; błogość
slastná chvíľa - błoga chwila
šok - szok
temná predtucha - złe przecucie
tréma - trema
túžba - pragnienie
údiv - zdziwienie; zdumienie
úľava - ulga
ustaraný - zatroskany; stroskany
utrápený - stroskany; zatroskany
utrpenie - cierpienie
vnútorný konflikt - konflikt wewnętrzny
vzrušenie - podniecenie
vzrušovať - podniecać
zabolieť - zboleć
začudovať sa - zdumieć się; zdziwić się
znepokojenie - zaniepokojenie
zúfalstvo - desperacja
žiaľ - żal

Można (od tego) zwariować.
Nie mogę się doczekać.
Nie potrafię sobie wyobrazić.
Otwierać oczy ze zdumienia.
Zdziwiły go jego słowa.
Przemilczeć swoje uczucia.
Spadł mu kamień z serca.
Nadepnąć komuś na odcisk.
Wszystko leci mu z rąk.
Płakać nad rozlanym mlekiem.

3.2 RADOŚĆ

eufória - euforia
podskočiť od radosti - podskoczyć z radości
potešenie - przyjemność, radość
potešiť - ucieszyć
radosť zo života - radość z życia
radostná udalosť - radosne wydarzenie
radostný - radosny
radovať sa - cieszyć się
rozihrane - z rozbawieniem; wesoło

Nevie sa radovať.
Oči sa jej rozihrali od šťastia.
Premohla ho radosť.
Radosť sa premenila na žiaľ.
Srdce sa mu rozihralo.

rozihraný - rozbawiony; radosny
rozihrať - rozbawić; ożywić
rozjarenosť - wesołość; ożywienie
rozjarený - rozweselony; rozradowany
rozradostniť - uradować
spôsobiť radosť - sprawić radość/przyjemność
tešiť sa - cieszyć się
utešiť - pocieszyć
veselosť - wesołość

Nie potrafi się cieszyć.
Jej oczy rozpromieniły się ze szczęścia.
Ogarnęła go radość.
Radość zmieniła się w żal.
Jego serce uradowało się.

3.3 SMUTEK

depresívny - depresyjny
dojatý - wzruszony; przejęty
dojemný - wzruszający
dusený plač - tłumiony płacz
krokodílie slzy - krokodyle łzy
ľúbostné roztúženie - tęsknota miłosna
nešťastná - nieszczęśliwa
plačka - płaczka; beksa
plačky - z płaczem
plačlivo stonať - płaczliwie jęczeć
plakať - płakać
pocit sklamaní - uczucie rozczarowania
pohrebná nálada - grobowy nastrój
ponurá nálada - ponury/posępny nastrój
poplakávať - popłakiwać
poplakávať - popłakiwać
pregígať slzy - połykać łzy
prehltnúť slzy - przełknąć łzy
presmutný - bardzo smutny
priviesť do plaču - doprowadzić do łez

Je mi do plaču.
Lúčiť sa plačky.
Pohľad podfarbený smútkom.

prúdy slz - strumienie łez
roniť slzy - ronić łzy
rozhorčenie - rozgoryczenie
rozľútosť - rozżalić; zasmucić
rozplakať - doprowadzić do płaczu
rozplakať sa - rozpłakać się
roztrpčenosť - rozgoryczenie
skleslý - smutny; przygnębiający
skľúčený - smutny; melancholijny; smętny
smútiť - być smutnym
smutniť - stawać się smutnym
smutný - smutny
smútok - 1. smutek 2. żałoba
strapený - strapiony; zmartwiony; stroskany
súciť - współczucie; litość
svetobôľ - melancholia, chandra
tiesnivý - przygnębiający
uplakany - zapłakany
usedavý plač - rzewny płacz
vzlykať - szlochać; płakać

Chce mi się płakać.
Żegnać się z płaczem.
Spojrzenie zabarwione smutkiem.

3.4 GNIEW

besnieť (sa) - wściekać (się)
dohnevať - rozgniewać; rozżłościć
frustrácia - frustracja
frustrovaný - sfrustrowany
hnevať sa - gniewać się
hnevlivý - gniewny
nahnevaný - rozgniewany
nasraný - wkurwiony
nazlostiť - zezłościć
ovládnúť podráždenie - opanować rozdrażnienie
pobúrené davy - wzburzone tłumy
pobúrenie - oburzenie; wzburzenie
pobúrenosť - wzburzenie
pohnevať sa - pogniewać się
popudený - zirytowany; zdenerwowany
popudiť - rozżłościć; zdenerwować
preglgnúť zlosť - stłumić (w sobie) złość
riadne sa nahnevať - porządnie się zdenerwować
rozbesnený - rozwścieczony

Jeho odpoveď ho rozzúrila.
Hnev je zlý radca.
Hnev mu rozpálil tvár.
Hnev mu zamútil rozum.
Jej reči ho popudili.
Krv mu udrela do hlavy.
Počastoval ho nadávkami.
Poháňala ho túžba po pomste.
Vyliat' si hnev na niekom.
Vzbúril sa v ňom hnev.
Zlosť ho popichávala čoraz viac.
Od jedu rozdupal hračku.

rozčertiť - rozwścieczyć; zirytować
rozčúlenosť - zdenerwowanie; irytacja
rozčúlený - zdenerwowany; zirytowany
rozčúliť (sa) - zdenerwować (się)
rozhnevať - rozgniewać; rozżłościć
rozhorčenosť - oburzenie
rozhorčený - oburzony
rozľútiť - rozsierzdzić; rozwścieczyć
rozsrdiť - rozsierzdzić
rozúrený - rozwścieczony; rozszalały; wściekły
rupli jej nervy - puściły jej nerwy
srd - gniew; złość
strácať trpezlivosť - tracić cierpliwość
stratiť sebaovládanie - stracić panowanie nad sobą
uniesť sa hnevom - unieść się gniewem
vyviesť z miery - wyprowadzić z równowagi
vzbĺknúť hnevom - zapłonąć gniewem
zloba; zlosť - złość; gniew

Jego odpowiedź go rozwścieczyła.
Gniew jest złym doradcą.
Gniew rozpałił jego twarz.
Gniew zamącił mu rozum.
Jej słowa go rozżłościły.
Krew uderzyła mu do głowy.
Urażył go wyzwiskami.
Gnało go pragnienie zemsty.
Wyładować na kimś gniew.
Rozgorzał w nim gniew.
Złość podniecała go coraz bardziej.
Ze złości rozdeptał zabawkę.

3.5 STRACH

mať strach - bać się
mysleli na najhoršie - myśleli o najgorszym
obava - obawa
panický strach - paniczny strach
panikárit' - panikować
podesiť (sa) - przerazić (się)
poľakane - z przestрахem; z lękiem
poľakaný - wylękniony, wylękły
poľakať - zląknąć się
polomfťvy od strachu - półżywy ze strachu
poplašenosť - poploch, przerażenie
poplašený - wystraszony
postrašit' - 1. postraszyć 2. przestraszyć
potlačit' strach - przemóc strach

Ľudí sa zmocnila panika.
Mať v očiach des.
Nahnať niekomu strach.
Premkol ju strach.
Pribehol celý poplašený.
Strach má veľké oči.
Strach z neho pomaly padal.
Cítiť strach pred niekým

prepadnúť panike - wpaść w panikę
spanikárit' - spanikować
strach zo smrti - strach przed śmiercią
stráchať sa - bać się; lękać się
triasť sa - trząść się
údes - przerażenie
umierať od strachu - umierać ze strachu
ustrašený - przestraszony; wystraszony
vydesiť (sa) - przerazić się
vystrašenosť - przestрах; lęk
vystrašený - wystraszony; przestraszony
vystrašit' - wystraszyć
zdesenie - przerażenie

Ludzi ogarnęła panika.
Mieć w oczach przerażenie.
Napędzić komuś strachu.
Przeniknął ją strach.
Przybiegł cały wystraszony.
Strach ma wielkie oczy.
Strach z niego powoli opadał.
Odczuwać strach przed kimś.

3.6 HUMOR

anekdota - anegdota
anglický humor - angielski humor
apríl - żart prima aprilisowy
bujný smiech - rubaszny śmiech
čierny humor - czarny humor
dvojzmyselný vtip - dwuznaczny dowcip
humor - humor
humoristický - humorystyczny
chichotať sa - chichotać się
komický - komiczny
komik - komik
nepozná žarty - nie zna się na żartach
poľožartom - pół żartem
posmech - drwina; szyderstwo
posmeškár - szyderca; kpiarz
posmeškársky - kpiący; szyderczy
posmeškovať sa - wyśmiewać się; naśmiewać się
posmievač - kpiarz; żartowniś
posmievačný - kpiący; szyderczy
posmievať sa - naśmiewać się; śmiać się;
požartovať (si) - pożartować (sobie)
rozmarňý príbeh - zabawna historia
rozosmiať - rozśmieszyć
rozosmiaty - roześmiany

rozpustený smiech - swawolny śmiech
rozumiet' žartom - znać się na żartach
smiešik - śmieszek
smiešny - śmieszny
srandista - jajcarz
šašo - błazen; pajac; klaun
šelmovský kúsok - figlarny kawał
šibeničný humor - wisielczy humor
špás - kawał; figiel; żart
špásovať - robić kawały
uštípačný humor - uszczypliwy humor
ut'ahovať si z niekoho - robić sobie z kogoś żarty
váľať sa od smiechu - tarzać się ze śmiechu
vtip - dowcip
vtipkár - dowcipniś
vysmievať sa (komu?) - wyśmiewać (kogo?)
zažartovať (si) - zażartować (sobie)
zdržiavať smiech - powstrzymywać śmiech
zmysel pre humor - poczucie humoru
žart - żart
žartík - żarcik
žartovný - żartobliwy
žarty nabok! - żarty na bok!

3.7 WZAJEMNE STOSUNKI

antipatia - antypatia
blahoprajnosť - życzliwość; przychylność
blahosklonný - łaskawy; wyrozumiały
chladný - chłodny
ľahostajnosť - obojętność
ľahostajný - obojętny
mať v úcte - szanować
náklonnosť - przychylność
nenávidieť - nienawidzić
nenávisť - nienawiść
nepriateľ - wróg
nepriateľstvo - wrogość
nevraživý - nieprzyjazny
obdiv - podziw
obdivovať - podziwiać
odmeranosť - dystans

odmeraný - chłodny; powściągliwy
padnúť do nemilosti - popaść w niełaskę
pohnevať si (koho?) - zrazić do siebie
pohrdanie - pogarda
pohrdat' - gardzić
pohrdavosť - pogarda
poštvať - podjudzić; posztwać
priazeň - przychylność
sympatia - sympatia
úcta - szacunek
vážit' si - szanować
vľúdnosť - serdeczność
vľúdny - serdeczny
vrelosť - serdeczność
zdržanlivý - powściągliwy

3.8 MIŁOŚĆ

bozk - pocałunek; całus
bozkat' - całować
bozkávať sa - całować się
bývalá - była
ctiteľ - wielbiciel
dohadzovač - swat
dohadzovačka - swatka
dotyk - dotyk
flirt - flirt
flirtovať - flirtować
frajer - chłopak (partner)
frajerka - dziewczyna (partnerka)
hľadať lásku - szukać miłości
horúci bozk - gorący pocałunek
chodiť spolu - chodzić ze sobą
ísť na rande - iść na randkę
ľúbostný poryv - uniesienie miłosne
milovať - kochać
nešťastná láska - nieszczęśliwa miłość
nevera - niewierność
objímanie - przytulanie
očarenie - oczarowanie
platonická láska - platoniczna miłość
pobozkat' - pocałować
prebrať frajerku - odbić dziewczynę
predchnutý láskou - przepelniony miłością
predstierať lásku - udawać miłość
prelietavá láska - przelotna miłość
pritulovať; privíňať - przytulać
prvá láska - pierwsza miłość

Mať šťastie v láske.
Láska na prvý pohľad.
Prežili sme nádherné chvíle.
Prežili sme toľko krásnych chvíľ.
Sme spolu pol roka.
Stará láska nehrdzavie.
Zahľadeli sa do seba.
Zlomiť niekomu srdce.

puto - więź
rande na slepo - randka w ciemno
randiť - chodzić na randki
románik - romans
rozchod - rozstanie
rozísť sa - rozejść się
srdce krváca - serce krwawi
vášeň - namiętność
večera pri sviečkach - kolacja przy świecach
veľká láska - wielka miłość
vrelý bozk - namiętny pocałunek
vybozkávať - wycałować
vyznávať lásku - wyznawać miłość
vzťah - związek
vzťah na diaľku - związek na odległość
zabudnúť na bývalého - zapomnieć o byłym
zaiskrit' - zaiskrzyć
zaľúbení - zakochani
zaľubiť sa - zakochać się
zamilovaná po uši - zakochana po uszy
zamilovať sa - zakochać się
zasypávať bozkami - zasypywać pocałunkami
zbalit' - poderwać
zbozkávať - ucałować
zbožňovať - ubóstwiać
zvádzač - uwodziciel
zvádzačský - uwodzicielski
zvádzať - uwodzić
zvodca - uwodziciel
zvodkyňa - uwodzicielka

Mieć szczęście w miłości.
Miłość od pierwszego wejrzenia.
Przeżyliśmy wspaniałe chwile.
Przeżyliśmy tyle pięknych chwil.
Jesteśmy razem pół roku.
Stara miłość nie rdzewieje.
Zakochali się w sobie.
Złamać komuś serce.

4. ŚWIAT WOKÓŁ NAS

4.1 ZMYŚLY

WZROK:

farboslepost' - daltonizm
fatamorgána - fatamorgana
nevidomý - niewidomy
oko - oko
odlišovat' farby - rozróżniać kolory
oslepnút' - oślepnąć
pobadat' - zauważyć, spostrzec
poloslepý - półślepy
pozorovat' - obserwować
pozorovateľný - dostrzegalny
prelud - omam, halucynacja
slabozraký - niedowidzący
sledovat' - śledzić, obserwować
slepec - niewidomy

Pre chorobu prichádza o zrak.
Dajte si skontrolovať oči.
Vyhýbal sa zrakovému kontaktu.
Videl som ich zomierať.
Izbu prenikol ostrý zápach.
Byť hluchý a slepý.
Má veľmi slabý zrak.
Písmená tancujú pred očami.
Dážď mu zahmlieval zrak.

SŁUCH:

hlas - głos
hluchý - głuchy
krik - krzyk
načúvat' - nasłuchiwać
nahluchlý - niedosłyszający
nedopočut' - niedosłyszeć
ohlušeny - ogłuszony
počujem spev - słyszę śpiew
počut' - słyszeć, usłyszeć

Počujem vlčie hlasy!
Ešte o ňom raz budeme počut'.
Nechceli počut' pravdu.

slepnút' - ślepnąć
slepota - ślepota
slepý - ślepy; niewidomy
slepý od narodenia - ślepy od urodzenia
sokolí zrak - sokoli wzrok
strácat' zrak - tracić wzrok
uvidiet' - zobaczyć
vidiet' - widzieć
vodit' slepca - prowadzić niewidomego
zbadat' - zauważyć; spostrzec
zrak - wzrok
zrakový klam - złudzenie optyczne
zrakový orgán - narząd wzroku
zrakový popud - bodziec wzrokowy

Traci wzrok z powodu choroby.
Skontrolujcie sobie oczy.
Unikał kontaktu wzrokowego.
Widziałem, jak umierają.
Pokój przeniknął ostrzy smród.
Być głuchym i ślepym.
Ma bardzo słaby wzrok.
Litery tańczą przed oczami.
Deszcz rozmywał mu obraz.

počuteľný - słyszalny
popočúvat' - 1. posłuchać 2. nasłuchać się
prehlušit' - zagłuszyć
sluch - słuch
sluchový popud - bodziec słuchowy
ucho - ucho
začut' - usłyszeć
zbystrit' sluch - wyteńczyć słuch
zvuk - dźwięk

Słyszę głosy wilków!
Jeszcze o nim usłyszemy.
Nie chcieli usłyszeć prawdy.

WĘCH:

čuch - węch
čuchať - wąchać
kvety voňajú - kwiaty pachną
neznositel'ný smrad - smród nie do zniesienia
nos - nos
ňuchať - wąchać
očuchávať - obwąchiwać
oňuchávať - obwąchiwać
páchnuť - śmierdzieć
páchnuť po rybách - śmierdzieć rybami
páchnuť potom - śmierdzieć potem
plesnina - stęchlizna
potuchlina - stęchlizna
rozvoňať sa - zapachnieć
smrad - smród; odór
smradit' - smrodzić

SMAK:

cukrit' - słodzić (*cukrem*)
dokyslit' - dokwasić
dosáľať - dosalać
dosolit' - dosolić
horkastý - gorzkawy
horkost' - gorzyc; gorzkość
horký - gorzki
chuť - smak
chutiť - smakować
chuťový - smakowy
nedobry - niedobry

DOTYK:

dotknúť sa - dotknąć
dotknutie - dotknięcie
dotyk - dotyk
drapľaviet' - chropowacieć
drapľavý - szorstki; chropowaty
drsný - szorstki
hebký - jedwabisty; miękki
hladký - gładki
hmat - dotyk

Vôňa prerazila pach hniloby.
Z lesa zavanula vôňa húb.
Zápach sa vyvetral.
V pivnici cítit' plesninu.
Vietor privial vôňu lesa.
Máme päť zmyslov.
Šiesty zmysel.
Zacítila smrad hnijúceho lístia.

smradľavý - śmierdzący
smradúch - śmierdziel
smrdiet' - śmierdzieć
smrdiet' od fajčenia - śmierdzieć papierosami
šeredne páchnuť - okropnie śmierdzieć
voňať - pachnieć; wonieć
voňať po jahodách - pachnieć truskawkami
vôňa - zapach; woń
zacítiť smrad - poczuć smród
zápach - smród; odór
zapáchať - śmierdzieć
zasmradit' - zasmrodzić
zasmrádzať - smrodzić
zasmrdiet' - zaśmierdzieć
zavoňať - zapachnieć

nechutnosť - niesmaczny
nechutný - niesmaczny
odporný - ohydny
osáľať - solić
posolit' - posolić
presolit' - przesolić
slanost' - słoność
slaný - słony
solit' - solić
trpkastý - cierpkawy
trpký - cierpki

hmatat' - macać
hmatatel'ný - namacalny
hmatnúť - dotknąć; namacać
hmatový zmysel - zmysł dotyku
jemný na hmat - delikatny w dotyku
ohmatávať - obmacywać
príjemný na dotyk - przyjemny w dotyku
vyhmatat' - wymacać
vyhmatávať - wymacywać

Zapach przebił stęchliznę.
Z lasu powiało zapachem grzybów.
Smród wywietrzył.
W piwnicy czuć stęchliznę.
Wiatr przywiał zapach lasu.
Mamy pięć zmysłów.
Szósty zmysł.
Poczuła smród gnijących liści.

4.2 CZAS

CZAS – POJĘCIA OGÓLNE

atómové hodiny - zegar atomowy	polrok - półrocze
blízka budúcnosť - bliska przyszłość	polstoročie - półwiecze
čas letí - czas leci	pozajtra - pojutrze
čas plynie - czas płynie	pozajtrajší - pojutrzejszy
časový úsek - odcinek czasu	pozajtrajšok - pojutrze
d'aleká budúcnosť - daleka przyszłość	pozde - późno
desaťročie - dekada	presný čas - dokładny czas
epocha - epoka	prítomnosť - teraźniejszość
epochálny - epokowy	raz do týždňa - raz na tydzień
éra - era	strácať čas - tracić czas
kalendárny rok - rok kalendarzowy	stredoeurópsky čas - czas środkowoeuropejski
letný čas - czas letni	súčasnosť - współczesność
márniť čas - marnować czas	štvrt'hodina; štvrt'hodinka - kwadrans
mesačný - miesięczny	štvrt'rok - kwartał
mesiac - miesiąc	štvrt'storočie - ćwierćwiecze
mrhať čas - trwonić czas	terajšok - teraźniejszość
na prelome storočí - na przełomie wieków	tisícročie - tysiąclecie
nadišiel čas - nadszedł czas	týždeň - tydzień
nájsť si čas - znaleźć czas	v tom čase - w tym czasie
obdobie - okres	voľný čas - czas wolny
odbiła ôsma - wybiła ósma	výročie - rocznica
odrátavať čas - odliczać czas	vzdialená budúcnosť - daleka przyszłość
oneskorit' - opóźnić	z času na čas - od czasu do czasu
pol druha hodiny - półtorej godziny	zlé časy - złe czasy
polhodina - półgodzina	

DZIEŃ:

deň - dzień	dopoludnie - przedpołudnie
dnešný - dzisiejszy	pracovný deň - dzień roboczy
dnešný deň - dzień dzisiejszy	predpoludnie - przedpołudnie
dnešok - dzień dzisiejszy	predvečerom - pod wieczór
doniesť - przynieść; dostarczyć	v popoludňajších hodinách - w godzinach popołudniowych
doobedie - przedpołudnie	za bieleho dňa - w biały dzień
dopoludňajší - przedpołudniowy	

PRZESZŁOŚĆ:

minulosť - przeszłość	predvčerom - przedwczoraj
nedávno - niedawno	predvlani - dwa lata temu
poldeň - pół dnia	roky prebehli - lata przeleciały
popoludňajší - popołudniowy	šerý dávnovek - zamierzchła przeszłość
popoludní - po południu	šerosvit dejín - mroczna przeszłość
popoludnie - popołudnie	uplynulé obdobie - miniony okres
pravek - prehistoria	v poslednej dobe - w ostatnim czasie
predlanský - sprzed dwóch lat	za dávnych čias - w dawnych czasach
prednedávnom - niedawno	

Hodiny idú pozadu.
Hodiny odbili poľnoc.
Nebolo treba dlho čakať.
Pol roka po tragickej havári.
Po hodine je po všetkom.
Po niekoľkých dňoch.
Prvý týždeň v mesiaci.

Zegar się spóźnia.
Zegar wybił północ.
Nie trzeba było długo czekać.
Pół roku po tragicznym wypadku.
Po godzinie będzie po wszystkim.
Po kilku dniach.
Pierwszy tydzień miesiąca.

4.3 PRAWDA I KŁAMSTWO

PRAWDA:

bojovať za pravdu - walczyć o prawdę
fakt - fakt
opravdivý - prawdziwy
ozajstný - prawdziwy
polopravda - półprawda
povedať pravdu - mówić prawdę / powiedzieć prawdę
pravda pravdivá - najprawdziwsza prawda
pravda pravduca - najprawdziwsza prawda

pravdivý - prawdziwy
pravdovravny - prawdomówny
pravdimilovnosť - umiłowanie prawdy
pravý - prawdziwy, autentyczny
skutočný - rzeczywisty
svätá pravda - święta prawda
trpká pravda - gorzka prawda

KŁAMSTWO:

cigániť - kłamać, cyganić
faloš - fałsz
falošné meno - fałszywe imię/nazwisko
falošné peniaze - fałszywe pieniądze
falošný - fałszywy
klamať - kłamać
klamstvo - kłamstwo

lož - kłamstwo
luhať - łgać
podvádzať - oszukiwać
podviest' - oszukać
prezrieť klamára - przejrzeć kłamcę
vymyslená historka - wymyślona historyjka
zaklamať - skłamać

WĄTPLIWOŚĆ:

byť v pochybnostiach - mieć wątpliwości
nepochybný - niewątpliwy
pochybnosť - wątpliwość
pochybný - wątpliwy
pochybovať - wątpiący

pochybovačne - powątpiewająco, ze zwątpieniem
pochybovačnosť - powątpiewanie
pochybovačný - wątpiący
pochybovať o úspechu - wątpić w sukces
rozháňať pochybnosti - odpędzać wątpliwości

WIARA:

presvedčiť - przekonać
skalopevne veriť - niezłomnie wierzyć

uveriť - uwierzyć
veriť - wierzyć

Čo je pravda, to je pravda.
Falošný ako mačka.
Každá lož plodí ďalšiu.
Klamstvo mu priťažilo.
Lož má krátke nohy.
Luhal mu do očí.
Na tom je kus pravdy.
Nebyť ďaleko od pravdy.
Popísal o mne samú nepravdu.
Pozrieť sa pravde do očí.
Pravda oči kole.
Pravda vyšla najavo.
Pretahovať niekomu medový motúz popod nos.
Sľuby sa sľubujú, blázni sa radujú.
Sotvako tomu uverí.
To nie je pravda.
Ubezpečiť niekoho o pravdivosti svojich slov.
Zamotať sa do pavučiny lží.

Co prawda, to prawda.
Fałszywy jak kot.
Každe kłamstwo rodzi następne.
Kłamstwo pogorszyło jego sytuację.
Kłamstwo ma krótkie nogi.
Łgał mu w żywe oczy.
Jest w tym trochę prawdy.
Być blisko prawdy.
Napisał o mnie same kłamstwa.
Spojrzeć prawdzie w oczy.
Prawda w oczy kole.
Prawda wyszła na jaw.
Obiecować komuś złote góry.
Obiecanki cacanki, a głupiemu radość.
Mało kto w to uwierzy.
To nieprawda.
Zapewnić kogoś o prawdziwości swoich słów.
Zaplątać się w pajęczynę kłamstw.

4.4 PRZESTRZEŃ

PRZESTRZEŃ:

miesto - miejsce
nekonečný - bezkresny
pozdĺž - wzdłuż
priestor - przestrzeń
priestranný - przestronny
proti - naprzeciw; naprzeciwko
protiľahlý - przeciwny
rozľahlosť - rozległość; przestronność
rozľahlý - rozległy; przestronny
rozloha - powierzchnia; obszar
rozmernosť - obszerność; przestronność

rozprestierať sa - rozpościerać się
stranou - na uboczu, z boku
šírava - rozległa przestrzeń
šire more - szerokie morze
široko-d'aleko - gdzie okiem nie sięgnąć
široký - szeroki
široširy - szeroki; rozległy
uprostred - pośrodku; na środku; w środku
úzky - wąski
vôkol - wokół
všelikde - w różnych miejscach

ODLEGŁOŚĆ:

blízkosť - bliskość
blízky - bliski
blízučko; blízunko - bliźutko
d'aleký - daleki
dial'ava - dal
dial'ka - dal
kus cesty - szmat drogi
kúsoček - kawałeczek
kúsok - kawałek
na dohodenie kameňom - o rzut kamieniem
nablízku - w pobliżu

ned'aleko - niedaleko
obd'aleč - niedaleko; blisko; opodal
odd'al'ovat' (sa) - oddalać (się)
oddialit' (sa) - oddalić (się)
pekný kus cesty - ładny kawałek drogi
pol tret'a metra - dwa i pół metra
priveľmi daleko - za daleko
strácat' sa v dial'ave - znikać w oddali
vzdialenosť - odległość
vzdialený - odległy; oddalony
vzdialit' sa - oddalić się

KIERUNEK:

hned' povedľa - tuż obok
hore - na górze
juh - południe
južný - południowy
kúsok poniže - kawałek niżej
naľavo - w lewo
na ľavej strane - po lewej stronie
na pravej strane - po prawej stronie
napravo - w prawo
niekade - dokądś; gdzieś
niekam - dokądś
nižšie - niżej
oddola - z dołu
poniže - niżej, poniżej
popod - pod
povyše - powyżej

protismer - przeciwny kierunek
rovno - prosto
sever - północ
severne - na północ
smer - kierunek
svetová strana - strona świata
vľavo - w lewo
vpravo - w prawo
východ - wschód
východne - na wschód
východný - wschodni
vyše - wyżej
vyššie - wyżej
západ - zachód
západný - zachodni

4.5 DŹWIĘK

buchnúť - trzasnąć, walnąć
buchot - stuk, huk
buchotať - trzaskać, walić
bzukot motora - warkot silnika
cupot dažďa - bębnienie deszczu
cupot krokov - tupot kroków
cveng pohárov - brzęk kieliszków
cvengnúť - brzęknąć
cvrkat' - 1. ćwierkać 2. cykać
dozniet' - ucichnąć
doznievat' - cichnąć
drkot voza - turkot wozu
drkot zubov - szczerkanie zębów
drkot žien - trajkotanie kobiet
duniet' - dudnić; grzmieć
fičat' - świszczeć
hrčat' - turkotać, dudnić, furczeć
hvízdat' - gwizdać
klepotat' - klekotać
mlyn klepoce - młyn klekocze/klekoce
pípat' - piskać
pípnut' - pisnąć
pískat' - gwizdać
piskot - gwizd
piskotat' - piszczeć
plesk - plask
pleskot - trzaśnięcie, trzask
prask - trzask
praskot - trzask
pukot - trzask
rachot - huk; łoskot; grzmot
rachotit' - huczeć; łoskotać; grzmieć
rapčat' - warczeć; terkotać; trajkotać
rapkat' - grzechotać; terkotać; klekotać
revat' - ryczeć; wyć
rinčat' zbraňami - szczerkać bronią

rozhučat' sa - rozhuczeć się
sipiet' - syczeć
sipot - syk; syczenie
sirény zahúkali - syreny zawyły
sklo rinčí - szkło brzęczy
skučat' - skomleć; wyć
spraštat' - zatrzęszczeć; zaskrzypieć
svist; svišť - świst
svišťavý; svištivý - świszczący; gwizdzący
šelest - szelest
šelest - szelest
šelestit' - szeleścić
šepot - szept
šepot hôr - szum gór
ševelit' - szeleścić
škrabot - skrzypienie
škrekotat' - skrzeczeć
škripot - zgrzyt; zgrzytanie; skrzyp; skrzypienie
šramot - chrobot; szelest; szmer
štrngot - brzęk
šuchot - szelest; szmer
švitorit' - szczebiotać
tidlikat' - ćwierkać; szczebiotać
tichost' - cisza
tichý - cichy
tikot - tykanie
tlkot bubnov - bicie/walenie bębnów
ventilátor bzučí - wentylator szumi
vlak písa - pociąg gwizdże
vrzgot - skrzy; zgrzyt; skrzypnięcie
zapraskat' - zatrzęszczeć
zniet' - brzmieć
zrevat' - zaryczeć
zvuk - dźwięk
zvukový - dźwiękowy

4.6 KOLOR

belasý - niebieskawy	plavý - płowy
běžový - beżowy	pobeliet' - pobieleć
běžový - beżowy	počerný - czerniawy; śniady
bielulinký - bielusieńki	podfarbit' (sa) - podbarwić się
biely - biały	popolaviet' - szarzeć
bledý - blady	popolavost' - popielatość
bordový - bordowy	popolavý - popielaty; szary
černastý - czerniawy	purpur - purpura
červenastý - czerwony	purpurový - purpurowy
červený - czerwony	ružoviet' - różowieć
čiernušký - czarnusieńki	ružovkastý - różowawy
čierny - czarny	ružový - różowy
farba - barwa; kolor	sčernetý - sczerniały
farby splývajú - kolory się zlewają	sépia - sepia
farebný - kolorowy	sépiový - sepiowy
fialový - fioletowy	sfarbit' sa - zabarwić się
hnedý - brązowy; brunatny	sfarbovat' sa - zabarwiać się
modrý - niebieski	sivý - szary
nach - purpura	strieborný nádych - srebrny odcień
nachový - purpurowy	striebřitý - srebrzysty
odtieň - odcień	šarlátový - szkarłatny
oranžový - pomarańczowy	šarlátový - szkarłatowy
perleťový - perłowy	šedý - szary
pestrofarebný - różnokolorowy; pstry; pstrokaty	špinavobiely - sinobiały

4.7 KSZTAŁT

čľapatý - spłaszczony	scvrkávat' sa - marszczyć się
člnkovitý - łódkowaty	scvrknút' sa - zmarszczyć się
dĺhý - długi	skrivit' - skrzywić; wykrzywić
dĺžka - długość	skrkvat' - zmiętosić; pogiąć
hrúbka - grubość	sploštený - spłaszczony
hrubý - gruby	sploštit' (sa) - spłaszczyć (się)
krátky - krótki	stenčit' sa - stać się cieńszym
krivý - krzywy	stľapčit' (sa) - spłaszczyć (się)
objemný - obszerny	súdkovitý - beczułkowaty, baryłkowaty
oblúk - łuk	štvorček - kwadracik
okružlost' - okrągłość; wypukłość	štvorec - kwadrat
okružly - okrągły	tenknút' - stawać się cieńszym
plocha - płaszczyzna	tenký - cienki
plochý - płaski	tľapkavý - płaski; spłaszczony
podhnút' - podwinąć, podgiąć	točitý - kręty
podhýnat' - podwijać, podginać	trieštit' - rozbijać; rozkruszać
podlhovastý - podłużny	urovnat' - wygładzić; wyrównać
podrmat' - pociągnąć	vydut' - wydać się
podrvit' - pokruszyć	vydutina - wydęcie; wypukłość
pohúžvat' - pognieść (się), zgnieść (się), pomiać (się)	vyhladiť - wygładzić
pokrivenina - skrzywienie	vyhĺbenina - zagłębienie
poprehýbaný - powyginany	vyhnút' - wygiąć
poskrúcat' - poskręcać, pozwijać	vykrivit' sa - wykrzywić się
pozdĺžne - podłużnie	vysoký - wysoki
pozdĺžny - podłużny	výška - wysokość
preliačina - zagłębienie, wgłębienie	zahladiť - wygładzić
preliačit' - wgiąć, wgnieść	zahládat' - wygładzać
preliačovat' - wginać, wgniatać	zahýbat' - zaginać; zakrzywiać
rovnobežnosť - równoległość	zaoblenost' - zaokrąglenie
rovný ako šnúra - prosty jak drut	zaoblený - zaokrąglony

4.8 ŚWIATŁO

blysnút' - błysnąć
blysnút' sa - zabłyszczeć
blyšť'avý - błyszczący; lśniący
lesk - blask
mihot - migot
odlesk - odbłask; połysk
pablesk - błysnięcie
plamenná žiara - płomienny blask
pološero - półmrok
potemniť - pociemnieć
potme - po ciemku
prísvit - poświata
prítmie - półmrok
stmiť sa - ściemnić się

stmievat' sa - ściemniać się
svetlo - światło
svietiť - świecić
šerit' sa - zmierzchać
šerosvit - półmrok
škamravé svetlo - migotliwe światło
štráf svetla - smuga światła
temnota - ciemność
temný - ciemny
tmavieť - ciemnieć
tmavý - ciemny
trbleť - migot; blask
trblietať sa - migotać się
zotmievat' sa - ściemniać się

4.9 RUCH

beh - bieg
behať - biegać; bieć
hojdať (sa) - kołysać (się); huśtać (się)
chodiť - chodzić
isť - iść
isť autom - jechać samochodem
isť lietadlom - lecieć samolotem
isť loďou - płynąć statkiem
isť vlakom - jechać pociągiem
jazdiť - jeździć
kotúľať - turlać
krok - krok
krôčik - kroczek
podisť - podejść
podvihnúť - podnieść; unieść

pohnút' - ruszyć; poruszyć
pohyb - ruch
pohybovať (sa) - ruszać (się)
pochodovať - maszerować
pokrútiť sa do kľbka - zwinąć się w kłębek
poskočiť - podskoczyć
poskok - podskok
postát' - przystanąć
potlačiť - popchnąć; posunąć
prísť - przyjść
pristúpiť - podejść
skákať - skakać
skok - skok
ťarbavé pohyby - niemrawe ruchy
vyskočiť - wyskoczyć

PRĘDKOŚĆ:

bleskove - błyskawicznie
chvat - pośpiech
chytro - szybko
nasadiť tempo - narzucić tempo
ozlomkrk - na złamanie karku
pomalé auto - wolny samochód
pomaličky - pomalutku
pomalilinky - pomalutku
pomalosť - powolność

pomaly - powoli; pomału
raz-dva - raz-dwa
rýchlosť - szybkość; prędkość
rýchly - szybki
slimačím tempom - żółwim tempem
spomalit' - zwolnić
tempo - tempo
urýchliť - przyspieszyć
zrýchliť - przyspieszyć

4.10 ILOŚĆ

dost' - dość
koľko - ile
máličičko - maluteńko
máličko - malutko
málo - mało
mnoho - dużo; wiele
množstvo - liczba; ilość
nemnoho - niewiele
niekoľko - kilka
niekoľkokrát - kilka razy
pár - parę; kilka

párkrát - kilka razy
pätina - jedna piąta
pät'násobok - pięciokrotność
počet - liczba; ilość
pol - pół; **pol druha** - półtorej; **pol tret'a** - dwa i pół
polovica - połowa
toľko - tyle
trocha - trochę; **troška** - troszkę
trošičku - troszeczkę
tucet - tuzin
veľa - dużo

5. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

5.1 PRZESTĘPCZOŚĆ

PRZESTĘPCZOŚĆ POSPOLITA:

biť - bić
bitka - bójka
brutalita - brutalność
donútiť - zmusić
drobný zločin - drobne przestępstwo
hanobenie mŕtveho - zbezczeszczenie zwłok
chuligán - chuligan
komplíc - wspólnik
kopať - kopać
korisť; lup - łup
krádež vlámaním - kradzież z włamaniem
kriminálnička - kryminalistka
kriminálnik - kryminalista
krutosť - okrucieństwo
lúpež - rozbój
naháňáčka - pościg
násilie - przemoc
nebezpečné prenasledovanie - stalking
nebezpečné vyhrážanie - groźby karalne
nečinnosť policie - beczynność policji
nepokoje - zamieszki
neznámy páchatel' - nieznan sprawca
nutná obrana - obrona konieczna
podpáliť - podpalić
pomsta - zemsta
poškodzovanie cudzej veci - zniszczenie mienia
použiť zbraň - użyć broni
prenasledovat' - ścigać; gonić

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA:

biely kôň - słupek
droga - narkotyki
drogový kartel - kartel narkotykowy
falšovatel' - fałszerz
fingovat' nehody - fingować wypadki
gangster - gangster
ilegálna tlačiareň - nielegalna drukarnia
kukla - kominiarka
mafia - mafia
mafian - mafioso
narkobarón - baron narkotykowy
nedovolené ozbrojovanie - nielegalne posiadanie broni
obchod s drogami - handel narkotykami
obchodovanie s ľuďmi - handel ludźmi
organizovaná skupina - grupa zorganizowana
organizovaný zločin - przestępczość zorganizowana
pašerák - przemytnik
pašovanie drog - przemyt narkotyków
peňazokazec - fałszerz pieniędzy
podsvetie - półświatek
pracovat' pre mafiu - pracować dla mafii

prepad - napad
prepadnutie banky - napad na bank
priestupok - wykroczenie
psychické týranie - psychiczne znęcanie się
recidivista - recydywista
rušenie nočného pokoja - zakłócanie ciszy nocnej
sebaobrana - samoobrona
strhla sa bitka - wywiązała się bójka
šikanovat' - szykanować
ukradnúť - ukraść
ukradnutý - skradziony
útočník - napastnik
útok - atak
vandal - wandal
vandalizmus - wandalizm
vlamač - włamywacz
vlámanie - włamanie
vreckár - kieszonkowiec
vreckový zlodej - kieszonkowiec
vykrádač - rabuś
vykradnúť banku - obrobić bank
vyprovokovat' - sprowokować
výtržníctvo - chuligaństwo
zavolat' políciu - wezwać policję
zbiť - pobić
zločinec - przestępca
zlodej - złodziej
zranit' - zranić

pranie špinavých peňazí - pranie brudnych pieniędzy
prepašovat' - przemycić
priekupník s drogami - handlarz narkotykami
prevádzanie ľudí - przemyt ludzi
sfalšovat' - sfalszować
uniest' - porwać
únosca - porywacz
únoskyňa - porywaczka
veľká ryba - gruba ryba
vodca skupiny - przywódca grupy
vybavovanie účtov - porachunki
vydieračský únos - porwanie dla okupu
vydieranie - 1. szantaż 2. wymuszanie
vydierat' peniaze - wymuszać pieniądze
výkupné - okup
výpalné - haracz
výpalníctvo - wymuszanie haraczy
zastařit' - zastraszyć
zastařovat' - zastraszać
zbavit' sa svedka - pozbyć się świadka
zločinecká skupina - grupa przestępcza

PRZESTĘPCZOŚĆ OBYCZAJOWA:

bordel - burdel
bordelmama - burdelmama
detská pornografia - pornografia dziecięca
hromadné znásilnenie - gwałt zbiorowy
kupliarstvo - stręczycielstwo
násilník - 1. bandyta 2. gwałcieł
nevestinec - dom publiczny

PRZESTĘPCZOŚĆ GOSPODARCZA:

bakšiš - bakszysz
biele goliere - białe kołnierzyki
daňový únik - oszustwo podatkowe
fiktívne faktúry - fikcyjne faktury
gang - gang
gangster - gangster
korupčný škandál - skandal korupcyjny
podkúpiť - przekupić
podmasť (pot.) - posmarować (dać łapówkę)
podplácať - przekupywać

MORDERSTWO:

beštiálna vražda - bestialskie zabójstwo
desivá vražda - makabryczne zabójstwo
dvojnásobná vražda - podwójne zabójstwo
masaker - masakra
masakra - masakra
mŕtvola - zwłoki
objednávateľ vraždy - zleceniodawca zabójstwa
odpratať - sprzątnąć
poprava - egzekucja
povraždiť - wymordować
rozpustiť v kyseline - rozpuścić w kwasie
rozštvrtené telo - poćwiartowane ciało
sériový vrah - seryjny zabójca

POLICJA:

agent - agent
hliadka - patrol
krajský riaditeľ - komendant wojewódzki
kriminalista - pracownik policji kryminalnej
kriminalistika - kryminalistyka
kriminálka - policja kryminalna
kriminálna polícia - policja kryminalna
kukláč - antyterrorysta
mestská polícia - straż miejska
muž zákona - stróż prawa
nepriestrelná vesta - kamizelka kuloodporna
obušok - pałka

pasák - alfons
pedofil - pedofil
pornografia - pornografia
prostitúcia - prostytucja
sexuálne zneužívanie - wykorzystywanie seksualne
znásilnenie - gwałt
znásilniť - zgwałcić

podplatiť - przekupić
prestrelka - strzelanina; wymiana ognia
skorumpovaný - skorumpowany
skorumpovať - skorumpować
sprenevera - sprzeniewierzenie, defraudacja
úplatkár - łapówkarz
úplatok - łapówka
úverový podvod - wyłudzenie kredytu
všimné (pot.) - łapówka (prezent)
zmanipulovaný zápas - ustawiony mecz

štvrtiť - ćwiartować
ubodať - zadźgać
uškrť - udusić
vrah - zabójca; morderca
vražyňa - morderczyni
vražda na objednávku - zabójstwo na zlecenie
vraždiť - mordować
vražedná zbraň - narzędzie zbrodni
zabiť - zabić
zakopať obeť - zakopać ofiarę
zaškrť - udusić
zavraždiť - zamordować
zlikvidovať - zlikwidować

pendrek - pałka policyjna
policajný - policyjny
policajný preukaz - legitymacja policyjna
policajný prezident - komendant główny policji
policajt - policjant
policajtká - policjantka
polícia - policja
strelnica - strzelnica
tajný - tajniak
uniformovaný - umundurowany
zavolať posily - wezwać wsparcie
železka - kajdanki

ŚLEDZTWO:

alibi - alibi	prísť na stopu (komu?) - wpaść na trop (kogo?)
detektor lži - wykrywacz kłamstw	protokol - protokół
dôvodné podozrenie - uzasadnione podejrzenie	razia - nalot
extradícia - ekstradycja	spis - akta
hľadať - szukać	správa - raport
informátor - informator	stopa - 1. ślad 2. trop
kamerový záznam - nagranie z monitoringu	súkromný detektív - prywatny detektyw
motív - motyw	udavač - donosiciel
mučenie - tortury	udať (koho?) - donieść (na kogo?)
náhodný svedok - przypadkowy świadek	udávať - donosić
naviesť na stopu - naprowadzić na trop	vylúčiť - wykluczyć
objasnenosť - wykrywalność	vypočúvať - przesłuchać
očitý svedok - naoczny świadek	výpoved' - zeznanie
odtlačky prstov - odciski palców	vypovedať - zeznawać
okolnosti - okoliczności	vyšetrovací úkon - czynność śledcza
páchatel' - sprawca	vyšetrovať - prowadzić śledztwo
pátrať po zlodejovi - poszukiwać złodzieja	vyšetrovatel' - śledczy (prowadzący sprawę)
pítva - sekcja zwłok	zabezpečiť dôkazy - zabezpieczyć dowody
podozrenie - podejrzenie	zadržat' - zatrzymać
podozrivý - podejrzany	zahliadit' stopy - zatrzeć ślady
prehľadať - przeszukać	zamenit' dôkazy - podmienić dowody
prehliadka - rewizja	zastavit' stíhanie - umorzyć postępowanie
preverovať - sprawdzać; weryfikować	zatykač - list gończy; nakaz zatrzymania
prípravné konanie - postępowanie przygotowawcze	znalec - biegły

5.2 SĄD

SĄD:

dokázat' - udowodnić	predseda súdu - prezes sądu
dokazovanie - postępowanie dowodowe	predvolávat' - wzywać
dovolanie - skarga kasacyjna; kasacja	prezumpcia neviny - domniemanie niewinności
dôkaz - dowód	prípustit' ako dôkaz - dopuścić jako dowód
dôkazový materiál - materiał dowodowy	prísediaci - ławnik
falošné obvinenia - fałszywe oskarżenia	priznal vinu - przyznał się do winy
hlavné pojednávanie - rozprawa	proces - proces
korunný svedok - świadek koronny	rozsudok - wyrok
krajský súd - sąd wojewódzki	samosudca - jednoosobowy skład orzekający
Najvyšší súd - Sąd Najwyższy	senát - skład orzekający
napadnutý rozsudok - zaskarżony wyrok	spisová značka - sygnatura akt
nepriamy dôkaz - poszlaka	súd sa radí - sąd się naradza
obhajca; advokát - obrońca	súd vyššieho stupňa - sąd wyższej instancji
obhajkyňa - obrońca; adwokat (kobieta)	sudca - sędzia
obžaloba - oskarżenie	súdiť sa - sądzić się
obžalovaný - oskarżony	sudkyňa - sędzia (<i>kobieta</i>)
odôvodnenie - uzasadnienie	súdna sieň - sala rozpraw
odročiť - odroczyć	súdnictvo - sądownictwo
odsúdiť - skazać	svedok - świadek
odsudzujúci rozsudok - wyrok skazujący	trestné konanie - postępowanie karne
odvolací súd - sąd apelacyjny	tribunál - trybunał
odvolanie - odwołanie; apelacja	Ústavný súd - Trybunał Konstytucyjny
okresný súd - sąd rejonowy	všeobecné súdy - sądy powszechne
oslobodit' spod obžaloby - oczyścić z zarzutów	vyniešť rozsudok - wydać wyrok
podat' obžalobu - wnieść akt oskarżenia	vypočut' svedka - przesłuchać świadka
podat' odpor - wnieść sprzeciw; złożyć sprzeciw	zamietnuť odvolanie - odrzucić odwołanie
porota - ława przysięgłych	zapisovateľ - protokolant
právník - prawnik	záverečná reč - mowa końcowa
právoplatne odsúdiť - prawomocnie skazać	znalecký posudok - opinia biegłego
predpisy - przepisy	zrušiť rozsudok - uchylić wyrok

PRAWO KARNE - PODSTAWOWE POJĘCIA:

krajná núdza - stan wyższej konieczności
nepříčetnosť - niepoczytalność
odsúdený - skazany
ochranné opatrenie - środek karny
ofutovať - wyrazić skruchę
pokus - usiłowanie
poľahčujúce okolnosti - okoliczności łagodzące
poškodený - pokrzywdzony
prečin - występki
príprava - przygotowanie
prit'ážujúce okolnosti - okoliczności obciążające
protiprávnosť - bezprawność
silné rozrušenie - gwałtowne wzburzenie

KARA:

beztrestnosť - bezkarność
dohoda o vine a treste - dobrowolne poddanie się karze
doživotie - dożywocie
lynč - lincz
lynčovať - linczować
masná pokuta - słony mandat
mimoriadne zníženie trestu - nadzwyczajne złagodzenie kary
následky - konsekwencje
odseknutie ruky za krádež - ucięcie ręki za kradzież
peňažný trest - grzywna
podmienečný trest - kara w zawieszeniu

skúšobná doba - okres próby
škoda - szkoda
trest - kara
trestné právo - prawo karne
trestnosť - karalność
trestný čin - czyn karalny
trestný zákon - kodeks karny
ujma na zdraví - uszczerbek na zdrowiu
úmyselný - umyślny
verejný činiteľ - funkcjonariusz publiczny
zločin - zbrodnia
zmenšená príčetnosť - ograniczona poczytalność

potrestat' - ukarać
probačný dohľad - nadzór kuratora
sprisniť tresty - zaostrzyć kary
súhrnný trest - łączna kara
trest odňatia slobody - kara pozbawienia wolności
ukameňovanie - ukamieniowanie
uložiť trest - wymierzyć karę
upustiť od potrestania - odstąpić od wymierzenia kary
výmennou za nižší trest - w zamian za niższą karę
zlynčovať - zlinczować
zmiernenie trestu - złagodzenie kary
zodpovednosť - odpowiedzialność

5.3 WIĘZIENIE

amnestia - amnestia
balík - paczka
cela - cela
dobré správanie - dobre sprawowanie
domáce väzenie - areszt domowy
dozorca - strażnik
ísť do väzenia - iść do więzienia
izolovať - izolować; odizolować
kontroly ciel - kontrole cel
obesil sa vo väzení - powiesił się w więzieniu
odpykávať si trest - odsiadywać karę
opustiť väzenie - opuścić więzienie
plán na útek - plan ucieczki
pobyt vo väznici - pobyt w więzieniu
podmienečné prepustenie - zwolnienie warunkowe
podmienka - wyrok w zawieszeniu
posadiť za mreže - wsadzić za kratki
požiadavky väzňov - żądania więźniów
predčasné prepustenie - przedterminowe zwolnienie
prepašovať do cely - przemycić do celi
prepustiť - zwolnić, wypuścić
príča/pričňa - pryzca
priepustka - przepustka
samotka - izolatka

sediť vo väzení - siedzieć w więzieniu
sloboda - wolność
spoluväzeň - współosadzony
strážca - strażnik
trestanec - skazaniec; więzień
trestanka - skazana; więźniarka
trestankyňa - skazana; więźniarka
trest smrti - kara śmierci
utečenec - zbieg
útek z väzenia - ucieczka z więzienia
väzba - areszt
väzeň - więzień
väzenský personál - personel więzienia
väzenský poriadok - regulamin więzienia
väzenský život - życie więzienne
väzenstvo - więziennictwo
väznice sú preplnené - więzienia są przepełnione
voľno - przepustka
vzbura - bunt
za múrmi väznice - za murami więzienia
zomrieť za mrežami - umrzeć za kratkami
život za mrežami - życie za kratkami
vyšetrovacia väzba - areszt śledczy

5.4 SŁUŻBY SPECJALNE

agent - agent	špionáž v prospech Ruska - szpiegostwo na rzecz Rosji
agentka - agentka	špionážna aféra - afera szpiegowska
civilná rozvedka - wywiad cywilny	špionážny - szpiegowski
dvojitý agent - podwójny agent	špiónka - szpieg (kobieta)
falošný pas - fałszywy paszport	štátne tajomstvo - tajemnica państwowa
finančná rozvedka - wywiad skarbowy	tajné dokumenty - tajne dokumenty
informátor - informator	tajné služby - tajne służby
kontrarozvedka - kontrwywiad	tajomstvo - tajemnica
krycí názov - kryptonim	údajný špión - rzekomy szpieg
kto zradil? - kto zdradził?	únik informácií - wyciek informacji
najslávnejší špióni - najslawniejsi szpiegdy	utiecť do Moskvy - uciec do Moskwy
naverbovať - zwerbować	varovný signál - sygnał ostrzegawczy
odtajnený - odtajniony	verbovať - werbować
operácia - operacja	vierohodnosť informácií - wiarygodność informacji
podozrenie zo špionáže - podejrzenie o szpiegostwo	vlastizrada - zdrada ojczyzny
preveriť informácie - zweryfikować informacje	vlastizradca - zdrajca ojczyzny
priemyselná špionáž - szpiegostwo przemysłowe	výmena špiónov - wymiana szpiegów
rozvedka - wywiad	vyzvedáč - agent; szpieg; wywiadowca
spiaci agent - agent śpioch	vyzvedačstvo - działalność wywiadowcza
spravodajské služby - służby specjalne	vyzvedat' - prowadzić działalność wywiadowczą
spravodajský dôstojník - oficer wywiadu	zhromažďovať tajné údaje - zbierać/gromadzić tajne dane
šifra - szyfr	zrada - zdrada
šifrant - szyfrant	zradca - zdrajca
špión - szpieg (mężczyzna)	
špionáž - szpiegostwo	

5.5 TERRORYZM

antrax - węglik	pirátstvo - piractwo
atentát - zamach	protiteroristická operácia - operacja antyterrorystyczna
atentátnik - zamachowiec	rukojemník - zakładnik
bezpečnostné opatrenia - środki bezpieczeństwa	samovražedný atentátnik - zamachowiec-samobójca
boj proti terorizmu - walka z terroryzmem	spáchať atentát - dokonać zamachu
bombový útok - zamach bombowy	teror - terror
bomby v madryckých vlakoch - bomby w madryckich pociągach	terorista - terrorysta
džihad - džihad	teroristická organizácia - organizacja terrorystyczna
explózia - eksplozja	teroristická sieť - siatka terrorystów
hrozba teroristického útoku - zagrożenie atakiem terrorystycznym	teroristický útok - atak terrorystyczny
hrozba útokov - groźba ataków; zagrożenie atakami	terorizmus - terroryzm
infiltrovať - nfiltrować	trhavina - materiał wybuchowy
liaheň teroristov - wylęgarnia terrorystów	umriecť ako mučeník - umrzeć jako męczennik
lietadlo unesené teroristami - samolot porwany przez terrorystów	varovanie - ostrzeżenie
masaker - masakra	varovanie pred útokmi - ostrzeżenie przed atakami
nálož ukrytá v aute - ładunek ukryty w samochodzie	vojna proti terorizmu - wojna z terroryzmem
nálož - ładunek wybuchowy	vraždiť bezbranných civilistov - mordować bezbronnych cywilów
odpálenie - detonacja	výbuch bomby - wybuch bomby
odpáliť bombu - zdetonować bombę	výbušnina - 1. materiał wybuchowy 2. ładunek wybuchowy
oslobodiť - uwolnić	začul mohutnú explóziu - usłyszał potężną eksplozję
pirát - pirat	zahynuli stovky ľudí - zginęły setki ludzi
piráti uniesli tanker - piraci porwali tankowiec	zrušiť varovanie - odwołać ostrzeżenie

5.6 UZBROJENIE

balistická raketa - rakiet balistyczna	prak - proca
bezpilotné lietadlo - samolot bezzałogowy	radar - radar
bombardér - bombowiec	raketa dlhého doletu - rakiet dalekiego zasięgu
brokovnica - strzelba	raketa vzduch zem - rakiet ziemia-powietrze
dávka zo samopalu - seria z karabinu maszynowego	raketomet - wyrzutnia rakiet
granát - granat	revolver - rewolwer
guľomet - karabin maszynowy	samohybné delo - haubica; działo samobieżne
helikoptéra - helikopter	samopal - pistolet maszynowy
jadrový kufřík - walizka atomowa	spúšť - spust
kanón - działo	stíhacie lietadlo - myśliwiec
kazetové bomby - bomby kasetowe	stíhačka - myśliwiec
krížnik - krążownik	stisnúť/stlačiť spúšť - nacisnąć spust; pociągnąć za spust
kuša - kusza	strela - rakiet; pocisk
lietadlová loď - lotniskowiec	strela zem-vzduch - rakiet ziemia-powietrze
luk - łuk	strelivo - amunicja
mína - mina	strelná zbraň - broń palna
mínové pole - pole minowe	tank - czołg
munícia - amunicja	tľmič - tłumik
napalm - napalm	torpédo - torpeda
navádzací radar - radar naprowadzający	vojnová loď - okręt wojenny
obrnený transportér - transporter opancerzony	vrtuľník - śmigłowiec
pancier - pancierz	vzduchová puška - wiatrówka
pažba - kolba	vzduchovka - wiatrówka
pištoľ - pistolet	zásobník - magazynek
plameňomet - miotacz ognia	zbraň - broń
ponorka - łódź podwodna	

5.7 SÍLY ZBROJNE

armáda - armia	poručík - podporucznik
brigádny generál - generał brygady	povinná vojenská služba - obowiązkowa służba wojskowa
bunker - bunkier	povýšenie - awans
čatár - sierżant	pozemné vojsko - wojska lądowe
degradácia - degradacja	profesionálny vojak - żołnierz zawodowy
delostrelectvo - artyleria	protiraketová obrana - obrona przeciwrakietowa
desiatnik - kapral	protiraketový štít - tarcza antyrakietowa
dôstojník - oficer	spojovacie vojsko - wojska łączności
generál - generał	systém skorého varovania - system wczesnego ostrzegania
generálny štáb - sztab generalny	tankista - czołgista
hodnosť - stopień	veliteľ - dowódca
chemické vojsko - wojska chemiczne	veliteľstvo - dowództwo
jazdectvo - kawaleria	vojak - żołnierz
jednotka - jednostka	vojenské jednotky - jednostki wojskowe
kapitán - kapitan	vojenské letectvo - lotnictwo wojskowe
kasárne - koszary	vojenské námorníctvo - marynarka wojenna
letectvo - lotnictwo	vojenské velenie - dowództwo wojskowe
major - major	vojenský súd - sąd wojskowy, sąd garnizonowy
ministerstvo obrany - ministerstwo obrony	vzdušné sily - siły powietrzne
nadporučík - porucznik	základňa - baza
námorné cvičenie - ćwiczenia morskie	základná vojenská služba - obowiązkowa służba wojskowa
odísť z armády - odejść z armii	záložník; vojak v zálohe; rezervista - rezerwista
odzbrojenie - rozbrojenie	ženijné vojsko - wojska saperskie
ozbrojené sily - siły zbrojne	
pechota - piechota	
pluk - pułk	
plukovník - pułkownik	

5.8 WOJNA

agresor - agresor	prevziať kontrolu - przejąć kontrolę
anexia - aneksja	prieskum - zwiad
bez zľutovania - bez litości	primerie - przymierze
bojisko - pole bitwy/walki	rozkaz - rozkaz
bombardovanie - bombardowanie	sabotér - sabotażysta
bombardovať - bombardować; zbombardować	stiahnuť vojakov - wycofać żołnierzy
cieľ - cel	stratégia - strategia
diverzant - dywersant	strategický význam - znaczenie strategiczne
druhá línia obrany - druga linia obrony	stret - starcie
eskadra smrti - szwadron śmierci	strieľať - strzelać
eskalácia konfliktu - eskalacja konfliktu	ťažké boje - ciężkie walki
front - front	ukončiť vojnu - zakończyć wojnę
hnutie odporu - ruch oporu	úkryt - schron
invázia - inwazja	ultimátum - ultimatum
jadrová vojna - wojna atomowa	útočiť - atakować
kanonáda - kanonada	územné zisky - zyski terytorialne
koncentračný tábor - obóz koncentracyjny	vládne jednotky - jednostki rządowe
kryt - schron	vojenský požiar - pożoga wojenna
mierové sily - siły pokojowe	vojenský zásah - interwencja wojskowa
mierový plán - plan pokojowy	vojna - wojna
nálet - nalot	vojnové zločiny - zbrodnie wojenne
napätie - napięcie	vojnový stav - stan wojenny
nepriateľ - wróg	všeobecná mobilizácia - mobilizacja powszechna
občianska vojna - wojna domowa	vyloďenie - desant
obklúčenie - oblężenie	vypovedanie vojny - wypowiedzenie wojny
obkolesiť - otoczyć	vypukla vojna - wybuchła wojna
obsadiť - zająć	výzbroj - uzbrojenie
odveta - odwet	vzdať sa - poddać się
odvetný úder - uderzenie odwetowe	vzdorovať - stawiać opór
ofenzíva - ofensywa	vzdušný priestor - przestrzeń powietrzna
okupácia - okupacja	zákop - okop
okupovať - okupować	zakopať sa - okopać się
opätovne získať kontrolu - odzyskać kontrolę	zákopová vojna - wojna pozycyjna
ostreľovač - snajper	záškodníctvo - sabotaż; dywersja
ostreľovanie - ostrzał	záškodník - sabotażysta; dywersant
ozbrojený konflikt - konflikt zbrojny	zbombardovať - zbombardować
paľba - ogień	zhodiť bomby - zrzucić bomby
povstanie - powstanie	zostrelenie lietadla - zestrzelenie samolotu
pozemné ciele - cele naziemne/lądowe	zostreliť lietadlo - zestrzelić samolot
prebiehajú tvrdé boje - trwają ciężkie walki	

5.9 KATASTROFY

KATASTROFA:

civilná ochrana - obrona cywilna
dielo skazy - dzieło zniszczenia
evakuácia - ewakuacja
evakuovať - ewakuować
humanitárna pomoc - pomoc humanitarna
kalamitný stav - stan klęski
katastrofický scenár - katastroficzny scenariusz
krízový štáb - sztab kryzysowy
nešťastie - nieszczęście; katastrofa
núdzový východ - wyjście ewakuacyjne
odrezať od sveta - odciąć od świata
odstrániť - usunąć
odstraňovanie škôd - usuwanie szkód
ochranné masky - maski ochronne
opustiť domov - opuścić dom
pomôcť - pomóc
príčina - przyczyna

WYPADEK:

čelná zrážka - zderzenie czołowe
dopravná nehoda - wypadek drogowy
dostať mikrosprávok - zasnąć za kierownicą
dostať šmyk - wpaść w poślizg
klzká vozovka - śliska jezdnia
kolízia - 1. kolizja 2. zderzenie
miesto nehody - miejsce wypadku
náraz - 1. zderzenie 2. uderzenie
nehoda - wypadek
neprimeraná rýchlosť - nadmierna prędkość
nestihol zabrzditiť - nie zdążył zahamować

KATASTROFA EKOLOGICZNA:

ekologická katastrofa - katastrofa ekologiczna
chemikálie - chemikalia
jed - trucizna
jedovatý oblak - trująca chmura
kal - szlam
kyselina - kwas
lúh - ług
očistiť - oczyścić
ropná škvrna - plama ropy
tanker - tankowiec
ťažké kovy - metale ciężkie

KATASTROFA NUKLEARNA:

betónový sarkofág - betonowy sarkofag
Černobyl' - Czarnobyl
dozimeter - dozymetr
choroba z ožiarenia - choroba popromienna
likvidátor - likwidator
ožiarenie - napromieniowanie
poškodený reaktor - uszkodzony reaktor
radiácia - promieniowanie

rozmery katastrofy - rozmiary katastrofy
sľúbiť obetiam pomoc - obiecać ofiarom pomoc
stav núdze - stan klęski
wýbuch plynu - wybuch gazu
výnimočný stav - stan wyjątkowy
vzniknuté škody - powstałe szkody
zabrániť - zapobiec
záchranár - ratownik
záchranárske služby - służby ratunkowe
zachrániť (sa) - uratować (się)
záchranne služby - służby ratunkowe
zamorené územie - skażony obszar
zneutralizovať - zneutralizować
zoznam obetí - lista ofiar
zrušiť poplach - odwołać alarm
přišli o všetko - stracili wszystko
živel - żywiol

obchádzka - objazd
reflexné prvky - elementy odblaskowe
reťazová nehoda - karambol
spôsobitiť nehodu - spowodować wypadek
účastník nehody - uczestnik wypadku
vrak - wrak
vyhnúť sa stretu - uniknąć zderzenia
zraziť - potrącić
zraziť sa - zderzyć się
zrážka - zderzenie

toxický - toksyczny
toxikológ - toksykolog
únik ropy do mora - wyciek ropy do morza
uniknúť - wyciec
utesniť - uszczelnić
zastaviť unikajúcu ropu - zatamować wyciekającą ropę
znečistená rieka - zanieczyszczona rzeka
znečistenie - zanieczyszczenie
žieravá látka - substancja żrąca

radiácia - promieniowanie
rádioaktívne zamorenie - skażenie radioaktywne
rádioaktívny mrak - chmura radioaktywna
rádioaktívny spad - opad radioaktywny
reťazová reakcia - reakcja łańcuchowa
vyradiť z prevádzky - wyłączyć z eksploatacji
žiarenie - promieniowanie

5.10 KLĘSKI ŻYWIŁOWE

POWÓDŹ:

bahno - błoto
čerpadlo - pompa
hrádza - wał
hrádze vydržali - wały wytrzymały
jarná povodeň - wiosenna powódź
katastrofálne povodne - katastrofalne powodzie
kulminácia - kulminacja
kulmináčna vlna - fala kulminacyjna
odčerpávať - wypompowywać
podmyť hrádzu - podmyć wał
potopa - potop
pretekať - przeciekać
pretrhnutie hrádze - przerwanie wału
priehrada - zapora

POŻAR:

dobrovoľný hasič - strażak ochotnik
dohášanie požiaru - dogaszanie pożaru
dovážať vodu - dowozić wodę
dym - dym
explózia - eksplozja
hadica - wąż
hasiaci prístroj - gaśnica
hasič - strażak
hasiči - straż pożarna
hasičská zbrojnica - remiza strażacka
hasiť - gasić
hlásenie o požiaru - zgłoszenie o pożarze
horí! - pali się!
horiace auto - płonący samochód
horieť - palić się; płonąć
hustý dym - gęsty dym
hydrant - hydrant
iskra - iskra
kúdoly dymu - kłęby dymu
ľahko horľavý - łatwopalny
lesný požiar - pożar lasu
likvidovať požiar - gasić pożar
lokalizovať požiar - opanować pożar
mohutný požiar - potężny pożar
ohieť sa rozšíril - ogień się rozprzestrzenił
ohieť sa tlie - ogień się tli

priesak - przeziąknięcie
protipovodňový - przeciwpowodziowy
prudké dažde - gwałtowne deszcze
rozvodnená rieka - wezbrana rzeka
spevňovať hrádze - umacniać wały
storočná povodeň - powódź stulecia
veľká voda - wielka woda
voda pretrhla hrádzu - woda przerwała wał
voda zaplavila koľajnice - woda zalała tory
vecia s pieskom - worki z piaskiem
vyliat' - wylać (o rzece)
zaplavené poľa - zalane pola
zaplavit' - zalać
záplavová vlna - fala powodziowa

páliť sa - palić się
plápol (lit.) - płomień
plápolat' (lit.) - płonąć
podpaľač - podpalacz
podpáliť - podpalić
pohorelec - pogorzelec
pohorenisko - pogorzelsko; zgliszcza
požiar - pożar
požiarisko - pogorzelsko
požiarnik - strażak
profesionalny hasič - strażak zawodowy
rebrík - drabina
rozhorieť sa - zapalić się; rozpalić się; rozgorzeć się
samovznietenie - samozapłon
skrat - zwarcie
skrat v elektroinštalácii - zwarcie instalacji elektrycznej
stĺp dymu - słup dymu
šľahajúce plamene - strzelające płomienie
tliet' - tlić się
uhasiť - ugasić
vypukol požiar - wybuchł pożar
zadymený - zadymiony
založenie požiaru - podłożenie ognia; podpalenie
zhorený byt - spalone mieszkanie
zúriace plamene - szalejące płomienie

TRZĘSIENIE ZIEMI:

čudné správanie zvierat - dziwne zachowanie zwierząt

dotras - wstrząs wtórny

epicentrum - epicentrum

hypocentrum - hipocentrum

nepocítiteľné - nieodczuwalne

objemové vlny - fale wgłębne (objętościowe)

ohniska zemetrasenia - ognisko trzęsienia ziemi

otras - wstrząs

povrchové vlny - fale powierzchniowe

pozdĺžna vlna - fala podłużna

predpovedať zemetrasenia - przewidywać trzęsienia

predtrasy - wstrząsy poprzedzające

priečna vlna - fala poprzeczna

Richterova škála - skala Richtera

Richterovo magnitudo - skala Richtera

seizmická stanica - stacja sejsmologiczna

seizmická vlna - fala sejsmiczna

seizmograf - sejsmograf

seizmológ - sejsmolog

tektonická platňa - płyta tektoniczna

varovanie pred cunami - ostrzeżenie przed tsunami

zemetrasenie - trzęsienie ziemi

WYBUCH WULKANU:

aktivita - aktywność

erupcia - erupcja

fumarola - fumarola

chrlit' lávu - wyrzucać lawę

ignimbrit - ignimbryt

kráter - krater

lahár - lahar

láva - lawa

lávová fontána - fontanna lawy

lávový prúd - strumień lawy

magmatický krb - komora magmowa

pemza - pumeks

podušková láva - lawa poduszkowa

prebudenie sopky - przebudzenie wulkanu

pyroklastický prúd - lawina piroklastyczna

sopečný - wulkaniczny

sopečný ostrov - wyspa wulkaniczna

sopečný plyn - gaz wulkaniczny

sopka - wulkan

stuhnutá láva - stwardniała lawa; zastygła lawa

tuf - tuf

vulkán - wulkan

vulkanického pôvodu - pochodzenia wulkanicznego

vulkanický materiál - materiał wulkaniczny

Vulkanický popol - popiół wulkaniczny

vulkanický prach - pył wulkaniczny

vulkanológ - wulkanolog

výbuch - wybuch

vyhasnutá sopka - wygasły wulkan

6. NAUKA

6.1 POJĘCIA OGÓLNE

byť ešte v plienkach - być w powijakach
definícia - definicja
dokázat' - udowodnić
exaktné vedy - nauki ścisłe
experiment - eksperyment
formulovat' - formułować; sformułować
geniálny objav - genialne odkrycie
hypotéza - hipoteza
jav - zjawisko
meranie - pomiar
merat' - mierzyć
objav - odkrycie
objavit' - odkryć
objaviteľ - odkrywca
objekt výskumu - obiekt badań
patent - patent
patentovaný - opatentowany
patentovat' - patentować; opatentować
paveda - pseudonauka
plagiát - plagiat
plagiátor - plagiator
plagiátorstvo - plagiatorstwo
plagizovat' - plagiatować; splagiatować
podložit' tvrdenie výskumom - uzasadnić twierdzenie badaniami
pokus - doświadczenie; próba; eksperyment
pokusný králik - królik doświadczalny
položil základy pre... - położył fundamenty pod...
pomerat' - pomierzyć
pomeriavat' - mierzyć, dokonywać pomiarów
porovnat' - porównać
potvrdit' - potwierdzić
pozorovanie - obserwacja
pozorovateľ - obserwator
predčasné závery - pochopne wnioski
preskúmat' - zbadać
priekopnícky - pionierski

priekopník - pionier
prielom - przełom
prírodné vedy - nauki przyrodnicze
robit' výskum - przeprowadzać badania
rozoberat' - analizować
rozvoj - rozwój
sformulovat' - sformułować
skúmadlo - odczynnik
skúmat' - badać
skúmateľ - badacz
skúmateľský - badawczy
skúmvka - próbówka
skúška - próba
špekulácia - spekulacja
teória - teoria
téza - teza
tvrdenie - twierdzenie
učenec - uczonec
veda - nauka
veda smeruje k pokroku - nauka dąży do postępu
veda spätá s praxou - nauka połączona z praktyką
vedec - naukowiec
vedecká metóda - metoda naukowa
vedecké pomenovanie - termin naukowy
vedecký - naukowy
vedný odbor - dziedzina nauki
vymysliet' - wymyślić
vynájst' - wynaleźć
vynález - wynalazek
vynaliezavý - pomysłowy
vyvinút' - stworzyć
vyvrátit' - obalić
zaoberat' sa - zajmować się
záračný objav - cudowne odkrycie
zdokonalit' - udoskonalić
zmerat' - zmierzyć

6.2 ASTRONOMIA

albedo - albedo	Neptún - Neptun
astroláb - astrolabium	neutrónová hviezda - gwiazda neutronowa
astronóm - astronom	nosná raketa - rakieta nośna
astronómia - astronomia	obežná dráha - orbita
azimut - azymut	obloha - niebo
beztiažový stav - nieważkość	obor - olbrzym
biely trpaslík - biały karzeł	obratník - zwrotnik
binokulár - lorneta, lornetka	observatórium - obserwatorium
bod na oblohe - punkt na niebie	orbita - orbita
červený obor - czerwony olbrzym	planetárium - planetarium
červený trpaslík - czerwony karzeł	planetárna sústava - układ planetarny
čierny trpaslík - czarny karzeł	Pluto - Pluton
d'alekohľad - teleskop	podobor - podolbrzym
dvojhviezda - gwiazda podwójna	podtrpaslík - podkarzeł
ekliptika - ekliptyka	povrch - powierzchnia
galaxia - galaktyka	pozorovanie - obserwacja
gyroskop - żyroskop	premenná hviezda - gwiazda zmienna
hmlovina - mgławica	protohviezda - protogwiazda
hnedý trpaslík - brązowy karzeł	pulzar - pulsar
horizont - horyzont	raketoplán - wahadłowiec
hvezdáreň - obserwatorium (astronomiczne)	rovník - równik
hviezda - gwiazda	rovnodennosť - równonoc
hviezda hlavnej postupnosti - gwiazda z ciągu głównego	Saturn - Saturn
hvezdokopa - gromada gwiazd	Slnecná sústava - Układ Słoneczny
hyperobor - hiperolbrzym	slnovrat - przesilenie
Jupiter - Jowisz	sonda - sonda
kométa - kometa	sprievodca - towarzysz
kozmický let - lot kosmiczny	súhvezdie - gwiazdozbiór
kozmodróm - kosmodrom	supernova - supernowa
kozmonaut - kosmonauta	svetelný rok - rok świetlny
kvazar - kwazar	teleskop - teleskop
Lunochod - Łunochod	trpasličia planéta - planeta karłowata
Mars - Mars	umelá družica - sztuczny satelita
Medzinárodná vesmírna stanica - Międzynarodowa Stacja Kosmiczna	Urán - Uran
Merkúr - Merkury	Venuša - Wenus
Mesiac - Księżyc (satelita)	vesmír - wszechświat
mesiac - księżyc (ogólnie)	vesmírna loď - statek kosmiczny
modrý obor - błękitny olbrzym	zatmenie Mesiaca - zaćmienie Księżyca
modul - moduł	zatmenie Slnka - zaćmienie Słońca
nadir - nadir	Zem - Ziemia
nadobor - nadolbrzym	zenit - zenit
nebeská sféra - sfera niebieska	zimný slnovrat - przesilenie zimowe
	žiarenie - promieniowanie
	žltý trpaslík - żółty karzeł

6.3 FIZYKA

absolútna nula - zero absolutne	protón - proton
anión - anion	prúdenie tepla - konwekcja
Archimedov zákon - prawo Archimedesesa	rotačný pohyb - ruch obrotowy
atóm - atom	rovnomerne zrýchlený pohyb - ruch jednostajnie przyspieszony
bod - punkt	rýchlosť svetla - prędkość światła
časopriestor - czasoprzestrzeń	sila - siła
dráha - tor	skupenstvo - stan skupienia
elektrón - elektron	beztiažový stav - stan nieważkości
frekvencia - częstotliwość	sublimácia - sublimacja
fyzikálna veličina - wielkość fizyczna	telesá sa priťahujú - ciała się przyciągają
fyzikálny zákon - prawo fizyki	teleso - ciało
gravitácia - grawitacja	teoretická hodnota - wartość teoretyczna
gravitačné zrýchlenie - przyspieszenie ziemskie	teória relativity - teoria względności
hmota - materia	tepelná energia - energia cieplna
hmotnosť - masa	tepelná kapacita - pojemność cieplna
hustomer - areometr	tepelná rozťažnosť - rozszerzalność cieplna
hustota - gęstość	teplo - ciepło
hybnosť - pęd	teplota - temperatura
katión - kation	termodynamický dej - proces termodynamiczny
kinetická energia - energia kinetyczna	tiaž - ciężar
kondenzácia - kondensacja	tlak - ciśnienie
konštanta - stała	tretí termodynamický zákon - trzecia zasada termodynamiki
kvantová mechanika - mechanika kwantowa	uhlová rýchlosť - prędkość kątowna
kvapalina - płyn	urýchľovač - akcelerator
molekula - molekula	vákuum - próżnia
moment hybnosti - moment pędu	vedenie tepla - przewodzenie ciepła
moment sily - moment siły	vektor - wektor
neutrón - neutron	vplyvom tepla - pod wpływem ciepła
nevratný dej - proces nieodwracalny	vratný dej - proces odwracalny
nultý termodynamický zákon - zerowa zasada termodynamiki	vyparovanie - parowanie
odpor vzduchu - opór powietrza	vzdialenosť - odległość
odstredivá sila - siła odśrodkowa	vztážná sústava - układ odniesienia
os otáčania - oś obrotu	zákon zachovania energie - zasada zachowania energii
otáčavý pohyb - ruch obrotowy	zákon zachovania hybnosti - zasada zachowania pędu
pevná látka - ciało stałe	zotrvačná sila - siła bezwładności
plyn - gaz	zotrvačnosť - bezwładność
pohyb - ruch	zrýchlenie - przyspieszenie, przyśpieszenie
pokoj - stan spoczynku	zvuk - dźwięk
pokojuvá hmotnosť - masa spoczynkowa	žiarenie - promieniowanie
potenciálna energia - energia potencjalna	
práca - praca	
priemerná rýchlosť - średnia prędkość	

6.4 OPTYKA

aberácia - aberracja	optický klam - złudzenie optyczne
d'alekohľad - 1. lorneta, lornetka 2. teleskop	optika - optyka
dúha - tęcza	periskop - peryskop
duté zrkadlo - zwierciadło wklęsłe	polarizácia - polaryzacja
dvojlom - dwójłomność	predmetové ohnisko - ognisko przedmiotowe
filter - filtr	projektor - projektor
holografia - holografia	rovinné zrkadlo - zwierciadło płaskie
hologram - hologram	rozptylná šošovka - soczewka rozpraszająca
index lomu - współczynnik załamania	rýchlosť svetla - prędkość światła
interferencia - interferencja	sklo - 1. szkło 2. szyba
kalibrácia - kalibracja	Snellov zákon - prawo Snelliusa
krivé zrkadlo - krzywe zwierciadło	spojná šošovka - soczewka skupiająca
laser - laser	svetelný tok - strumień światła
lom svetla - załamanie światła	svetlo - światło
lúč - promień	šošovka - soczewka
lupa - lupa	tieň - cień
objektív - obiektyw	vlnová dĺžka - długość fali
obrazové ohnisko - ognisko obrazowe	vypuklé zrkadlo - zwierciadło wypukłe
odraz - odbicie	zdroj svetla - źródło światła
ohnisko - ognisko	zorný uhol - kąt widzenia
ohnisková vzdialenosť - ogniskowa	zrkadlo - zwierciadło
okuliare - okulary	zväčšovacie sklo - szkło powiększające
optická chyba - aberracja optyczna	zväzok lúčov - wiązka promieni
optická os - oś optyczna	

6.5 CHEMIA

acetón - aceton	lieh - spirytus
alkohol - alkohol	lúh - ług
aminokyselina - aminokwas	organická chémia - chemia organiczna
amoniak - amoniak	oxid zinočnatý - tlenek cynku
báza - zasada	ozón - ozon
bielkovina - białko	para - para
destilácia - destylacja	peroxid vodíka - nadtlenek wodoru
etán - etan	plazma - plazma
filtrácia - filtracja	prvok - pierwiastek
hrdza - rdza	reakcia - reakcja
hydrolýza - hydroliza	reaktivita - reaktywność
hydroxid sodný - wodorotlenek sodu	riedený roztok - rozcieńczony roztwór
chémia - chemia	rozpusťnosť - rozpuszczalność
chemická väzba - wiązanie chemiczne	rozpusťný - rozpuszczalny
chemická zlúčenina - związek chemiczny	roztok - roztwór
izotop - izotop	sírovodík - siarkowodór
katalyzátor - katalizator	soľ - sól
kov - metal	stopový prvok - pierwiastek śladowy
kowalentná väzba - wiązanie kowalencyjne	tekutina - ciecz
kvapalina - płyn	teplota topenia - temperatura topnienia
kyselina mliečna - kwas mleczny	uhl'ovodík - węglowodór
kyselina mravčia - kwas mrówkowy	var - wrzenie
kyselina octová - kwas octowy	zásada - zasada
kyselina sírová - kwas siarkowy	zliatina - stop
kyselina soľná - kwas solny	zmes - mieszanina
látka - substancja	zmydelňovanie - zmydlanie

6.6 PIERWIASTKI

argón - argon
arzeń - arsen
astát - astat
bárium - bar
bór - bor
bróm - brom
cézium - cez
cín - cyna
draslík - potas
dusík - azot
fluór - fluor
fosfor - fosfor
hélium - hel
hliník - glin
horčík - magnez
chlór - chlor
chróm - chrom
jód - jod
kadmium - kadm
kobalt - kobalt
kremík - krzem
kryptón - krypton
kyslík - tlen

lítium - lit
mangán - mangan
med' - miedź
molybdén - molibden
nikel - nikiel
olovo - ołów
ortuť - rtęć
osmium - osm
platina - platyna
selén - selen
síra - siarka
sodík - sól
striebro - srebro
stroncium - stront
titán - tytan
uhlík - węgiel
vápnik - wapń
vodík - wodór
volfrám - wolfram
zinok - cynk
zirkónium - cyrkon
zlato - złoto
železo - żelazo

6.7 MATEMATYKA

algebra - algebra
celé číslo - liczba całkowita
číslica - cyfra
číslo menšie než nula - liczba mniejsza od zera
čítateľ - licznik -
delenie - dzielenie
deliť - dzielić
deliteľnosť - podzielność
funkcia - funkcja
karteziánsky súčin - iloczyn kartezjański
kladné číslo - liczba dodatnia
kombinatorika - kombinatoryka
lineárna algebra - algebra liniowa
logaritmus - logarytm
matematik - matematyk
matematika - matematyka
menovateľ - mianownik
množina - zbiór
mocnina - potęga
násobenie - mnożenie
násobiť - mnożyć
nekonečný - nieskończony
nepárne číslo - liczba nieparzysta
nula - zero
nulou nie je možné deliť - nie można dzielić przez zero
odčítať - odejmować

odmocnina - pierwiastek
párne číslo - liczba parzysta
počítanie - liczenie
počítať - iczyć
podiel - iloraz
podmnožina - podzbiór
poradie - kolejność
prirodené číslo - liczba naturalna
prvočíslo - liczba pierwsza
racionálne číslo - liczba wymierna
rátateľ - liczyć
reálne číslo - liczba rzeczywista
riešenie - rozwiązanie
rovná sa - równa się
rovnica - równanie
rozdiel - różnica
sčítanie - dodawanie
sčítať - dodawać
súčet - suma
súčin - iloczyn
teória čísel - teoria liczb
umocňovanie - potęgowanie
umocňovať - potęgować
vypočítať - obliczyć
výsledok - wynik
zapísať - zapisać

6.8 GEOMETRIA

analytická geometria - geometria analityczna
bod - punkt
čiara - linia
diagonála - przekątna
diferenciálna geometria - geometria różniczkowa
dĺžka - długość
elipsa - elipsa
geometria - geometria
geometrický útvar - figura geometryczna
guľa - kula
hranol - graniastosłup
hyperbola - hiperbola
ihlan - ostrosłup
kosoštvorec - romb
krivka - krzywa
kružnica - okrąg
kužel' - stożek
kužel'osečka - krzywa stożkowa
kváder - prostopadłościan
kvadrátúra kruhu - kwadratura koła
mnohouholník - wielokąt
obdĺžnik - prostokąt
objem - objętość
obsah - pole
obvod - obwód
opísaná kružnica - okrąg opisany
os - oś
osemuholník - ośmiokąt
osová súmernosť - symetria osiowa

ostrý uhol - kąt ostry
parabola - parabola
päťuholník - pięciokąt
polomer - promień
polpriamka - półprosta
pravý uhol - kąt prosty
priamka - prosta
priemer - średnica
priestor - przestrzeń
rovina - płaszczyzna
rovnoramenný trojuholník - trójkąt równoramienny
rovnostranný trojuholník - trójkąt równoboczny
rozloha - powierzchnia
spoločný bod - wspólny punkt
strana - bok
súmernosť - symetria
sústava súradníc - układ współrzędnych
šesťuholník - sześciokąt
šírka - szerokość
štvorec - kwadrat
štvoruholník - czworokąt
teleso - bryła
tetiva - cięciwa
trojuholník - trójkąt
uhlopriečka - przekątna
uhol - kąt
valec - cylinder
vpísaná kružnica - okrąg wpisany
výška - wysokość

6.9 GEOGRAFIA

administratívne členenie - podział administracyjny
aglomerácia - aglomeracja
anekuména - anekumena
atmosféra - atmosfera
časové pásmo - strefa czasowa
ekonomická geografia - geografia ekonomiczna
ekuména - ekumena
enkláva - enklawa
exkláva - eksklawa
geografia - geografia
hemisféra - półkula
hustota obyvateľ'stva - gęstość zaludnienia
hydrológia - hydrologia
hydrosféra - hydrosfera
južný pól - biegun południowy
kartografia - kartografia
klimatológia - klimatologia
kolobeh vody - cykl hydrologiczny
kontinent - kontynent
mapa - mapa
megalopolis - megalopolis
mesto - miasto
metropola - metropolia

metropolitná oblasť - obszar metropolitalny
obratník Kozorožca - zwrotnik Koziorożca
obratník Raka - zwrotnik Raka
podnebie - klimat
pól - biegun
polárny kruh - koło podbiegunowe
poludník - południk
rovnik - równik
rovnobežka - równoleżnik
severný pól - biegun północny
spodné vody - wody gruntowe
súmestie - aglomeracja policentryczna
svetadiel - kontynent
teritoriálne vody - wody terytorialne
topografia - topografia
trojmedzie - trójstyk
urbanizácia - urbanizacja
územie - terytorium
zemepis - geografia
zemepisná dĺžka - długość geograficzna
zemepisná šírka - szerokość geograficzna
zemepisný - geograficzny

6.10 ARCHEOLOGIA

archeológ - archeolog	popielnicowych
archeológia - archeologia	kultúra s lineárnou keramikou - kultura ceramiki wstęgowej rytej
archeologická kultúra - kultura archeologiczna	lengyelská kultúra - kultura lendzielska
archeologická lokalita - stanowisko archeologiczne	lužická kultúra - kultura łużycka
artefakt - artefakt	nález - znalezisko
biofakt - biofakt	nálezisko - stanowisko archeologiczne
detektor kovov - wykrywacz metali	ostrakon - ostrakon
doba bronzová - epoka brązu	pásiková keramika - ceramika wstęgowa
doba železná - epoka żelaza	poklad - skarb
dokumentácia - dokumentacja	popolnicové pole - pole popielnicowe
dokumentovať - dokumentować	predmet - przedmiot
egyptológia - egiptologia	pyramída - piramida
ekofakt - ekofakt	starovek - starożytność
hľadač pokladov - poszukiwacz skarbów	stredovek - średniowiecze
hradisko - gród; grodzisko	šperky - ozdoby
hrob - grób	tumulus - tumulus
kamenné nástroje - kamienne narzędzia	vykopávky - wykopaliska
keramické nádoby - naczynia ceramiczne	
kultúra popolnicových polí - ultura pól	

6.11 FILOZOFIA

absurdno - absurdyzm	myslenie - myślenie
bytie - byt	názor - pogląd
dobro - dobro	nesmrteľnosť - nieśmiertelność
dokonalosť - doskonałość	ontológia - ontologia
eleatská škola - szkoła elejska	podstata - istota
empirizmus - empiryzm	pojem - pojęcie
epikureizmus - epikureizm	polemika - polemika
estetika - estetyka	poznanie sveta - poznanie świata
etika - etyka	poznanie - poznanie
existencia - istnienie	pragmatizmus - pragmatyzm
existencializmus - egzystencjalizm	pravda - prawda
filozof - filozof	presvedčenie - przekonanie
filozofia - filozofia	racionalizmus kritický - racjonalizm krytyczny
filozofovanie - filozofowanie	realizmus - realizm
hedonizmus - hedonizm	sebauvedomenie - samoświadomość
idea - idea	skúsenosť - doświadczenie
intuitivizmus - intuicjonizm	svet - świat
kontemplácia - kontemplacja	tomizmus - tomizm
mimézis - mimesis	zlo - zło

6.12 SOCJOLOGIA

brainstorming - burza mózgów
dav - tłum
domácnosť - gospodarstwo domowe
elita - elita
etnická skupina - grupa etniczna
extrémizmus - ekstremizm
fanatizmus - fanatyzm
hnutie - ruch (organizacja)
indoktrinácia - indoktrynacja
industriálna spoločnosť - społeczeństwo przemysłowe
jedinec - osoba
ľudstvo - ludzkość
masová kultúra - kultura masowa

národnostná menšina - mniejszość narodowa
norma - norma
primárna skupina - grupa pierwotna
sociálna psychológia - psychologia społeczna
sociálna skupina - grupa społeczna
sociálny problém - problem społeczny
sociálny status - status społeczny
sociológia - socjologia
sociologický výskum - badanie socjologiczne
spoločnosť - społeczeństwo
stereotyp - stereotyp
subkultúra - subkultura
veda o spoločnosti - nauka o społeczeństwie
vymývanie mozgu - pranie mózgu

6.13 NOWOMOWA

coming out - coming out
deň boja proti homofóbii - dzień walki z homofobią
diskriminácia - dyskryminacja
fašista - faszysta
fašizmus - faszyzm
gej - gej
gender - gender
homofób - homofob
homofobia - społeczności homofobia społeczeństwa
homofobia - homofobia
intersex - interseks; interpleć
lesba - lesbijka
LGBT - LGBT

nacista - nazista
nenávisť - nienawiść
prenasledovať - prześladować
queer - queer
rasizmus - rasizm
rovnoprávnosť - równouprawnienie (jako stan)
rôznorodosť - różnorodność
sexuálna orientácia - orientacja seksualna
sloboda - wolność
transgender - transgender
xenofobia - ksenofobia
zrovnoprávnenie - równouprawnienie (jako proces)

6.14 GENETYKA

bunka - komórka
dedičnosť - dziedziczność
dedičný materiál - materiał dziedziczny
DNA - DNA
gén - gen
genetická informácia - informacja genetyczna
genetické choroby - choroby genetyczne
genetické inžinierstvo - inżynieria genetyczna
genetické poruchy - zaburzenia genetyczne
genetické testy - testy genetyczne
genetický kód - kod genetyczny
geneticky modifikovaná ryža - ryż zmodyfikowany genetycznie

geneticky podmienené ochorenie - choroba uwarunkowana genetycznie
genetik - genetyk
genetika - genetyka
genóm - genom
génový - genowy
chromozóm - chromosom
klon - klon
klonovanie - klonowanie
klonovať - klonować
mutácia - mutacja
vyklonovať - sklonować
zdediť po rodičoch - odziedziczyć po rodzicach

6.15 JEDNOSTKI

ampér - amper
coulomb - kulomb
decimeter - decymetr
farad - farad
hektoliter - hektolitr
jednotka - jednostka
joule - dżul
kandela - kandela
kelvin - kelwin
kilogram - kilogram
kilometer za hodinu - kilometr na godzinę
litr - litr
lúmen - lumen
lux - luks
meter kubický - metr sześcienny
meter štvorcový - metr kwadratowy

meter za sekundu - metr na sekundę
meter - metr
mililiter - mililitr
mól - mol
newton - niuton
ohm - ohm
pascal - paskal
radián - radian
sekunda - sekunda
siemens - simens
stupeň Celzia - stopień Celsjusza
tesla - tesla
volt - wolt
watt - wat
weber - weber

6.16 JĘZYKOZNAWSTWO

abeceda - alfabet
adjektívne zámeno - zaimek przymiotny
adverbiálne zámeno - zaimek przysłowny
budúci čas - czas przyszły
častica; partikula - partykuła
činný rod - strona czynna
číslovka - liczebnik
dokonavý vid - aspekt dokonany
fonéma - fonem
frazologický slovník - słownik frazeologiczny
graféma - grafem
gramatický - gramatyczny
historická gramatika - gramatyka historyczna
hláska - głoska
jazykoveda - językoznawstwo
minulý čas - czas przeszły
morféma - morfem
mužský rod - rodzaj męski
náučný/vedecký štýl - styl naukowy
nedokonavý vid - aspekt niedokonany
neurčité zámeno - zaimek nieokreślony
neurčitok; infinitív - bezokolicznik
ohýbanie - odmiana
ohybný - odmienny
opytovacie zámeno - zaimek pytający
osobné zámeno - zaimek osobowy
oznamovací spôsob - tryb oznajmujący
pád - przypadek
podmet; subjekt - podmiot
podmieňovací spôsob - tryb przypuszczający
podstatné meno; substantívum - rzeczownik
polyglot - poliglota
popisná gramatika - gramatyka opisowa
predložka - przyimek
predmet; objekt - dopełnienie
prídavné meno; adjektívum - przymiotnik

príslovka - przysłówek
príslovkové určenie - okolicznik
prísudok; predikát - orzeczenie
prítomný čas - czas teraźniejszy
privlastňovacie zámeno - zaimek dzierżawczy
prívlastok; atribút - przydawka
prízvuk - akcent
radová číslovka - liczebnik porządkowy
reč - mowa
rozkazovací spôsob - tryb rozkazujący
samohláska - samogłoska
skloňovanie - deklinacja
sloveso - czasownik
slovníček - słowniczek
slovník cudzích slov - słownik wyrazów obcych
slovný druh - część mowy
slovo - słowo
slovosled - szyk wyrazów
spojka - spójnik
spoluhláska - spółgłoska
stredný rod - rodzaj nijaki
substantívne zámeno - zaimek rzeczowny
syntax - składnia
štylistika - stylistyka
trpný rod - strona bierna
tvar - forma
ukazovacie zámeno - zaimek wskazujący
veta - zdanie
vetný člen - część zdania
význam - znaczenie
základná číslovka - liczebnik główny
zámeno - zaimek
zostaviť slovník - napisać słownik
zvrätne zámeno - zaimek zwrotny
ženský rod - rodzaj żeński

7. SPOŁECZEŃSTWO

7.1 POJĘCIA OGÓLNE

SPOŁECZEŃSTWO:

autochtón - autochton	społeczeństwo
bezdomec - bezdomny	populacyjne silne roczniki - wyż demograficzny
bezwładie; anarchia - anarchia	poroba - niewola
civilizácia - cywilizacja	praobywatel' - tubylec; autochton
civilizačný - cywilizacyjny	praobywatel'stvo - rdzenna ludność
černoch - Murzyn	predchádzajúca generácia - poprzednie pokolenie
čistka - czystka	privilégium - przywilej
diskriminácia - dyskryminacja	reemigrant - reemigrant
európska civilizácia - cywilizacja europejska	rodáčka - rodaczka; krajanka
generácia - pokolenie	rodák - rodak; krajan
indiánsky pohlavár - naczelnik indiański	sedliak - chłop
konzumná spoločnosť - społeczeństwo konsumpcyjne	separatista - separatysta
krajan - krajan	separatistický - separatystyczny
krajanka - krajanka	silné pohlavie - brzydka pleć
kultúra - kultura	spodná vrstva spoločnosti - najniższa warstwa społeczeństwa
ľudské pokolenie - ród ludzki	spoločenská trieda - klasa społeczna
menšina - mniejszość	spoločenské vedomie - świadomość społeczeństwa
mladé pokolenie - młode pokolenie	spoločnosť - społeczeństwo
model spoločnosti - model społeczeństwa	svet - świat
moderný - nowoczesny	svetoobčan - kosmopolita; obywatel świata
národ - naród	svornosť národov - zgoda między narodami
nenávisť - nienawiść	tolerancia - tolerancja
nežné pohlavie - słaba pleć	tolerovať - tolerować
občan - obywatel	útlak - ucisk
ochrana ľudských práv - ochrona praw człowieka	územie nikoho - ziemia niczyja
okraj spoločnosti - margines społeczeństwa	väčšina - większość
pacifista - pacyfista	vlastenectvo - patriotyzm
pacifistické názory - pacyfistyczne poglądy	vymanit' sa z poroby - zrzucić jarzmo niewoli
pacifizmus - pacyfizm	vyvrhel' spoločnosti - wyrzutek społeczeństwa
panovník - władca	zakorenený zvyk - zakorzeniony zwyczaj
pohlavár - wódz	západný svet - świat zachodni
pokolenie - pokolenie	zotročenie - zniewolenie
pokračovať v tradíciách - kontynuować tradycje	žobrák - żebrak
polarizovaná spoločnosť - spolaryzowane	

MIGRACJA:

asimilácia - asymilacja
azyl - azyl
azylant - azylant
cudzinec - cudzoziemiec
cudzinka - cudzoziemka
dávky - zasiłki
deportovať - deportować
dobrovoľný návrat - dobrowolny powrót
emigrácia - emigracja
emigrovať - emigrować; wyemigrować
hľadať útočisko - szukać schronienia
imigrácia - imigracja
imigračný - imigracyjny
imigrant - imigrant
integrovat' (sa) - integrować (się)
kolonizátor - kolonizator
migračná kríza - kryzys imigracyjny
osadník - osadnik
osídlenec - osadnik; osiedleniec
osídliť - osiedlić; zasiedlić
osídľovať - zasiedlać

SPOŁECZEŃSTWO - PODZIAŁ HISTORYCZNY:

aristokrat - arystokrata
aristokratka - arystokratka
barón - baron
bojar - bojar
feudála - feudał
gróf - hrabia
grófka - hrabina
kasta - kasta
lénnik - lennik
lord - lord
magnát - magnat
markíz - markiz
mešťan - mieszczanin
mešťianka - mieszczanka
mešťianstvo - mieszczaństwo
pán - pan
pani - pani
patriciát - patrycjat
patricij - patrycjusz

politický azyl - azyl polityczny
požiadať o azyl - poprosić o azyl
právo azylu - prawo do azylu
právo pobytu - prawo pobytu
presídlenec - przesiedleniec
presídliť - przesiedlić
prílev utečencov - napływ uchodźców
príliv imigrantov - napływ imigrantów
prist'ahovalec - imigrant
prist'ahovalectvo - imigracja
spolužitie viacerých kultúr - współżycie wielu kultur
sťahovanie národov - wędrówka narodów
usadlík - osadnik; osiedleniec
utečenec - uchodźca
vysídliť - wysiedlić
vysídľovať - wysiedlać
vyst'ahovalec - wysiedleniec
xenofóbia - ksenofobia
xenofóbny - ksenofobiczny
zatvorit' hranice - zamknąć granice
žiadať o azyl - prosić o azyl

patricijka - patrycjuszka
páža - paż
plebej - plebejusz
plebs - plebs
poddaný - poddany
proletariát - proletariat
robotnícka trieda - klasa robotnicza
rytier - rycerz
sedlička - chłopka
sedliak - chłop
slúžka - służąca
šľachta - szlachta
šľachtic - szlachcic
šľachticná - szlachcianka
vazal - wasal
veľmož - wielmożny
vláduca trieda - klasa rządząca
zeman - ziemianin

7.2 POLITYKA

POLITYKA - POJĘCIA OGÓLNE:

bývalý prezident - były prezydent	pravicový - prawicowy
disident - dysydent	pravičiar - prawicowiec
dlho očakávané reformy - długo oczekiwane reformy	predchodca - poprzednik
ideológia - ideologia	prejav - przemówienie
interpelácia - interpelacja	pretláčať vlastný názor - forsować własne zdanie
komunistická strana - partia komunistyczna	prezident - prezydent
komunizmus - komunizm	prívrženec - zwolennik
konflikt záujmov - konflikt interesów	prívrženkyňa - zwolenniczka
krajná pravica - skrajna prawica	propaganda - propaganda
ľavica - lewica	provokácia - prowokacja
ľavicový - lewicowy	puč - pucz
liberál - liberał	strana - partia
pád absolutizmu - upadek absolutyzmu	stretnúť sa - spotkać się
pałacový prevrat - przewrót pałacowy	štátny prevrat - zamach stanu
partner na diskusiu - partner do dyskusji	väčšina - większość
personálne výmeny - zmiany personalne	verejné financie - finanse publiczne
podporiť - poprzeć	verejný záujem - interes publiczny
politické presvedčenie - przekonania polityczne	vplyv - wpływ
politický škandál - skandal polityczny	vzbura - bunt
politik - polityk	zavádzať nové poriadky - wprowadzać nowe porządki
politológ - politolog	zjednotenie - zjednoczenie
poslanecký klub - klub poselski	
pravica - prawica	

RZĄD:

funkčné obdobie - kadencja	parlament - parlament
koalicja - koalicja	parlamentný - parlamentarny
minister zahraničných vecí - minister spraw zagranicznych	prechodná vláda - rząd tymczasowy
ministerstwo finansí - ministerstwo finansów	premiér - premier
ministerstwo spravodlivosti - ministerstwo sprawiedliwości	prerokovať návrh zákona - przedyskutować projekt ustawy
ministerstwo vnútra - ministerstwo spraw wewnętrznych	schváliť - uchwalić
ministerstwo zahraničia - ministerstwo spraw zagranicznych	schváliť uznesenie - zatwierdzić uchwałę
ministerstwo zdravotníctva - ministerstwo zdrowia	sto dní vlády - sto dni rządu
nahradiť - zastąpić	utvoriť novú vládu - sformować nowy rząd
nástupca - następcą	vládna koalícia - koalicja rządowa
opozícia - opozycja	vládna strana - partia rządząca
opozičný - opozycyjny	zasadanie parlamentu - posiedzenie parlamentu
	zvrhnúť vládu - obalić rząd

WŁADZA:

absolutyzmus - absolutyzm
autokrat - autokrata
demokracja - demokracja
demokratyczny - demokratyczny
diktator - dyktator
diktatura - dyktatura
moc - władza
panować - panować
panowniaki - ród panujący
panownia - władczyni
panownik - władca
panstwo - panowanie

STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE:

aliancja - sojusz
ambasada - ambasada
diplomata - dyplomata
diplomatyczne relacje - stosunki dyplomatyczne
diplomatyczny sukces - sukces dyplomatyczny
konsul - konsul
międzynarodowa umowa - porozumienie międzynarodowe
mir - pokój

PAŃSTWO:

bananowa republika - bananowa republika
carstwo - cesarstwo
cisarstwo - cesarstwo
głowa państwa - głowa państwa
kraj - kraj
kraj trzeciego świata - kraj trzeciego świata
królestwo - królestwo
mocarstwo - mocarstwo
monarchia - monarchia
państwo prawa - państwo prawa

MONARCHIA:

abdykacja - abdykacja
berła - pastorał
carewicz - carewicz
carowna - caryca
carski - carski
carstwo - cesarstwo
cisarz - cesarz
dwór - dwór
dworzanie - dworzanie
dworanka; dworna dama - dama dworu
dynastia - dynastia
księżna - księżna
książę - książę
księżęta - książęta
księstwo - księstwo
korona - korona
koronny książę - następca tronu
koronacja - koronacja
koronować na cara - koronować na cara

parlament - parlament
parlamentarny - parlamentarny
pluralizm - pluralizm
przejąć władzę - przejąć władzę
rozdełuj i panuj - dziel i rządź
samowładztwo - samowładztwo
samozwańczy przywódca - samozwańczy przywódca
svetovláda - panowanie nad światem
vláda - 1. władza; panowanie 2. rząd
vládnuť - rządzić
vplyv - wpływ
zvrhnúť - obalić

mierový proces - proces pokojowy
mocnosť - mocarstwo
oteplovanie vzťahov - ocieplenie stosunków
spojenec - sojusznik; sprzymierzeniec
spojenecký - sojuszniczy
spojenectvo - sojusz; przymierze
veľvyslanec - ambasador
veľvyslanectvo - ambasada
zblíženie s Moskvou - zbliżenie z Moskwą

republika - republika
riše - rzesza
slobodný štát - wolne państwo
spolková krajina - kraj związkowy
štát - państwo
štátek - państwko
štát v štáte - państwo w państwie
štátny - państwowy
veľmoc - mocarstwo

król - król
kráľovná - królowa
kráľovská pečať - pieczęć królewska
kráľovstvo - królestwo
monarcha - monarcha
následník trónu - następca tronu
palác - pałac
princ - książę
princezná - księżniczka
rod - ród
trón - tron
trónna reč - mowa tronowa
trónna sieň - sala tronowa
vojvoda - książę
vojvodkyňa - księżna
zasadnúť na trón - zasiąść na tronie
zlatý koč - złoty powóz
zrieknuť sa trónu - zrzec się tronu
žezlo - berło

7.3 WYBORY

člen komisie - członek komisji
druhé kolo volieb - druga tura wyborów
hlasovací lístok - karta do głosowania
hlasovanie - głosowanie
hlasovať - głosować
komunálne voľby - wybory samorządowe
kupovanie hlasov - kupowanie głosów
mítting - wiec
nezávislý kandidát - kandydat
niezależny/bezpartyjny
oficiálne výsledky - oficjalne wyniki
parlamentné voľby - wybory parlamentarne
pozorovateľ - obserwator
predčasné voľby - przedterminowe wybory
predvoľby - prawyborcy
prerátanie hlasov - przeliczanie głosów
prerušit' voľby - przerwać wybory
prezidentské voľby - wybory prezydenckie
rátat' hlasy - liczyć głosy
referendum - referendum

sčítavanie hlasov - liczenie głosów
slobodné voľby - wolne wybory
účasť vo voľbách - frekwencja wyborcza
urna - urna
ústredná volebná komisia - centralna komisja wyborcza
víťaz volieb - zwycięzca wyborów
voľby do samospráv - wybory samorządowe
volebná kampaň - kampania wyborcza
volebná miestnosť - lokal wyborczy
volebné moratórium - cisza wyborcza
volebné právo - prawo wyborcze
volebný obvod - obwód wyborczy
volebný zákon - ordynacja wyborcza
volič - wyborca
voličská účasť - frekwencja wyborcza
vysielat' predvolebné šoty - nadawać spoty wyborcze
výskum verejnej mienky - badanie opinii publicznej
výsledok volieb - wynik wyborów

7.4 RELIGIA

adventisti siedmeho dňa - Adwentyści Dnia Siódmego
anjel - anioł
anjel strážca - anioł stróż
apoštol - apostoł
arcibiskup - arcybiskup
archanjel - archanioł
askéza - asceza
ateista - ateista
ateizmus - ateizm
audiencia - audyencja
bazilika - bazylika
bezbožník - bezbożnik
birmovanie - bierzmowanie
biskup - biskup
Boh - Bóg
breviár - brewiarz
budhizmus - buddyzm
celibát - celibat
cirkev - Kościół (instytucja)
cirkevny - kościelny (dotyczący organizacji)
cnosť; čnosť - cnota
démon - demon
diabol - Diabeł
dogma - dogmat
doktrína - doktryna
Duch Svätý - Duch Święty
duchovný - duchowny
duchovný pastier - duszpasterz
duša - dusza
eucharistia - eucharystia
evanjeliár - ewangeliarz
fara - 1. plebania 2. (pot.) parafia
farár - 1. proboszcz 2. ksiądz
farník - parafianin

farnosť - parafia
heretik - heretyk
hinduizmus - hinduizm
hlásat' - głosić
chrám - świątynia
christianizácia - chrystianizacja
ikona - ikona
inkarnácia - inkarnacja
islam - islam
jestvovanie Boga - istnienie Boga
jezuíta - jezuita
judaizmus - judaizm
kacír - kacerz
kalvária - kalwaria
kánonické právo - prawo kanoniczne
kanonizácia - kanonizacja
kaplán - kapłan
kardinál - kardynał
karma - karma
katechizmus - katechizm
katolicizmus - katolicyzm
katolík - katolik
kláštor - klasztor
klérus - kler
kňaz - ksiądz
kňazské rúcho - szaty liturgiczne
konat' dobro - czynić dobro
konfesja - wyznanie
koniec sveta - koniec świata
konkláve - konklawe
Korán - Koran
kresťan - chrześcijanin
kresťanstvo - chrześcijaństwo
krst - chrzest
krstit' - chrzcić

kult - kult
martýr - męczennik
Mesiáš - Mesjasz
mešita - meczet
milosrdenstvo - miłosierdzie
misionár - misjonarz
mních - mnich
mníška - mniszka
modlit' sa - modlić się
modlitba - modlitwa
modlitebník - modlitewnik
moslim - muzułmanin
moslimka - muzułmanka
mučenica - męczenniczka
mučeník - męczennik
náboženský fanatik - fanatyk religijny
náboženstvo - religia
nanebovstúpenie - wniebowstąpienie
nebo - niebo
neverec; neveriaci - niewierzący
Noemova archa - arka Noego
Nový zákon - Nowy Testament
obeta; obet' - ofiara
obrad - obrzęd
očistec - czyściec
odolat' pokušeniu - oprzeć się pokusie
omša - msza
padlý anjel - upadły anioł
pápež - papież
pápežský legát - legat papieski
pápežstvo - papiestwo
pastiersky list - list pasterski
pastor - pastor
paškál - paschał
patriarcha - patriarcha
peklo - piekło
pohan - poganin
pokrstit' - ochrzcić
pokušenie - pokusa
pokušitel' - kusiciel
pokušitel'ka - kusicielka
polnočná - pasterka
pomodlit' sa - pomodlić się
pontifikát - pontyfikat
posledné pomazanie - ostatnie namaszczenie
posledný súd - sąd ostateczny
posvätné miesto - święte miejsce
posvätný - święty
požehnanie - błogosławienie
pôst - post
pôstny - postny
pravoslávie - prawosławie
prevtelenie - reinkarnacja
prior - przeor
priorka - przeorysza
profanizácia - profanacja
prorocstvo - prorocstwo
prorok - prorok
pút' - pielgrzymka
pútnička - pielgrzym (kobieta); pątniczka
pútník - pielgrzym; pątnik
pút'ový - pielgrzymkowy
rabín - rabin
raj - raj
rehoľa - zakon
rehoľníčka - zakonnica, mniszka
rehoľník - zakonnik, mnich
reinkarnácia - reinkarnacja
rituál - rytuał
rituálny - rytualny
rozjímanie - kontemplacja
ruženec - różaniec
sekta - sekta
skutok - czyn
sloboda vyznania - wolność wyznania
spása - zbawienie
spasitel' - zbawca
Starý zákon - Stary Testament
Stvoritel' - Stwórca
Svätá Trojica - Trójca Święta
Sväté písmo - Pismo Święte
sväté prijímanie - komunია święta
svätec - święty
svätená voda - woda święcona
svätit' - poświęcać
svätorečenie - kanonizacja
svätý - święty
svätyňa - świątynia
sviatok - święto
sviatost' - sakrament
synagóga - synagoga
talmud - talmud
tóra - tora
turínske plátno - całun turyński
uctievat' - czcić
ukrižovanie - ukrzyżowanie
veriaci - wierny
verit' - wierzyć
viera - wiara
vierouka - dogmatyka
vyznávač - wyznawca
vyznávať vieru - wyznawać wiarę
zázrak - cud
zjavenie - objawienie
zmŕtvychvstanie - zmartwychwstanie
znovuzrodenie - wskreszenie; odrodzenie (się)
žalm - psalm
žaltár - psalterz
židovstvo - judaizm

KOŚCIÓŁ:

ambit - krużganek
apsida - apsyda
baptistérium - baptysterium
empora - empora
chórová ochodza - ambit
kaplnka - kaplica
kazateľnica - ambona
kostol - kościół
kostolík - kościółek
krídlový oltár - ołtarz skrzydłowy
krstiteľnica - chrzcielnica
lod' - nawa
oltár - ołtarz
oltárny nadstavec - nastawa ołtarzowa

GRZECH:

hrešit' - grzeszyć
hriešik; hriešok - grzeszek
hriešnik - grzesznik
hriešny - grzeszny
chodit' na spoved' - chodzić do spowiedzi
kajúcnik - pokutnik
ľahký hriech - grzech lekki
odpustenie - odpuszczenie
pokánie - pokuta
prvotný hriech - grzech pierworodny
rozhrešenie - rozgrzeszenie
sedem hlavných hriechov - siedem grzechów głównych

WIELKANOC:

bahniatka - bazie; kotki
baranček - baranek
Biela sobota - Wielka Sobota
kraslica - pisanka
krížová cesta - droga krzyżowa
kúpačka - śmingus-dyngus
Kvetná nedeľa - Niedziela Palmowa
maľovať kraslice - malować pisanki
oblíevačka - śmingus-dyngus
Popelcová streda - Środa Popielcowa
pôst - post
procesia - procesja

ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA:

advent - adwent
betlehem - szopka
betlehemska hviezda - gwiazda betlejemaska
Boże narodenie - Boże Narodzenie
jasle - szopka
jasličky - szopka
kapor - karp
koleda - kolęda
koledník - kolędnik
obdarovať - obdarować
obžerstvo - obżarstwo

oratórium - oratorium
pastofórium - pastoforia
presbytérium - prezbiterium
sakristia - zakrystia
spovednica - konfesjonał
svätenica - kropielnica
tabernákulum - tabernakulum
tabuľový oltár - ołtarz tablicowy
trifórium - tryforium
veža - wieża
vežička - wieżyczka
vitráž - witraż
zvon - dzwon
zvonica - dzwonnica

smrteľný hriech - grzech śmiertelny
spoved' - spowiedź
spovedať (sa) - spowiadać (się)
spovednica - konfesjonał
spytovanie svedomia - rachunek sumienia
stát' za hriech - być grzechu wartym
svedomie - sumienie
ťažky hriech - grzech ciężki
všedný hriech - grzech powszedni
výčitky svedomia - wyrzuty sumienia
vyspovedať (sa) - wyspowiadać (się)
zhrešit' - zgrzeszyć
žit' v hriechu - żyć w grzechu

šibák - różga (*do smagania*)
šibanie korbáčom - smaganie różgą/biczem (*zwyczaj*)
Veľká noc - Wielkanoc
Veľkonočné sviatky - Święta Wielkanocne
veľkonočné vajička - pisanki
veľkonočný - wielkanocny
Veľkonočný pondelok - poniedziałek wielkanocny
veľkonočný zajac - zajęczek wielkanocny
Veľký piatok - Wielki Piątek
Zelený štvrtok - Wielki Czwartek

polnočná omša - pasterka
spievať koledy - śpiewać kolędy
štedrovečerný - wigilijny
Štedrý deň - Wigilia
Štedrý večer - wieczór wigilijny
Vianoce - święta Bożego Narodzenia
vianočné trhy - jarmarki bożonarodzeniowe
vianočný - bożonarodzeniowy
vianočný stromček - choinka
vinš - życzenia
vinšovať - życzyć

7.5 MIASTO

bar - bar	okresné mesto - miasto powiatowe
betónová džungľa - betonowa dżungla	padací most - most zwodzony
botanická záhrada - ogród botaniczny	palác - pałac
bulvár - bulwar	památihodnosť - zabytek
centrum zábavy - centrum rozrywki	pamiatka - zabytek
cintorín - cmentarz	parčík - mały park
cyklistické chodníky - ścieżki rowerowe	park - park
čínska štvrť - dzielnica chińska	parkovisko - parking
divadlo - teatr	periféria - peryferie
geto - ghetto	pevnostné valy - wały obronne
golfové ihrisko - pole golfowe	pomník - pomnik
hlavné mesto - stolica; miasto stołeczne	prázdnota ulíc - pustka na ulicach
hrad - zamek	predmestie - przedmieście
kaplnka - kaplica	prezidentský palác - pałac prezydencki
katedrála - katedra	priemyselné mesto - miasto przemysłowe
kaviareň - kawiarnia	primátor - burmistrz; prezydent miasta
kaviarničky - kawiarenka	prístav - port
kláštor - klasztor	prístavný - portowy
kostol - kościół	radnica - ratusz
krajské mesto - miasto wojewódzkie	reštaurácia - restauracja
kráľovský palác - pałac królewski	rušné mesto - ruchliwe miasto
lávka - kładka	rušné mesto - ruchliwe miasto
letisko - lotnisko	sídliisko - osiedle
mestečko - miasteczko	splet' uličiek - splot/labirynt uliczek
mesto - miasto	stred - centrum; śródmieście
mesto v plnej sláve - miasto w całej okazałości	stredoveká pevnosť - średniowieczna twierdza
mestská architektúra - architektura miejska	škaredé mesto - brzydkie miasto
mestská doprava - komunikacja miejska	štvrť - dzielnica
mestské zastupiteľstvo - rada miasta	tržnica - targowisko
mestský - miejski	ulica - ulica
mestský úrad - urząd miejski	úzka ulička - wąska uliczka
meštiansky dom - kamienica	vežiak - wieżowiec
most cez rieku - most nad rzeką	vilová štvrť - dzielnica willowa
mostík - mostek	vzhľadné mestečko - ładne miasteczko
mrakodrap - drapacz chmur	zapadák - zapadła dziura; zadupie
múzeum - muzeum	zoologická záhrada - ogród zoologiczny
nádražie - dworzec kolejowy	železničná stanica - stacja kolejowa; dworzec kolejowy
nákupné centrum - centrum handlowe	železničný most - most kolejowy
náučný chodník - ścieżka edukacyjna	židovská štvrť - dzielnica żydowska
obchod so suvenírmí - sklep z pamiątkami	

7.6 WIEŚ

WIEŚ - POJĘCIA OGÓLNE:

cintorínik - cmentarzyk	provincia - prowincja
dedina - wieś	vidiečan - wieśniak
dedinčan - wieśniak	vidiek - wieś
chradnúť - niszczyć; podupadać	vyhňa - kuźnia
kostolík - kościółek	vyhnanisko (pot.) - odludzie
obecny úrad - urząd gminy	zabudnutá dedinka - zapomniana wioska
odst'ahovať sa na vidiek - wyprowadzić się na wieś	zeleň - zieleń

GOSPODARSTWO:

bujak - buhaj	ovčiareň - owczarnia
býček - byczek	pánt - grzęda
býk - byk	prasa - prosię
dobytok - bydło	prasiatko - prosiątko
chovať - hodować	rezať sliepky - zarzynać kury
koliba - szopa	senník - szopa na siano
kôň - koń	statok - bydło
krava - krowa	strakavá krava - łaciata krowa
kravička - krówka	špajza - spiżarnia
kravín - obora	vykopat' studňu - wykopać studnię
kurín - kurnik	žrebček - źrebaczek
maštal' - stajnia	žrebec - źrebak
ošipáreň - chlew	

ROLNICTWO:

bidlo - grzęda	pastva - wypas
hnojit' - nawozić	poľnohospodár - rolnik
hnojivo - nawóz	posievať - obsiewać
hnojovka - gnojówka	pôda - gleba
husi sa pású - gęsi się pasą	roľníčka - rolniczka
kombajn - kombajn	roľník - rolnik
kírmnik - tucznik	rozbrázditi' - rozorać
močovka - gnojówka	tabla pšenice - łan pszenicy
nepokosená tabla - nieskoszony zagon	traktor - traktor
otiepka sena - wiązka siana	seno - siano
pachtiti' sa na poli - harować na polu	úroda - plon; plony
pánt - grzęda	urodit' - obrodzić
pasák - pastuch	úrodnosť - urodzajność
pasienok - pastwisko	úrodný - urodzajny
pást' - paść	výkrm - tucz
pastier - pasterz	žatva - żniwa
	žirny - urodzajny

7.7 ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU

bulvár - bulwar
bulvárna tlač - prasa bulwarowa
cenzor - cenzor
cenzára - cenzura
časopis - czasopismo
čitateľ - czytelnik
denník - dziennik
detský časopis - czasopismo dla dzieci
digitalizácia - digitalizacja
divák - widz
dôveryhodnosť - wiarygodność
hovorca - rzecznik prasowy
hovorkyňa - rzeczniczka prasowa
internetové vydanie - wydanie internetowe
káblówka - telewizja kablowa, kablówka
komentár - komentarz
koncesionárske poplatky - abonament rtv
magazín - magazyn
mediálna skupina - grupa medialna
mediálne lži - kłamstwa medialne
mediálny zákon - ustawa medialna
mesačník - miesięcznik
moderátor - 1. moderator 2. prezenter
nezávislé médiá - niezależne media
novinár - dziennikarz
novinárstvo - dziennikarstwo
odvysielateľ - wyemitować
pánsky magazín - czasopismo dla mężczyzn
periodikum - periodyk
perohryz - gryzpiórek
pohon - nagonka
pravidelný čitateľ - stały czytelnik
predíšť špekuláciám - zapobiec spekulacjom

Dokument odvysielaný televíziou.
Povláčiť niekoho po novinách.
Prešiel stránku novín.

predplácať - prenumerować
predplatiť (si) noviny - zaprenumerować gazetę
predplatiteľ - prenumerátor
prekrútiť fakta - przekręcić fakty
preverovať fakty - weryfikować fakty
prikrášliť fakty - upiększyć fakty
redigovať noviny - redagować gazetę
remitenda - remitenda
reportáž - reportaż
reportér - reporter
rozhlas - radio
sloboda prejavu - wolność wypowiedzi
sloboda slova - wolność słowa
spravodajca - sprawozdawca
šéfredaktor - redaktor naczelny
škrabák - gryzpiórek
špekulácie - spekulacje
športový kanál - kanał sportowy
televízia - telewizja
televízna stanica - stacja telewizyjna
tlačová konferencia - konferencja prasowa
tlačová správa - komunikat prasowy
tlačovka - konferencja prasowa
tyždenník - tygodnik
v predošlom čísle - w poprzednim numerze
verejnoprávna televízia - telewizja publiczna
vysielacie práva - prawa transmisyjne
vysielateľ - nadawca
vysielateľ - nadawca
zaviesť cenzúru - wprowadzić cenzurę
zverejniť - opublikować
žurnál - żurnal

Dokument wyemitowany przez telewizję.
Obsmarować kogoś w gazetach.
Przejrzał stronę w gazecie.

7.8 HISTORIA

archív - archiwum
archívny - archiwalny
bitka pri Moháči - bitwa pod Mohaczem
bostonské pitie čaju - bostońskie picie herbaty
čierna smrť - czarna śmierć
defenestrácia - defenestracja
dejinný - dziejowy; historyczny
dejiny - historia; dzieje
dejiny sa opakujú - historia lubi się powtarzać
delenie Poľska - rozbiór Polski
desiatok - dziesięcina
dežma - dziesięcina
Dohoda - Ententa
feudalizmus - feudalizm
Francúzska revolúcia - Rewolucja francuska
gulag - gułag
historické pramene - źródła historyczne
historik - historyk
holokaust - holokaust
hörnny chlapec - zbójnik
husitské vojny - wojny husyckie
inkvizícia - inkwizycja
jar národov - Wiosna Ludów
kolónia - kolonia
kolonizácia - kolonizacja
konšpiračná teória - teoria spiskowa
krišťal'ová noc - noc kryształowa
krížová výprava - wyprawa krzyżowa
Lublinská únia - Unia Lubelska
Maginotova línia - linia Maginota
marka - marchia
markgróf - margrabia
Mníchovská dohoda - układ z Monachium
Nantský edikt - edykt nantejski
Novembrové povstanie - Powstanie Listopadowe
novodobé dejiny - historia współczesna

novovek - nowożytność
objavenie Ameriky - odkrycie Ameryki
okružly stól - okrągły stół
Osmanská ríša - Imperium Osmańskie
otroctvo - niewolnictwo
otrok - niewolnik
otrokár - pan (*właściciel niewolników*)
otrokyňa - niewolniczka
pamätný den - pamiętny dzień
personálna únia - unia personalna
pogromy proti židom - pogromy Żydów
potlačiť povstanie - stłumić powstanie
povstanie - powstanie
priemyselná revolúcia - rewolucja przemysłowa
Rakúsko-Uhorsko - Austro-Węgry
Republika oboch národov - Republika Obojga Narodów
revolúcia - rewolucja
rozpad impéria - rozpad imperium
staroveké dejiny - historia starożytności
štátny prevrat - zamach stanu
tok udalostí - bieg wydarzeń
tribút - danina
tridsaťročná vojna - wojna trzydziestoletnia
trojpoľný systém - gospodarka trójpolowa
Trojopolok - Trójprzymierze
Tulipánová revolúcia - Tulipanowa rewolucja
Versaillská zmluva - Traktat wersalski
Viedenský kongres - Kongres Wiedeński
vojna ruží - wojna róż
vojsť do dejín - przejść do historii
vzbura sedliakov - bunt chłopów
zajatie - niewola
zapisat' sa do dejín - zapisać się w historii
zem zasľúbená - ziemia obiecana
zmeniť chod dejín - zmienić bieg historii

8. JĘZYK BIZNESU

8.1 BANK

balík služieb - pakiet usług	sporiaci účet - konto oszczędnościowe
banka - bank	spotrebný úver - kredyt konsumencki
bankové služby - usługi bankowe	terminovaný vklad - lokata terminowa
bankovníctvo - bankowość	trezor - sejf
bezhotovostný - bezgotówkowy	trvalý príkaz - zlecenie stałe
bežný účet - konto osobiste	účelový úver - kredyt celowy
cestovný šek - czek podróżny; czek podróżniczy	účet - konto, rachunek
debetná karta - karta debetowa	uložiť peniaze - wpłacić pieniądze
filiálka - filia; oddział	úročenie - oprocentowanie
hotovosť - gotówka	úroková sadzba - stopa procentowa
hypotekárny úver - kredyt hipoteczny	úroky - odsetki
internetbanking - bankowość internetowa	úver na bývanie - kredyt mieszkaniowy
investičná banka - bank inwestycyjny	úver - kredyt
kapitalizácia úrokov - kapitalizacja odsetek	vklad - 1. wkład 2. wpłata 3. lokata
kreditná karta - karta kredytowa	vkładať peniaze - wpłacać pieniądze
mena - waluta	vkladná knižka - książeczka oszczędnościowa
phonebanking - bankowość telefoniczna	vyberať peniaze - wypłacać pieniądze
PIN kód - kod PIN	výpis z účtu - wyciąg z konta
platobná karta - karta płatnicza	vystavenie zmenky - wystawienie weksla
pobočka - filia, oddział	zmenáreň - kantor
poplatky - opłaty	zmenka - weksel
poplatok za vedenie účtu - opłata za prowadzenie rachunku	zostatok - saldo
presun účtu - przeniesienie konta	žiadateľ o úver - wnioskodawca
prevod - przelew	žiadosť o úver - wniosek o przyznanie kredytu

8.2 FIRMA

akcionár - akcjonariusz	podnik služieb - przedsiębiorstwo usługowe
akvizícia - przejęcie	podnik - przedsiębiorstwo
audit - audyt	podnikateľský zámer - biznesplan
bankrot - 1. bankrut 2. bankructwo	poskytovať služby - świadczyć usługi
bankrotovať - bankrutować, zbankrutować	právnická osoba - osoba prawna
biznismen - biznesmen	predseda predstavenstva - przewodniczący zarządu
čistý zisk - zysk netto	predstavenstvo - zarząd
člen predstavenstva - członek zarządu	prieskum trhu - badanie rynku
dcérska spoločnosť - spółka córka	riaditeľ - dyrektor
dobrá povest' - dobra opinia	ročný obrat - roczny obrót
dozorná rada - rada nadzorcza	rozpočet - budżet
firemný - firmowy	sídlo - siedziba
fixné náklady - koszty stałe	skupina - grupa
fúzia - fuzja	spokojnosť zákazníkov - zadowolenie klientów
generálny riaditeľ - dyrektor generalny	spoločník - wspólnik
kapitál - kapitał	spoločnosť s ručením obmedzeným - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
komanditista - komandytariusz	stanovy - statut
komanditná spoločnosť - spółka komandytowa	účtovníctvo - księgowość
komplementár - komplementariusz	úpadok - upadek
konkurencieschopnosť - konkurencyjność	valné zhromaždenie - walne zgromadzenie
konkurzné konanie - postępowanie upadłościowe	vedenie - kierownictwo
konkurzný správca - syndyk masy upadłościowej	veľtrh - targi
krach - krach	verejná spoločnosť - spółka jawna
kvalita - jakość	vlastníctvo - własność
likvidita - płynność finansowa	vyhlásiť bankrot - ogłosić bankructwo
malé a stredné podniky - małe i średnie przedsiębiorstwa	výrobný podnik - przedsiębiorstwo produkcyjne
mimoriadne valné zhromaždenie - nadzwyczajne walne zgromadzenie	webová stránka - strona internetowa
názov - nazwa	zakladateľ - założyciel
obchodná spoločnosť - spółka handlowa	základné imanie - kapitał zakładowy
obchodný register - rejestr handlowy	založiť - założyć
pečiatka - pieczęć, pieczęć	záväzky v bankách - wierzytelności bankowe

8.3 GIEŁDA

akcia na doručiteľa - akcja na okaziciela	krátka pozícia - krótka pozycja (rodzaj spekulacji)
akciová spoločnosť - spółka akcyjna	kurz akcie - kurs akcji
akciový trh - rynek akcji	maklér - makler
běžová kniha - beżowa księga	medvedí trh - bessa; rynek niedźwiedzia
broker - makler	obchodovanie - sesja
burza cenných papierov - giełda papierów wartościowych	obligácia - obligacja
býčí trh - hossa; rynek byka	pokles kurzu - spadek kursu
cenné papiere - papiery wartościowe	prepad - spadek
emitent - emitent	primárny trh - rynek pierwotny
index - indeks	prioritná akcia - akcja uprzywilejowana
kmeňová akcia - akcja zwykła	sekundárny trh - rynek wtórny
Komisia pre cenné papiere - Komisja Papierów Wartościowych	špekulácia - spekulacja
kótovaná na burze - notowana na giełdzie	špekulant - spekulant
	špekulatívny nákup - zakup spekulacyjny
	verejný trh - rynek publiczny

8.4 GOSPODARKA

blahobyt - dobrobyt
deflácia - deflacja
domácnosť - gospodarstwo domowe
globalizácia - globalizacja
hospodárska politika - polityka gospodarcza
hospodárske výsledky - wyniki gospodarcze
hospodársky cyklus - cykl koniunkturalny
hrubý národný produkt - produkt narodowy brutto
hyperinflácia - hiperinflacja
infraštruktúra - infrastruktura
kúpna sila - siła nabywcza
kvarciárny sektor - sektor czwarty (gospodarki)
liberalizovať ekonomiku - (z)liberalizować gospodarke
menová politika - polityka monetarna
menová únia - unia walutowa
miera inflácie - stopa inflacji
národné hospodárstvo - gospodarka narodowa
neviditeľná ruka trhu - niewidzialna ręka rynku
oživenie - ożywienie
platobná bilancia - bilans płatniczy

pokrok - postęp
primárny sektor - sektor pierwszy (gospodarki)
privatizovať - prywatyzować; sprywatyzować
produktivita - wydajność
rastový potenciál - potencjał wzrostu
recesia - recesja
reforma verejných financií - reforma finansów publicznych
rozpočtový schodok - deficyt budżetowy
rozvoj - rozwój
sekundárny sektor - sektor drugi (gospodarki)
spoločná mena - wspólna waluta
spotreba - konsumpcja
spotrebiteľská dôvera - zaufanie konsumentów
spotrebný kôš - koszyk inflacyjny
stabilita - stabilność
štátny majetok - majątek państwowy
terciárny sektor - sektor trzeci (gospodarki)
transparentnosť - przejrzystość
verejné financie - finanse publiczne
výmenný kurz - kurs wymiany

8.5 HANDEL

akvizitér - akwizytor
cenová politika - polityka cenowa
ceny klesajú - ceny spadają
ceny stúpajú - ceny rosną
clo - cło
colný - celny
čierny trh - czarny rynek
distribúcia - dystrybucja
distribučná sieť - sieć dystrybucji
distribučný kanál - kanał dystrybucji
distribútor - dystrybutor
dodávateľ - dostawca
dodávka - dostawa
dovážateľ - importować
dovoz - import
dovozca - importer
drahota - drożyzna
drahý - drogi
dumping - dumping
dvíhať ceny - podnosić ceny
faktúra - faktura
hodnota tovaru - wartość towaru
hotovosť - gotówka
chybný výrobok - wadliwy produkt
katalóg produktov - katalog produktów
konkurencia - konkurencja
kúpa - kupno
lacnota - taniocha
lacný - tani
maloobchod - 1. detal 2. sklep detaliczny
maloobchodná cena - cena detaliczna
marketingový ťah - chwyt marketingowy
medzinárodný obchod - handel międzynarodowy
nákup späť - odkup

nákupca - kupujący
obchodná bilancia - bilans handlowy
obchodné tajomstvo - tajemnica handlowa
obchodný reťazec - sieć handlowa
obchodný zástupca - przedstawiciel handlowy
objednávka - zamówienie
odbyt - zbył
odkúpiť - odkupić
podiel na trhu - udział w rynku
ponuka - 1. oferta 2. podaż
predaj - sprzedaż
predajca - sprzedawca
predávať - sprzedawać
premrštené ceny - wygórowane ceny
prudký nárast cien - gwałtowny wzrost cen
skladovať - magazynować
sprostredkovateľ - pośrednik
tovar - towar
trhová cena - cena rynkowa
uvaliť clo - nałożyć cło
veľkoobchod - 1. hurt 2. hurtownia
veľkoobchodný predaj - sprzedaż hurtowa
vernostný program - program lojalnościowy
vnútorný trh - rynek wewnętrzny
výmenný obchod - handel wymienny
výrobca - producent
vývoz - eksport
vývozca - eksporter
zákazník - klient
zderstvo - zdzierstwo
zdražovanie - podwyżka cen
zlacnieť - stanieć
zniženie cien - obniżka cen
zvýšenie cien - podwyżka cen

8.6 INWESTYCJA

astronomické zisky - astronomiczne zyski
celková strata - łączna strata
dividenda - dywidenda
dlhopis - obligacja.
dôchodkový fond - fundusz emerytalny
drobný investor - drobny inwestor
finančné trhy - rynki finansowe
investícia - inwestycja
investície do nehnuteľností - inwestycje w nieruchomości
investičné rozhodnutie - decyzja inwestycyjna
investor - inwestor
investorka - inwestorka
investovať do akcií - inwestować w akcje
nízke riziko - niskie ryzyko
podielový fond - fundusz powierniczy
pokrytie strát - pokrycie strat

Investori sa zbavujú všetkého.
Na trhoch vládne panika.

portfólio - portfel
posunutie rizika - przesunięcie ryzyka
rekordné straty - rekordowe straty
riskantný - ryzykowny
riskovať - ryzykować
riziko - ryzyko
strata - strata
striebro - srebro
tehlička zlata - sztabka złota
väčšie riziko - większe ryzyko
vyhliadka na zisk - perspektywa zysku
vyvážený fond - fundusz zrównoważony
zarobiť - zarobić
zisk - zysk
zlato - złoto
zlý obchod - zły interes

Inwestorzy pozbywają się wszystkiego.
Na rynkach panuje panika.

8.7 UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE

dovršenie dôchodkového veku - osiągnięcie wieku emerytalnego
dostávať dôchodok - dostawać emeryturę
dôchodkový systém - system emerytalny
dôchodkový vek - wiek emerytalny
druhý pilier - drugi filar
invalida - inwalida
invalidita - 1. inwalidztwo 2. grupa inwalidzka
invalidný dôchodca - rencista

invalidný dôchodok - renta
odísť do dôchodku - przejść na emeryturę
poberať dôchodok - pobierać emeryturę
posudkový lekár - lekarz orzecznik
prvý pilier - pierwszy filar
sociálne poistenie - ubezpieczenie społeczne
tretí pilier - trzeci filar
valorizácia - waloryzacja
vyplácať dôchodok - wypłacać emeryturę

8.8 PIENIĄDZE

PIENIĄDZE - POJĘCIA OGÓLNE:

bankovka - banknot	peniaze na živobytie - pieniądze na życie
bezodná studnica (fraz.) - studnia bez dna	peniažky - pieniążki
bežné výdavky - bieżące wydatki	peniažtek - pieniążek
dávať do obiehu - wprowadzać do obiegu	platidlo - środek płatniczy
dolár - dolar	platit' - płacić
dolárový - dolarowy	platit' v hotovosti - płacić gotówką
dôstojný život - godne życie	počítať peniaze - liczyć pieniądze
drobné peniaze - drobne; drobniaki	prachy - forsa
drobné výdavky - drobne wydatki	raziť mince - bić monety
honba za peniazmi - pogoń za pieniędzmi	speňažiť - spieniężyć
kovové peniaze - bilon	sumička - sumka
libra - funt	t'ážké peniaze - ciężkie pieniądze
mena - waluta	trovy - koszty; wydatki
minca - moneta	vekslák - cinkciarz
mincovňa - mennica	veľká suma - duża suma
minút' všetky peniaze - wydać wszystkie pieniądze	vreckové - kieszonkowe
nebanková inštitúcia - instytucja parabankowa	vydať všetky peniaze - wydać wszystkie pieniądze
neľutuje peniaze - nie żałuje pieniędzy	vydávať - wydawać
pachtiť sa za peniazmi - zabijać się za pieniędzmi	výdavky - wydatki
papierové peniaze - banknoty	výdavok - wydatek
pechoriť sa za bohatstvom - gonić za pieniędzmi	vyratúvať náklady na život - wyliczać koszty życia
peňažný - pieniężny	zaplatit' - zapłacić
peniaze - pieniądze	

BIEDA:

dávka v nezamestnanosti - zasiłek dla bezrobotnych	poznať núdzu - zaznać biedy
chudák - biedak; nędzarz	schudobniet' - zbiednieć
chudoba - 1. bieda 2. biedota	ubiedenost' - bieda; ubóstwo
chudobniet' - biednieć	ubiedený - zubożały; ubogi
chudobný - biedny	vytrhnúť z chudoby - wyrwać z biedy
nedostatok - bieda	žiť v chudobe - żyć w biedzie; żyć w ubóstwie

BOGACTWO:

boháč - bogacz	multimilionár - multimilioner
bohatnúť - bogacić się	plávať v blahobyte - opływać w dostatki
bohatstvo - bogactwo	rozhojniť majetok - pomnożyć majątek
bohatý - bogaty	sedieť na peniazoch - siedzieć na forsie
dobre situovaný - dobrze sytuowany	zamožný - zamożny
majetný - zamożny	zarobil veľké peniaze - zarobił duże pieniądze
mať veľa peňazí - mieć dużo pieniędzy	žiť nad pomery - żyć ponad stan
miliardár - miliarder	žiť v prepychu - żyć w przepychu

DŁUG:

dlh - dług
dlhovať - dłużyć; być winnym (pieniądze)
dlžníčka - dłużniczka
dlžník - dłużnik
exekúcia - egzekucja (komornicza)
exekútor - komornik
plávať v dlžobách - tonąć w długach
podlžnosť - dług; zobowiązanie
pohľadávka - należność; wierzytelność
povyplácať dlhy - spłacać długi
požičiavať peniaze - pożyczyczyć pieniądze
pôžička - pożyczka

OSZCZĘDZANIE:

nasporiť - zaoszczędzić
odkladať peniaze - odkładać pieniądze
odkladať si peniaze - odkładać pieniądze
pokladnička - skarbonka
prasiatko - skarbonka (świnka)
sporiť - oszczędzać
sporiť na byt - oszczędzać na mieszkanie

splácanie úrokov - spłata odsetek
upadnúť do dlhov - popaść w długi
utápať sa v dlhoch - tonąć w długach
úžera - lichwa
úžernický - lichwiarski; lichwiarsko
úžerníctvo - lichwiarstwo
úžernička - lichwiarka
úžerník - lichwiarz
veriteľ - wierzyciel
vrátiť požičané peniaze - zwrócić pożyczone pieniądze
zadlžiť (sa) - zadłużyć (się)

šánovlivý - oszczędny
šetrný - oszczędny
škrtiť - ciułać
šporuje si do pokladničky - oszczędza do skarbonki
úspory - oszczędności
ušetriť - zaoszczędzić
žiť z úspor - żyć z oszczędności

8.9 PODATKI

daň z pozemkov - podatek gruntowy
daň z pridanej hodnoty (DPH) - podatek od wartości dodanej (VAT)
daň z príjmu - podatek dochodowy
daň za psa - podatek za/od psa
daňová povinnosť - obowiązek podatkowy
daňová úľava - ulga podatkowa
daňové priznanie - zeznanie podatkowe
daňové zaťaženie - obciążenie podatkowe
daňovník - podatnik
daňový raj - raj podatkowy
daňový systém - system podatkowy
daňový úrad - urząd skarbowy
daňový základ - podstawa opodatkowania; podstawa podatkowa
deň daňovej slobody - dzień wolności podatkowej
dvojité zdanenie - podwójne opodatkowanie
fyzická osoba - osoba fizyczna
odpočítať - odliczyć
odrátať - odliczyć
odvádzať - odprowadzać
paušál - ryczałt
platiť daň - płacić podatek
platiteľ - płatnik
po odrátaní dane - po odliczeniu podatku
podat' daňové priznanie - złożyć zeznanie podatkowe
právnická osoba - osoba prawna
spotrebná daň - akcyza
vypočítať - obliczyć
výška dane - wysokość podatku
zdaňit' - opodatkować

8.10 UBEZPIECZENIA

asekurácia - asekuracja	poistná zmluva - umowa ubezpieczeniowa; polisa
broker - broker	poistné obdobie - okres ubezpieczenia
cestovné poistenie - ubezpieczenie turystyczne	poistné podmienky - warunki ubezpieczenia
čiasťka - kwota	poistné právo - prawo ubezpieczeniowe
havarijné poistenie - ubezpieczenie autocasco	poistné - składka ubezpieczeniowa
hlásenie škody - zgłoszenie szkody	poistný maklér - broker
hodnota - wartość	poistný trh - rynek ubezpieczeń
lehota - termin	poisťovateľ - ubezpieczyciel
majetková škoda - szkoda majątkowa	poisťovňa - zakład ubezpieczeń
náhodná udalosť - zdarzenie losowe	poškodenie zdravia - uszczerbek na zdrowiu
objem poistného - wpływy ze składek	poškodený - poszkodowany
odškodné - odszkodowanie /kwota/	provízia - prowizja
odškodnenie - odszkodowanie /proces/	riziko - ryzyko
poistenec - ubezpieczony	škoda - szkoda
poistenie batožiny - ubezpieczenie bagażu	udalosť - zdarzenie
poistenie liečebných nákladov - ubezpieczenie od	úrazové poistenie - ubezpieczenie od następstw
kosztów leczenia	nieszczęśliwych wypadków
poistenie majetku - ubezpieczenie majątkowe	všeobecné poistné podmienky - ogólne warunki
poistenie zahrňuje... - ubezpieczenie obejmuje...	ubezpieczenia
poistený - ubezpieczony	výška škody - wysokość szkody
poistiť - ubezpieczyć	vyššia moc - siła wyższa
poistka - polisa	zelená karta - zielona karta
poistná ochrana - ochrona ubezpieczeniowa	zľava - zniżka
poistná suma - suma ubezpieczenia	zodpovednosť - odpowiedzialność
poistná udalosť - zdarzenie ubezpieczeniowe;	životné poistenie - ubezpieczenie na życie
szkoda	

8.11 UMOWA

článok - paragraf; punkt	prečítať - przeczytać
ďalej len "strany" - zwane dalej "stronami"	preštudovať si (zmluvu) - przestudiować (umowę)
ďalej len - zwany dalej	príloha - załącznik
keďže - uwzględniając	rozsah - zakres
kúpna zmluva - umowa kupna-sprzedaży	sa dohodli takto: - uzgodnili, co następuje:
nadobudnutie platnosti - wejście w życie	so zreteľom na... - uwzględniając...
nájomná zmluva - umowa najmu	spotrebiteľská zmluva - umowa konsumencka
nevedeli, čo podpisali - nie wiedzieli, co podpisują	strana - strona
notár - notariusz	ukončiť zmluvu - wypowiedzieć umowę
občiansky zákonník - kodeks cywilny	ustanovenie - postanowienie
obsah zmluvy - treść umowy	uzatvárať zmluvu - zawierać umowę
podpísať - podpisać	uzatvoriť zmluvu - zawrzeć umowę
poradiť sa s právníkom - skonsultować się z	záväzky - zobowiązania
prawnikiem	záverečné ustanovenia - postanowienia końcowe
povinnosti - obowiązki	zmluvné podmienky - warunki umowy
práva - prawa	zmluvné pokuty - kary umowne

8.12 PRACA

PRACA - POJĘCIA OGÓLNE:

absolvent - absolwent	pôsobisko - miejsce pracy
administratívny pracovník - pracownik administracji	pracant - pracus
brigáda - praca dorywcza	pracovat' duševne - pracować umysłowo
dovolenka - urlop	pracovat' načierno - pracować na czarno
drina - ciężka praca; harówka	pracovat' telesne - pracować fizycznie
drina - harówka	pracovná zmena - zmiana
duševná práca - praca umysłowa	pracovná zmluva - umowa o pracę
fajront! - fajrant	pracovné podmienky - warunki pracy
choroba z povolania - choroba zawodowa	pracovník - pracownik
ísť do práce - iść do pracy	pracovný pomer - stosunek pracy
ísť na nočnú - iść na nocną	prestávka - przerwa
kariéra cez posteľ - kariera przez łóżko	prestávka na obed - przerwa obiadowa
karierista - karierowicz	privyrábat' si pomimo - dorabiać sobie na boku
kompetentnosť - kompetencja	privyrobiť si - dorobić (sobie)
ľahká práca - lekka praca	produktivita - wydajność
maródka - zwolnienie lekarskie	prvá zmena - pierwsza zmiana
mať nočnú - mieć nocną	ranná zmena - poranna zmiana
mať veľa práce - mieć dużo pracy	skúšobné obdobie - okres próbny
na neurčitý čas - na czas nieokreślony	služba v noci - dyżur nocny
na určitý čas - na czas określony	spolupráca - współpraca
nadčas - nadgodzina	svedomitý pracovník - sumienny pracownik
nádenník - robotnik na dniówki	šichta - zmiana
nadriadený - przelożony	školenie - szkolenie
nedocenená práca - niedoceniona praca	ťažká práca - ciężka praca
neplatené voľno - urlop bezpłatny	telesná práca - praca fizyczna
nočná - nocna; nocna zmiana	tvrdá práca - ciężka praca
odvody - składki	vorkoholik - pracoholik
otrocká práca - niewolnicza praca	vypomáhat' - pomagać
padla! - fajrant!	vysnívaná práca - wymarzona praca
péenka - zwolnienie lekarskie	zamestnanie - praca; zatrudnienie
piplavá robota - nużąca robota	zamestnávateľ - pracodawca
plný úväzok - cały etat	zaškoliť (sa) - przyuczyć (się)
pobádat' do práce - poganiać do roboty	zmeniť zamestnanie - zmienić pracę
poľavit' v práci - opuścić się w pracy	zmenový vedúci - kierownik zmiany
poobedňajšia zmena - zmiana popołudniowa	zobrať si voľno - wziąć wolne
postup - awans	

ZAROBEK:

almužna - jałmużna	prijem - dochód
denná mzda - dniówka	trinásty plat - trzynastka
deputát - deputat	vyplácat' - wypłacać
dobře platení zamestnanci - dobrze opłacani pracownicy	výplata - wypłata
hodinová mzda - stawka godzinowa	výplatná páska - odcinek wypłaty
honorár - honorarium	zarobené peniaze - zarobione pieniądze
mesačný plat - miesięczna pensja	zárobková činnosť - działalność zarobkowa
mzda - pensja; płaca; wynagrodzenie	zárobkový - zarobkowy
plat - pensja; płaca	zárobok - zarobek
platové podmienky - warunki płacowe	zniženie miezd - obniżka płac
pozvyšovať platy - popodnosić pensje	zrážka z platu - potrącenie z wypłaty
prémia - premia	zvýšenie miezd - podwyżka płac
priemerná mzda - przeciętna płaca	žobrácky plat - głodowa pensja

ZWOLNIENIE:

bývalí zamestnanci - byli pracownicy
hromadné prepúšťanie - zbiorowe zwolnienia
odísť - odejść
podať výpoveď - złożyć wypowiedzenie
prepustiť - zwolnić
prepúšťanie - zwolnienia

prepúšťať - zwalniać
prísť o prácu - stracić pracę
vyhodit' z práce - wyrzucić z pracy
výpoveď - wypowiedzenie
výpovedná lehota - termin wypowiedzenia

BEZROBOCIE:

boj s nezamestnanosťou - walka z bezrobociem
burza práce - giełda pracy
dávka v nezamestnanosti - zasiłek dla bezrobotnych
dlhodobá nezamestnanosť - bezrobocie długookresowe
dobrovoľná nezamestnanosť - bezrobocie z wyboru
frikčná nezamestnanosť - bezrobocie frykcyjne
hľadať si prácu - szukać pracy
inzerát - ogłoszenie
kríza - kryzys
kvalifikácia - kwalifikacje
kurz - kurs
miera nezamestnanosti - stopa bezrobocia
motivačný list - list motywacyjny
nájsť si novú prácu - znaleźć nową pracę
nárast nezamestnanosti - wzrost bezrobocia
nezamestnanosť - bezrobocie
nezamestnaný - bezrobotny

poberať podporu - pobierać zasiłek
pokles nezamestnanosti - spadek bezrobocia
praceneschopnosť - niezdolność do pracy
preškoliť - przeszkolić
prijímací pohovor - rozmowa kwalifikacyjna
rekvalifikovať - przekwalifikować
sezónna nezamestnanosť - bezrobocie sezonowe
školenie - szkolenie
štrukturálna nezamestnanosť - bezrobocie strukturalne
údaje o nezamestnanosti - dane o bezrobociu
uchádzať o zamestnanie - poszukujący pracy
úrad práce - urząd pracy
vyplniť formulár - wypełnić formularz
vytvárať pracovné miesta - tworzyć miejsca pracy
zaevidovať sa - zarejestrować się
životopis - życiorys

STRAJK:

demonštrácia - demonstracja
generálny štrajk - strajk generalny
hladovka - głodówka
nespokojnosť - niezadowolnienie
odborár - związkowiec
odborové združenie - związek zawodowy
odborový zväz - związek zawodowy
okupačný štrajk - strajk okupacyjny
podporiť - poprzeć
pochod - marsz
požiadavky - żądania
protest - protest
protestný - protestacyjny

protestovať - protestować
rokovania - negocjacje
rokovať - negocjować
štrajk - strajk
štrajkokaz - łamistrajk
štrajkovať - strajkować
štrajkový fond - fundusz strajkowy
štrajkový výbor - komitet strajkowy
vyhlásiť štrajk - ogłosić strajk
výstražný štrajk - strajk ostrzegawczy
zapojiť sa do štrajku - przyłączyć się do strajku
zlepšenie podmienok - poprawa warunków
zúčastniť sa štrajku - wziąć udział w strajku

8.13 ZAWODY

ZAWODY WSPÓŁCZESNE:

anketár - ankieter	mäsiar - masarz
autoklapiar - blacharz samochodowy	mechanik - mechanik
automechanik - mechanik samochodowy	murár - murarz
bankár - bankier	obchodný zástupca - przedstawiciel handlowy
barman - barman	omietkar - tynkarz
betonár - betoniarz	pamiatkar - konserwator zabytków
cukrár - cukiernik	pekár - piekarz
čalúnnik - tapicer	plynár - gazownik
čašnička - kelnerka	pokladník - kasjer
čašník - kelner	poradca - doradca
daňový poradca - doradca podatkowy	právník - prawnik
dispečer - dyspozytor	predavač - sprzedawca
dizajnér - projektant	prekladateľ - tłumacz
dláždič - brukarz	programátor - programista
elektrikár - elektryk	realitný maklér - agent nieruchomości
energetik - energetyk	recepčná - recepcjonistka
exekútor - komornik	remeselník - rzemieślnik
farmaceut - farmaceuta	robotník - robotnik
fyzioterapeut - fizjoterapeuta	sanitár - sanitariusz
grafik - grafik	sekretárka - sekretarka
hosteska - hostessa	skladník - magazynier
hutník - hutnik	sprostredkovateľ - pośrednik
chyžná - pokojówka	stomatológ - stomatolog
kaderník - fryzjer (<i>damski</i>)	šička - szwaczka
kamenár - kamieniarz	špeditér - spedytor
klenotník - jubiler	technolog - technolog
knihár - introligator	tlačiar - drukarz
kníhkupec - księgarz	účtovníčka - księgowca
kominár - kominiarz	účtovník - księgowy
kozmetička - kosmetyczka	upratovačka - sprzątaczką
krajčír - krawiec	vodič kamióna - kierowca ciężarówki
kuchár - kucharz	vrátnička - portierka
laborant - laborant	vrátnik - portier
lakovač; lakovník - lakiernik	zámočník - ślusarz
lekár - lekarz	zlatník - złotnik
masér - masażysta	zvárač - spawacz

ZAPOMNIANE I RZADKIE RZEMIOSŁA:

bednár - bednarz	kožušník - kuśnierz
brašnár - kaletnik	mlynár - młynarz
brtník - bartnik	mosadzník - mosiężnik
čipkár - koronkarz	peciar - zdun
debnár - bednarz	podkovač - kowal podkuwacz
drotár - druciarz	pradiar - przędzalnik
garbiar - garbarz	remenár - rymarz
hodinár - zegarmistrz	rytec - grawier
hrnčiar - garncarz	sladovník - słodownik
ihlár - iglarz	súkenník - sukiennik
kanvár - konwisarz	sústružník - tokarz
klobučník - kapelusznik	tehliar - ceglarz
kľučiar - klucznik	tesár - cieśla
kolár - kołodziej	tkáč - tkacz
koniar - masztalerz	uhliar - węglarz
košíkár - koszykarz	voskár - woskarz
kotlár - kotlarz	vyšívač - hafciarz
kováč - kowal	zvonár - ludwisarz

9. TURYSTYKA

9.1 PODRÓŻ POCIĄGIEM

cenník - cennik	prestupná stanica - stacja przesiadkowa
cestovať v druhej triede - podróżować drugą klasą	prestupovanie - przesiadka
cestovať v prvej triede - podróżować pierwszą klasą	priamy vlak - pociąg bezpośredni
cestovné - opłata za przejazd	príchody vlakov - przyjazdy
cestovný lístok - bilet	prímestský vlak - pociąg podmiejski
cestovný poriadok - rozkład jazdy	príplatok - dopłata
čakáreň - poczekalnia	prísť vlakom - przyjechać pociągiem
čakať na prípoj - czekać na połączenie	rezervovať - rezerwować; zarezerwować
detský lístok - bilet dla dziecka	rušňovodič - maszynista
diaľkový vlak - pociąg dalekobieżny	rýchlik - pociąg pospieszny
dvojkol'ajová trať - linia dwutorowa	rýchlovlak - pociąg wysokich prędkości
elektrický rušeň - lokomotywa elektryczna	salónny vozeň - wagon salonowy; salonka
elektrifikácia - elektryfikacja	siet'ový lístok - bilet sieciowy
elektrifikovaná trať - linia zelektryfikowana	spojenie - połączenie
hlavná stanica - dworzec główny	sprievodca - konduktor
hodinové meškanie - godzinne opóźnienie	strojvodca - maszynista
jedálenský vozeň - wagon restauracyjny	súprava - skład
k vlakom - przejście na perony (napis)	trať - trasa; linia
koľajnice - szyny	tyždenný lístok - bilet tygodniowy
konečná stanica - stacja końcowa	úzkokoľajka - kolejka wąskotorowa; wąskotorówka
lístok z úschovne - pokwitowanie z przechowalni	vagón - wagon
mať veľa batožiny - mieć dużo bagażu	vláčik - ciuchcia
medzištátny lístok - bilet międzynarodowy	vlaková čata - drużyna konduktorska
mesačný lístok - bilet miesięczny	vlakové nešťastie - katastrofa kolejowa
meškajúci vlak - opóźniony pociąg	vlakové spojenie - połączenie kolejowe
meškanie - opóźnienie; spóźnienie	vlakvedúci - kierownik pociągu
miestenka - miejscówka	vlaký nechodia - pociągi nie jeżdżą/nie kursują
motorový rušeň - lokomotywa spalinowa	vozeň prvej triedy - wagon pierwszej klasy
nádražie - dworzec	vozeň - wagon
najrýchlejšie spojenie - najszybsze połączenie	výhybka - zwrotnica
nákladný vlak - pociąg towarowy	vykoľajit' sa - wykoleić się
nástupište - peron	výletný vlak - pociąg wycieczkowy/kolonijny
nastúpiť do vlaku - wsiąść do pociągu	výluka - zamknięcie linii
nechať v úschovni - zostawić w przechowalni	využit' zľavu - skorzystać ze zniżki
obchádzková trať - trasa okrężna	vyzdvihnúť z úschovni - odebrać z przechowalni
obsadené miesto - zajęte miejsce	vzdialenosť - odległość
odchody vlakov - odjazdy	záchranná brzda - hamulec bezpieczeństwa
osobák - osobówka	zaplatiť - zapłacić
osobný vlak - pociąg osobowy	zastavit' vlak - zatrzymać pociąg
ozubená železnica - kolej zębata	zľava - ulga; zniżka
parný rušeň - lokomotywa parowa	zmeškať vlak - spóźnić się na pociąg
pasážier - pasażer	zrážka vlakov - zderzenie pociągów
platný lístok - ważny bilet	zrýchlený vlak - pociąg przyspieszony
ponuka - oferta	železnica - kolej -
potvrdenie o meškaní - potwierdzenie o spóźnieniu	železnička - kolejka
prednosta stanice - naczelnik stacji	železničná trať - linia kolejowa; szlak kolejowy
prepravca - przewoźnik	železničný koridor - korytarz kolejowy
prerušiť cestu - przerwać podróż	železničný uzol - węzeł kolejowy
prestúpiť - przesiąść się	žiacky preukaz - legitymacja szkolna

9.2 PODRÓŽ SAMOLOTEM

automatický pilot - automatyczny pilot
bezpečnostný pás - pas bezpieczeństwa
cestovať lietadlom - podróżować samolotem
čierna skrinka - czarna skrzynka
člen posádky - członek załogi
druhý pilot - drugi pilot
let bol zrušený - lot został odwołany
let - lot
letec - lotnik
letecká doprava - transport lotniczy
letecký prepravca - przewoźnik lotniczy
letecký - lotniczy
letenka - bilet na samolot
letieť - lecieć
letisko - lotnisko
letiskový - lotniskowy
letová rýchlosť - prędkość lotu
letový poriadok - rozkład lotów
letuška - stewardesa
lietadlo pristáva - samolot ląduje
lietadlo sa oneskorilo - samolot się opóźnił
lietadlo štartuje - samolot startuje
mäkké pristátie - miękkie lądowanie
medzinárodné letisko - lotnisko międzynarodowe
medzipristátie - międzylądowanie
nadváha - nadbagaż
nízkonákladová letecká spoločnosť - tanie linie lotnicze

odbavenie - odprawa
odbavovanie - odprawa
odlet - odlot; wylot
paluba - pokład
palubný lístok - karta pokładowa
palubný mechanik - mechanik pokładowy
palubný navigátor - nawigator pokładowy
pilotáž - pilotaż
pilotovať - pilotować
posádka - załoga
pre zlé počasie - z powodu złej pogody
priamy let - lot bezpośredni
priehradka na batožinu - schowek na bagaż
pripútajte sa proszę - proszę zapiąć pasy
príručná batožina - bagaż podręczny
pristátie - lądowanie
pristávacia plocha - pas startowy
roznášať jedlo - roznosić jedzenie
štartovacia plocha - pas startowy
turistická trieda - klasa turystyczna
vnútroštátny let - lot krajowy
výdaj batožín - wydawanie bagażu
vzdvihnúť batožinu - odebrać bagaż
vzdušný most - most powietrzny
vzdušný priestor - przestrzeń powietrzna
vzlietnúť - wzbić się w powietrze
zaoceánsky let - lot transatlantycki

9.3 PODRÓŻ DROGĄ MORSKĄ

cieľový prístav - port docelowy	plachta - żagiel
dolná paluba - dolny pokład	plávať po prúde - płynąć z prądem
doplávať do prístavu - dopłynąć do portu	plávať proti prúdu - płynąć pod prąd
druhý kapitán - drugi kapitan	plavba po mori - rejs po morzu
horná paluba - górny pokład	plavba po rieke - rejs po rzece
kajuta - kajuta	plavebná spoločnosť - towarzystwo żeglugowe
kapitán - kapitan	plavebný kanál - kanał żeglugowy
kormidelník - sternik	plavidlo - jednostka pływająca
kormidlo - ster	plaviť sa po mori - płynąć po morzu
kormidlovať - sterować	prevádzkovateľ - armator
kotva - kotwica	priplávať - przyplynać
kotviť - kotwiczyć, cumować	priraziť k brehu - przybić do brzegu
krytá paluba - kryty pokład	prístav - port
kývať sa - kołysać się	prístavisko - przystań
lod' vypláva - statek wypływa/odpływa	prístavné poplatky - opłaty portowe
lod' - statek -	prístavný mostík - trap
lodenica - stocznia	riečny prístav - port rzeczny
lodivod pilot - portowy/nawigator	rozvinúť plachty - rozwinąć żagle
lodník - marynarz/żeglarz	rybársky prístav - port rybacki
lodný lekár - lekarz okrętowy; lekarz pokładowy	siréna - syrena
maják - latarnia morska	smerové kormidlo - ster kierunku
materský prístav - port macierzysty	spustiť kotvy - zrzucić/opuścić kotwice
morská choroba - choroba morska	spustiť plachty - opuścić żagle
morská míľa - mila morska	stredná paluba - środkowy pokład
morský kanál - kanał morski	stroskotanec - rozbitek
morský prúd - prąd morski	stroskotat' - rozbić się
nábřežie - wybrzeże; nabrzeże	šíre more - szerokie morze/otwarte morze
náklad - ładunek	trajekt - prom
námorná hranica - granica morska	trajektový - promowy
námorná mapa - mapa morska	vlajka - bandera
námorník - marynarz	vlna - fala
námorný prístav - port morski	vnútrozemská plavba - żegluga śródlądowa
napnúť plachty - naciągnąć żagle	vplávať do prístavu - wpływać do portu
nastúpiť na lod' - wejść na pokład statku	vyhliadková plavba - rejs widokowy
oceán - ocean	výletná lod' - statek wycieczkowy
oceánska lod' - transatlantyk	vyplávanie - odpłynięcie, wypłynięcie
odísť na more - odpłynąć/wypłynąć na morze	vystúpiť na palubu - wejść na pokład
odplávať - odpłynąć/wypłynąć	výškové kormidlo - ster wysokości
otvorená paluba - otwarty pokład	záchranná vesta - kamizelka ratunkowa
parník - parowiec; statek parowy	záchranný čln - łódź ratunkowa/szalupa ratunkowa
pirát - pirat	záchranný kruh - koło ratunkowe
pirátstvo - piractwo	zdvihnúť kotvy - podnieść kotwice
plachetnica - żaglowiec/żaglówka	

9.4 PODRÓŻ SAMOCHODEM

automapa - mapa samochodowa	sadnúť dozadu - usiąść z tyłu
autostop - autostop	sedieť za volantom - siedzieć za kierownicą
autoškola - nauka jazdy	spiatočka - bieg wsteczny
benzín - benzyna	spomaliť - zwolnić
čerpacia stanica - stacja benzynowa; stacja paliw	spustiť motor - uruchomić/włączyć silnik
dofúkať pneumatiky - dopompować opony	stiahnuť okno - otworzyć okno
doplniť olej - uzupełnić olej	stlačiť brzdu - nacisnąć hamulec
dostať šmyk - wpaść w poślizg	stopovať - łapać stopa
jazdiť - jeździć	šoférovať - kierować; prowadzić
klzký - śliski	trúbiť - trąbić
naštartovať - uruchomić silnik	ubrat' plyn - zdjąć nogę z gazu
natankovať - zatankować	vjazd - wjazd
odbočiť - skręcić	vodičský preukaz - prawo jazdy
odísť autom - odjechać/pojechać samochodem	vojsť na križovatku - wjechać na skrzyżowanie
odviezť - odwieźć/zawieźć	vyhnúť sa prekážke - wyminąć przeszkodę
otvorit' okno - otworzyć okno	vypnúť motor - wyłączyć/zgasić silnik
parkovať - parkować	vysadiť - wysadzić
poznať cestu - znać drogę	zaparkovať - zaparkować
predbehnúť - wyprzedzić	zápcha - korek
prejsť križovatku - przejechać przez skrzyżowanie	zapnúť klimatizáciu - włączyć klimatyzację
pridať plyn - dodać gazu	zapnúť pás - zapiąć pas/y
pripútať sa - zapiąć pasy	zapnutý motor - włączony silnik
prudko brzdiť - gwałtownie hamować	zastaviť - zatrzymać się
pumpa - stacja benzynowa	zísť z cesty - zjechać z drogi
ranná špička - poranny szczyt (komunikacyjny)	zjazd - zjazd
sadnúť dopredu - usiąść z przodu	zviezť - podwieźć

9.5 RUCH DROGOWY

brzdna dráha - droga hamowania	okružná križovatka - rondo
cestár - drogowiec	ostrovček - wysepka
dať prednosť v jazde - ustąpić pierwszeństwa	parkovacie miesto - miejsce parkingowe
przejazdu	parkovisko - parking
diaľnica - autostrada	platené parkovisko - parking płatny
dodávka - samochód dostawczy; furgonetka	podjazd - podjazd
chodec - pieszy	povolená rýchlosť - dozwolona prędkość
chodník - chodnik	práce na ceste - roboty drogowe
jazda - jazda	praskla pneumatika - przebita opona
jazdný pruh - pas jezdni	priechod pre chodcov - przejście dla pieszych
jednosmerná premávka - ruch jednokierunkowy	rýchlosť - 1. prędkość 2. bieg
jednosmerný - jednokierunkowy	rýchlostné obmedzenie - ograniczenie prędkości
kamión - ciężarówka	slepá ulica - ślepa uliczka
križovatka - skrzyżowanie	sprejazdniť - udroźnić
mestský okruh - obwodnica	strážené parkovisko - parking strzeżony
mimoúrovňová križovatka - skrzyżowanie	ulica uzavretá - ulica zamknięta
wielopoziomowe	úsek - odcinek
mýto - opłata za przejazd autostradą	vjazd zakázaný - zakaz wjazdu
nadjazd - wiadukt	vodič - kierowca
nákladniak - ciężarówka	zákaz parkovania - zakaz parkowania
nákladný automobil - samochód ciężarowy;	zákaz státia - zakaz postoju
ciężarówka	závora - szlaban
nehoda - wypadek	závorár - dróżnik
núdzový pruh - pas awaryjny	zjazdnosť - przejezdność
obchádzka - objazd	zmeniť smer jazdy - zmienić kierunek jazdy
obrubník - krawężnik	značenie - oznakowanie
odpočívadlo - parking przy autostradzie	železničný prejazd - przejazd kolejowy

9.6 NOCLEG

bazén - basen
bezpłatne raňajky - bezpłatne śniadanie
cenník - cennik
číslo izby - numer pokoju
drahý hotel - drogi hotel
dvojposteľová izba - pokój dwuosobowy
host' - gość
hostinec s ubytovaním - zajazd
hotel - hotel
hotelier - hotelarz
hotelová kniha - księga hotelowa
hotelová prihláška - meldunek hotelowy
hotelový - hotelowy
chodba - korytarz
chyžná - pokojówka
izba so sprchou - pokój z prysznicem
izby na prenájom - pokoje do wynajęcia
jednopošteľová izba - pokój jednoosobowy
karimatka - karimata
kemping - kamping; pole kampingowe
kempovať' - biwakować
klimatizácia nefunguje - klimatyzacja nie działa
kľúč od izby... - klucz do pokoju...
kúpeľňa - łazienka
lacný hotel - tani hotel
motel - motel
netečie teplá voda - nie ma ciepłej wody
odhlásiť sa v hoteli - wymeldować się z hotelu
parkovisko - parking
penzión - pensjonat

plná penzia - pełne wyżywienie
podkrovná izba - pokój na poddaszu
polpenzia - śniadanie + obiadokolacja
postaviť stan - rozbić namiot
prenocovať' - przenocować
prezidentský apartmán - apartament prezydencki
príplatok za psa - dopłata za psa
prípraviť účet - przygotować rachunek
pristelka - dostawka
recepcia - recepcja
recepčný - recepcjonista
rezervácia na meno... - rezerwacja na nazwisko...
spacák - śpiwór
sprcha nefunguje - prysznic nie działa
stanová plachta - płachta namiotowa
stanové kolíky - śledzie do namiotu
stanové tyčky - maszty do namiotu
storno poplatok - opłata za anulowanie rezerwacji
trezor - sejf
tropiko - tropik
ubytovanie v súkromí - kwatera prywatna
ubytovanie - zakwaterowanie
ubytovať sa v hoteli - zakwaterować się w hotelu
ubytovňa - dom noclegowy
uvoľniť izbu - opuścić pokój
voľné izby - wolne pokoje
výhľad na more - widok na morze
zaregistrovať sa v hoteli - zameldować się w hotelu
zmenáreň - kantor

9.7 KOMUNIKACJA MIEJSKA

autobusová zastávka - przystanek autobusowy
cestovné - opłata za przejazd
čierny pasažier - pasażer na gapę
dispečer - dyspozytor
dopravca - przewoźnik
dopravný prostriedok - środek transportu
dvojposchodový autobus - autobus piętrowy
električka - tramwaj
isť metrom - jechać metrem
jazdná doba - czas przejazdu
kíbový autobus - autobus przegubowy
metro - metro
miesto na sedenie - miejsce siedzące
miesto na státie - miejsce stojące
najbližšia zastávka - najbliższy przystanek
nasledujúca zastávka - następny przystanek
nastupovať' - wsiadać
názov zastávky - nazwa przystanku
nízkopodlažný autobus - autobus niskopodłogowy
nočná linka - linia nocna
nočný lístok - bilet nocny
pasažier - pasażer

platný lístok - ważny bilet
predplatný lístok - bilet okresowy
premávať' - jeździć; kursować
preprava osôb - przewóz osób
prepravný poriadok - regulamin przewozów
prestupný lístok - bilet przesiadkowy
preukázať sa lístkom - okazać bilet
revízor - kontroler; kanar
rozprávať sa s vodičom - rozmawiać z kierowcą
sedadlo - siedzenie
trolejbus - trolejbus
vodič - kierowca
vozidlo - pojazd
vozovňa - zajezdnia
vysokopodlažný autobus - autobus wysokopodłogowy
vystúpiť' - wysiąść
vystupovať' - wysiadać
základný lístok - bilet zwykły
zastávka električky - przystanek tramwajowy
zastávka na znamenie - przystanek na żądanie
zľavnený lístok - bilet ulgowy

9.8 PODRÓŻOWANIE

balit' sa - pakować się
batožina - bagaż
cesta okolo sveta - podróż dookoła świata
cestovateľ - podróżnik
cestovná kancelária - biuro podróży
cestovný plán - plan podróży
dovolenka - 1. urlop 2. wczasy
ísť na výlet - iść/jechać na wycieczkę
odpočinok - odpoczynek, wypoczynek
odpočívať - odpoczywać
pestovať turistiku - uprawiać turystykę
peší výlet - piesza wycieczka
plánovať cestu - planować podróż
pobyt - pobyt
poistiť sa - ubezpieczyć się
poznať cestu - znać drogę
prázdninový tábor - obóz; kolonia
sprievodca - przewodnik (osoba i książka)

sprievodkyňa - przewodniczka
tráviť dovolenku v Poľsku - spędzać urlop w Polsce
turista - turysta
turistická akcia - impreza turystyczna
turistický - turystyczny
urobiť si výlet - zrobić sobie wycieczkę
veľa cestovať - dużo podróżować
víkendový výlet - wycieczka weekendowa
výlet autom - wycieczka samochodem
výlet do lesa - wycieczka do lasu
výlet do prírody - wycieczka na łono natury
výlet na dedinu - wycieczka na wieś
výlet - wycieczka /krótka/
výletník - wycieczkowicz
zablúdiť - zablądzić
zájazd - wycieczka /długa/
zísť z cesty - zboczyć z drogi

9.9 NAD WODĄ

akvapark - park wodny; aquapark
bazén - basen
bikiny - bikini
breh - brzeg
čistá voda - czysta woda
čln - łódź
dámske plávky - kostium kąpielowy
dovolenka pri mori - wczasy nad morzem
hlboký - głęboki
chodiť po brehu - chodzić po brzegu
jazero - jezioro
krytá plaváreň - kryta pływalnia
krytý bazén - basen kryty
kúpací úbor - strój kąpielowy
kúpací - kąpielowy
kúpacia čiapka - czepek kąpielowy
kúpalisko - kąpielisko
kúpanie - kąpanie się; kąpiel
kúpať sa - kąpać się
kúpeľ v mori - kąpiel w morzu
ležadlo - leżak
na brehu rieky - na brzegu rzeki
nafukovačka - materac dmuchany
okúpať sa - wykąpać się
opáliť sa - opalić się
opaľovať sa hore bez - opalać się topless
opaľovať sa - opalać się
pánske plávky - kąpielówki
piesok - piasek
piesočná pláž - piaszczysta plaża
plávacie koleso - koło do pływania
plaváreň - pływalnia
plávať motýlikom - pływać motylkiem

plávať prsia - pływać żabką
plávať v bazéne - pływać w/na basenie
plávať znak - pływać stylem grzbietowym
plavci plávajú v bazéne - pływacy pływają w basenie
plavčík - ratownik
plavec - pływak
plavkyňa - pływaczka
plavecký - pływacki
plavky - kostium kąpielowy
pláž - plaża
plutvy - płetwy
potápač - nurek
potápačstvo; potápanie - nurkowanie
potápať sa - nurkować
pri vode - nad wodą
priezračná voda - przezroczysta woda
skákať do vody - skakać do wody
slničník - parasol słoneczny
spáliť sa - spalić się
škola potápania - szkoła nurkowania
špinavá voda - brudna woda
tobogan - zjeżdżalnia
topiť sa - topić się
umelé jazero - sztuczne jezioro
utopiť sa - utopić się
veslo - wiosło
veslovať - wiosłować
vie plávať - umie pływać
voda - woda
vodné lyže - narty wodne
vodný bicykel - rower wodny
vodný skúter - skuter wodny
vojsť do vody - wejść do wody

9.10 W GÓRACH

bežecké lyže - narty biegowe
bežecké lyžovanie - narciarstwo biegowe
bežky - biegówki
detské lyže - narty dla dzieci
dvoje lyží - dwie pary nart
helma - kask
hora - góra
horolezec - alpinista; taternik
horolezectvo - alpinizm; wspinaczka; taternictwo
horský vzduch - górskie powietrze
kotva - wyciąg orczykowy
lanovka - kolejka linowa
lavína - lawina
lavínové nebezpečenstvo - zagrożenie lawinowe
liezť po skalách - wspiąć się
lyže - narty
lyžiar - narciarz
lyžiarska dráha - nartostrada
lyžiarska palica - kijek narciarski
lyžiarske stredisko - ośrodek narciarski
lyžiarske topánky - buty narciarskie

lyžiarsky vosk - wosk narciarski
lyžiarsky výstroj - sprzęt narciarski
lyžiarsky - narciarski
lyžiarstvo - narciarstwo
lyžovať sa - jeździć na nartach
požičovňa lyží - wypożyczalnia nart
skipas - karnet na wyciąg
skiservis - serwis narciarski
sneh - śnieg
snežný skúter - skuter śnieżny
snoubord - snowboard
šponovky - spodnie narciarskie
viazanie - wiązanie
vlek - wyciąg
vrchol - szczyt
výlet do hôr - wycieczka w góry
zalyžovať si - pojeździć na nartach
zjazdové lyžovanie - narciarstwo zjazdowe
zjazdovka - trasa zjazdowa
zjazdovky - narty zjazdowe

10. PRZYRODA

10.1 ŁĄD

KRAJOBRAZ:

bahnisko - bagnisko
kotlina - kotlina
ľadovec - lodowiec
mys - przylądek
ostrov - wyspa
ostrovček - wysepka
pampa - pampa
panenská príroda - dziewicza przyroda
pásky polí a lúk - pasy pól i łąk
pevnina - łąd
piesoček - piaseczek
piesok - piasek
planina - równina
pláž - plaża
poľana - polana
polianka - polanka
polopúšť - półpustynia
polopúšťový - półpustynny
polostrov - półwysep
préria - preria

púšť - pustynia
rašelinisko - torfowisko
rokľa - rozpadlina
roklina - rozpadlina
rovina - równina
rovinatý - równinny
savana - sawanna
sopka - wulkan
step - step
súostrovie - archipelag
súš - łąd
tajga - tajga
tieňava - ustronie; zacisze
tiesňava - wąwóz; jar; parów
trasovisko - trzęsawisko; grzęzawisko
trávnatý - trawiasty
údolie - dolina
úval - szeroka dolina
vresovisko - wrzosowisko

LAS:

dažd'ový les - las deszczowy
džungľa - dżungla
háj - gaj
húština - gąszcz
chrastie - chaszcz
ihličnatý les - las iglasty
lesík - laszek
lesné ochranné pásmo - leśny pas ochronny
lesný - leśny

listnatý les - las liściasty
luh - łąg
lužný les - las łągowy
podrast - podszycie; runo leśne
praies - puszcza
riedený les - przerzedzony las
tundra - tundra
zmiešaný les - las mieszany

GÓRY:

hora - góra
hornatý - górzysty
mierna vyvýšenina - łagodne wzniesienie
pahorkatina - pagórkowata kraina
pahorkovitý - pagórkowaty
pahorok - pagórek
plešivé temená vrchov - łyse szczyty gór
podhorský - podgórski
prť - perć (górska ścieżka)
prudký svah - strome zbocze
svah - zbocze; stok

štít - szczyt
úbočie - zbocze
úpätie - podnóże
útes - skała; urwisko
veľhory - wysokie góry
veniec hôr - pierścień gór
vrchol - szczyt
vrchovina - pogórze
vrchovitý - górzysty
vřštek - wzgórek
vyvýšenina - wzniesienie

10.2 WODA

WODA - POJĘCIA OGÓLNE

hĺbka - głębokość
horská studnička - górskie źródło
jazero - jezioro
jazierce - jeziorko
korálový útes - rafa koralowa
liečivý prameň - źródło lecznicze
morské oko - morskie oko
piesčina - mielizna
plytčina - płycizna
podzemná voda - woda gruntowa
povrchová voda - woda powierzchniowa
prameň - źródło
pramenisko - źródło /miejsce wypływania/
pramienok - źródło

RZEKA:

breh - brzeg
delta - delta
dno - dno
dolný tok rieky - dolny bieg rzeki
hlboká rieka - głęboka rzeka
jarný prívál - wiosenne wezbranie
kaskáda - kaskada
koryto - koryto
ohyb rieky - zakole rzeki
povodie - dorzecze
pramenná oblasť rieky - źródła rzeki
priehrada - zapora

MORZE I OCEAN:

lagúna - laguna
more - morze
morský - morski
oceán - ocean
oceánsky - oceaniczny
odliv - odpływ
pobrežie - wybrzeże
pokojné more - spokojne morze

Kryhy utvorili zátarasu.
Potok sa prediera tiesňavou.
Prúd uniesol člnok.
Rieka pozanášala polia bahnom.
Rieka tiekla pokojne.
Rieka vyústí do mora.
V rieke vyhynuli ryby.
Voda v potoku vyschla.
Lod' pení vodu.
Vlny hojdajú lod'.
Prehĺbiť koryto rieky.
Mestom preteká rieka.

prepad vody - przepływ wody
riava (poet.) - potok; bystrzyna
rybník - staw; sadzawka; staw rybny
stoka - ściek; kanał
studňa - studnia
studnička - studzienka
studňový - studzienny
umelé jazero - sztuczne jezioro
voda - woda
vodná nádrž - zbiornik wodny
vodný tok - ciek wodny
vodopád - wodospad
žriedlo - źródło

prítok - dopływ
riečisko - łożysko/koryto rzeki
riečka - rzeczka
splav - śluza; jaz
splavniť - uczynić spławnym
stavidlo - śluza
stuha rieky - wstęga rzeki
tok - bieg (rzeki)
ústie rieky - ujście rzeki
vymleté riečisko - wymyte koryto
vzdúvadlo - śluza

príliv - przyptyw
rozbúrené more - wzburzone morze
šíre more - otwarte morze
úžina - cieśnina
vlna - fala
vlnobitie - uderzenie fal
záliv; zátoka - zatoka

Kry utworzyły zator.
Strumyk przedziera się przez wąwóz.
Prąd uniósł łódkę.
Rzeka zaniósła pola mułem.
Rzeka płynęła spokojnie.
Rzeka wpada do morza.
W rzece wyginęły ryby.
Woda w potoku wyschła.
Statek spienia wodę.
Fale kołyszają statek.
Pogłębić koryto rzeki.
Przez miasto przepływa rzeka.

10.3 ZWIERZĘTA

SSAKI:

bobor - bóbr
cicavce - ssaki
čínčila - szynszyla
diviak - dzik
gepard - gepard
gorila - goryl
hlodavec - gryzoń
hroch - hipopotam
chrček - chomik
jaguár - jaguar
jež - jeż
kengur - kangur
koala - koala
kojot - kojot
kôň - koń
králik - królik
krkavec - kruk
krt - kret
lemur - lemur
lev - lew
líška - lis
los - łoś
mačka - kot
mačka divá - żbik

morča domáce - świnka morska
myš - mysz
ocelot - ocelot
opica - małpa
orangutan - orangutan
ošipaná - świnia
pavián - pawian
pes - pies
potkan - szczur
psík medvedíkovitý - jenot
rys - ryś
sob - renifer
somár - osioł
srst' - sierść
šakal - szakal
šimpanz - szympans
škrečok - chomik
ťava - wielbłąd
tiger - tygrys
tuleň - foka
vombat - wombat
vtákopysk - dziobak
zebra - zebra
žirafa - żyrafa

PTAKI:

bažant - bażant
bocian biely - bocian biały
bocian čierny - bocian czarny
brhlík - kowalik
cíbič - czajka
d'ateľ - dzięcioł
drop - drop
drozd - drozd
dudok - dudek
haja - kania
hniezdo - gniazdo
holub - gołąb
hus - gęś
hýľ - gil
chriaštel' vodný - wodnik zwyczajny
jastrab - jastrząb
kačica - kaczka
kormorán - kormoran
krídlo - skrzydło
labuť - łabędź
lietať - latać
myšiak - myszołów
operenie - upierzenie
orol - orzeł
papagáj - papuga
páv - paw
pelikán - pelikan
perečko - pióreczko
perie - upierzenie
perko - piórko

pernatý - pierzasty; opierzony
pero - pióro
plaché vtáča - płochliwy ptaczek
prelet vtákov - przelot ptaków
prepelica - przepiórka
pštroš - struś
rybár - rybitwa
slávik - słowik
sojka - sójka
sokol - sokół
sova - sowa
spev - śpiew
sťahovavý - wędrowny
sýkorka - sikora
škorec - szpak
škovránok - skowronek
tetrov hlucháň - głuszec
tučniak - pingwin
vlha - wilga
volavka - czapla
vrabec - wróbel
vták - ptak
vtáky práchnu - ptaki gubią pióra
vyd'obať sa - wykluć się
vykl'ut' sa - wykluć się
výr - puchacz
vyzobať - wydziobać
zimovisko - zimowisko /ptaków/
zobák - dziób
žeriav - żuraw

OWADY:

blcha - pchła
blška - pchełka
cikáda - cykada
čmel'; **čmeliak** - trzmiel
hmyz - owad; owady
húsenica - gąsienica
chrobák - chrząszcz
kobylka - szarańcza
kukla - poczwarka
lienka - biedronka
motýl' - motyl
motýlik - motylek
mravec - mrówka

RÓŻNE ZWIERZĘTA:

červ - robak
dážďovka - dżdżownica
had - wąż
háďatko - wężyk
hlísta - glista
homár - homar
húsenica - gąsienica
chameleón - kameleon
jašter - jaszczurka
korytnačka - żółw
krab - krab
kreveta - krewetka
krokodíl - krokodyl

DŹWIĘKI WYDAWANE PRZEZ ZWIERZĘTA:

bzukot včiel - brzęczenie pszczół
husi gagotali - gęsi gęgały
kačice tákajú - kaczki kwaczą
koza mečí - koza meczy
kurence piskocú - kurczątko piszcza
lastovičky švitoria - jaskółki świergotają
muchy bzučia - muchy brzęczą
myši pištia - myszy piszczą
ovce bečia - owce beczą
prasa kvičí - prosie kwiczy

RYBY:

amur - amur
hrúz - kielb
ikra - ikra
jalec hlavatý - kleń
jalec maloústy - jelec
jalec tmavý - jaź
kapor - karp
karas - karaś
lieň - lin
lipeň - lipień
losos - łosoś
mrena - brzana
operkulum - skrzela

mucha - mucha
osa - osa
pásavka - stonka ziemniaczana
ploštica - pluskwa
robotnica - robotnica
roj - rój
trúd - truteń
úl' - ul
vážka - ważka
včela - pszczoła
voš - wesz
voška - mszyca
žihadlo - żądło

langusta - langusta
mákkýš - skorupiak
mlok - salamandra plamista
obojživelník - płaz
pavúčik - pajęczek
pavučina - pajęczyna
pavúk - pająk
plaz - gad
rak - rak
slimák - ślimak
ustrica - ostryga
užovka - zaskroniec
žaba - żaba

rev levov - ryk lwów
slepyky kotkodákali - kury gdakały
somár hika - osioł ryczy
sova zahúkala - sowa zahukała
škrek žiab - skrzek żab
tidlikat' - ćwierkać
vřkanie holubov - gruchanie gołębi
vtáča pípa - ptaszek piszczy
výr zahúkal - puchacz zahukał
žaby zakřkali - żaby zarechotały

ostriež - okoń
piest - krąp
plotica - płotka
pstruh - pstrąg
sled' - śledź
sumec - sum
šprotka - szprot; szprotka
šťuka - szczupak
šupina - łuska
trecí rybník - tarlisko
treska - dorsz
tuniak - tuńczyk
úhor - węgorz

10.4 ROŚLINY

DRZEWA:

bezlistý strom - bezlistne drzewo
borovica - sosna
borovica čierna - sosna czarna
borovica limbová - limba
borovica sosnová - sosna zwyczajna
breza - brzoza
buk - buk
drevo - drewno
dub - dąb
ihlica - igła
ihličnaté stromy - drzewa iglaste
javor - klon
jedľa - jodła
jelša - olsza
konár - konar
koreň - korzeń
koruna - korona
kôra - kora
lipa - lipa
lipy šumocú - lipy szumią
list - liść

listnaté stromy - drzewa liściaste
plod - owoc
podťat' strom - podciąć drzewo
rážsocha - rosocha
smola - żywica
smrek - świerk
smrekovec - modrzew
smutná vrbá - wierzba płacząca
strom - drzewo
šiška - szyszka
tis - cis
topoľ - topola
tuja - tuja
vetva - gałąź
vetvička - gałązka
vrbá - wierzba
vrbá rakyta - wierzba iwa
vršok borovice - wierzchołek/czubek sosny
zbúťavený strom - spróchniałe drzewo
živica - żywica

POZOSTAŁE ROŚLINY:

bunka - komórka
bunková stena - ściana komórkowa
bunkové jadro - jądro komórkowe
bylina - zioło
cievnaté rastliny - rośliny naczyniowe
drevina - roślina drzewiasta
fialka - fiołek
fotosyntéza - fotosynteza
gaméta - gameta
chlorofyl - chlorofil
jačmeň - jęczmień
jadierko - jąderko
ker - krzew
kukurica - kukurydza
kutikula - oskórek
kvet - kwiat
kvety zakvitli - kwiaty zakwitły
kvietok - kwiatek
ľalia - lilia
liečivá rastlina - roślina lecznicza
mach - mech
mitochondria - mitochondrium
nahosemenné rastliny - rośliny nagonasienne
obilie - zboże
obilný - zbożowy
okrasná rastlina - roślina ozdobna
okvetie - okwiat
ovos - owies
paprad' - paproć
papradie - zarośla paproci

peľ - pyłek /kwiatowy/
plastid - plastyd
plesnivec alpinský - szarlotka alpejska
pletivo - tkanka
pliet' burinu - wyrwać chwasty
pohánka jedlá - gryka zwyczajna
pohlavná bunka - gameta
pokožka - skórka
prieduch - aparat szparkowy
proso - proso
pšenica - pszenica
rastlina - roślina
raž - żyto
rozmnožovanie - rozmnażanie
semenné rastliny - rośliny nasienne
semeno - nasienie
semeno klíči - nasienie kielkuje
steblo - źdźbło
stielka - plecha
stonka - łodyga
stvol - głąbik
súkvetic - kwiatostan
súplodie - owoc zbiorowy
transpirácia - transpiracja
tritikale - pszenżyto
úžitková rastlina - roślina użytkowa
vakuola - wakuola
výhonok - pęd
vyzreté zrná - dojrzałe ziarna
zrno - ziarno

10.5 POGODA

PORY ROKU:

jar - wiosna
jarný - wiosenny
jeseň - jesień
jesenný - jesienny
letný - letni
leto - lato
mierna zima - łagodna zima
podjeseň - wczesna jesień
podjesenný - wczesnojesienny
posol jari - zwiastun wiosny
pozdna jeseň - późna jesień

predjarie - przedwiośnie
predjarný - przedwiosenny
ročné obdobie - pora roku
rozpuk jari - pełnia wiosny
sychravá jeseň - szara/słotna jesień
šlah jari - powiew wiosny
včas na jar - wczesną wiosną
včasne zjari - wcześnie na wiosnę
závan jari - powiew wiosny
zima - zima
zimný - zimowy

UPAŁ:

horúčava - upał
páľa - skwar; spiekota
páľava - skwar; żar; spiekota
pálčivé slnko - piekące słońce
slnce hreje - słońce grzeje
slnečno - słonecznie
slniečko - słoneczko
slnko - słońce

slnko páli - słońce piecze
spara - duchota; skwar
sparný - duszny; parny
tropické horúčavy - tropikalne upały
úmorné horúčavy - męczące upały
úpek - skwar; spiekota; żar
vlna horúčav - fala upałów

DESZCZ I BURZA:

blýskavica - burza z błyskawicami
búrka - burza
búrka na mori - sztorm
búrkové oblaky - chmury burzowe
dážď - deszcz
dáždiček - deszczyk
dažd'ový - deszczowy
dúha - tęcza
hromy perú - gromy biją; pioruny wałą
krupobitie - gradobicie
krúpy - grad
kvapka dažďa - kropla deszczu
lejak - ulewa
miestne búrky - lokalne burze
mrak - chmura
obdobie dažďov - pora deszczowa

plušt' - plucha
popadávat' - popadywać
poprchať - mżyć
poprchávat' - mżyć
prehánka - przelotne opady
prietř mračien - oberwanie chmury
prihnala sa búrka - nadciągnęła burza
pršať - padać
prudké dažde - gwałtowne deszcze
slota - ślota
spřška - przelotny deszcz
strhla sa búrka - zerwała się burza
vonku rachlo - na dworze zagrzmiało
zapršať - popadać
zrážky - opady

ŚNIEG:

odhrňat' sneh - odgarniać śnieg
páperový sneh - puszysty śnieg
preboriť sa do snehu - zapadać się w śniegu
sneh - śnieg
sneh padá - pada śnieg
snehová búrka - burza śnieżna
snehová perina - śniegowa pierzyn(k)a

snehová pokrývka - pokrywa śnieżna
snehová povíchrice - zamieć/zawierucha śnieżna
snehový závej - zawieja śnieżna
sneženie - opady śniegu
snežit' - padać (o śniegu)
výdatné sneženie - obfite opady śniegu

MRÓZ:

arktický vzduch - arktyczne powietrze
cencúl' - sopel
ciagel' - sopel
kryha - kra
ľad - lód
mráz - mróz
mrazy poľavili - mrozy popuściły
návrat zimy - powrót zimy
pozamrzat' - pozamarzać
premrznúť - przemarznąć
prenikavá zima - przenikliwe zimno

WIATR:

bríza - bryza
hurikán - huragan
nárazový vietor - porywisty wiatr
orkán - orkan
poľukovať' - powiewać
porozľukovať' - porozwiewać
povievať' - powiewać
priaznivý vietor - sprzyjający wiatr
prievan - przeciąg
priviat' przywiał
smer vetra - kierunek wiatru
strhol sa vietor - zerwał się wiatr
svieži vetrik - orzeźwiający wiaterek
tajfún - tajfun

POGODA - POZOSTAŁE POJĘCIA:

atmosférický jav - zjawisko atmosferyczne
globálne otepľovanie - globalne ocieplenie
hmla padá - mgła opada
hmla redne - mgła rzednie
hmla sa dvíha - mgła się podnosi
hmlička - mgielka
hmlisté ráno - mglisty poranek
hmlistý - mglisty
hustá hmla - gęsta mgła
klíma - klimat
klimatológ - klimatolog
meteorológ - meteorolog
nízka oblačnosť - niskie zachmurzenie
nízka teplota - niska temperatura
obláčik - chmurka
oblačno - pochmurno
oblak - chmura
odmäk - odwilż
ochladienie - ochłodzenie
ortuť teplomerov - rtęć termometrów
osuheľ - szron; szadź
otepľovať' - ocieplać się
pľuhavé počasie - paskudna pogoda
pocitová teplota - temperatura odczuwalna
podnebie - klimat
pochmúrne nebo - pochmurne niebo
poľadovica - gołedź

prízemný mráz - przygruntowy przymrozek
roztápajúce sa kryhy - topiące się kry
treskúca zima - tęga zima
treskúci mráz - siarczysty mróz
tuhé mrazy - siarczyste mrozy
urputný mráz - siarczysty mróz
uzimiený - przemarznięty
zamrzat' - zamarzać
zima - ziąb; chłód
zozimit' sa - oziębic się

tornádo - tornado
uragán - huragan
vánok - wietrzyk
veterné počasie - wietrzna pogoda
veterný - wietrzny
vetríček - wiaterek
vetrik poľukuje - wiaterek powiewa
vetrisko - wiatrzysko
viat' - wiał
vietor - wiatr
vietor mohutnie - wiatr przybiera na sile
vietor od mora - wiatr od morza
víchor prestal - wicher ustał
zefyr - zefir

posrieniť - oszronić
poveternostné podmienky - warunki atmosferyczne
predpoveď počasia - prognoza pogody
predpovedať - prognozować
prekrásne počasie - przepiękna pogoda
premenlivé počasie - zmienna pogoda
priemerná teplota - średnia temperatura
prízemné hmly - przyziemne mgły
prúdenie vzduchu - cyrkulacja powietrza
ranná hmla - poranna mgła
rosa - rosa
rozjasniť sa - wypogodzić się
srieň - szron
studený - zimny, chłodny
teplomer - termometr
teplota - temperatura
teplota ovzdušia/vzduchu - temperatura powietrza
tlak - ciśnienie
vlhkosť vzduchu - wilgotność powietrza
vrťkavé počasie - kapryśna pogoda
vyčasit' sa - wypogodzić się
východ slnka - wschód słońca
vzduch - powietrze
zahmlený - zamglony
západ slnka - zachód słońca
zatiehnutý hmlou - spowity mgłą

11. SPORT

11.1 DYSCYPLINY SPORTOWE

alpské lyžovanie - narciarstwo alpejskie
atletika - lekkoatletyka
basketbal - koszykówka
bedminton - badminton
bejzbal - baseball
biatlon - biathlon
boby - bobsleje
box - boks
curling - curling
cyklistika - kolarstwo
desaťboj - dziesięciobój
džudo - judo
futbal - piłka nożna
gymnastika - gimnastyka
hádzaná - piłka ręczna
hod kladivom - rzut młotem
chôdza - chód
jachting - żeglarstwo
jazdectvo - jeździectwo
kanoistika - kajakarstwo
krasokorčuľovanie - łyżwiarstwo figurowanie

lukostrel'ba - łucznictwo
moderný päťboj - pięciobój nowoczesny
plávanie - pływanie
pozemný hokej - hokej na trawie
sánkovanie - saneczkarstwo
severská kombinácia - kombinacja norweska
skok do výšky - skok wzwyż
skok o žrdi - skok o tyczce
skoky na lyžiach - skoki narciarskie
stolný tenis - tenis stołowy; ping-pong
streľba - strzelectwo
synchronizované plávanie - pływanie synchroniczne
športová disciplína - dyscyplina sportowa
tenis - tenis
trojskok - trójskok
vodné pólo - piłka wodna
volejbal - siatkówka
vrh guľou - miot kulą
vzpieranie - podnoszenie ciężarów
zápasenie - zapasy

11.2 RYWALIZACJA

RYWALIZACJA:

bod - punkt	priečka - pozycja
bojovať - walczyć	remíza - remis
bojovať o medaily - walczyć o medale	snažiť sa - starać się
čisté konto - czyste konto	sponzor - sponsor
domáci - gospodarze	stretnutie - spotkanie
domáci zápas - mecz u siebie	súboj - pojedynek
doping - doping	súper - rywal
doživotný dištanc - dożywotnia dyskwalifikacja	súperit' - rywalizować
dramatická koncovka - dramatyczna końcówka	superpohár - superpuchar
extraliga - ekstraklasa	šanca na vyrovnanie - szansa na wyrównanie
fanúšik - kibic	šport - sport
favorit - faworyt	športový - sportowy
favorizovaný - faworyzowany	štartovať - startować
finále - finał	šťastie - szczęście
hostia - goście	štvrtfinále - ćwierćfinał
hráč - gracz; zawodnik	štvrtfinalista - ćwierćfinalista
hrat' - grać	tabuľka - tabela
chyba - błąd	titul - tytuł
ísť do vedenia - wyjść na prowadzenie	tréning - trening
liga - liga	úsilie - wysiłek
náskok - przewaga	vedenie - prowadzenie
osobný rekord - rekord życiowy	vyrovnať - wyrównać
pauzovať - pauzować	vyrovnávajúci gól - gol wyrównujący
podceňit' - zlekceważyć	výsledok - wynik
pódium - podium	zabojovať o titul - powalczyć o tytuł
pohár - puchar	zápas sa skončil - mecz się skończył/koniec meczu
poradie - kolejność; klasyfikacja	zápas vonku - mecz na wyjeździe
postup - awans	záver - końcówka
prekvapenie - niespodzianka	

ZWYCIĘSTWO:

deklasovať - zdeklasować	vítazka - zwyciężczyni
majster - mistrz	vítazná séria - zwycięska passa; seria zwycięstw
obhájit' titul - obronić tytuł	vítazský - zwycięski
porazit' - pokonać	vítazstvo - zwycięstwo
radovať sa z vítazstva - cieszyć się ze zwycięstwa	výhra - wygrana
rekordér - rekordzista	vyhrávať - wygrywać
sedemnasobný vítaz - siedmiokrotny zwycięzca	vychovať šampióna - wychować mistrza
šampión - mistrz	vysoké vítazstvo - wysokie zwycięstwo
triumf - triumf	zdotat' - pokonać
úspech - sukces	zvítazit' - zwyciężyć

PORAŻKA:

blamáž - blamaż	prehra - przegrana; porażka
debakel - klęska	prehrat' - przegrać
neúspech - niepowodzenie	utrpieť porážku - doznać porażki
porážka - porażka	

Prehrat' vyhraté stretnutie.
Vydať zo seba všetko.
Ak už máme prehrať, tak so č'ou.
Remíza uspokojila obidve strany.
Caen opäť vyhrál a vedie tabuľku.

Przegrać wygrane spotkanie.
Dać z siebie wszystko.
Jeśli mamy przegrać, to z honorem.
Remis zadowolili obie strony.
Caen znów wygrał i prowadzi w tabeli.

11.3 PIŁKA NOŻNA

biely bod - wapno
bránka - bramka
brankár - bramkarz
brvno - poprzeczka
center - centra
defenzíva - defensywa; obrona
dres - strój
futbalista - piłkarz
gól - gol
hlavička - główka
ihrisko - boisko
inkasovať gól - stracić gola
kapitán - kapitan
krídelný - skrzydłowy
krídlo - skrzydło
Liga majstrov - Liga Mistrzów
lopta - piłka
náhradník - rezerwowowy
obrana - obrona
odkop - wykop
ofsajd - spalony
penalta - rzut karny
pišťalka - gwizdek
pokutové územie - pole karne
polčas - połowa /*czas gry*/
polovica - połowa /*boiska*/

posledný hvizd - ostatni gwizdek
prehustiť stred poľa - zagęścić środek pola
prestávka - przerwa
priamy kop - rzut wolny bezpośredni
prihrávka - podanie; dogranie
protiútok - kontratak
rohový kop - rzut różny
rozhodca - sędzia
rýchla akcia - szybka akcja
stopér - stoper
strela - strzał
streliť - strzelić
striedanie - zmiana
šestnástka - szesnastka; pole karne
šibenica - okienko
trávník - murawa
útočník - napastnik
vkízačka - wślizg
vlastný gól - gol samobójczy
zahral rukou - zagrał ręką
zákrok - interwencja
záložník - pomocnik
zmena strán - zmiana stron
žltá karta - żółta kartka
žrd' - słupek

11.4 HOKEJ NA LODZIE

asistencia - asysta
betóny - parkany
bránková čiara - linia bramkowa
hokejka - hokejka; kij hokejowy
klzisko - lodowisko
ľad - lód
ľadový hokej - hokej na lodzie
mantinel - banda
modrá čiara - linia niebieska
oslabenie - osłabienie; gra w osłabieniu
päťminútový trest - pięciominutowa kara

predženie - dogrywka
presilovka - przewaga; gra w przewadze
puk - krążek
rolba - rolba
striedačka - ławka zawodników
tretina - tercja
trestná lavica - ławka kar
vhadzovanie - wznowienie gry
vylúčenie - kara; wykluczenie
žrdka - słupek

11.5 BOKS

bitka - walka
boxer - bokser
boxovať - boksować
gong - gong
inkasovať knokaut - zostać znokautowanym
knokaut - nokaut
knokautovať - nokautować; znokautować
kolo - runda
lano - lina (w ringu)
opaska šampióna - pas mistrza
otíkat' - objąć
pästiar - pięściarz
prehral na body - przegrał na punkty

profiring - ring zawodowy
promotér - promotor
ring - ring
ringový lekár - lekarz ringowy
rukavica - rękawica
sekundant - sekundant
udeliť knokaut - znokautować
úder - cios
udierat' pod pás - uderzać poniżej pasa
váženie - ważenie
výdrž - wytrzymałość
vyzývateľ - pretendent
železná päst' - żelazna pięść

11.6 KOLARSTWO

bicykel - rower
cestná cyklistika - kolarstwo szosowe
cyklista - kolarz
cyklistický - kolarski
časovka družstiev - drużynowa jazda na czas
do kopca - pod górkę
dráhová cyklistika - kolarstwo torowe
etapa - etap
finišovať - finiszować
horská cyklistika - kolarstwo górskie
horská prémia - premia górskie
individuálne preteky - wyścigi indywidualne
ostrý štart - ostry start

pelotón - peleton
pretek - wyścig
pretekat' - ścigać się
prišiel do cieľa - dojechał do mety
rýchlostná prémia - premia
šprint - sprint
špurt - sprint
špurtér - sprinter
tímové preteky - wyścigi drużynowe
únik - ucieczka
vrchár - góral
výmena kolesa - wymiana/zmiana koła
zrychliť tempo - przyspieszyć tempo

11.7 LEKKOATLETYKA

atlét - lekkoatleta
atletika - lekkoatletyka
beh - bieg
bežec - biegacz
bežkyňa - biegaczka
cieľ - meta
dial'ka - skok w dal
dvojstovka - bieg na 200 metrów
hod kladivom - rzut młotem
hod oštepom - rzut oszczepem
chodec - chodźiarz
chôdza - chód
kladivár - młociarz
latka - poprzeczka
maratón - maraton
oštep - oszczep
pokus - próba

polmaratón - półmaraton
rozbeh - eliminacje /w biegach/
skákat' - skakać
skok do dial'ky - skok w dal
skok do výšky - skok wzwyż
skok o žrdi - skok o tyczce
skokan - skoczek
šprintér - sprinter
štafeta - sztafeta
trojskok - trójskok
trojskokan - trójskoczek
vrh guľou - miot kulą
vytrvalec - maratończyk
žrd' - tyczka
žrdkár - tyczkarz
žrdkárka - tyczkarka

11.8 TENIS

aut - aut
bekhend - backhand
dvojhra - gra pojedyncza
dvorec - kort
finále - finał
forhend - forehand
gem - gem
grandslamový turnaj - turniej wielkoszlemowy
kanár - wynik 6:0 w secie
kurt - kort
lob - lob
loptička - piłeczka
nasadený - rozstawiony
odraz - odbicie
podanie - serw
podávat' - serwować

raketa - rakietka
servis - serwis
set - set
setbal - setbol
siet' - siatka
skrečovať - skreczować
smeč - smecz
štvorhra - gra podwójna; debel
tajbrejk - tie break
tenista - tenisista
tenistka - tenisistka
turnaj ATP - turniej ATP
tvrdý povrch - twarda nawierzchnia
volej - wolej
zmiešaná štvorhra - debel mieszany

11.9 OLIMPIADA

bronzová medaila - brązowy medal	organizačný výbor - komitet organizacyjny
dobrovoľníčka - wolontariuszka	organizátor - organizator
dobrovoľník - wolontariusz	otvárací ceremoniál - ceremonia otwarcia
hymna - hymn	prísaha - przysięga
maskot - maskotka	slávnostné otvorenie - uroczyste otwarcie
medaila - medal	sľub - przysięga
medailista - medalista	strieborná medaila - srebrny medal
medailistka - medalistka	usporiadateľ - organizator
medailové poradie - klasyfikacja medalowa	vľajkonosič - chorąży
Medzinárodný olympijský výbor - Międzynarodowy Komitet Olimpijski	vyvesenie olympijskej vľajky - wywieszenie flagi olimpijskiej
niešť zástavu - nieść flagę	záverečný ceremoniál - ceremonia zamknięcia
olympiáda - olimpiada	zimné olympijské hry - zimowe igrzyska olimpijskie
olympijský oheň - znicz olimpijski	zlatá medaila - złoty medal
olympijský štadión - stadion olimpijski	

11.10 GIMNASTYKA

cvičiť - ćwiczyć	premet - przewrót
cvik - ćwiczenie	presil'ovanie organizmu - przeciążanie organizmu
činka - hantle	rozcvičiť sa - rozgrzać się
drep - przysiad	rozcvičiť svaly - rozgrzać mięśnie
fitko - klub fitness	rozcvička - rozgrzewka
kľuk - pompka	rozkmiň - wymach
kondícia - kondycja	sebadisciplína - samodyscyplina
nesprávne cviky - niewłaściwe ćwiczenia	skracovačka - brzuszek
opakovanie - powtórzenie	stroj - maszyna
osobný tréner - trener osobisty, trener personalny	sval - mięsień
permanentka - karnet	švihadlo - skakanka
posilňovňa - siłownia	tréning - trenink
postava - sylwetka	trénovať - trenować
predklon - skłon do przodu	úraz - kontuzja
prednožiť - unieść nogę	zahriať sa - rozgrzać się
predpažiť - unieść ręce	žinenka - mata; materac

12. TECHNOLOGIA

12.1 KOMPUTER

atramentová tlačiareň - drukarka atramentowa	operačná pamäť - pamięć operacyjna
batéria - bateria	optická mechanika - czytnik DVD/CD
bezdrôtová sieť - internet bezprzewodowy	optická myš - mysz/myszka optyczna
čítačka pamäťových kariet - czytnik kart pamięci	pamäť - pamięć
diskový oddiel - partycja	pevný disk - dysk twardy
displej - wyświetlacz	počítač - komputer
DVD napalovačka - nagrywarka DVD	procesor - procesor
dvojjadrový procesor - dwurdzeniowy procesor	router - router
externý disk - dysk zewnętrzny	rozlíšenie - rozdzielczość
grafická karta - karta graficzna	sieťová karta - karta sieciowa
joystick - joystick	skener - skaner
kábel - kabel	smerovač - router
kamera - kamera	tablet - tablet
kapacita HDD - pojemność dysku twardego	televízny tuner - tuner telewizyjny
klávesnica - klawiatura	vstavaná web kamera - wbudowana kamera internetowa
laserová tlačiareň - drukarka laserowa	vstavané reproduktory - wbudowane głośniki
monitor - monitor	vstavaný mikrofón - wbudowany mikrofon
multifunkčné zariadenie - urządzenie wielofunkcyjne	výkonný - wydajny
multimediálna klávesnica - klawiatura multimedialna	zvuková karta - karta dźwiękowa
obrazovka - ekran	

12.2 INTERNET

aktivácia konta - aktywacja konta	prihlásiť sa - zalogować się
bezpečnosť - bezpieczeństwo	príloha - załącznik
blog - blog	pripojenie - połączenie
blogger - bloger	pripojenie na internet - dostęp do internetu
hacker - haker	prístup k dátam - dostęp do danych
hacknúť - włamać się (na stronę)	prístup na internet - dostęp do internetu
heslo - hasło	registrácia - rejestracja
internetové bankovníctvo - bankowość internetowa	registrovať sa - rejestrować się; zarejestrować się
kliknúť - kliknąć	script - skrypt
nájsť v internete - sprawdzić/znaleźć w internecie	server - serwer
nalogovať sa - zalogować się	sociálna sieť - portal społecznościowy
odosielanie e-mailov - wysyłanie e-maili	správa - wiadomość
poslať e-mailom - wysłać mailem	sťahovanie dát - ściąganie/pobieranie danych
používateľský účet - konto użytkownika	súkromie užívateľov - prywatność użytkowników
prehliadač - przeglądarka	širokopásmový internet - szerokopasmowy internet
prehliadanie webu - przeglądanie stron internetowych	užívateľ - użytkownik
	vyhladávač - wyszukiwarka

12.3 OPROGRAMOWANIE

adresár - folder	skenovanie - skanowanie
aktualizácia - aktualizacja	skopírovať - skopiować
antivírus - antywirus	spustiť - uruchomić
aplikácia - program; aplikacja	súbor - plik
datazáza - baza danych	súborový manažér - menedžer plików
inštalácia - instalacja	systemové požiadavky - wymagania systemowe
inštalovať - instalować; zainstalować	tabuľkový procesor - arkusz kalkulacyjny
kancelársky balík - pakiet biurowy	textový editor - edytor tekstu
kopírovanie - kopiowanie	tlač - druk
kurzor - kursor	tlačidlo - przycisk
licencia - licencja	ukladať - zapisywać
lokalizácia - lokalizacja	uložiť - zapisać
náhľad - podgląd	užívateľské rozhranie - interfejs użytkownika
napáliť na CD - nagrać na CD	verzia - wersja
nechat počítač ísť - zostawić włączony komputer	vírus - wirus
obnoviť - przywrócić	vložiť text do bloku - wyjustować tekst
operačný systém - system operacyjny	vylepšená verzia - poprawiona wersja
otvoriť súbor - otworzyć plik	vypnúť - wyłączyć
ovládací panel - panel sterowania	vytlačiť - wydrukować
ovládač - sterownik	výukové programy - programy edukacyjne
plocha - pulpit	zálohovací softvér - program do tworzenia kopii zapasowych
počítač mrzne - komputer się zawiesza	záložka - zakładka
počítačová prezentácia - prezentacja komputerowa	zapnúť - włączyć
prepnúť - przełączyć	zástupca na ploche - skrót na pulpicie
prezentačný editor - edytor prezentacji	
rozpoznávanie reči - rozpoznawanie mowy	

12.4 BUDOWNICTWO

bager - koparka	skrutkovač - śrubokręt
betón - beton	smola - 1. żywica 2. smoła
betónovať - betonować	spájka - lut
betónový skelet - betonowy szkielet	spájkovačka - lutownica
cement - cement	spájkovať - lutować
čierna stavba - samowola budowlana	stavat' - budować
fasáda - elewacja	stavba - budowa
hasené vápno - wapno gaszone	stavebné povolenie - pozwolenie na budowę
hromozvod - piorunochron	stavebníctvo - budownictwo
izolácia - izolacja	stavebník - budowlaniec
konštrukcia - konstrukcja	stavebniny - materiały budowlane
lešenie - rusztowanie	stavebný materiál - materiał budowlany
malta - zaprawa	stavebný zákon - prawo budowlane
miešачka - betoniarka	staviteľstvo - budownictwo
miešať maltu - mieszać zaprawę	stavivo - materiał budowlany
múr - mur; ściana	stena - ściana
murárska lyžica - kielnia	stíct' dve dosky dovedna - zbić dwie deski razem
murárska riečica - rzeszoto murarskie	stíkat' - zbijać
múrik - murek	striekaný betón - torkret
nahodit' omietku - nałożyć tynk	škridla - dachówka
narýchlo zhlobit' lešenie - naprędce pozbijać rusztowanie	štrk - żwir
neomietnuté múry - nieotynkowane mury/ściany	táčky - taczki
ocel' - stal	tíct' klinec do steny - wbijać gwóźdź w ścianę
omietanie - tynkowanie	tmel - kit
omietka - tynk	tradičná výstavba - tradycyjne budownictwo
omietnuť - otynkować	upchat' okno tmelom - uszczelnić okno kitem
ovakovať - otynkować	uvoľnit' skrutku - poluzować śrubę
padá omietka - tynk odpada	územné plánovanie - planowanie przestrzenne
piesok - piasek	uzemnenie - uziemienie
pilota - pal, filar palowy	územný plán - plan zagospodarowania przestrzennego
pilotáž - palowanie	vápenná malta - zaprawa wapienna
pobit' strechu - pokryć dach	vodováha - poziomica
postavit' - wybudować	vrtáčka - wiertarka
повypíňat' pukliny sadrou - powypełniać pęknięcia gipsem	vtlačit' tmel do škár - wtłoczyć kit w szpary
povyťahovať klince z dosky - powyciągać gwoździe z deski	vybúrat' - zburzyć; wyburzyć
pozapichávať kolíky do zeme - powbijając paliki w ziemię	vybúrat' diery v stene - wybić dziurę w ścianie
priečky na rebríku - szczeble drabiny	vydláždít' - wybrukować
priskrutkovať - przyśrubować	vyhíbit' - wykopać
pritiahnuť skrutku - dokręcić śrubę	vyskrutkovať - wykręcić
privarit' - przyspawać	vyvrtat' - wywiercić
rebríček - drabinka	zabrúsiť - spiłować
rebrík - drabina	základy - fundamenty
rebrík - drabina	zaklincovať - zabić gwoździami
riedidlo - rozcieńczacz, rozcieńczalnik	zamurovať - 1. zamurować 2. wmurować
rozkopávka - wykop	zástavba - zabudowa
rozpílit' - rozpiłować	zatiehnuť skrutku - przykręcić śrubę
rozstavat' sídlisko - rozpocząć budowę osiedla	zatíct' klinec do steny - wbić gwóźdź w ścianę
rumovisko - rumowisko	zbúranisko - gruzowisko
sadra - gips	zbúrat' - zburzyć; wyburzyć
sadra - gips	zbúrat' starú budovu - zburzyć stary budynek
sadrová platňa - płyta gipsowa	zhrdzaviet' - zardzewieć
skrutka - śruba	zlepit' - skleić
	zoskrutkovať - ześrubować
	zváranie - spawanie
	žeríav - dźwig; żuraw

12.5 SAMOCHÓD

anténa - antena	perovanie - zawieszenie
auto - samochód	plynový pedál - pedał gazu
autoalarm - alarm samochodowy	pneumatika - opona
automatická prevodovka - automatyczna skrzynia biegów	podvozok - podwozie
automobil - samochód	popolník - popielniczka
bezdušová pneumatika - opona bezdętkowa	posilňovač riadenia - wspomaganie kierownicy
bezpečnostný pás - pas (bezpieczeństwa)	použitý automobil - samochód używany
brzdová hadička - wężyk hamulcowy	predný blatník - przedni błotnik
brzdová kvapalina - płyn hamulcowy	predok auta - przód samochodu
brzdové dostičky - klocki hamulcowe	prevodovka - skrzynia biegów
brzdové kotúče - tarcze hamulcowe	priehradka - schowek podręczny
brzdové svetla - światła hamowania; światła stopu	puklica - kołpak
brzdový pedál - pedał hamulca	pumpa na kolesá - pompka do kół
centrálne zamykanie - centralny zamek	radiaca páka - dźwignia zmiany biegów
čelné sklo - przednia szyba	rezerva - koło zapasowe
čerpadlo - pompa	rezervná pneumatika - opona zapasowa
detská sedačka - fotelik dziecięcy	riadenie - układ kierowniczy
dodávka - furgonetka	rozdeľovač - rozdzielacz zapłonu
dodávkový automobil - samochód dostawczy	ručná brzda - hamulec ręczny
duša (kolesa) - dętka	rýchlomer - prędkościomierz
dvere - drzwi	rýchlostná skrinka - skrzynia biegów
dverová priehradka - kieszeń drzwiowa	sedadlo spolujazdca - fotel pasażera
džíp - džip; jeep	sedadlo vodiča - fotel kierowcy
elektrika - instalacja elektryczna	sedadlo - siedzenie; fotel
fáro - bryka	smerovka - kierunkowskaz
hamovka; brzda - hamulec	spätné zrkadlo - lusterko wsteczne
hasiaci prístroj - gaśnica	spojka - sprzęgło
hever - lewarek	stierače - wycieraczki
hriadeľ - wał; wałek	strecha - dach
chladič - chłodnica	strešné okno - szyberdach
kamión - ciężarówka	strešný nosič - bagażnik dachowy
kapota - maska (silnika)	stretávacie svetlá - światła mijania
karoséria - karoseria	štartér - rozrusznik
katalyzátor - katalizator	štartovacie káble - kable rozruchowe
klaksón - klakson	ťažné lano - lina holownicza
klinový remeň - pasek klinowy	ťažné zariadenie - dyszel holowniczy
kufor - bagażnik	terénny automobil - samochód terenowy
kúrenie - ogrzewanie	tłmič - tłumik
manuálna prevodovka - ręczna skrzynia biegów	tłmiče pruženia - amortyzatory
nádrž - bak; zbiornik paliwa	ventil - zawór; wentyl
nákladné auto - samochód ciężarowy	volant - kierownica
nárazník - zderzak	vonkajšie zrkadlo - lusterko boczne
olej - olej	vstrekovač - wtryskiwacz
olejová nádrž - zbiornik oleju	vstrekovanie - wtrysk
olejové čerpadlo - pompa olejowa	výfuk - rura wydechowa
osobné auto - samochód osobowy	výstražný trojuholník - trójkąt ostrzegawczy
ostrekovač - spryskiwacz	zadný blatník - tylny błotnik
otáčkomer - obrotomierz	zadok auta - tył samochodu
ovládač stieračov - przełącznik wycieraczek	zámok - zamek
palivomer - wskaźnik poziomu paliwa	zapaľovacia cievka - cewka zapłonowa
palivové čerpadlo - pompa paliwowa	zapaľovacia sviečka - świeca zapłonowa
palubná doska - deska rozdzielcza	zapaľovanie - zapłon
	zimná pneumatika - opona zimowa

12.6 ELEKTROTECHNIKA

admitancia - admitancja	obvod - obwód
alternátor - alternator	odpor - opór
ampér - amper	Ohmov zákon - prawo Ohma
ampérmeter - amperometr	osciloskop - oscyloskop
cievka - cewka	piezoelektrický jav - zjawisko piezoelektryczne
dióda - dioda	poistka - bezpiecznik
dynamo - dynamo	polovodič - półprzewodnik
elektrická vodivosť - konduktancja	potenciometer - potencjometr
elektrické pole - pole elektryczne	príkon - moc
elektrický prúd - prąd elektryczny	prúd preteká - prąd płynie
elektromagnet - elektromagnes	rezistor - rezystor
elektromagnetické žiarenie - promieniowanie elektromagnetyczne	sieť - sieć
elektronické zariadenie - urządzenie elektryczne	skrat - zwarcie
elektrotechnika - elektrotechnika	spínač - łącznik
galvanický článok - ogniwo galwaniczne	stabilizátor napätia - stabilizator napięcia
generátor - generator	striedavý prúd - prąd zmienny
impulz - impuls	stýkač - stycznik
indukcia - indukcja	transformátor - transformator
indukčnosť - indukcyjność	tranzistor - tranzystor
integrovany obvod - obwód zintegrowany	tyristor - tyrystor
jednosmerný prúd - prąd stały	usmerňovač - prostownik
kondenzátor - kondensator	uzemnenie - uziemienie
magnetické pole - pole magnetyczne	viest' prúd - przewodzić prąd
maximálne napätie - maksymalne napięcie	vírivý prúd - prąd wirowy
merací prístroj - miernik	vodič - przewodnik
modulátor - modulator	vstup - wejście
napájací zdroj - źródło zasilania	vysokonapät'ový - wysokonapięciowy
napájanie - zasilanie	výstup - wyjście
napätie - napięcie	zdroj napätia - źródło napięcia

12.7 PRZEMYSŁ

automobilka - fabryka samochodów	ropovod - ropociąg
automobilový priemysel - przemysł samochodowy	rudnatý kraj - region bogaty w rudę
baňa - kopalnia	sklár vyfúkal banku - szklarz wydmuchał bańkę
banský priemysel - przemysł górniczy	skláreň - huta szkła
elektrárėň - elektrownia	stroj - maszyna
energetika - energetyka	strojáreň - zakład budowy maszyn
huta - huta	strojček - maszynka
chemická továrėň - zakłady chemiczne	strojové súčiastky - części do maszyn
komín - komin	strojovňa - maszynownia; hala maszyn
naftové polia - pola naftowe	strojový park - park maszynowy
obrábanie kovov - obróbka metali	sústruh - tokarka
obuvnícky priemysel - przemysł obuwniczy	štrkovisko - żwirowisko
oceliareň - huta stali	štrkovňa - żwirownia
palivo - paliwo	tavba rudy - wytopianie rudy
papierėň - papiernia	t'azba - wydobywanie
papierenský priemysel - przemysł papierniczy	t'azbový priemysel - przemysł wydobywczy
pila - tartak	t'azit' uhlie - wydobywać węgiel
pivovar - browar	tehelňa - cegielnia
plynár - gazownik	továrėň na nábytok - fabryka mebli
plynáreň - gazownia	továrėnský - fabryczny
plynojem - zbiornik gazu	tuhé palivo - paliwo stałe
plynovod - gazociąg	valcovňa - walcownia
potravínársky priemysel - przemysł spożywczy	vrtná plošina - platforma wiertnicza
povrchové dobývanie uhlia - odkrywkowe wydobywanie węgla	výroba - produkcja
priemyselná výroba - produkcja przemysłowa	zlievareň - odlewnia
	železiareň - huta żelaza

13. HANDEL I USŁUGI

13.1 ZAKUPY

akcia - promocja	predavač - sprzedawca
cena nesedí - cena się nie zgadza	príležitostná kúpa - okazyjne kupno
doplatiť rozdiel - dopłacić różnicę	príslušenstvo - akcesoria
dostupnosť tovaru - dostępność towaru	prístupné ceny - przystępne ceny
hypermarket - hipermarket	rad - kolejka
chodiť po obchodoch - chodzić po sklepach	reklama - reklama
internetový predaj - sprzedaż internetowa	reklamácia - reklamacja
ísť do obchodu - iść do sklepu	reklamácia bola zamietnutá - reklamacja została odrzucona
kúpa - kupno; zakup	reklamovať - reklamować
kúpiť na úver - kupić na kredyt	sklad - magazyn
kus - kawałek	splátkový predaj - sprzedaż na raty/ratalna
kúsok - kawałeczek	spotrebiteľ - konsument
kvalita - jakość	stát' - kosztować
lacno - tanio	stát' v rade - stać w kolejce
lacný - tani	stát' v šore - stać w ogonku
likvidácia - likwidacja	stiahnuť objednávku - wycofać zamówienie
na objednávku - na zamówienie	šor - ogonek /kolejka/
nákup na splátky - zakupy na raty	účet - rachunek
nákupná taška - torba na zakupy	účtenka - paragon
nákupný košík - koszyk	vybavenie reklamácie - rozpatrzenie reklamacji
nakupovať - kupować; robić zakupy	výhodná kúpa - dogodny/korzystny zakup
novinky - nowości	vymeniť tovar - wymienić towar
obal - opakowanie	výpredaj - wyprzedaż
obchod - 1. handel 2. sklep	výrobok - produkt
obchodík - sklepik	vysoká cena - wysoka cena
obchodný dom - dom handlowy	vyzdvihnúť tovar - odebrać towar
objednať (si) - zamówić	za polovičnú cenu - za pół ceny
papiernictvo - sklep papierniczy	zabaliť - zapakować
platiť - płacić	zákazník - klient
podmienky garancie - warunki gwarancji	zakúpený tovar - zakupiony towar
pokladňa - kasa	zaplatiť - zapłacić
pokúpiť - pokupić	záručný list - karta gwarancyjna
ponuka - oferta	záruka - gwarancja
postaviť sa do radu - stanąć w kolejce	zľava - zniżka; przecena; rabat
potvrdenie objednávky - potwierdzenie zamówienia	zľavy pre študentov - zniżki dla studentów
právo na vrátenie peňazí - prawo do zwrotu pieniędzy	značka - marka
predajňa - sklep	značkový - markowy

13.2 ARTYKUŁY SPOŻYWCZE

alkohol - alkohol	múka - mąka
balík - paczka	ocot - ocet
biely chlieb - biały chleb	olej - olej
cmar - maśla	ovčí syr - ser owczy
cukor - cukier	párok - parówka
čaj - herbata	paštéta - pasztet
čierne korenje - pieprz	pečivo - pieczywo
čierny chlieb - ciemny chleb	plnená čokoláda - czekolada nadziewana
čokoláda - czekolada	potraviny - artykuły spożywcze
čokoládový krém - krem czekoladowy	pšeničná múka - mąka pszenna
ementál - ementaler	ryža - ryż
horčica - musztarda	saláma - salami
chlieb - chleb	smotana - śmietana
jogurt s ovocím - jogurt owocowy	soľ - sól
káva - kawa	šunka - szynka
kefir - kefir	tabuľka čokolády - tabliczka czekolady
klobása - kiełbasa	topený syr - ser topiony
krupičná múka - mąka grysikowa	tucet vajec - tuzin jajek
kvasnice - drożdże	tvaroh - twaróg
maslo - masło	vajce - jajo
med - miód	zmrzlina - lody
mliečna čokoláda - czekolada mleczna	žemľa - bułka
mlieko - mleko	

13.3 OWOCE

ananás - ananas	malina - malina
avokádo - awokado	mandarínka - mandarynka
banán - banan	mandľa - migdał
broskyňa - brzoskwinia	mango - mango
čerešňa - czereśnia	marhuľa - morela
černica - jeżyna	orech - orzech
čučoriedka - czarna jagoda	papája - papaja
egreš - agrest	polené marhule - przepołowione morele
granátové jablko - granat	pomaranč - pomarańcza
grapefruit - grejpfrut	pomelo - pomelo
hrozienka - rodzynki	ríbezľa - porzeczka
hrozno - winogrona	slivka - śliwka
hruška - gruszka	stravec hrozna - kiść winogron
jablko - jabłko	višňa - wiśnia
jahoda - truskawka	vlašský orech - orzech włoski
kivi - kiwi	vodový melón - arbuz
lieskový orech - orzech laskowy	

13.4 WARZYWA I PRZYPRAWY

aníz - anyż
bazalka - bazylija
biele korenje - pieprz biały
bobkový list - liść laurowy
brokolica - brokuł
celé korenje - pieprz ziarnisty
cesnak - czosnek
cibuľa - cebula
cuketa - cukinia
estragón - estragon
fazuľa - fasola
fenikel - koper włoski
horčičné semienko - ziarnko gorczycy
hrášok - groszek
huby - grzyby
chren - chrzan
kapusta - kapusta
karfiol - kalafior
karí - curry
klinček - goździk
korenje - 1. pieprz 2. przyprawa
koriander - kolendra
kôpor - koper
lígurček - lubczyk
majorán - majeranek
mäta - mięta

mleté korenje - pieprz mielony
muškátový oriešok - gałka muszkatołowa
nové korenje - ziele angielskie
oregano - oregano
paprika - papryka
paradajka - pomidor
pažitka - szczypiorek
petržlen - pietruszka
pór - por
rasca - kminek
red'kovka - rzodkiewka
rozmarín - rozmaryn
ružičkový kel - brukselka
šalát - sałata
šalvia - szalwia
škoricca - cynamon
šošovica - soczewica
špargľa - szparag
špenát - szpinak
tymian - tymianek
uhorka - ogórek
vanilka - wanilia
zázvor - imbir
zeler - seler
zemiaky - ziemniaki

13.5 DROGERIA

antiperspirant - antyperspirant
britva - brzytwa
denný krém - krem na dzień
dezodorant - dezodorant
drogéria - drogeria
farba na vlasy - farba do włosów
gél na vlasy - żel do włosów
holiaci strojček - maszynka do golenia
hrebeň - grzebień
jemné mydlo - delikatne mydło
krém na holenie - krem do golenia
krém na opaľovanie - krem do opalania
krém na tvár - krem do twarzy
krém po opaľovaní - balsam po opalaniu
lak na nechty - lakier do paznokci
lak - lakier
mydlo - mydło
náplast' - plaster
nočný krém - krem na noc

ochranný opaľovací krém - krem z filtrem przeciwsłonecznym
pena na holenie - pianka do golenia
penové tužidlo - pianka do układania włosów
pilník na nechty - pilnik do paznokci
plet'ová voda - tonik kosmetyczny
prezervatív - prezerwatywa
púder - puder
pudrenka - puderniczka
repelent środek - odstraszaający owady
sprchový gél - żel pod prysznic
šampón - szampon
toaletné mydlo - mydło toaletowe
toaletný papier - papier toaletowy
vata - wata
vložky - podpaski
zubná kefka - szczoteczka do zębów
zubná pasta - pasta do zębów
žiletka - żyletka

13.6 ARTYKUŁY GOSPODARSTWA DOMOWEGO

biela technika - artykuły gospodarstwa domowego
drez - zlew
fritéza - frytkownica
gril - grill
hriankovač - opiekacz
chladnička - chłodziarka
krájač - krajalnica
kuchynská váha - waga kuchenna
kuchynský robot - robot kuchenny
mikrovlonná rúra - kuchenka mikrofalowa
mixér - mikser

mraznička - zamrażarka
odšťavovač - sokowirówka
opekač hriankok - opiekacz
práčka - pralka
rýchlovarná kanvica - czajnik bezprzewodowy
sendvičovač - toster
sušič vlasov - suszarka do włosów
umývačka (riadu) - zmywarka (do naczyń)
váha - waga
vysávač - odkurzacz

13.7 ARTYKUŁY RTV

autorádio - radio samochodowe
dekodér - dekodér
digitálny diktafón - dyktafon cyfrowy
domáce kino - kino domowe
držiak - uchwyt
gramofón - gramofon
izbová anténa - antena pokojowa
magnetofón - magnetofon
minisystém - wieża hi-fi
MP3 prehrávač - odtwarzacz mp3
parabola - antena satelitarna
prenosný DVD prehrávač - przenośny odtwarzacz DVD

prijímač - odbiornik
rádio - radioodtwarzacz
rádiobudík - radiobudzik
rádiomagnetofón - radiomagnetofon
reproduktor - głośnik
satelitný tuner - tuner satelitarny
slúchadlá - słuchawki
subwoofer - subwoofer
televízia - telewizja
televízor - telewizor
videokamera - kamera wideo
zosilňovač - wzmacniacz

13.8 FOTOGRAFIA

autofokus - autofocus
blesk - lampa błyskowa
citlivosť ISO - czułość ISO
digitálny fotoaparát - aparat cyfrowy
digitálny zoom - zoom cyfrowy
displej - wyświetlacz
farba - kolor; barwa
fotoaparát - aparat fotograficzny
inteligentná technológia - inteligentna technologia
kábel - kabel
makro - tryb makro
nabíjačka - ładowarka
napájanie - zasilanie
optický zoom - zoom optyczny

pamät'ová karta - karta pamięci
snímač - matryca
stabilizácia obrazu - stabilizacja obrazu
statív - statyw
systém rozpoznávanie tváre - system rozpoznawania twarzy
širokokuhly objektív - szerokokątny obiektyw
teleobjektív - teleobiektyw
TV výstup - wyjście TV
vodotesný - wodoodporny
vyváženie bielej - balans bieli
základné parametre - podstawowe parametry
zrkadlovka - lustrzanka

13.9 FRYZJER

britva - brzytwa	natáčka - wałek
česat' - czesać	natočit' - nawinać
farba na vlasy - farba do włosów	obslúžit' - obsłużyć
farbit' - farbować	odfarbit' (si) vlasy - odbarwić włosy
holič - fryzjer męski (<i>osoba</i>)	ondulácia - ondulacja
holičstvo - fryzjer męski (<i>salon; zakład</i>)	podstrihnút' - podciąć; trochę obciąć
holit' - golić	strihanie - strzyżenie
ísť k holičovi - iść do fryzjera	strihat' - strzyć
ísť ku kaderníkovi - iść do fryzjera (<i>damskiego</i>)	sušit' - suszyć
kadernický salón - salon fryzjerski (<i>damski</i>)	štetka - pędzel
kaderníctvo - fryzjer damski (<i>salon; zakład</i>)	trvalá ondulácia - ondulacja trwała
kadernička - fryzjerka (<i>damska</i>)	trvalá - trwała
kaderník - fryzjer damski (<i>osoba</i>)	účes - fryzura
kreslo - fotel	učesat' (sa) - uczesać (się)
lak - lakier	umyt' - zmyć, umyć
mať novú frizúru - mieć nową fryzurę	vodová ondulácia - ondulacja wodna
módny účes - modna fryzura	zafarbit' (si) vlasy - ufarbować włosy
mydlo - mydło	zmenit' si účes - zmienić fryzurę
namočiť' - zamoczyć	

13.10 OBUWIE

číslo - numer; rozmiar	poltopánky - półbuty
čizmy - kozaki	povyvliekat' šnúrky - powyciągać sznurówki
detské topánky - buty dziecięce	preobut' si topánky - zmienić buty
gumáky - kalosze; gumiaki	preobúvat' sa - zmieniać buty
ihličky - szpilki	rozchodit' tesné čizmy - rozchodzić ciasne buty
krém na topánky - pasta do butów	rozšnurovat' - rozsznurować; rozwiązać
lodičky - czółenka	sandále - sandały
mokasíny - mokasyny	sára - cholewa, cholewka
obuv - obuwie	šnúrky - sznurowadła
obuvák - łyżka do butów	športové topánky - buty sportowe
obúvat' sa - obuwać; zakładać buty	tenisky - adidasy; trampki
papuče - pantofle; kapcie	tlačit' - cisnąć; uwierać
pár topánok - para butów	topánky - buty
párne topánky - buty do pary	topánky ho tlačia - buty go cisną/uwierają
pätoro topánok - pięć par butów	turistické topánky - buty trekkingowe
platené tenisky - tenisówki	vysoké podpätky - wysokie obcasy
podošva - podeszwa	vyzut' - zdjąć buty
podpätok - obcas	vyzúvat' sa - zdejmować buty
podrat' topánky - zedrzeć buty	zašnurovat' - zasznurować; zawiązać
podraziť' - podzelać	žabky - japonki
podrážka - podeszwa	

13.11 ODZIEŻ

ODZIEŻ - RÓŻNE POJĘCIA:

bedrové nohavice - biodrówki
bermudy - bermudy
blúzka - bluzka
dámske odevy - odzież damska
farba - kolor
golierik - kołnierz
gombík - guzik
hladký - gładki
kabínka - przymierzalnia
košeľa - koszula
krátke nohavice - krótkie spodniki
kravata - krawat
krčiť sa - miąć się; gnieść się
kvetovaný - w kwiatki
látka - materiał
minisukňa - spódnica mini
nepremokavý - nieprzemakalny
niť - nici
nohavica - nogawka
nohavice - spodnie
oblečenie - ubranie; odzież
oblek - garnitur
obnosený - znoszony
odev - odzież
odevný - odzieżowy
palčiak - rękawiczka z jednym palcem
pančucha - pończocha
pančucháče - rajstopy
pančuchy - pończochy
pančuška - pończuszka
pančuškové nohavičky - rajstopy
pánske odevy - odzież męska
párat' - pruć; rozpruć
páskovaná košeľa - koszula w paski
plátat' roztrhané nohavice - łątać podarte spodnie
plesové šaty - suknia balowa
podkolenky - podkolanówki
poľakovaný kabát - połatany płaszcz
pohodlné oblečenie - wygodne ubranie
polokošeľa - koszulka polo
polonový oblek - prawie nowe ubranie
ponožky - skarpetki

NAKRYCIA GŁOWY:

baret - beret
brmbolec - pompon
čapica - czapka
čapica s bombolcom - czapka z pomponem
čiapka - czapka
kapucňa - kaptur
klobúčik - kapelusik

poobšívat' - poobszywać
poplátat' - połatać
porozťahovat' si sveter - porozciągać sweter
poštopkat' - pocerować
potrhat' nohavice - podrzeć spodnie
povyzliekat' - pozdejmować; pościągać
pozobliekat' - pozdejmować; pościągać
pracovný oblek - ubranie robocze
prerobit' - przerobić
priliehavý - obcisły
prišit' gombík - przyszyć guzik
prišívat' záplatu - przyszywać łątę
rifle - dżinsy
rolák - golf
rozopnúť - rozpiąć
rozšírit' - poszerzyć
rukáv - rękaw
rukavice - rękawiczki
skrátit' - skrócić
skúsit' - przymierzyć
skúšobná kabínka - przymierzalnia
strih - krój; fason
sukňa - spódnica
sveter - sweter
svetrik - sweterek
štopkat' ponožky - cerować skarpetki
tričko s dlhým rukávom - koszulka z długim rękawem
tričko s golierikom - polo
tričko s krátkym rukávom - koszulka z krótkim rękawem
uviazat' si kravatu - zawiązać krawat
večerné šaty - suknia wieczorowa
veľkosť - rozmiar
vyskúšat' - przymierzyć
výstrih - dekolt
vyšívaná košeľa - koszula haftowana
záhyb - fałda
zapínanie - zapięcie
zaštopkat' - zacerować
zips - zamek błyskawiczny
zobliect' - ściągnąć; zdjąć

klobúk - kapelusz
odopnúť si kapucňu - odpiąć kaptur
panamský klobúk - panama
pinč - melonik
prikryvka hlavy - nakrycie głowy
šiltovka - czapka z daszkiem

BIELIZNA:

boxerky - bokserki
hodváb - jedwab
nočná košeľa - koszula nocna
nohavičky - majtki
podprsenka - biustonosz; stanik
pyžamo - piżama
slipy - slipy

spodky - kalesony
spodná bielizeň - bielizna
spodnica - halka
tangá - stringi
tielko - podkoszulek
župan - szlafrok; podomka

ODZIEŻ WIERZCHNIA:

balónový plášť - prochowiec
bunda - kurtka
bundička - kurteczka
frak - frak
kabát - płaszcz
kožená bunda - kurtka skórzana
kožený kabát - płaszcz skórzany
kožuch - futro
lyžiarska bunda - kurtka narciarska
pelerína - peleryna
pelerínka - pelerynka

pláštenka - peleryna przeciwdeszczowa
pršiplášť - peleryna przeciwdeszczowa
sako - marynarka
smoking - smoking
športová bunda - kurtka sportowa
trenčkot - prochowiec
vesta - kamizelka
vetrovka - wiatrówka
zimník - płaszcz zimowy
zimný kabát - płaszcz zimowy

TKANINA:

bavlna - bawełna
bavlnený - bawełniany
damašek - adamaszek
denim - dżins
džínsovina - dżins
hodváb - jedwab
hodvábny - jedwabny
juta - juta
kašmír - kaszmir
menčester - sztruks

mušelín - muślin
plyš - plusz
satén - satyna
tkanina - tkanina
tvíd - tweed
velúr - welur
velvet - welwet
vlna - wełna
zamat - aksamit
žoržet - żorzeta

13.12 POCZTA

adresa odosielateľa - adres nadawcy
adresát - adresat
balíček - paczka; paczuszka
balík - paczka
blanketa - blankiet
dedinská pošta - wiejska poczta
do vlastných rúk - do rąk własnych
doporučene - listem poleconym
doporučený list - list polecony
doručenie zásielky - doręczenie przesyłki
doručenie - doręczenie
doručovateľ - listonosz; doręczyciel
expres - priorytet; priorytetem
formulár - formularz
ísť na poštu - iść na pocztę
korešpondencia - korespondencja
letecky - pocztą lotniczą
list - lista
mesto - miasto
miesto určenia - miejsce przeznaczenia
na dobierku - za zaliczeniem pocztowym
napísať list - napisać list
obálka - koperta

odosielateľ - nadawca
podávateľ - nadawca
pohľadnica - kartka pocztowa; widokówka
posielateľ - wysyłać
poslať - wysłać
pošta - poczta
poštár - listonosz
poštárka - listonoszka
poštová známka - znaczek pocztowy
poštové služby - usługi pocztowe
poštovné - opłata pocztowa
poštový poukaz - przekaz pocztowy
potrubná pošta - poczta pneumatyczna
priehradka - okienko
prijemca - adresat; odbiorca
roznášať listy - roznosić listy
spiatočná adresa - adres zwrotny
ulica - ulica
viest' korešpondenciu - prowadzić korespondencję
vložiť do obálky - włożyć do koperty
vyzerateľ pošťára - wyglądać listonosza
zásielka - przesyłka

13.13 TELEKOMUNIKACJA

impulz - impuls
klapka - numer wewnętrzny
medzinárodný hovor - rozmowa międzynarodowa
mobil - telefon komórkowy
mobilný operátor - operator telefonii komórkowej
mobilný telefón - telefon komórkowy
nikto sa nehlási - nikt nie odbiera
operátor - operator
pevná linka - telefon stacjonarny
pomyliť číslo - pomylić numer
predvoľba - numer kierunkowy
prichádzajúci hovor - rozmowa przychodząca
sekundová tarifikácia - naliczanie sekundowe
slúchadlo - słuchawka
spojenie - połączenie
súrny hovor - pilna rozmowa

telefón - telefon
telefónne číslo - numer telefonu
tiesňové linky - telefony alarmowe
ústredňa - centrala
volanie cez internet - telefonowanie przez internet
volanie - dzwonienie; telefonowanie
volateľ na pevnú linku - dzwonić na telefon stacjonarny
volné minúty - bezpłatne minuty
vysielač - nadajnik
za každú začatú minútu - za każdą rozpoczętą minutę
zajtra ti zavolám - zadzwonię do Ciebie jutro
zavolať niekoho k telefónu - poprosić kogoś do telefonu

13.14 USŁUGI GASTRONOMICZNE

JEDZENIE - POJĘCIA OGÓLNE

aperitív - aperitif
bageta - bagietka
bielok - białko
cestoviny - makaron
cibuľová polievka - zupa cebulowa
čokoládová torta - tort czekoladowy
dezert - deser
džem - dżem
fazuľová polievka - zupa fasolowa
hlad - głód
hladný ako vlk - głodny jak wilk
hladovka - głodówka
hlavný chod - danie główne
horúca polievka - gorąca zupa
hrianka - grzanka
hrýzť - gryźć
huspenina - galareta
jedlo - danie; potrawa
jest' - jeść
kalorický - kaloryczny
kapustnica - kapuśniak
kocka cukru - kostka cukru
krajec chleba - kromka chleba
krevety - krewetki
krvavnička - kaszanka
najest' sa do sýtosti - najeść się do syta
nakrímit' - nakarmić
nažrať sa - nażreć się
nenażranec - żarłok; obżartuch
núkať jedlom - częstować jedzeniem
obed - obiad
objedať - obgryzać
objedať sa - objadać się
olovrant - podwieczorek
omeleta - omelet
párok v rožku - hot dog

PRZYGOTOWANIE POTRAW:

dať mäso na pekáč - włożyć mięso do brytfanny
dusiť mäso na rajnici - dusić mięso w rondlu
krájať - kroić
kuchárska kniha - książka kucharska
kuchtit' - pichcić
nakrojít' - nadkroić
natriet' maslom - posmarować masłem
okorenit' - przyprawić
piect' - piec
pokrájať - pokroić

plody mora - owoce morza
pokrm - potrawa
polievka - zupa
polievočka - zupka
pozberať riad - zebrać naczynia
požiť - spożyć
praženica - jajecznicza
predjedlo - przystawka
pregigat' - przetykać
pregnút' - przełknąć
prihorenina/pripálenina - przypaleniżna
prihoret'/pripálit' sa - przypalić się
príloha - przystawka
raňajky - śniadanie
rizoto - risotto
rôsol - galareta
rybacia polievka - zupa rybna
spucovať tanier - opędzlować talerz
sřkat' polievku - siorbać zupę
stôl - stół
stravovacie návyky - nawyki żywieniowe
sýty - syty
šřka mu v bruchu - burczy mu w brzuchu
špagety - spaghetti
špenát - szpinak
torta - tort
tortička - torcik
umierať od hladu - umierać z głodu
večera - kolacja
volské oko - jajko sadzone
výdatná strava - obfity posiłek
vývar - rosół; bulion
výživný - pożywny; odżywczy
zeleninová polievka - zupa jarzynowa
zjest' za troch - zjeść za trzech
žuvat'; žut' - żuć

pomliet' mäso - zemleć mięso
postrúhať - zetrzeć
povaľkat' cesto - powałkować ciasto
povarit' zemiaky - pogotować ziemniaki
pražit' - 1. smażyć 2. prażyć
prevárat'/prevarit' - przegotowywać
trepát' smotanu - ubijać śmietanę
vaľkat' cesto - wałkować ciasto
varit' - gotować

MIĘSO:

baranie mäso - baranina
biele mäso - białe mięso
biftek - befsztyk
bravčové mäso - wieprzowina
červené mäso - czerwone mięso
diviacie mäso - mięso z dzika
divina - dziczyzna
guláš - gulasz
hovädzie mäso - wołowina
hus - gęś
hydínové mäso - drób
jahňacie mäso - jagnięcina
jazyk - ozór
kačka - kaczka
karbonátky - kotlety mielone
krvavý biftek - krwisty befsztyk
mäso - mięso

morka - indyk
párky s horčicou - parówki z musztardą
pečeň - wątróbka
pečené kura - kurczak
pečené mäso - pieczeń
pečienka - 1. pieczeń 2. wątróbka
reberko - żeberko
rezeň - kotlet
rezník - kotlecik
srnčie mäso - sarnina
stehno - udziec; udko
sviečkovica - polędwica
teľacia pečeň - wątróbka cielęca
teľacie mäso - cielęcina
údené mäso - mięso wędzone
viedenský rezeň - sznycel po wiedeńsku
zbojnícka pečienka - pieczeń po zbójnicku

LOKAL GASTRONOMICZNY:

bar - bar
bufet - bufet
čaišník - kelnerka
čaišník - kelner
detská porcia - porcja dziecięca
dvojitá porcia - podwójna porcja
jedáleň - jadłodalia
jedálniček - jadłospis
jedálny lístok - karta dań
kantína - kantyna
mlečný bar - bar mleczny
napojový lístok - karta napojów
objednávka - zamówienie
obsluha - obsługa

pohostinstvo - lokal gastronomiczny
polovičná porcia - pół porcji
prijateľné ceny - przystępne ceny
reštaurácia - restauracja
rýchle občerstvenie - fast-food
sprepité - napiwek
stravovňa - stołówka
studené jedlá - dania na zimno
špecialita - specjalność
teplé jedlá - dania na ciepło
účet - rachunek
výborné jedlo - doskonałe jedzenie
vývarovňa - stołówka

13.15 NAPOJE

alkoholické nápoje - napoje alkoholowe
biela káva - kawa z mlekiem
biele víno - białe wino
čaj s citrónom - herbata z cytryną
červené víno - czerwone wino
dvojitá káva - podwójna kawa
džús - sok
fľaša - butelka
horúca čokoláda - gorąca czekolada
instantná káva - kawa rozpuszczalna
kakao - kakao
káva - kawa
koňak - koniak
mletá káva - kawa mielona
mlieko - mleko
napój - napój
nealkoholický napój - napój bezalkoholowy
piť čaj - pić herbatę
pivo - piwo
plechovka - puszka
pražená káva - kawa palona

ružové víno - różowe wino
sekt - wino musujące; szampan
sladké víno - wino słodkie
smäd - pragnienie
smädny - spragniony
sóda - soda
stolové víno - wino stołowe
suché víno - wino wytrawne
svetlé pivo - piwo jasne
šálka čaju - filiżanka herbaty
šampanské - szampan
šumivé víno - wino musujące
tmavé pivo - piwo ciemne
tonik - tonik
uhasiť smäd - ugasić pragnienie
varené víno - grzane wino
viedenská káva - kawa po wiedeńsku
víno šiali hlavu - wino otępia umysł
voda - woda
vodka - wódka
zelený čaj - zielona herbata

14. KULTURA

14.1 LITERATURA

LITERATURA - POJĘCIA OGÓLNE:

alegória - alegoria	nepravdivý príbeh - nieprawdziwa historia
aliterácia - aliteracja	objemná kniha - opasła książka
antológia - antologia	oxymoron - oksymoron
autor - autor	parabola - parabola
autorka - autorka	paradox - paradoks
beletria - beletrystyka	pátos - patos
beletrista - beletrysta	periférna literatúra - podrzędna literatura
beletristický - beletrystyczny	perifrása - peryfrazja
beseda s čitateľmi - spotkanie z czytelnikami	personifikácia - personifikacja; uosobienie
cena za literatúru - nagroda literacka	pointa - pointa; puenta
citácia; citát - cytat	położyć na papier - przelać na papier
citovať - cytować (ndk.); zacytować (dk.)	postava - postać
čítať - czytać	poviedkar - autor opowiadań
čitateľ - czytelnik	predhovor - przedmowa
čitateľka - czytelniczka	preložiť - przetłumaczyć
čitateľský - czytelniczy	príbeh - historia
dej - akcja	prikrášiť fakty - upiększyć fakty
dramatik - dramatyk	próza - proza
figúra štylistická - figura stylistyczna	prozaik - prozaik
fikcia - fikcja	publikácia - publikacja
grafoman - grafoman	realita - rzeczywistość
hanopis - paszkwil; pamflet	recenzia - recenzja
hlavný hrdina - główny bohater	recenzovať - recenzować
hrdina - bohater	rečnická figúra - figura retoryczna
hrdinka - bohaterka	rečnická otázka - pytanie retoryczne
chápať zmysel textu - rozumieć sens tekstu	románopisec - powieściopisarz
chopiť sa pera - chwycić za pióro	rozprávač - narrator
ironia - ironia	rozprávanie - narracja
jazykové prostriedky - środki językowe	skrytá ironia - ukryta ironia
jemná ironia - delikatna/łagodna ironia	spisovateľ - pisarz
kapitola - rozdział	spisovateľka - pisarka
knihá pre mládež - książka dla młodzieży	škrabák - grafoman
knížka - książka	tenká knížka - cienka książka
knížočka - książeczka	tvorba - twórczość
kolektívny hrdina - bohater zbiorowy	uplakany román - cikliwa powieść
komika - komika	uvádzať citát - cytować
krásna literatúra - literatura piękna	uviesť citát - zacytować
kritik - krytyk	úvod - wstęp
krst knihy - chrzest książki	vnútorný monológ - monolog wewnętrzny
lesná panna - rusalka	vydať knihu - wydać książkę
literárna pamiatka - zabytek literatury	vydavateľ - wydawca
literárne dielo - dzieło literackie	vydavateľský - wydawniczy
literárny smer - kierunek literacki	vydavateľstvo - wydawnictwo
literát - literat	vyvrcholenie - punkt kulminacyjny
literatúra faktu - literatura faktu	zачínajúci spisovateľ - początkujący pisarz
literatúra pre dospelých - literatura dla dorosłych	zápletka - rozwiązanie akcji
mať ostré pero - mieć ostre pióro	záporný hrdina - negatywny bohater
metafora - metafora; przenośnia	zaujímavá kniha - ciekawa/interesująca książka
monografia - monografia	záver - zakończenie
monológ - monolog	zbiierka poviedok - zbiór opowiadań
nadchnúť - zainspirować	zrecenzovať - recenzować; napisać recenzję
nadchýnať - inspirować	zväzok - tom

RODZAJE I GATUNKI LITERACKIE:

aforizmus - aforyzm
autobiografia - autobiografia
báj - baśń; bajka; legenda; mit
bájka - bajka
bájkový - bajkowy
balada - ballada
cestopisná črta - szkic z podróży
črta - szkic
detektívka - kryminał
detektívny román - powieść kryminalna
dobrodružný román - powieść przygodowa
dráma - dramat
elégia - elegia
encyklopédia - encyklopedia
epika - epika
epitaf - epitafium
fejton - felieton
historický román - powieść historyczna
humoreska - humoreska
hymna - hymn
komiks - komiks
kronika - kronika
literárny druh - rodzaj literacki

POEZJA:

báseň - wiersz
básne o láske - wiersze o miłości
básnické dielo - dorobek poetycki
básnický - poetycki
básnictvo - poezja
básnička - wierszyk
básničkár - wierszokleta; wierszorób
básnik - poeta
básniť - pisać wiersze
epická báseň - wiersz epiczny
epitaf - epitafium
kompozícia - kompozycja
ľúbostná lyrika - liryka miłosna
lyrická báseň - wiersz liryczny
opisná lyrika - liryka opisowa
osobná lyrika - liryka osobista
písať básne - pisać wiersze

literárny žáner - gatunek literacki
lyrika - liryka
mýtus - mit
novela - nowela
óda - oda
pamflet - pamflet
paródia - parodia
povešť - legenda
poviedka - opowiadanie
poviedka - opowiadanie
poviedočka - opowiadka
psychologický román - powieść psychologiczna
román zo súčasnosti - powieść współczesna
rozprávka - baśń; bajka; mit; legenda
sága - saga
satira - satyra
selanka - sielanka
sonet - sonet
tendenčný román - powieść tendencyjna
tragédia - tragedia
žalm - psalm
žalospev - elegia
životopis - biografia; życiorys

poetický - poetyczny
poetika - poetyka
poézia - poezja
recitovať básne - recytować wiersze
reflexívna lyrika - liryka refleksyjna
rozbor básne - analiza wiersza
rým - rym
rýmovačka - rymowanka
rýmovat' (sa) - rymować (się)
skladat' básne - pisać wiersze
spoločenská lyrika - liryka społeczna
verš - wiersz
veršotepec - wierszokleta
veršovanka - rymowanka
veršovaný - wierszowany
vlastenecká poézia - poezja patriotyczna

14.2 FILM

adaptácia románu - adaptacja powieści	kinopremiéra - premiera kinowa
cena pre najlepši film - nagroda dla najlepszego filmu	kinosál - sala kinowa
cena pre najlepšiu herečku - nagroda dla najlepszej aktorki	krátkometrážny film - film krótkometrażowy
čítať scenár - czytać scenariusz	ľúbostná scéna - scena miłosna
dablér - dubler	mať premiéru - mieć premierę
dablérka - dublerka	nakrúcanie - zdjęcia
dej sa odohráva v... - akcja rozgrywa się w...	nakrúcať film - kręcić film
distribútor - dystrybutor	nakrútiť - nakręcić
dĺhometrážny film - film długometrażowy	nemý film - film niemy
do kín prichádza film... - do kin wchodzi film...	nominovaná na Oscara - nominowana do Oscara
do kín vstupuje film... - film wchodzi na ekrany kin	podľa skutočnej udalosti - oparty na faktach
film roka - film roku	posteľová scéna - scena łóżkowa
film v pôvodnom znení - film w wersji oryginalnej	premiéra - premiera
filmár - filmowiec	premietat' film v kinách - wyświetlać film w kinach
filmografia - filmografia	producent - producent
filmotéka - filmoteka	produkovat' - produkować
filmová adaptácia - adaptacja filmowa	recenzia - recenzja
filmová produkcia - produkcja filmowa	réžia - reżyseria
filmovat' - filmować	režisér - reżyser
filmové predstavenie - seans filmowy	režisérka - reżyserka
filmové štúdio - studio filmowe	scéna - scena
filmový debut - debiut filmowy	scenár - scenariusz
filmový klub - klub filmowy	scenárista - scenarzysta
filmový pás - taśma filmowa	sfilmovat' - sfilmować
herec - aktor	strih - montaż
herecké obsadenie - obsada aktorska	strihač - montażysta
herecký - aktorski	strihačský - montażowy
herectvo - aktorstwo	striháreň - montażownia
herečka - aktorka	špeciálne efekty - efekty specjalne
hlavná hrdinka filmu - główna bohaterka filmu	titulky - napisy
hlavná úloha rola - główna	trailer - trailer
hrať hlavnú úlohu - grać w roli głównej	úloha - rola
hrať vo filme - grać w filmie	vedľajšia úloha - rola drugoplanowa
kameraman - operator	záber - 1. kadr 2. ujęcie
kasting - casting	zahrála si čašničku - zagrała kelnerkę
	zostrih - montaż

14.3 MUZYKA

akordeónový - akordeonowy	polovičná nota - półnuta
alt - alt	rap - rap
barytón - baryton	raper - raper
bas - bas	sentimentálna pieseň - pieśń/piosenka
basgitarista - gitarzysta basowy	sentymtalna
celá nota - cała nuta	serenáda - serenada
dávať koncert - dawać koncert; koncertować	skladať - komponować
dirigent - dyrygent	sláčikový nástroj - instrument smyczkowy
dirigovať - dyrygować	sólová kariéra - kariera solowa
dirigovať orchester - dyrygować orkiestrą	soprán - sopran
filharmónia - filharmonia	sopranista - sopranista
filharmonický - filharmoniczny	sopranistka - sopranistka
frontman - wokalista	spev - śpiew
harmonika - harmonijka	speváčka - śpiewaczka
hrať v orchestri - grać w orkiestrze	spevák - śpiewak
hudba - muzyka	spevanie - śpiewanie
hudobník - muzyk	spevať bas - śpiewać basem
husľový kľúč - klucz wiolinowy	spevať dvojhlasne - śpiewać na dwa głosy
inštrumentálna hudba - muzyka instrumentalna	spevať falošne - fałszować
kapela - kapela	spevať jednohlasne - śpiewać na jeden głos
klasická hudba - muzyka klasyczna	spevať pieseň - śpiewać piosenkę
komorný orchester - orkiestra kameralna	spevať v kostolnom zbore - śpiewać w chórze kościelnym
koncert - koncert	spevať v zbore - śpiewać w chórze
koncertná sieň - sala koncertowa	spevať z nôt - śpiewać z nut
koncertný - koncertowy	strunový nástroj - instrument strunowy
koncertovať - koncertować	stupnica - gama -
kráľ popu - król popu	symfónia - symfonia
kwarteto - kwartet	symfonický orchester - orkiestra symfoniczna
ľúbostná pieseň - pieśń/piosenka miłosna	štvrtová nota - ćwierćnuta
ľudová pieseň - pieśń/piosenka ludowa	tabulatúra - tabulatura
melódia - melodia	tanečná hudba - muzyka taneczna
muzikant - muzyk	tenor - tenor
nahrat' pieseň - nagrać piosenkę	tón - ton
nahrávka - nagranie; utwór	uspávanka - kołysanka
nota - nuta (<i>znak</i>)	usporiadať koncert - zorganizować koncert
notová osnova - pięciolinia	vážna hudba - muzyka poważna
notový zošit - zeszyt do nut	virtuóz - wirtuoz
nôta - nuta; melodia	vydať album - wydać album
nôtiť (si) - nucić	zábavná hudba - muzyka rozrywkowa
nôtka - nutka	zanôtiť (si) - zanucić (sobie)
orchester - orkiestra	zaspievať - zaśpiewać
osminová nota - ósemka	zložiť skladbu - skomponować utwór
pesnička - piosenka	zvuk - dźwięk
počúvať hudbu - słuchać muzyki	
pochodová pieseň - pieśń/piosenka marszowa	

14.4 INSTRUMENTY MUZYCZNE

akordeón - akordeon
bendžo - banjo
bicí nástroj - instrument perkusyjny
bubeník - perkusista
bubon - bęben
citara - cytra
čelesta - czelesta
čembalo - klawesyn
dychový nástroj - instrument dęty
gitara - gitara
gong - gong
harfa - harfa
hoboj - obój
hrať na husle - grać na skrzypcach
hudobný nástroj - instrument muzyczny
husle - skrzypce
husličky - skrzypki; skrzypczki
huslista - skrzypek
husľový - skrzypcowy
klarinet - klarnet

klavír - fortepian
kontrafagot - kontrafagot
lutna - lutnia
lýra - lira
mandolína - mandolina
pianino - pianino
pianista - pianista
plechový nástroj - instrument blaszany
priečna flauta - flet poprzeczny
rozladený klavír - rozstrojony fortepian
saxofón - saksofon
struna - struna
trúba - trąba
trubač - trębacz
trúbit' - trąbić
trúbka - trąbka
tympany - kotły
violončelo - wiolonczela
xylofón - ksylofon
zobcová flauta - flet prosty

14.5 TEATR

akt - akt
bábkové divadlo - teatr lalek
balerína - balerina; baletnica
balet - balet
baletný - baletowy
baletný súbor - zespól baletowy
balkón - balkon
činoherný - dramatyczny
činohra - teatr dramatyczny
dejstvo - akt
divadelná hra - sztuka teatralna
divadelná sála - sala teatralna
divadelná sezóna - sezon teatralny
divadelné umenie - sztuka teatralna
divadielko - teatrzyk
divadlo - 1. teatr 2. przedstawienie
divadlo nehrá - teatr jest nieczynny
dráma - dramat
dramatické umenie - sztuka dramatyczna
dramaturg - dramaturg
druhé dejstvo - drugi akt
fraška - farsa
groteska - groteska
hľadisko - widownia
hra v troch dejstvách - sztuka w trzech aktach
hudobné divadlo - teatr muzyczny
choreograf - choreograf
inscenácia - inscenizacja
inšpicjent - inspicjent
ísť do divadla - iść do teatru
javisko - scena
javiskové výtvarníctvo - scenografia
javiskový - sceniczny
javiskový výtvarník - scenograf
komédia - komedia

komická opera - opera komiczna
lístok - bilet
lóža - loża
melodráma - melodramat
mím - mim
muzikál - muzikal
obecenstvo - publiczność
odísť zo scény - zejść ze sceny
ochotnícke divadlo - teatr amatorski
opera - opera
opereta - operetka
operetný - operetkowy
operná ária - aria operowa
opona padá - kurtyna opada
opona sa dvíha - kurtyna się podnosi
oponár - kurtyniarz
otáčavé javisko - scena obrotowa
pantomíma - pantomima
pouličné divadlo - 1. teatr uliczny 2. przedstawienie uliczne
predstavenie - przedstawienie; spektakl
publikum tleska - publiczność bije brawa
scénka - scenka
skúška - próba
spustiť oponu - opuścić kurtynę
teatrológ - teatrolog
teatrológia - teatrologia
tleskať - bić brawa
tragédia - tragedia
tragikomédia - tragikomedia
veselohra - komedia
vyjst' pred oponu - wyjść przed kurtynę
vypísať - wygwizdać
vystúpiť na scénu - wyjść na scenę
vytiahnuť oponu - wciągnąć kurtynę do góry

14.6 SZTUKA

abstraktný - abstrakcyjny	mecenáš - mecenas
ateliér - studio	milovník umenia - miłośnik sztuki
aukcja - aukcja	mramor - marmur
aukčná sieň - dom aukcyjny	predať - sprzedać
aukčný dom - dom aukcyjny	rarity - rarytas
aukčný katalóg - katalog aukcyjny	rozširovať zbierku - poszerzać kolekcję
autor - autor	samouk - samouk
busta - popiersie	socha - 1. rzeźba 2. statua
ceruzka - ołówek	sochár - rzeźbiarz
dekorácia - dekoracja	sochárka - rzeźbiarka
dielo - dzieło	sochársky - rzeźbiarski
dizajnér - projektant	sochárstvo - rzeźbiarstwo
dražba - licytacja	súčasný umenie - sztuka współczesna
dražiť - licytować	tvorba - twórczość
dražiteľ - licytant	umelec - artysta
drevo - drewno	umelecké meno - pseudonim artystyczny
falzifikát - falsyfikat	umelkyňa - artystka
festival - festiwal	umenie - sztuka
galéria - galeria	vernisaž - wernisaż
grafik - grafik	vkus - smak; gust
gýč - kicz	vydražiť - wylicytować
investovať do umenia - inwestować w sztukę	výstava - wystawa
kolekcia - kolekcja	vystavené diela - wystawione dzieła
kov - metal	vystavovať - wystawiać
krieda - kreda	výt'azok z aukcie - dochód z aukcji
kritika - krytyka	vyvolávacia cena - cena wywoławcza
kúpiť si obraz - kupić obraz	zapáčiť sa - spodobać się
licitácia - licytacja	zberateľ - kolekcjoner
licitátor - licytator	zbierka - kolekcja

14.7 MALARSTWO

autoportrét - autoportret	miešať farby - mieszać farby
farba - 1. farba 2. kolor; barwa	model - model
farbička - farbka	náčrt - szkic
krajina - pejzaż /motyw/	nakresliť - narysować
krajinkár - pejzażysta	namaľovať - namalować
krajinomaľba - pejzaż /rodzaj malarstwa/	obrázok - obrazek
kresba - rysunek	obrážtek - obrazeczek
kresbička - rysunek	olejomal'ba - obraz olejny
kreslič - rysownik	plátno - płótno
kresliť - rysować	portrét - portret
majster štetca - mistrz pędzla	pozadie - tło
maľba - 1. obraz 2. malowidło	rám - rama
maliar - malarz	skica - szkic
maliareň - malarnia	štetec - pędzel
maliarka - malarka	zarámovat' obraz - oprawić obraz
maliarsky - malarski	zátišie - martwa natura
maliarstvo - malarstwo	zavesiť obraz - powiesić obraz
maľovať - malować	

15. CZAS WOLNY

15.1 MODA

byť modelkou - być modelką	módne - modnie
dizajnér - projektant	módny dom - dom mody
extravagancia - ekstrawagancja	mólo - wybieg
kolekcja - kolekcja	nájst' si svoj štýl - znaleźć swój styl
manekýn - 1. model 2. manekin	návrhár - projektant
manekýnka - modelka	návrhárka - projektantka
mať štýl - mieć styl	oblíkať sa - ubierać się
móda - moda	sporo odeté modelky - skąpo ubrane modelki
móda na leto - moda na lato	stať sa modelkou - zostać modelką
móda na začiatok roka - moda na początek roku	supermodelka - supermodelka
model - model	štýl - styl
modelingová agentúra - agencja modelek	téma prehliadky - temat pokazu
modelka - modelka	trend - trend
modelling - modeling	týždeň módy - tydzień mody
módna ikona - ikona mody	vytvoriť kolekciu - stworzyć kolekcję
módna prehliadka - pokaz mody	značka - marka

15.2 SHOWBIZNES

afterparty - afterparty	osláviť - uczcić
akcia - impreza; wydarzenie	párty (f.) - party (n.)
album roka - album roku	pódium - scena
baviť sa - bawić się	popularita - popularność
búrlivý potlesk - burzliwe oklaski	reakcia publika - reakcja publiczności
byť na vrchole slávy - być u szczytu sławy	repcia - przyjęcie; bankiet
celebrita - celebryta; celebrytka	svet zábavy - świat rozrywki
cena - nagroda	šou - show
diskotéka - dyskoteka	šoubiznis - showbiznes
fanúšik - 1. fan 2. kibic	túžiť po sláve - pragnąć sławy
festival - festiwal	vystúpenie - występ
hit - hit	zábava - zabawa; rozrywka
honba za slávou - pogoń za sławą	zabaviť sa - zabawić się
hudobné video - wideoklip	získať slávu - zdobyć sławę
hviezda - gwiazda	známa tvár - znana twarz
klub - klub	žijúca legenda - żywa legenda
koncert - koncert	žúr - impreza
nebol populárny - nie był popularny	žúrovanie - imprezowanie
oficiálny program - oficjalny program	žúrovať - imprezować

15.3 HAZARD

bingo - bingo
bookmaker - bukmacher
gambler - hazardzista
gamblerstvo - hazard
hazard - hazard
hazard prekvita - hazard rozkwita
hazardér - hazardzista
hazardná hra - gra hazardowa
herňa - salon gier
hráč - gracz
hrať o peniaze - grać o pieniądze
jednoruký bandita - jednoręki bandyta
kasíno - kasyno
poker - poker
postavit' - postawić
prehral všetky úspory - przegrał wszystkie oszczędności

prehrať stávkú - przegrać zakład
prijímať stávky - przyjmować zakłady
raj hazardu - raj hazardu
ruleta - ruletka
stavať - zakładać się
staviť na koňa - postawić na konia
staviť sa o päťsto korún - założyć się o pięćset koron
stávka o peniaze - zakład o pieniądze
stávková kancelária - zakład bukmacherski
stratiť - stracić
tipovať - typować
uzavrieť stávkú - zawrzeć zakład
výherný automat - automat wypłacający
vypísané kurzy - wypisane kursy
získať - zyskać

15.4 KONKURS

atraktívne ceny - atrakcyjne nagrody
esemesková súťaž - konkurs sms-owy
fotografická súťaž - konkurs fotograficzny
hlasovanie - głosowanie
hlavná cena - nagroda główna
hlavná výhra - główna wygrana
každá výhra poteší - każda wygrana cieszy
každý los vyhráva - każdy los wygrywa
kupón - kupon
literárna súťaž - konkurs literacki
los - los
losovať - losować
lotéria - loteria
medzinárodná súťaž - międzynarodowy konkurs
organizátor súťaže - organizator konkursu
podmienky účasti - warunki uczestnictwa
pravdepodobnosť výhry - prawdopodobieństwo wygranej
pravidlá súťaže - zasady konkursu
prevziať cenu - odebrać nagrodę
prihlásiť (sa) do súťaže - zgłosić (się) do konkursu
skúšať šťastie - próbować szczęścia
slávnostné odovzdávanie cien - uroczyste rozdanie nagród
správna odpoveď - poprawna odpowiedź
stierací los - zdrapka
stierať - zdrapywać
strihanie kupónov - wycinanie kuponów
súťaž - konkurs
súťaž krásy - konkurs piękności

súťaž o ceny - konkurs z nagrodami
súťažiaca - uczestniczka konkursu
súťažiaci - uczestnik konkursu
súťažiť - 1. rywalizować 2. brać udział w konkursie
súťažná otázka - pytanie konkursowe
súťažný kód - kod konkursowy
šanca vyhrať - szansa na wygraną
šťastlivec - szczęśliwiec
šťastné čísla - szczęśliwe liczby
talentová súťaž - konkurs talentów
účastník - uczestnik
vecná cena - nagroda rzeczowa
venovať cenu - ufundować nagrodę
vyberať - wybierać
výherca - laureat
výherkyňa - laureatka
výherný kód - zwycięski kod
výhra - wygrana
vyhral 100 eur - wygrał 100 euro
vyhrali už druhýkrát - wygrali już po raz drugi
vyhrané peniaze - wygrane pieniądze
vyhrať - wygrać
vylúčiť zo súťaže - wykluczyć z konkursu
vyžrebovať - wylosować
zapojiť sa do súťaže - wziąć udział w konkursie
zoznam výhercov - lista zwycięzców
žreb - los
žrebovacia komisia - komisja konkursowa
žrebovanie - losowanie
žrebovať - losować

15.5 TANIEC

balet - balet	tancovat' - tańczyć
brušný tanec - taniec brzucha	tanec - 1. taniec 2. tańce /zabawa/
ísť do tanca - iść do tańca	tanečná súťaž - konkurs tańca
koordinácia pohybov - koordynacja ruchów	tanečná škola - szkoła tańca
kráľ parketu - król parkietu	tanečná zábava - zabawa taneczna; tańce
krok - krok	tanečnica - tancerka
moderný tanec - taniec nowoczesny	tanečník - tancerz
naučit' sa tancovat' - nauczyć się tańczyć	tanečný kráľ - król tańca
parket - parkiet	tanečný kurz - kurs tańca
partner - partner	tanečný maratón - maraton taneczny
partnerka - partnerka	tanečný pár - para taneczna
ples - bal	tango - tango
polka - polka	valčík - walc
pretancovat' celú noc - przetańczyć całą noc	vediet' tancovat' - umieć tańczyć
rýchly tanec - szybki taniec	vyjadrit' niečo tancom - wyrazić coś tańcem
rytmické pohyby - rytmiczne ruchy	vyzvat' do tanca - poprosić do tańca
salsa - salsa	zatancovat' si - zatańczyć
spoločenský tanec - taniec towarzyski	

15.6 WĘDKARSTWO

berú? - biorą?	rybárčit' - wędkować
čereň - podrywka	rybárska sezóna - sezon wędkarski
háčik - haczyk	rybárske gumáky - wadery
chytat' ryby - łowić ryby	rybárske náčinie - sprzęt wędkarski
lov na udicu - połów na wędkę	rybárske preteky - zawody wędkarskie
lovit' ryby - łowić ryby	rybársky - 1. rybacki 2. wędkarski
muška - muszka	rybársky lístok - pozwolenie na wędkowanie
muškárenie - łowienie na muchę	rybársky preukaz - karta wędkarska
navijak - kołowrotek	rybársky zväz - związek wędkarski
návnada - przynęta	sieť - sieć
olovko - ciężarek	udica - wędka
plaváčik - splotek	úlovok - zdobycz; złowiona ryba
podberák - podbierak	vlasec - żyłka
ryba roztrhla vlasec - ryba zerwała żyłkę	vytiahnuť háčik - wyjąć haczyk
ryba zabrala - ryba chwyciła	zarybárčit si - wędkować; powędkować
rybár - 1. rybak 2. wędkarz	zlatá rybka - złota rybka
rybárčenie na mori - wędkowanie na morzu	

15.7 GRZYBIARSTWO

atlas húb - atlas grzybów	muchotrávka zelená - muchomor sromotnikowy
čírovka hodvábná - gąska gołębia	mykológia - mykologia
dužina - miąższ	otrava hubami - zatrucie grzybami
hríb - grzyb	otrúvit' sa - zatruć się
hríbár - grzybiarz	pečiarka - pieczarka
huba - grzyb	podhríb žičový - goryczak żółciowy
hubár - grzybiarz	rád zbieram huby - lubię zbierać grzyby
hubárska sezóna - sezon grzybiarski	rozlíšit' - odróżnić
huby rastú - grzyby rosną	rúrky - rurki
ísť na huby - iść na grzyby	rýdzik pravý - mleczej rydz
jedlé huby - grzyby jadalne	smrčok - smardz
jedovatá huba - trujący grzyb	sušené huby - suszone grzyby
klobúk - kapelusz	sušit' huby - suszyć grzyby
kozák hrabový - kozłarz grabowy	vložit' do košíka - włożyć do koszyka
krájať - kroić	výtrusný prach - wysyp zarodników
masliak - maślak	zbierat' huby - zbierać grzyby

15.8 ZWIERZĘTA DOMOWE

PIES:

aport - aport
aportovať - aportować
brechať - szczeakać
búda - buda
ceriť zuby - szczyrzyć zęby
dať psovi náhubok - założyć psu kaganiec
držať psa na vódzke - trzymać psa na smyczy
dvorový pes - pies podwórzowy
hav-hav - hau hau
havkať; štekať - szczeakać
hladkať psa - głąskać psa
ísť von so psom - wyprowadzić psa na spacer
k nohe! - do nogi!
kastrácia - kastracja
kastrovaný - wykastrowany
kňučať - skomeleć
koterec - kojec
ku mne! - do mnie!
ľahni! - leżeć!
náhubok - kaganiec
oboжек - obroża
pes počúva na meno... - pies się wabi...
pohladíť psa - pogłąskać psa
pohryzť - pogryzć

RASY PSÓW:

bígl - beagle
boxer - bokser
buldog - buldog
bulteriér - bulterier
dalmatínsky pes - dalmatyńczyk
ďurič - gończy
chrt - chart
jazvečík - jamnik
kaukazský ovčiak - owczarek kaukaski
kokeršpaniel - cocker spaniel
labradorský retriever - labrador
maltézsky psík - maltański
mops - mops

povel - komenda
psíček - piesek
psičkár - właściciel psa
psík - piesek; psiak
psisko - psisko
rasa - rasa
sadni! - siad!
sterilizácia - sterylizacja
sučka - suczka
suka - suka
šarha - hycel; rakarz
šteňa - szczenię
šteňáci - szczenięcy
šteniatko - szczeniak; szczeniátko
štvernohý kamarát - czworonożny przyjaciel
to nechaj! - nie wolno!; zostaw!
túlavý pes - bezpieczni pies
útulok - schronisko
venčiť psa - wyprowadzać psa
vodiaci pes - pies przewodnik
vódzka - smycz
vrčať - warczeć
zostaň! - zostań!
zverolekár - weterynarz

KOT:

falošný ako mačka - fałszywy jak kot
chvostík - ogonek
klbôčko - kuleczka (*o malym kotku*)
kocúr - kocur
loviť myši - polować na myszy
mačiatko - kociátko
mačička - kotek
mačka pradie - kot mruczy
maznoš - pieszczoch
miska - miska
mňaukať - miauczeć
mokrá strava - mokra karma
murko - mruzcze (*o kocie*)
najdúch - znajda

obtierat' sa o nohy - ocierać się o nogi
odčervenie - odrobaczanie
okotíť sa - okocić się (*o kotce*)
pazúriky - pazurki
podstielka - źwirek
polodivá mačka - półdziki kot
prskat' - prychać
srst' - sierść
strom - drzewko
suchá strava - sucha karma
škrabadlo - drapak
škrabat' - drapać
vrh - miot
záchodík - kuweta

15.9 MYŚLISTWO

desatorák - dziesiątak (*jelen*)
hnát zver - naganiać zwierzynę
hon - nagonka
honec - naganiacz
honit' - naganiać
lovecká sezóna - sezon łowiecki
loviť diviaky - polować na dziki
lovu zdar! - darz bór!
nadhánka - nagonka
nadhnat' - napędzić
nastražit' pascu - zastawić pułapkę
návnada - przynęta
odstrel - odstrzał
odstrelit' - odstrzelić
poľovačka - polowanie
poľovná zver - zwierzyna łowna
poľovnícka komora - izba myśliwska
poľovnícky pes - pies myśliwski
poľovnícky zväz - związek myśliwski

poľovníctvo - łowiectwo
poľovník - myśliwy
poľovný revír - rewir łowiecki
posed - ambona
postriežka - zasiadka
povolenie na odstrel - pozwolenie na odstrzał
pytliaciť - kłusować
pytliak - kłusownik
stopa - trop
strielať - strzelać
trofej - trofeum
úješť - przynęta
uloviť - upolować
vábec - wabik
vábit' zver - wabić zwierzynę
vábnička - wabik
vystopovať - wytropić
zberateľ trofejí - kolekcjoner trofeów
zver - zwierzyna

15.10 ŚWIAT MAGII

WRÓŻBA:

astroológ - astrolog
astrologička - astrolog (kobieta)
autosugescia - autosugestia
ezoterika - ezoteryka
horoskop - horoskop
jasnovidec - jasnowidz
jasnovidecká schopnosť - zdolność jasnowidzenia
kyvadlo - wahadło
numerológ - numerolog
predpovedať budúcnosť - przepowiadać przyszłość
predvídať - przewidywać
prorok - 1. wróżbita 2. prorok
prorokyňa - 1. wróżka 2. prorok (kobieta)
sklenená guľa - szklana kula
snár - sennik
tarot - tarot

vešťba - wróżba
vešťba sa vyplnila - wróżba się spełniła
veštec - wróżbita
veštecký - wróżbiarski
veštiarenň - wyrocznia
veštit' z karát - wróżyć z kart
veštit' z kávovej usadeniny - wróżyć z fusów
veštit' z ruky - wróżyć z ręki
veštit' z vosku - wróżyć z wosku
veštkyňa - wróżka
výklad snov - opis znaczenia snów
vyrieknuť vešťbu - wypowiedzieć wróżbu
vyveštit' - wywróżyć
zostavovať horoskop - sporządzać horoskop;
układać horoskop
zvedavosť - ciekawość

ZNAKI ZODIAKU:

baran - baran
blíženci - bliźnięta
býk - byk
kozorožec - koziorożec
lev - lew
panna - panna
rak - rak

ryby - ryby
strelec - strzelec
škorpión - skorpion
váhy - waga
vodnár - wodnik
znamenie horoskopu - znak zodiaku

MAGIA:

abrakadabra - abrakadabra
amulet pre št'astie - amulet na szczęście
babona - zabobon
bosor - czarownik
bosorka - czarownica; wiedźma
čarodejnica - czarodziejka
čarodejníctvo - czarnoksiężstwo
čarodejník - czarodziej
čarovný prútik - czarodziejska różdżka
čary - czary
hókus-pókus - hokus-pokus
honba na čarodejnice - polowanie na czarownice
ilúzia - iluzja
iluzionista - iluzjonista
kliatba - klątwa
kúzelník - magik
kúzelný prsteň - magiczny pierścień
mág - mag
mágia - magia

ZJAWISKA PARANORMALNE:

aura - aura
byt hrôzy - nawiedzone mieszkanie
čítať myšlienky - czytać w myślach
exorcista - egzorcysta
fantázia - fantazja
kruhy v obilí - kręgi w zbożu
lietajúci tanier - latający talerz
mimozemský pôvod - pochodzenie pozaziemskie
mimozemšťan - kosmita
nadprirodzený - nadprzyrodzony
negatívna energia - negatywna energia
nevysvetliteľný - niemożliwy do wyjaśnienia
padajúce nádoby - spadające naczynia
paranormálne javy - zjawiska paranormalne
predstavivosť - wyobraźnia

magický - magiczny
pálenie čarodejnic - palenie czarownic
počariť - rzucić urok
podstrčený dobrovoľník - podstawiony ochotnik
porobiť - rzucić urok
prekliaty - przeklęty
šaman - szaman
talizman - talizman
temné sily - ciemne siły; siły nieczyste
trik - sztuczka
učariť - zaczarować; oczarować
uhranúť - rzucić urok
urieknuť - rzucić urok
vyčarovať - wyczarować
vysloviť kliatbu - rzucić klątwę
vystúpenie - występ
vyt'ahovať králika z klobúka - wyciągać królika z kapelusza
zaklínacia formula - zaklęcie

prízrak - zjawia; widmo
správa zo záhrobia - wiadomość z zaświatów
strašidlo - straszyszko
strašiť - straszyć
ufológ - ufolog
ufón - ufoludek
veriť v duchov - wierzyć w duchy
vidieť duchov - widzieć duchy
vyhnať ducha - wypędzić ducha
vyvolať ducha - wywołać ducha
záhrobie - zaświaty
zázračný - cudowny
zázrak - cud
zombík - zombie

15.11 OGRÓD

alpínium - alpinarium
altán - altana
altánok - altanka
besiedka - altanka
burina - chwast
črepník - doniczka
hrabat' - grabić
hrable - grabie
hrabličky - grabki
kanva - konewka
kompostér - kompostownik
kosiť - kosić
krhla - konewka
krt - kret
krtinec - kretowisko
krtko - krecik
kvetináč - doniczka
lopatka - łopatka
motyka - motyka
múrik - murek
narezat' - naciać; nadciąć
nožnice na trávú - nożyce do trawy
obhnrút' - obsypać; okopać
odburiňovat' - plewić; odchwaszczać
odrezat' - odciąć
odrezky - obrzynki
pestovat' - uprawiać

pliet' burinu - wrywać chwasty
pliet' záhradku - plewić ogródek
plot - płot
pokopat' záhradku - skopać ogródek
prekyprít' - 1. przekopać 2. spulchnić
prihrabat' - przygrabić
rýľ - szpadel
rýľovat' - przekopywać (szpadlem)
ryť - ryć
sadiť - sadzić
štep - szczep
štepít' - szczepić
trhat' - zrywać
vyhíbit' - wykopać
záhrada - ogród
záhradka - 1. ogródek 2. działka
záhradkár - 1. działkowicz 2. ogrodnik
záhradkárka - działkowiczka
záhradkárska kolónia - ogródki działkowe
záhradôčka - 1. ogródeczek 2. działeczka
zalievat' - podlewać
závlaha - irygacja
zavlažit' - nawodnić
zelina - zielsko
zrezat' - ściąć
živý plot - żywopłot

15.12 KARTY

adut - atut
blufovat' - blefować
červeň - serce (*talia niemiecka*)
čierny Peter - Piotruś
deviatka - dziewiątka
dolník - walet
d'uro - dureń (*gra*)
eso - as
guľa - dzwonek (*talia niemiecka*)
horník - dama
hrat' (v) karty - grać w karty
hrat' poker - grać w pokera
kanasta - kanasta
káro - karo
kartová hra - gra karciana
král' - król
licitácia - licytacja
licitovat' - licytować

partia kartárov - paczka karciarzy
pasians - pasjans
pika - pik
pomiešať karty - potasować karty
prebit' - przebić
prebit' kráľa esom - przebić króla asem
preferans - preferans
remy - remik
rozdat' si partičku - zagrać partyjkę
srdce - kier
talón - talia; talon (*preferans*)
tref - trefl
tromf - atut
vyhrávat' v kartách - wygrywać w karty
whist - wist
zeleň - liść (*talia niemiecka*)
žalud' - żołądz

16. ZDROWIE

16.1 ZDROWIE - POJĘCIA OGÓLNE

ZDROWIE:

duševné zdravie - zdrowie psychiczne	predchádzať - zapobiegać
eutanázia - eutanazja	predísť - zapobiec
homeopatia - homeopatia	premerať si tlak - zmierzyć ciśnienie
hygienické podmienky - warunki sanitarne	prevencia - profilaktyka
hypochonder - hipochondryk	samovyšetovanie - samobadanie
hypochonderka - hipochondryczka	starat' sa o zdravie - dbać o zdrowie
imunitný systém - układ odpornościowy	strácať zdravie - tracić zdrowie
nepreháňať s alkoholom - nie nadużywać alkoholu	tlakomer - ciśnieniomierz
obmedziť - ograniczyć	ujma na zdraví - uszczerbek na zdrowiu
očkovanie - szczepienie	umývanie rúk - mycie rąk
otučilý - odporny; zahartowany	vitamín - witamina
parazit - pasożyt	zaočkovať - zaszczepić
piť veľa tekutín - pić dużo płynów	zdravičko - zdrówko
podlomené zdravie - nadwątlone zdrowie	zdravie - zdrowie
podvýživa - niedożywienie	zdravo sa stravovať - zdrowo się odżywiać
pošramotit' zdravie - nadwątlić zdrowie	zdravotný stav - stan zdrowia
pravidelné kontroly - regularne kontrole	zdravý - zdrowy

OPIEKA ZDROWOTNA:

ambulancia - poradnia	pediater - pediatra
ambulantná pohotovosť - nocna opieka zdrowotna	poliklinika - przychodnia
gynekológ - ginekologa	poradiť sa s lekárom - skonsultować się z lekarzem
hospic - hospicjum	poskytnúť prvú pomoc - udzielić pierwszej pomocy
chorobopis - historia choroby	povinné očkovanie - obowiązkowe szczepienie
injekčná striekačka - strzykawka	preočkováť - ponownie zaszczepić
ísť na pohotovosť - iść na pogotowie	prepásť termín - przegapić termin
konzílium - konsylium	prístup k pacientom - podejście do pacjentów
konzultácia - konsultacja	sanitka - karetka
lekár - lekarz	služba - dyżur
lekárka - lekarka	službukonajúci lekár - lekarz dyżurny
lekárnik - aptekarz	účet za zákrok - rachunek za zabieg
lekárska komora - izba lekarska	vakcína - szczepionka
mastičkář - 1. znachor 2. konował	vyhl'adat' lekára - iść do lekarza
ministerstvo zdravotníctva - ministerstwo zdrowia	záchranka - pogotowie ratunkowe
navštívit' lekára - pójść do lekarza	záchranná služba - pogotowie ratunkowe
očiar - okulista	zájst' k lekárovi - pójść do lekarza
očkovací kalendár - kalendarz szczepień	zdravotná poisťovňa - fundusz zdrowia (ubezpieczyciel)
očkovací preukaz - świadectwo szczepienia	zdravotná starostlivosť - opieka zdrowotna
odborný lekár - lekarz specjalista	zdravotné poistenie - ubezpieczenie zdrowotne
ordinačné hodiny - godziny przyjęć	zdravotné stredisko - ośrodek zdrowia
ortopéd - ortopeda	zdravotníctvo - służba zdrowia
ošetrujúci lekár - lekarz prowadzący	zdravotníčka - pracownica służby zdrowia
pacient - pacjent	zdravotník - pracownik służby zdrowia
pacientka - pacjentka	

16.2 CHOROBA

CHOROBA - POJĘCIA OGÓLNE:

autoimunitná choroba - choroba autoimmunologiczna
bacilonosič - nosiciel zarazków
baktéria - bakteria
bojovať s chorobou - walczyć z chorobą
civilizačné ochorenie - choroba cywilizacyjna
dedičnosť - dziedziczność; dziedziczenie
epidémia - epidemia
epidemiológ - epidemiolog
epidemiológia - epidemiologia
epidemiologička - epidemiolog (kobieta)
choroba z povolania - choroba zawodowa
chorobisko - choróbsko
chrípková epidémia - epidemia grypy
chrípková sezóna - sezon grypowy
chronické ochorenie - choroba przewlekła
infekčné ochorenie - choroba zakaźna
infikovaná osoba - zarażona osoba
infikovať - zainfekować
inkubačná doba - okres inkubacji
kmen vírusu - szczep wirusa
komplikácie - powikłania
kvapôčková cesta - droga kropelkowa
maród - chory
medicína - medycyna
mutácia vírusu - mutacja wirusa
nakazený - zarażony
nakaziť - zarazić
návrat - wznowa
norovírus - norowirus

NAJCZĘSTSZE CHOROBY:

alergia - alergia
Alzheimerova choroba - choroba Alzheimera
amyotofická laterálna skleróza - stwardnienie zanikowe boczne
anaplazmóza - anaplazmoza
anémia - anemia
angína - angina
apendicitída - zapalenie wyrostka robaczkowego
artritída - zapalenie stawów
astma - astma
bronchitída - zapalenie oskrzeli
brušný týfus - dur brzuszny
celiakia - celiakia
cirhóza pečene - marskość wątroby
cukrovka - cukrzyca
čierny kašeľ - krztusiec
črevná chrípka - grypa jelitowa
depresia - depresja
encefalitída - kleszczowe zapalenie opon mózgowych
epilepsia - padaczka
gonorea - rzeżączka
hemoroidy - hemoroidy
hepatitída - zapalenie wątroby

ochoriet' - zachorować
onezdraviet' - zachorować
otrava krvi - sepsa; posocznica
pandémia - pandemia
podľahnúť chorobe - przegrać z chorobą
pohlavné choroby - choroby weneryczne
porucha - zaburzenie
predstierat' chorobu - udawać chorobę
prechodit' chrípku - przechodzić grypę
priebeh choroby - przebieg choroby
prognóza - rokowanie
progres ochorenia - postęp choroby
prvá pomoc - pierwsza pomoc
recidíva - recydywa
remisia - remisja
rotavírus - rotawirus
rozchoriet' sa - rozchorować się
rozsiahla infekcia - rozległa infekcja
úmrtnosť - śmiertelność
vážna choroba - poważna choroba
wírus - wirus
vleklá choroba - choroba przewlekła
výskyt chorôb - występowanie chorób
zákeraná choroba - podstępna choroba
zdravotné problémy - problemy zdrowotne
zdroj nákazy - źródło infekcji
zhoršenie - pogorszenie
zlepšenie - poprawa
zriedkavé choroby - rzadkie choroby

herpes - opryszczka
hnisavá angína - angina ropna
cholera - cholera
chrípka - grypa
chrípka ošípaných - świńska grypa
chudokrvnosť - anemia; niedokrwistość
infarkt - zawał serca
kŕčové žily - żylaki
kvapavka - rzeżączka
lymská borelióza - borelioza
malária - malaria
migréna - migrena
mozgová mŕtvica - udar mózgu
mumps; príušnice - świnka
nachladnúť - przeziębic się
nedoliečená chrípka - niedoleczona grypa
neuróza - nerwica
osteoporóza - osteoporoza
osýpky - odra
otrava - zatrucie
ovčie kiahne - ospa wietrzna
pakostnica - artretyzm
papilomavirus - brodawczak
Parkinsonova choroba - choroba Parkinsona

pásový opar - półpasiec
porucha osobnosti - zaburzenie osobowości
prechladnutie - przeziębienie
roztrúsená skleróza - stwardnienie rozsiane
ružienka - różyczka
salmonelóza - salmonelloza
schizofrénia - schizofrenia
sivý zákal - zaćma
svrab - świerzb
šarlach - szkarlatyna
škvρνitý týfus - tyfus plamisty
tetanus - tężec
trombóza - zakrzepica
trombus - skrzep; zakrzep
tuberkulóza - gruźlica

OBJAWY:

absces - ropień
anafylaktický šok - szok anafilaktyczny
bledosť - bladeść
bolesť na hrudi - ból w klatce piersiowej
bolesti brucha - bóle brzucha
čkat' - mieć czkawkę; czkać
dehydratácia - odwodnienie
dusno - duszność
dýchavičnosť - duszność; duszności
edém - obrzęk
gangréna - zgorzel; gangrena
hnačka - biegunka
hnis - ropa
hnisat' - ropieć
hnisavé ložisko - ognisko ropne
horúčka klesá - gorączka spada
horúčka stúpa - gorączka rośnie
chudnutie - utrata/strata wagi
kašel' - kaszel
klinické príznaky - objawy kliniczne
kóma - śpiączka
kožná reakcia - reakcja skórna
křč - 1. skurcz 2. konwulsie
krv v moči - krew w moczu
krv v stolici - krew w stolcu
kýchať - kichać
kýchnuť - kichnąć
malátniet' - słabnąć; opadać z sił
mdloba - omdlenie
nádcha - katar
nechutenstvo - brak apetytu
nekróza - martwica
opuch - obrzęk
oslabenie - osłabienie
pálenie v hrdle - pieczenie w gardle
piskot v ušiach - szumy w uszach
pocit'ovat' - odczuwać
poruchy rovnováhy - zaburzenia równowagi
poruchy spánku - zaburzenia snu
poruchy zrážanlivosti krvi - zaburzenia krzepnięcia krwi

viróza - infekcja wirusowa
vtáčia chrípka - ptasia grypa
vysoký krvný tlak - nadciśnienie
záduch; astma - astma
zápal mandlí - zapalenie migdałków
zápal mozgových blán - zapalenie opon mózgowych
zápal pľúc - zapalenie płuc
zápal priedušiek - zapalenie oskrzeli
zápal prinosových dutín - zapalenie zatok przynosowych
zápal príušnic - świnka
zápal spojiviek - zapalenie spojówek
zápal stredného ucha - zapalenie środkowego ucha
zelený zákal - jaskra
žlčníkový kameň - kamień żółciowy

prasacia chrípka - świńska grypa
preležanina - odleżyna
prítomnosť krvi v stolici - obecność krwi w stolcu
príznaky - objawy
problémy s pamäťou - problemy z pamięcią
puchnúť - puchnąć
riedka stolica - rzadki stolec
sľabnúť - słabnąć
sľabosť - osłabienie
sľzenie - łzawienie
smrkat' - smarkać
spavosť - senność
svetloplachosť - światłowstręt
svrbenie - swędzenie
symptómy - objawy
šelest na srdci - szmer w sercu
škriabanie v hrdle - drapanie w gardle
štikútat' - mieć czkawkę; czkać
t'ážké prehítanie - trudności z przełykaniem
točenie hlavy - zawroty głowy
únava - zmęczenie
upchatý nos - zatkany nos
vodnatá stolica - wodnisty stolec
vracanie - wymioty
vracat' - wymiotować
vydávit' (sa) - zwymiotować
vypadávanie vlasov - wypadanie włosów
vyrážka - wysypka
výtok z nosa - wyciek z nosa
vyvracat' (sa) - zwymiotować
začervenané miesta - zaczerwienione miejsca
začervenanie - zaczerwienienie
zápcha - zaparcie; zatwardzenie
zimnica - dreszcze
zmeny nálady - zmiany nastroju
zosľabnutý - osłabiony
zväčšené uzliny - powiększone węzły chłonne
zväčšenie poprsia - ginekomastia
zvýšená teplota - stan podgorączkowy
žltacka - żółtaczk

DERMATOLOGIA:

akné - trądzik
atopická dermatitída - atopowe zapalenie skóry
červenat' sa - czerwienić się
ekzém - egzema
fl'aky na koži - plamy na skórze
herpes - opryszczka
ichtyóza - rybia łuska (choroba)
jačmeň - jęczmień
keratóza - rogowacenie mieszkowe
kožné choroby - choroby skóry
lupus - toczeń
mykóza - grzybica
pityriáza - łupież różowy

GASTROLOGIA:

akútna bolesť brucha - ostry ból brzucha
Crohnova choroba - choroba Crohna
endoskopia - endoskopia
kolonoskopia - kolonoskopia
kručanie v bruchu - burczenie w brzuchu
nadúvanie - wzdęcia
neznášateľnosť laktózy - nietolerancja laktozy

UROLOGIA:

anúria - bezmocz
cievka - cewnik
časté nutkanie na močenie - częstomocz
epididymitída - zapalenie najądrza
fimóza - stulejka
glomerulonefritída - kłębuszkowe zapalenie nerek
hydrokéla - wodniak jądra
hydronefróza - wodonercze
inkontinencia - nietrzymanie moczu
katéter - cewnik
orchitída - zapalenie jądra
problémy s prostatou - problemy z prostatą
prostatitída - zapalenie prostaty

porucha pigmentácie - zaburzenie pigmentacji
psoriáza - łuszczyca
rohovatiet' - rogowacieć
rosacea - trądzik różowaty
rozšírené cievy - rozszerzone naczynia krwionośne
seborea - łojotok
svrbiet' - swędzić
vitaligo - bielactwo
vyrážka - wysypka
začervenanie - zaczerwienienie
zarastajúci nechty - wrastający paznokcie
zarastanie nechťov - wrastanie paznokci
zmeny na nechťoch - zmiany na paznokciach

pálenie záhy - zgaga
pankreatitída - zapalenie trzustki
plynatosť - wzdęcia
prasknutý vred - pęknięty wrzód
syndróm dráždivého čreva - zespół drażliwego jelita
tráviace ťažkosti - niestrawność
vredy žalúdka - wrzody żołądka

prúd moču - strumień moczu
pyelonefritída - odmieniczkowe zapalenie nerek
pyúria - ropomocz
ťažkosti pri močení - problemy z oddawaniem moczu
uretritída - zapalenie cewki moczowej
varikokéla - żylaki powrózka nasiennego
zápal močového mechúra - zapalenie pęcherza moczowego
zápal močovej rúry - zapalenie cewki moczowej
zápal nadsemenníka - zapalenie najądrza
zápal prostaty - zapalenie prostaty
zlyhanie obličiek - niewydolność nerek

ONKOLOGIA:

benígny nádor - nowotwór niezłośliwy
cielená terapia - terapia celowana
glióm - glejak
Hodgkinov lymfóm - ziarnica złośliwa
hrča - guz
hrčka - guzek
chemoterapia - chemioterapia
chemoterapia zabrala - chemioterapia zadziałała
imunoterapia - immunoterapia
kraniofaryngeóm - czaszkogardlak
leukémia - białaczka
lymfóm - chłoniak
malígny nádor - nowotwór złośliwy
melanóm - czerniak
meningióm - oponiak
metastázovat' - dawać przerzuty
metastázy - przerzuty
mnohotný myelóm - szpiczak mnogi
nádor - nowotwór
nádorové bunky - komórki nowotworowe
nádorové ochorenie - choroba nowotworowa
nádorové tkanivo - tkanka nowotworowa
nádorový marker - marker nowotworowy
onkológ - onkolog
onkológia - onkologia

DIAGNOSTYKA:

anamnéza - wywiad chorobowy
biopsia - biopsja
cétečko - tomografia komputerowa
cytológia - cytologia
diagnostikovat' - diagnozować; zdiagnozować
diagnóza - diagnoza
gastroskopia - gastroskopia
chybná diagnóza - błędna diagnoza
kolonoskopia - kolonoskopia
krvný obraz - morfologia krwi
laboratórium - laboratorium
magnetická rezonancia - rezonans magnetyczny
mamografia - mammografia
odber krvi - pobranie krwi
odhalit' - wykryć
odobratie vzorky - pobranie próbki
odporúčanie - skierowanie
počítačová tomografia - tomografia komputerowa
podozrenie - podejrzenie

onkologický ústav - centrum onkologii
onkologička - onkolog (kobieta)
onkomarker - marker nowotworowy
ožarovanie - radioterapia
polyp - polip
predrakovinový stav - stan przedrakowy
protónová terapia - terapia protonowa
protónové ožarovanie - protonoterapia
rádioterapia - radioterapia
rakovina hrtana - rak krtani
rakovina hrubého čreva - rak jelita grubego
rakovina konečníka - rak odbytu
rakovina krčka maternice - rak szyjki macicy
rakovina pankreasu - rak trzustki
rakovina pečene - rak wątroby
rakovina pľúc - rak płuc
rakovina prostaty - rak prostaty
rakovina prsníka - rak piersi
rakovina semenníkov - rak jądra
rakovina vaječníkov - rak jajników
rakovina žalúdka - rak żołądka
rakovinotvorný - rakotwórczy
rizikové faktory - czynniki ryzyka
zhubný - złośliwy
zlé gény - złe geny

potvrdit' - potwierdzić
pozitronová emisná tomografia - pozytronowa tomografia emisyjna
prekonzultovat' výsledky - skonsultować wyniki
protilátka - przeciwciało
röntgen - rentgen
scintigrafia - scyntygrafia
skriningové testy - testy przesiewowe
stanovit' diagnózu - postawić diagnozę
tehotenský test - test ciążowy
ultrazvuk - ultrasonografia
určit' diagnózu - postawić diagnozę
vyлúčit' - wykluczyć
vyšetrenie - badanie
vyšetrenie pohmatom - badanie palpacyjne
vyšetrit' moč - zbadać moczu
vyšetrotat' - badać
vzorka - próbka
zröntgenovat' - zrobić rentgen

16.3 LECZENIE

akupunktúra - akupunktura
antibiotická terapia - antybiotykokoterapia
antibiotický - antybiotykowy
antibiotikum - antybiotyk
antipyretikum - lek przeciwgorączkowy
autovakcína - autoszczepionka
bezmocnosť - bezradność
beznádejny prípad - beznadziejny przypadek
cítiť sa lepšie - czuć się lepiej
dávkovanie - dawkowanie
dávkovať; **dózovať** - dawkować
doliečiť - całkowicie wyleczyć
gél - żel
génová terapia - terapia genowa
hojivá masť - maść lecznicza
chemoterapeutikum - chemioterapeutyk
chorému sa poľahčilo - choremu ulżyło
infúzia - 1. kroplówka 2. wlew
inhalácia - inhalacja
karanténa - kwarantanna
kloktat' si hrdlo - płukać gardło
kmeňové bunky - komórki macierzyste
krém - krem
kúpeľná liečba - leczenie uzdrowiskowe
kúra - kuracja
kvapky do nosa - krople do nosa
laboratórium - laboratorium
laboratórny - laboratoryjny
lekárneň - apteka
lekársky predpis - recepta
liečba - leczenie
liečebny - leczniczy
liečiť - leczyć
liečiteľ - znachor; uzdrowiciel
liečiteľka - znachorka; uzdrowicielka
liek na spanie - lek nasenny
liek proti bolesti - lek przeciwbólowy
nasadiť antibiotiká - zaaplikować antybiotyki

SZPITAL:

detské oddelenie - oddział dziecięcy
dýchací prístroj - respirator
fakultná nemocnica - szpital uniwersytecki
hospitalizovať - hospitalizować
hyperbarická komora - komora hiperbaryczna
infekčné oddelenie - oddział zakaźny
interné oddelenie - oddział chorób wewnętrznych
jednodňová chirurgia - chirurgia jednego dnia
jednotka intenzívnej starostlivosti - oddział intensywnej opieki medycznej
klinika - klinika
návštevne hodiny - godziny odwiedzin
nemocnica - szpital
nemocnička - szpitalik
nemocničná izba - sala chorych
neurologické oddelenie - oddział neurologiczny
oddelenie cievnej/ úrazovej/ všeobecnej chirurgie - oddział chirurgii naczyniowej/urazowej/ogólnej

nevyliciteľný - nieuleczalny
odporúčania lekárov - zalecenia lekarzy
ozdravieť - wyzdrowieć
placebo - placebo
predávkovať sa liekmi - przedawkować leki
predpísať liek - przepisać lek
preháňadlo - środek przeczyszczający
prehrať boj s chorobou - przegrać walkę z chorobą
príbalový leták - ulotka dołączona do opakowania
protijed - antidotum; odtrutka
protizápalový liek - lek przeciwzapalny
psychoterapia - psychoterapia
rehabilitácia - rehabilitacja
rekonvalescencia - rekonwalescencja
rozbor - analiza
samoliečba - samoleczenie
sérum - surowica
symptomatická liečba - leczenie objawowe
tabletká - tabletki
terapia - terapia
účinný liek - skuteczny lek
úspešná liečba - udane leczenie
uzdraviť sa - wyzdrowieć
užiť liek - zażyć lek
vedľajšie účinky - skutki uboczne
voľnopredajné lieky - leki bez recepty
vyležať - wyleżeć
vyliečiť (sa) - wyleczyć (się)
vyzdravieť - wyzdrowieć
začať s liečbou - rozpocząć leczenie
zapiť liek - popić lek
zavodňovať - nawadniać
zázrak - cud
zdravieť - zdrowieć
zotaviť sa - dojść do siebie
zraziť teplotu - zbić temperaturę
živočišne uhlie - węgiel aktywny

ošetrovňa - gabinet zabiegowy
pľúcne oddelenie - oddział chorób płuc
počet lôžok - liczba łóżek
pôrodnické oddelenie - oddział położniczy
prepustiť pacienta - wypisać pacjenta
prijat' do nemocnice - przyjąć do szpitala
primár - ordynator
primárka - ordynatorka
psychiatrická nemocnica - szpital psychiatryczny
riaditeľ nemocnice - dyrektor szpitala
spokojnosť pacientov - zadowolenie pacjentów
urgentný príjem - ostry dyżur
urologické oddelenie - oddział urologii
vizita - obchód; wizyta
vojenská nemocnica - szpital wojskowy
vrchná sestra - pielęgniarka oddziałowa
vybavenie - wyposażenie
zdravotná sestra - pielęgniarka

16.4 URAZY

URAZ:

bandáž - bandaż
bodná rana - rana kluta
cudzie teleso - ciało obce
dlaħa - szyna
fraktúra - złamanie
gyps - gips
hematóm - krwiak
hnisať - ropieć
hojit' (sa) - goić (się)
chrasta - strup
chrastička - strupek
implantát - implant
krvácenie - krwawienie
krvácať - krwawić
modrina - siniak
natiahnutie šliach - naciągnięcie ścięgien
odrenina - otarcie
ošetrit' ranu - opatrzyć ranę
otras mozgu - wstrząs mózgu
popálenina - poparzenie; oparzenie
popáliť sa - poparzyć się; oparzyć się
povymývať rany - poobmywać rany
preváz - opatrunek
previazanie - zmiana opatrunku
ranit' - zranić; skaleczyć
rozbit' si koleno - rozbić kolano
sadra - gips
snet' - gangrena; zgorzel
škrabanec - zadrapanie
švík - szew (*na ranie*)
úraz - uraz; kontuzja
vnútorné krvácanie - krwotok wewnętrzny
vydezinfikovať ranu - zdezynfekować ranę
vykíbenie - zwichnięcie
vykíbit' - zwichnąć
vykrvácať - wykrwawić się
vyvrtnúť si členok - skręcić kostkę
z rany trčí kosť - z rany wystaje kość
zahojit' (sa) - zagoić (się)
zastavenie krvácania - zatamowanie krwotoku
zašit' ranu - zaszyć ranę
zlomenina - złamanie
zlomenina kľúčnej kosti - złamanie obojczyka

BÓL:

boľavý - bolesny
bolieť - boleć
brnenie - mrowienie
hlava mu treští - głowa mu pęka
neznositel'ná bolesť - ból nie do wytrzymania
pálčivá bolesť - przenikliwy ból
pálenie - pieczenie
pichavá bolesť - kłujący ból
plakať od bolesti - płakać z bólu
pobolievat' - pobolewać
pocit'ovat' bolesť - odczuwać ból
prebolieť - przestać boleć
príšerná bolesť - potworny ból
rozboľavieť - rozboleć
rozbolieť - rozboleć
šklbavá bolesť - rwący ból
třpnutie - drętwienie
ubolený - zbolały
zvíjat' sa od bolesti - zwiĳać się z bólu

ZABIEG:

amputácia - amputacja
amputovať - amputować
anestéziológ - anestezjolog
bát sa injekcií - bać się zastrzyków
celková anestézia - znieczulenie ogólne
dezinfekcia - dezynfekcja
dialýza - dializa
drenáž - drenaż
chirurgický zákrok - zabieg chirurgiczny
injekcia - zastrzyk
intramuskulárna injekcia - zastrzyk domięśniowy
intravenózna injekcia - zastrzyk dożylny
lokálna anestézia - znieczulenie miejscowe
narkóza - narkoza
operácia - operacja
operačná sala - sala operacyjna
operačný stół - stół operacyjny
operovať - operować
orchiektómia - orchiektomia
pooperačný - pooperacyjny
prebrať sa z narkózy - wybudzić się z narkozy
punkcia - punkcja
resekcia - resekcja
resuscitácia - resuscytacja
rez - cięcie
transfúzia krvi - transfuzja krwi
transplantácia kostnej drene - przeszczep szpiku kostnego
trepanácia lebky - trepanacja czaszki
umřtviť - znieczulić
voperovať - wszyć (*operacyjnie*)
vyoperovať - wyciąć
výplach žalúdka - płukanie żołądka
vyrezanie - wycięcie
zachrániť život - uratować życie
zaintubovať - zaintubować
zákrok je nebolestivý - zabieg jest bezbolesny
zncitlivenie - znieczulenie

16.5 U DENTYSTY

fixný aparát - aparat ortodontyczny stały
fluoridácia - fluoryzacja
chrup - zgryz
kazit' sa - psuć się
mlečné zuby - zęby mleczne
plomba - plomba
pokazené zuby - zepsute zęby
povlak - osad
prehliadka - kontrola
sfarbenie - przebarwienie
sklovina - szkliwo
starat' sa o zuby - dbać o zęby
stomatológ - stomatolog
strojček - aparat ortodontyczny
trvalé zuby - drugie zęby; zęby stałe
ústna voda - płyn do płukania jamy ustnej

vyberací strojček - aparat ortodontyczny ruchomy
vyčistené zuby - umyte zęby
vytrhnutý zub - wyrwany ząb
zápal d'asna - zapalenie dziąseł
zaplombovat' - zaplombować
zlomený zub - złamany ząb
zubár - dentysta
zubárka - dentystka
zúbky - ząbki
zubná kefka - szczoteczka do zębów
zubná pasta - pasta do zębów
zubný kameň - kamień nazębny
zubný kaz - próchnica
zubný lekár - dentysta
zuby sa kazia - zęby się psują

17. NAZWY GEOGRAFICZNE

17.1 PAŃSTWA

EUROPA - PAŃSTWA:

Albánsko - Albania
Andorra - Andora
Belgicko - Belgia
Bielorusko - Białoruś
Bosna a Hercegovina - Bośnia i Hercegowina
Cyprus - Cypr
Česko - Czechy
Čierna Hora - Czarnogóra
Dánsko - Dania
Estónsko - Estonia
Fínsko - Finlandia
Francúzsko - Francja
Grécko - Grecja
Holandsko - Holandia
Chorvátsko - Chorwacja
Írsko - Irlandia
Island - Islandia
Lichtenštajnsko - Liechtenstein
Litva - Litwa
Lotyšsko - Łotwa
Luxembursko - Luksemburg
Macedónsko - Macedonia

Maďarsko - Węgry
Malta - Malta
Moldavsko - Mołdawia
Monako - Monako
Nemecko - Niemcy
Nórsko - Norwegia
Poľsko - Polska
Portugalsko - Portugalia
Rakúsko - Austria
Rumunsko - Rumunia
Rusko - Rosja
Slovensko - Słowacja
Slovinsko - Słowenia
Spojené kráľovstvo - Wielka Brytania
Srbsko - Serbia
Španielsko - Hiszpania
Švajčiarsko - Szwajcaria
Švédsko - Szwecja
Taliansko - Włochy
Turecko - Turcja
Ukrajina - Ukraina

AZJA - PAŃSTWA:

Afganistan - Afganistan
Arménsko - Armenia
Azerbajdżan - Azerbejdżan
Bahrajn - Bahrajn
Bangladéš - Bangladesz
Bhután - Bhutan
Brunej - Brunei
Čína - Chiny
Filipíny - Filipiny
Gruzínsko - Gruzja
India - Indie
Indonézia - Indonezja
Irak - Irak
Irán - Iran
Izrael - Izrael
Japonsko - Japonia
Jemen - Jemen
Jordánsko - Jordania
Južná Kórea - Korea Południowa
Kambodża - Kambodża
Katar - Katar
Kazachstan - Kazachstan
Kirgizsko - Kirgistan
Kuvajt - Kuwejt
Laos - Laos
Libanon - Liban
Malajzia - Malezja
Maldivy - Malediwy
Mjanmarsko - Birma
Mongolsko - Mongolia
Nepál - Nepal
Omán - Oman
Pakistan - Pakistan
Saudská Arábia - Arabia Saudyjska
Severná Kórea - Korea Północna
Singapur - Singapur
Spojené arabské emiráty - Zjednoczone Emiraty Arabskie
Srí Lanka - Sri Lanka
Sýria - Syria
Tadžikistan - Tadżykistan
Taiwan - Tajwan
Thajsko - Tajlandia
Turkménsko - Turkmenistan
Uzbekistan - Uzbekistan
Vietnam - Wietnam
Východný Timor - Timor Wschodni

AFRYKA - PAŃSTWA:

Alżírsko - Algieria
Angola - Angola
Benin - Benin
Botswana - Botswana
Burkina - Burkina Faso
Burundi - Burundi
Čad - Czad
Dżibutsko - Dżibuti
Egypt - Egipt
Eritrea - Erytrea
Etiópia - Etiopia
Gabon - Gabon
Gambia - Gambia
Ghana - Ghana
Guinea - Gwinea
Guinea-Bissau - Gwinea Bissau
Jużná Afrika - Republika Południowej Afryki
Jużný Sudán - Sudan Południowy
Kamerun - Kamerun
Kapverdy - Wyspy Zielonego Przylądka
Keňa - Kenia
Komory - Komory
Kongo - Kongo
Konžská demokratická republika - Demokratyczna Republika Konga
Lesotho - Lesotho
Libéria - Liberia
Líbya - Libia

Madagaskar - Madagaskar
Malawi - Malawi
Mali - Mali
Maroko - Maroko
Maurícius - Mauritius
Mauritánia - Mauretania
Mozambik - Mozambik
Namibia - Namibia
Niger - Niger
Nigéria - Nigeria
Pobrzeże Slonoviny - Wybrzeże Kości Słoniowej
Rovníková Guinea - Gwinea Równikowa
Rwanda - Ruanda
Senegal - Senegal
Seychely - Seszele
Sierra Leone - Sierra Leone
Somálsko - Somalia
Stredoafrická republika - Republika Środkowej Afryki
Sudán - Sudan
Svazijsko - Swaziland; Suazi
Tanzánia - Tanzania
Togo - Togo
Tunisko - Tunezja
Uganda - Uganda
Zambia - Zambia
Západná Sahara - Sahara Zachodnia
Zimbabwe - Zimbabwe

AMERYKA PÓŁNOCNA I ŚRODKOWA - PAŃSTWA:

Antigua a Barbuda - Antigua i Barbuda
Bahamy - Bahamy
Barbados - Barbados
Belize - Belize
Dominika - Dominika
Dominikánska republika - Dominikana
Grenada - Grenada
Guatemala - Gwatemala
Haiti - Haiti
Honduras - Honduras
Jamajka - Jamajka

Kanada - Kanada
Kostarika - Kostaryka
Kuba - Kuba
Mexiko - Meksyk
Nikaragua - Nikaragua
Panama - Panama
Salvador - Salvador
Spojené štáty - Stany Zjednoczone Ameryki
Svätá Lucia - Saint Lucia
Trinidad a Tobago - Trynidad i Tobago

AMERYKA POŁUDNIOWA - PAŃSTWA:

Argentína - Argentyna
Bolívia - Boliwia
Brazília - Brazylia
Čile - Chile
Ekvádor - Ekwador
Guyana - Gujana

Kolumbia - Kolumbia
Paraguaj - Paragwaj
Peru - Peru
Surinam - Surinam
Uruguaj - Urugwaj
Venezuela - Wenezuela

OCEANIA - PAŃSTWA:

Austrália - Australia
Fidži - Fidži
Nauru - Nauru
Nový Zéland - Nowa Zelandia
Palau - Palau

Papua-Nová Guinea - Papua-Nowa Gwinea
Šalamúnove ostrovy - Wyspy Salomona
Tonga - Tonga
Tuvalu - Tuvalu
Vanuatu - Wanuatu

17.2 TERYTORIA ZALEŻNE I REGIONY

Abcházsko - Abchazja
Americká Samoa - Samoa Amerykańskie
Anguilla - Anguilla
Aruba - Aruba
Azory - Azory
Ceuta - Ceuta
Cookove ostrovy - Wyspy Cooka
Curaçao - Curaçao
Čečensko - Czeczenia
Faerské ostrovy - Wyspy Owcze
Falklandské ostrovy - Falklandy
Francúzska Guyana - Gujana Francuska
Francúzska Polynézia - Polinezja Francuska
Golanské výšiny - Wzgórza Golan
Guadeloupe - Gwadelupa
Guam - Guam
Guernsey - Guernsey
Jersey - Jersey
Južné Osetsko - Osetia Południowa

Kajmanie ostrovy - Kajmany
Kanárske ostrovy - Wyspy Kanaryjskie
Kašmír - Kaszmir
Kiribati - Kiribati
Kurilské ostrovy - Kuryle
Man - Wyspa Man
Martinik - Martynika
Mayotte - Majotta
Melilla - Melilla
Montserrat - Montserrat
Niue - Niue
Panenské ostrovy - Wyspy Dziewicze
Pitcairnove ostrovy - Pitcairn
Podnestersko - Naddniestrze
Portoriko - Portoryko
Réunion - Reunion
Svätá Helena - Wyspa Świętej Heleny
Turks a Caicos - Turks i Caicos
Vel'konočný ostrov - Wyspa Wielkanocna

REGIONY:

Akwitánsko - Akwitania
Alsasko - Alzacja
Andalúzia - Andaluzja
Aragónsko - Aragonia
Astúria - Asturia
Baleáry - Baleary
Baskicko - Kraj Basków
Bavorsko - Bawaria
Brandenbursko - Brandenburgia
Bretónsko - Bretonia
Burgundsko - Burgundia
Dalmácia - Dalmacja
Dolné Rakúsko - Dolna Austria
Flámsko - Flamandia
Galícia - Galicja
Gaskonsko - Gaskonia
Hesensko - Hesja
Horné Rakúsko - Górna Austria

Katalánsko - Katalonia
Korutánsko - Karyntia
Liptov - Liptów
Lombardsko - Lombardia
Lotrinsko - Lotaryngia
Malopoľsko - Małopolska
Morava - Morawy
Orava - Orawa
Považie - Dolina Wagu
Sasko - Saksonia
Sibír - Syberia
Sliezsko - Śląsk
Spiš - Spisz
Šariš - Szarysz
Štajersko - Styria
Tirolsko - Tyrol
Toskánsko - Toskania

17.3 MIASTA

MIASTA:

Abidjan - Abidżan	Łubľana - Lublana
Antverpy - Antwerpia	Łučenec - Łuczeniec
Banská Bystrica - Bańska Bystrzyca	Luxemburg - Luksemburg
Banská Štiavnica - Bańska Szczawnica	Łvov - Lwów
Bardejov - Bardejów	Madrit - Madryt
Bazylej - Bazylea	Mexiko - Meksyk
Belehrad - Belgrad	Miláno - Mediolan
Benátky - Wenecja	Miškovec - Miskolc
Berlín - Berlin	Mnichov - Monachium
Brašov - Braszów	Nižnij Novgorod - Niżny Nowogród
Bratislava - Bratysława	Norimberg - Norymberga
Brémy - Brema	Olomouc - Ołomuniec
Bruggy - Brugia	Ostende - Ostenda
Brusel - Bruksela	Ostrihom - Ostrzygom
Budapešť - Budapeszt	Osvienčim - Oświęcim
Bukurešť - Bukareszt	Padova - Padwa
Cádiz - Kadyks	Pariž - Paryż
Čraiova - Krajowa	Peking - Pekin
Čadca - Czadca	Petrohrad - Sankt Petersburg
Čelabinsk - Czelabińsk	Piešťany - Pieszczany
Čenstochová - Częstochowa	Považská Bystrica - Powaska Bystrzyca
Čierna nad Tisou - Czarna nad Cisą	Poznaň - Poznań
Debrecín - Debreczyn	Praha - Praga
Drážďany - Drezno	Prešov - Preszów
Frankfurt nad Mohanom - Frankfurt nad Menem	Riga - Ryga
Galac - Gałac	Rimavská Sobota - Rymawska Sobota
Gdynia - Gdynia	Rožnava - Rożniawa
Haag - Haga	Ružomberok - Rużomberk
Hanoj - Hanoi	Segedín - Szeged
Istanbul - Stambuł	Sibiu - Sybin
Jáger - Eger	Solún - Saloniki
Janov - Genua	Spišská Nová Ves - Nowa Wieś Spiska
Jekaterinburg - Jekaterynburg	Stará Ľubovňa - Lubowla
Jerevan - Erywań	Suceava - Suczawa
Káhira - Kair	Šopron - Sopron
Kalkata - Kalkuta	Štokholm - Sztokholm
Kapské mesto - Kapsztad	Tešín - Cieszyn
Karáči - Karaczi	Toruň - Toruń
Katovice - Katowice	Trenčianske Teplice - Trenczyńskie Cieplice
Kežmarok - Kieżmark	Trenčín - Trenczyn
Kišiňov - Kiszyniów	Trnava - Trnawa
Kodaň - Kopenhaga	Užhorod - Užgorod
Kolín nad Rýnom - Kolonia	Vacov - Vac
Košice - Koszyce	Varšava - Warszawa
Krakov - Kraków	Viedeň - Wiedeń
Kyjev - Kijów	Viedenské Nové Mesto - Wiener Neustadt
Levoča - Lewocza	Vilnius - Wilno
Linec - Linz	Vroclav - Wrocław
Lipsko - Lipsk	Záhreb - Zagrzeb
Liptovský Hrádok - Liptowski Gródek	Zakopané - Zakopane
Liptovský Mikuláš - Liptowski Mikołusz	Zvolen - Zwoleń
Lisabon - Lizbona	Žiar nad Hronom - Żar nad Hronem
Lodž - Łódź	Žilina - Żylina
Londýn - Londyn	

17.4 NARODOWOŚCI

EUROPA - NARODOWOŚCI:

Albánec - Albańczyk	Luxemburčan - Luksemburczyk
Albánka - Albanka	Luxemburčanka - Luksemburka
Andorrčan - mieszkaniec Andory	Macedónc; Macedónčan - Macedończyk
Andorrčanka - mieszkanka Andory	Macedónka; Macedónčanka - Macedonka
Belgičan - Belg	Maďar - Węgier
Belgičanka - Belgijka	Maďarka - Węgierka
Bielorus - Białorusin	Malt'an - Maltańczyk
Bieloruska - Białorusinka	Malt'anka - Maltanka
Bosňan - Bośniak	Moldavčan; Moldavec - Mołdawianin
Bosnianka - Bśniaczka	Moldavčanka; Moldavka - Mołdawianka
Brit - Brytyjczyk	Nemec - Niemiec
Britka - Brytyjka	Nemka - Niemka
Bulhar - Bułgar	Nór - Norweg
Bulharka - Bułgarka	Nórka - Norweżka
Cyperčan - Cypryjczyk	Poliak - Polak
Cyperčanka - Cypryjka	Poľka - Polka
Čech - Czech	Portugalec; Portugalčan - Portugalczyk
Češka - Czeszka	Portugalka; Portugalčanka - Portugalka
Čiernohorec - Czarnogórzanin	Rakúšan - Austriak
Čiernohorka - Czarnogórzanka	Rakúšanka - Austriaczka
Dán - Duńczyk	Rumun - Rumun
Dánka - Dunka	Rumunka - Rumunka
Estónc - Estończyk	Rus - Rosjanin
Estónka - Estonka	Ruska - Rosjanka
Fín - Fin	Slovák - Słowak
Fínka - Finka	Slovenka - Słowaczka
Francúz - Francuz	Slovinec - Słowiec
Francúzka - Francuzka	Slovinka - Słowienka
Grék - Grek	Srb - Serb
Grékyňa - Greczynka	Srbka - Serbka
Holand'an - Holender	Španiel - Hiszpan
Holand'anka - Holenderka	Španielka - Hiszpanka
Chorvát - Chorwat	Švajčiar - Szwajcar
Chorvátka - Chorwatka	Švajčiarka - Szwajcarka
Ír - Irlandczyk	Švéd - Szwed
Írka - Irlandka	Švédka - Szwedka
Island'an - Islandczyk	Talian - Włoch
Island'anka - Islandka	Talianka - Włoszka
Litovčan - Litwin	Turek - Turek
Litovčanka - Litwinka	Turkyňa - Turczynka
Lotyš - Łotysz	Ukrajinec - Ukraińiec
Lotyška - Łotyszka	Ukrajinka - Ukrainka

AZJA - WYBRANE NARODOWOŚCI:

Afganec - Afgańczyk
Afganka - Afganka
Armén - Ormianin
Arménka - Ormianka
Azerbajdżanec - Azer
Azerbajdżanka - Azerka
Bangladéšan - Banglijczyk
Bangladéšanka - Banglijka
Čiňan - Chińczyk
Čiňanka - Chinka
Filipíнец - Filipińczyk
Filipínka - Filipinka
Gruzíнец - Gruzin
Gruzínka - Gruzinka
Ind - Hindus
Indka - Hinduska
Iračan - Irakijczyk
Iračanka - Irakijka
Iránec - Irańczyk
Iránka - Iranka
Japonec - Japończyk
Japonka - Japonka

Jemenčan - Jemeńczyk
Jemenčanka - Jemenka
Kazach - Kazach
Kazaška - Kazaszka
Kórejčan - Koreańczyk
Kórejčanka - Koreanka
Malajzijčan - Malezyjczyk
Malajzijčanka - Malezyjka
Mongol - Mongoł
Mongolka - Mongołka
Pakistanec - Pakistańczyk
Pakistanka - Pakistanka
Srílančan - Lankijczyk
Srílančanka - Lankijka
Sýrčan - Syryjczyk
Sýrčanka - Syryjka
Tadžička - Tadžyjka
Tadžik - Tadžyk
Thajčan - Tajlandczyk; Taj
Thajčanka - Tajlandka; Tajka
Vietnamec - Wietnamczyk
Vietnamka - Wietnamka

AFRYKA - NARODOWOŚCI:

Alžírčan; Alžírec - Algierczyk
Alžírčanka - Algierka
Egypt'an - Egipcjanin
Egypt'anka - Egipcjanka
Eritrejčan - Erytrejczyk
Eritrejčanka - Erytrejka
Keňan - Kenijczyk
Keňanka - Kenijka
Konžan - Kongijczyk
Konžanka - Kongijka
Lesothčan - Sotyjczyk
Lesothčanka - Sotyjka
Líbyjčan - Libijczyk
Líbyjčanka - Libijka
Malijčan - Malijczyk
Malijčanka - Malijka

Maročan - Marokańczyk
Maročanka - Marokanka
Mauritáнец - Mauretańczyk
Mauritánka - Mauretanka
Nigérijčan - Nigeryjczyk
Nigérijčanka - Nigeryjka
Somálčan - Somalijsczyk
Somálčanka - Somalijska
Tanzánčan - Tanzańczyk
Tanzánčanka - Tanzanka
Togčan - Togijczyk
Togčanka - Togijka
Tunisan - Tunezyjczyk
Tunisanka - Tunezyjka
Zimbabwčan - Zimbabwejczyk
Zimbabwčanka - Zimbabwejka

AMERYKA PÓLNOČNA I ŚRODKOWA - WYBRANE NARODOWOŚCI:

Američan - Amerykanin
Američanka - Amerykanka
Belizan - Belizejczyk
Belizanka - Belizejka
Guatemalčan - Gwatemalczyk
Guatemalčanka - Gwatemalka
Hait'an - Haitańczyk
Hait'anka - Haitanka
Hondurasan - Honduranczyk
Hondurasanka - Honduranka
Jamajčan - Jamajczyk
Jamajčanka - Jamajka
Kanaďan - Kanadyjczyk

Kanaďanka - Kanadyjka
Kostaričan - Kostarykańczyk
Kostaričanka - Kostarykanka
Kubáнец - Kubańczyk
Kubánka - Kubanka
Mexičan - Meksykanin
Mexičanka - Meksykanka
Nikaragujčan - Nikaraguańczyk
Nikaragujčanka - Nikaraguanka
Panamčan - Panamczyk
Panamčanka - Panamka
Salvádorčan - Salwadorczyk
Salvádorčanka - Salwadorka

AMERYKA POŁUDNIOWA - NARODY:

Argentínčan; Argentínec - Argentyńczyk
Argentínčanka; Argentínka - Argentynka
Bolívíjčan - Boliwijczyk
Bolívíjčanka - Boliwijka
Brazílčan - Brazylijczyk
Brazílčanka - Brazylijka
Čiľan - Chilijczyk
Čiľanka - Chilijka
Ekvádorčan - Ekwadorczyk
Ekvádorčanka - Ekwadorka
Guyanec; Guyančan - Gujańczyk
Guyanka; Guyančanka - Gujanka

Kolumbijčan; Kolumbijec - Kolumbijczyk
Kolumbijčanka; Kolumbijka - Kolumbijka
Paraguajčan; Paraguajec - Paragwajczyk
Paraguajčanka; Paraguajka - Paragwajka
Peruáneć - Peruwiańczyk
Peruánka - Peruwianka
Surinamčan - Surinamczyk
Surinamčanka - Surinamka
Uruguajec; Uruguajčan - Urugwajczyk
Uruguajka; Uruguajčanka - Urugwajka
Venezuelčan - Wenezuelczyk
Venezuelčanka - Wenezuelka

OCEANIA - WYBRANE NARODOWOŚCI:

Austrálčan - Australijczyk
Austrálčanka - Australijka
Fidżijčan - Fidżyjczyk

Fidżijčanka - Fidżyjka
Novozélandčan - Nowozelandczyk
Novozélandčanka - Nowozelandka

17.5 RZEKI, MORZA I OCEANY

RZEKI:

Amazonka - Amazonka
Bug - Bug
Čierny Hron - Czarny Hron
Dneper - Dniepr
Dnester - Dniestr
Dunaj - Dunaj
Ipel' - Ipola
Jang-c'-t'iang - Jangcy
Lužická Nisa - Nysa Łużycka
Mása - Moza
Mohan - Men
Mosela - Mozela
Níl - Nil
Olše - Olza
Orava - Orawa

Oravica - Orawica
Piava - Piawa
Rhôna - Rodan
Rýn - Ren
Sáva - Sawa
Seina - Sekwana
Spréva - Sprewa
Šelda - Skalda
Temža - Tamiza
Tiber - Tyber
Tisa - Cisa
Váh - Wag
Visla - Wisła
Volga - Wołga

MORZA I OCEANY:

Atlantický oceán - Ocean Atlantycki
Azovské more - Morze Azowskie
Baltské more - Morze Bałtyckie
Beringovo more - Morze Beringa
Čierne more - Morze Czarne
Egejské more - Morze Egejskie
Indický oceán - Ocean Indyjski
lónske more - Morze Jońskie
Jadranské more - Morze Adriatyckie
Jávske more - Morze Jawajskie
Juhočínske more - Morze Południowochińskie

Karibské more - Morze Karaibskie
Keltské more - Morze Celtyckie
Marmarské more - Morze Marmara
Nórske more - Morze Norweskie
Ochotské more - Morze Ochockie
Sargasové more - Morze Sargassowe
Severné more - Morze Północne
Stredozemné more - Morze Śródziemne
Tasmanovo more - Morze Tasmana
Tichý oceán - Ocean Spokojny
Tyrrhenské more - Morze Tyreńskie

18. PODSTAWOWA FRAZEOLOGIA

18.1 ZWIERZĘTA WE FRAZEOLOGII

Aby bol aj vlk sýty, aj baran celý.

Ani ryba ani rak.

Biť sa ako lev.

Človek človeku vlkom.

Darovanému koňovi na zuby nepozerať.

Ešte vlka nezabili, už na jeho kožu pili.

Falošný ako mačka.

Hádzať perly sviniam.

Hladný ako vlk.

Hlúpy ako somár.

Hlúpy ako teľa.

Hra mačky s myšou.

Hrať sa s niekým ako mačka s myšou.

Chodiť spať so slepkami.

Chovať hada na vlastných prsiach.

Jedna lastovička nerobí leto.

Keď kocúr nie je doma, myši majú bál.

Kôň má štyri nohy, a predsa sa potkne.

Kto chce psa biť, palicu si nájde.

Kúpiť mačku vo vreci.

Lenivý ako voš.

Lepší vrabec v hrsti ako holub na streche.

Líška chlap.

Množia sa ako králiky.

My o vlku a vlk za humnami.

Od hlavy ryba smrdí.

Opakovať ako papagáj

Pes ktorý breše, nehryzie.

Pokusný králik.

Posvätná krava.

Potkany opúšťajú (potápajúcu) sa loď.

Preteky potkanov.

Psy brešú, ale karavána ide ďalej.

Pyšný ako páv.

Robiť ako kôň.

Robiť niečo slimačím tempom.

Robiť z komára somára.

Ryba a hosť na tretí deň smrdí.

Ryba smrdí od hlavy.

Salónny lev.

Silný ako býk.

Slon medzi porcelánom.

Spať ako dudok.

Starého psa novým kúskom nenaučíš.

Škriabať ako mačka.

Trafená hus zagága.

Ukazovať niekomu straky na kole.

Urobiť medvediu službu.

Vajatali hory, porodili myš.

Vajce chce byť múdrejšie ako slepka.

Vlk v ovčom rúchu.

Vrana k vrane sadá.

Vrana vrane oko nevykole.

Zbiť niekoho ako koňa.

Žiť ako pes s mačkou.

Aby wilk był syty i owca cała.

Ni pies, ni wydra.

Walczyć jak lew.

Człowiek człowiekowi wilkiem.

Darowanemu koniowi nie zagłada się w zęby.

Nie dziel skóry na niedźwiedziu.

Fałszywy jak kot.

Rzucać perły przed wieprze.

Głodny jak wilk.

Głupi jak osioł.

Głupi jak but.

Zabawa w kotka i myszkę.

Bawić się z kimś w kotka i myszkę.

Chodzić spać z kurami.

Wyhodować żmiję na własnym łonie.

Jedna jaskółka wiosny nie czyni.

Gdy kota nie ma w domu, myszy harczą.

Koń ma cztery nogi i też się potknie.

Kto chce psa uderzyć, kij zawsze znajdzie.

Kupić kota w worku.

Leń śmierdzący.

Lepszy wróbel w garści, niż gołąb na dachu.

Szczwany lis.

Mnożą się jak króliki.

O wilku mowa, a wilk tu.

Ryba psuje się od głowy.

Powtarzać jak papuga.

Pies, który dużo szczeka, nie gryzie.

Królik doświadczalny.

Święta krowa.

Szczury uciekają z tonącego statku.

Wyścig szczurów.

Psy szczekają, karawana idzie dalej.

Dumny jak paw.

Harować jak wół.

Robić coś w zółwim tempie.

Robić z igły widły.

Ryba i gość po trzech dniach śmierdzą.

Ryba psuje się od głowy.

Lew salonów.

Silny jak tur.

Słoń w składzie porcelany.

Spać jak suseł.

Starego psa nowych sztuczek nie nauczysz.

Pisać jak kura pazurem.

Uderz w stół, a nożyce się odezwą.

Mydlić komuś oczy.

Zrobić/wyświadczyć niedźwiedzią przysługę.

Góra porodziła mysz.

Jajko chce być mądrzejsze od kury.

Wilk w owczej skórze.

Ciągnie swój do swego.

Kruk krukowi oka nie wykole.

Zbić kogoś jak psa.

Życ jak pies z kotem.

18.2 KOLORY WE FRAZEOLOGII

Biela kniha.	Biała księga.
Biela pani.	Biała dama (duch).
Biela smrť.	<i>śmierć w śniegu lub pod lawiną</i>
Biela vlajka.	Biała flaga (znak kapitulacji).
Biela vrana.	Biały kruk.
Biele goliere.	Białe kołnierzyki.
Biele zlato.	Cukier.
Biely bod.	(sport.) Wapno; jedenastka.
Biely kôň.	Słup (podstawiona osoba)
Červený ako cvikla/repa/paprika.	Czerwony jak burak.
Červený koberec.	Czerwony dywan.
Červený kohút.	Czerwony kur.
Čierna diera.	Czarna dziura.
Čierna kronika.	Kronika kryminalna.
Čierna listina.	Czarna lista.
Čierna ovca (rodiny).	Czarna owca (rodziny).
Čierna skrinka.	Czarna skrzynka.
Čierna stavba.	Samowola budowlana.
Čierne uhlie.	Węgiel kamienny.
Čierne zlato.	Czarne złoto /węgiel lub ropa/.
Čierny humor.	Czarny humor.
Čierny pasažier.	Pasażer na gapę.
Do bieleho rána.	Do białego rana.
Klame až sa hory zelenajú.	Kłamie jak najęty.
Kresliť niečo čiernymi farbami.	Przedstawiać coś w czarnych kolorach.
Mať čierne myšlienky.	Mieć czarne myśli.
Mať niečo čierne na bielom.	Mieć coś czarno na białym.
Modrá krv.	Błękitna krew.
Obchod s bielym mäsom.	Handel żywym towarem.
Princ na bielom koni.	Książę na białym koniu.
Sivá eminencia.	Szara eminencja.
Sivá myš.	Szara myszka.
Zelená hranica.	Zielona granica.

18.3 CZAS WE FRAZEOLOGII

Boj s časom.
Byť sto rokov za opicami.
Čas nám dal za pravdu.
Čas ukáže.
Časy sa menia.
Čím skôr, tým lepšie.
Človek stredných rokov.
Čo môžeš urobiť dnes neodkladaj na zajtra.
Dieťa svojej doby.
Hodina duchov.
Hudba budúcnosti.
Jeho dni sú spočítané.
Kráčať s duchom času.
Kristove roky.
Kto neskoro chodí, sám sebe škodí.
Kto skôr príde, ten skôr melie.
Má svoje roky.
Mať svoj deň.
Matuzalemský vek.
Medové týždne.
Minúta ticha.
Na poslednú chvíľu.
Na večné časy.
Najkrajšie roky.
Nechváľ deň pred večerom.
Nevie dňa ani hodinu.
Nič netrvá večne.
Odbila jeho posledná hodina.
Okrúhle výročie.
Predbehnúť svoju dobu.
Preteky s časom.
Prišla jeho chvíľa.
Raz za uhorský rok.
Robiť si z niekoho dobrý deň.
Roky idú.
Slabá chvíľa.
Teraz alebo nikdy.
Uhorková sezóna.
Všetko má svoj čas.
Z času na čas.
Zub času.

Walka z czasem.
Być sto lat za Murzynami.
Czas pokazał, że mieliśmy rację.
Czas pokaże.
Czasy się zmieniają.
Im wcześniej, tym lepiej.
Człowiek w średnim wieku.
Co możesz zrobić dzisiaj, nie odkładaj na jutro.
Dziecko swoich czasów.
Godzina duchów.
Melodia przyszłości.
Jego dni są policzone.
Iść z duchem czasu.
Chrytusowe lata/chrytusowy wiek.
Kto późno przychodzi, sam sobie szkodzi.
Kto pierwszy, ten lepszy.
Ma swoje lata.
Mieć swój dzień.
Matuzalowy/matuzalemowy wiek.
Miodowy miesiąc.
Minuta ciszy.
Na ostatnią chwilę.
Na wieczne czasy.
Najpiękniejsze lata.
Nie chwal dnia przed zachodem słońca.
Nie zna dnia ani godziny.
Nic nie trwa wiecznie.
Wybiła jego ostatnia godzina.
Okrągła rocznica.
Wyprzedzić swoją epokę.
Wyścig z czasem.
Nadeszła jego chwila.
Od wielkiego dzwonu./Raz na ruski rok.
Robić sobie z kogoś żarty.
Lata lecą.
Chwila słabości.
Teraz albo nigdy.
Sezon ogórkowy.
Wszystko w swoim czasie.
Od czasu do czasu.
Ząb czasu.

18.4 CZĘŚCI CIAŁA WE FRAZEOLOGII

Ani vlas na hlavie sa mu neskriví.
Biť hlavou o múr.
Biť niekoho hlava-nehlava.
Biť sa do poslednej kvapky krvi.
Brať nohy na plecía.
Brať si niečo k srdcu.
Budú padať hlavy.
Človek z mäsa a kostí.
Držať jazyk za zubami.
Držať niekomu pälce.
Dýchať niekomu na chrbát.
Hádzať niekomu polená pod nohy.
Hľadiať smrti do očí.
Hodiť okom po niečom.
Je to ako päšť na oko.
Kde podel očí?
Lož má krátke nohy.
Mať horúcu hlavu.
Mať na chrbte tridsiatku.
Mať niečo ako na dlani.
Mať niečo na čele napísané.
Mať niečoho vyše hlavy.
Mať srdce ako kameň.
Mať strechu na hlavou.
Mlieť jazykom.
Mráz mu chodí po chrbte.
Na staré kolena.
Napiš si to na čelo.
Nedať si na chrbte drevo káľať.
Nemať čo do úst vložiť.
Nespustiť z očí niekoho.
Nevidí si ani na špičku nosa.
Nič dobré mu z očí nehľadí.
Niesť kožu na trh.
Od hlavy (až) po päty.
Odísť s prázdnyimi dlaňami.
Padnúť niekomu do oka.
Pchať nos do cudzích záležitostí.
Po zuby ozbrojený.
Poslúchať hlas srdca.
Pozerať niekomu na prsty.
Poznať niekoho ako vlastnú dlaň.
Rozhýbať si kosti.
S ťažkým srdcom.
Sám ako palec.
Sliny sa mu zbiehajú na jazyku.
Spadol mu kameň zo srdca.
Srdce mu padlo do nohavíc.
Steny majú uši.
Strach má veľké oči.
Šliapnuť na kurie oko.
Ukazovať na niekoho prstom.
Usmievať sa pod fúzy.
Vraziť niekomu nôž do chrbta.
Všade musí nos strčiť.
Vytrieť niekomu fúzy.
Zaťať zuby.
Zlomiť niekomu srdce.

Włos mu z głowy nie spadnie.
Bić głową o mur/ścianę.
Bić kogoś gdzie popadnie.
Walczyć do ostatniej kropli krwi.
Brać nogi za pas.
Brać sobie coś do serca.
Polecać głowy.
Człowiek z krwi i kości.
Trzymać język za zębami
Trzymać za kogoś kciuki.
Deptać komuś po piętach.
Rzucać komuś kłody pod nogi.
Patrzeć śmierci w oczy.
Rzucić na coś okiem.
Pasuje (to) jak pięść do oka.
Gdzie (on) miał oczy?
Kłamstwo ma krótkie nogi.
Być w gorącej wodzie kąpanym.
Mieć na karku trzydziestkę.
Mieć coś jak na dłoni.
Mieć coś wypisane na czole.
Mieć czegoś powyżej uszu.
Mieć serce z kamienia.
Mieć dach nad głową.
Mleć ozorem.
Ciarki przechodzą mu po plecach.
Na stare lata.
Wbij to sobie do głowy.
Nie dać sobie w kaszę dmuchać.
Nie mieć co włożyć do ust.
Nie spuszczać kogoś z oczu.
Nie widzi poza czubek własnego nosa.
Nie patrzy mu dobrze z oczu.
Nadstawiać karku.
Od stóp do głów.
Odejść z pustymi rękami.
Wpaść komuś w oko.
Wpychać nos w nie swoje sprawy.
Uzbrojony po zęby.
Słuchać głosu serca.
Patrzeć komuś na ręce.
Znać kogoś jak własną kieszeń.
Rozprostować kości.
Z ciężkim sercem.
Sam jak palec.
Ślinka mu cieknie.
Spadł mu kamień z serca.
Serce podskoczyło mu do gardła.
Ściany mają uszy.
Strach ma wielkie oczy.
Nadepnąć na odcisk. (*komuś*)
Wytykać kogoś palcem (*palcami*).
Uśmiechać się pod wąsem.
Wbić komuś nóż w plecy.
Wszędzie musi wepchać nos.
Utrzeć komuś nosa.
Zaćnąć zęby.
Złamać komuś serce.

18.5 BIZNES WE FRAZELOGII

Bez práce nie sú koláče.
Býčí trh.
Čas sú peniaze.
Čierny trh.
Chudobný ako kostolná myš.
Konkurencia nespí.
Kráľovský plat.
Kto platí, ten porúča.
Má peňazí ako pliev.
Mať plné ruky práce.
Medvedí trh.
Najskôr práca, potom zábava.
Nedal by zaň(ho) deravý groš.
Neviditeľná ruka trhu.
Nič nie je zadarmo.
Nielen [samým] chlebom je človek živý.
Nikto nie je nenahraditeľný.
Peniaze na dlaň.
Peniaze nesmrdia.
Peniaze nie sú všetko.
Peniaze vládnu svetom.
Počítat s každým halierom.
Práca chvatná, málo platná.
Práca nie je hanbou.
Práca šľachtí.
Predať za lacný groš.
Skúpy draho platí.
Vyhadzovať peniaze oknom.
Za málo peňazí málo muziky.
Žiť na vysokej nohe.
Žobrácky plat.

Bez pracy nie ma kołaczy.
Bossa/Rynek byka.
Czas to pieniądz.
Czarny rynek.
Biedny jak mysz kościelna.
Konkurencja nie śpi.
Królewska płaca.
Kto płaci, ten wymaga.
Ma pieniądze jak lodu.
Mieć pełne ręce roboty.
Bessa/Rynek niedźwiedzia.
Najpierw praca, potem zabawa.
Nie dałby za niego pięciu groszy.
Niewidzialna ręka rynku.
Nie ma nic za darmo.
Nie samym chlebem człowiek żyje.
Nie ma ludzi niezastąpionych.
Pieniądze na rękę.
Pieniądze nie śmierdzą.
Pieniądze to nie wszystko.
Pieniądz rządzi światem.
Liczyć każdy grosz.
Co nagle, to po diabla.
Praca nie hańbi.
Praca uszlachetnia.
Sprzedać za grosze.
Chytry dwa razy traci.
Wyrzucać pieniądze w błoto.
Jaka płaca, taka praca.
Życ na wysokiej stopie.
Głodowa płaca.

18.6 LICZBY WE FRAZELOGII

Byť (ako) v siedmom nebi.
Byť jednou nohou v hrobe.
Byť medzi dvoma (mlynskými) kameňmi.
Byť na jednej lodi.
Bývať pod jednou strechou.
Človek dvoch tváří.
Do tretice všetko dobré.
Dvom pánom nemožno slúžiť.
Hádzať všetkých do jedného vreca.
Jeden za osemnásť, druhý bez dvoch za dvadsať.
Jeden za všetkých, všetci za jedného.
Jednou ranou zabiť dve muchy.
Kúpiť za päť prstov a šiestu dlaň.
Mať dve tváre.
Medzi štyrmi očami.
Mlieť dve na tri.
Nepriateľ číslo jeden.
Postaviť všetko na jednu kartu.
Robiť všetko na jedno kopyto.
Robiť za dvoch.
Siedma veľmoc.
Všetci do jedného.
Za siedmimi horami a siedmimi dolinami.
Žiť medzi štyrmi stenami.

Być w siódmym niebie.
Być jedną nogą w grobie.
Znajdować się między młotem a kowadłem.
Jechać na tym samym wózku.
Mieszkać pod jednym dachem.
Dwulicowy człowiek.
Do trzech razy sztuka.
Nie można służyć dwóm panom.
Wrzucać wszystkich do jednego worka.
Wart Pac pałaca, a pałac Paca.
Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego.
Upiec dwie pieczenie przy jednym ogniu.
Ukraść.
Mieć dwie twarze.
W cztery oczy.
Pleść piątę przez dziesiątę.
Wróg numer jeden.
Postawić wszystko na jedną kartę.
Robić wszystko na jedno kopyto.
Pracować za dwóch.
Czwarta władza. (*media*)
Wszyscy co do jednego wszystko jedno.
Za siedmioma górami, za siedmioma lasami.
Życ w czterech ścianach.

18.7 PODSTAWOWE PRZYSŁOWIA

Aká matka, taká Katka.
Ako kto seje, tak žne.
Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva.
Ani Rím nepostavili za jeden deň.
Babka k babce, budú kapce.
Bližšia košeľa ako kabát.
Cvik robí majstra.
Čas hojí rany.
Čí chlieb ješ, toho pieseň spievaj.
Čo na srdci, to na jazyku.
Deti a blázni hovoria pravdu.
Hlad je najlepšší kuchár.
Hladnému sa vždy o chlebe sníva.
Hlavou múr neprerazíš.
Host' do domu, Boh do domu.
Hovoríť striebro, mlčať zlato.
Iný kraj, iný mrav.
Jablko nepadá ďaleko od stromu.
Každá líška svoj chvost chváli.
Každý si je strojcom svojho šťastia.
Kde sa dvaja bijú, tam tretí víťazí.
Kdo druhému jamu kope, sám do nej padá.
Keď sa chce, tak sa dá.
Keď sa rúbe les, ívery fškajú.
Koniec dobrý, všetko dobré.
Kto do teba kameňom, ty do neho chleboom.
Kto mečom bojuje, mečom zahynie.
Kto sa topí, aj slamky/britvy sa chytí.
Kto vietor seje, žne dážd'.
Kuj železo, kým je horúce.
Láska hory prenáša.
Lepšie neskoro ako nikdy.
Lepšie s múdрым plakať ako s bláznom skákať
Lož má krátke nohy.
Medzi slepými je jednooký kráľom.
Múdre mu napovedz, hlúpemu dopovedz.
Mýliť sa je ľudské.
Na každý hrniec sa pokrievka nájde.
Nehovor hop, dokiaľ si nepreskočil.
Nechvál' deň pred večerom.
Nešťastie nechodí po horách, ale po ľuďoch.
Nie je všetko zlato, čo sa blyští.
Niet ruže bez trňa.
Nikdy nehovor nikdy.
Núdz a rozum zobúdz a.
Oko za oko, zub za zub.
Padla kosa na kameň.
Palica má dva konce.
Panská láska na zajačom chvoste visí.
Ponáhľaj sa pomaly.
Príležitosť robí zlodēja.
Proti gustu žiaden dišputát.
Radšej hrozný koniec ako hrôza bez konca.
Radšej neskoro ako nikdy.
Raz si dole, raz hore.
S jídlem roste chuť.

Jaka matka, taka córka.
Jak sobie pościelesz, tak się wyśpisz.
Jak Kuba Bogu, tak Bóg Kubie.
Nie od razu Rzym zbudowano.
Ziarnko do ziarnka, a zbierze się miarka.
Bliższa koszula ciału niż sukmana.
Trening czyni mistrza.
Czas goi rany.
Kto czyj chleb je, tego piosenkę śpiewa.
Co na sercu, to na języku.
Dzieci i głupcy mówią prawdę.
Głód jest najlepszym kucharzem.
Głodnemu chleb na myśli.
Głową muru nie przebijesz.
Gość w dom, Bóg w dom.
Mowa jest srebrem, milczenie złotem.
Co kraj, to obyczaj.
Niedaleko pada jabłko od jabłoni.
Každ a pliszka swój ogon chwali.
Každ y jest kowalem własnego losu.
Gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta.
Kto pod kim dołki kopie, ten sam w nie wpada.
Dla chcącego nic trudnego.
Gdy drwa rąbią, wióry lecą.
Wszystko dobre, co się dobrze kończy.
Kto w ciebie kamieniem, ty w niego chlebem.
Kto mieczem wojuje, ten od miecza ginie.
Tonący brzytwy się chwyt a.
Kto sieje wiatr, zbiera burzę.
Kuj żelazo, póki gorące.
Miłość przenosi góry.
Lepiej późno niż wcale.
Lepiej z mądrym zgubić niż z głupim znaleźć.
Kłamstwo ma krótkie nogi.
Na bezrybiu i rak ryba.
Mądrej głowie dość dwie słowie.
Mylić się jest rzeczą ludzką.
Každ y garnek znajdzie swoją pokrywkę.
Nie mów hop, dopóki nie przeskoczysz.
Nie chwal dnia przed zachodem słońca.
Nieszczęścia chodzą po ludziach.
Nie wszystko złoto, co się świeci.
Nie ma róży bez kolców.
Nigdy nie mów nigdy.
Potrzeba matką wynalazku.
Oko za oko, ząb za ząb.
Trafiła kosa na kamień.
Každ y kij ma dwa końce.
Łaska pańska na pstrym koniu jeździ.
Śpiesz się powoli.
Okazja czyni złodzieja.
Z gustami się nie dyskutuje.
Lepszy straszny koniec niż strach bez końca.
Lepiej późno niż wcale.
Raz na wozie, raz pod wozem.
Apetyt rośnie w miarę jedzenia.

Sľuby sa sľubujú, blázni sa radujú.
Ten sa smeje najlepšie, kto sa naposledy smeje.
Tichá voda brehy podmýva.
Účel posväcuje prostriedky.
V zdravom tele zdravý duch.
Viac hláv, viac rozumu.
Všade dobre, doma najlepšie.
Všetky cesty vedú do Ríma.
Zakázané ovocie najlepšie chutí.
Zíde z očí, zíde z mysle.
Zvyk je železná košeľa.

Obiecanki-cacanki, a głupiemu radość.
Ten się śmieje, kto się śmieje ostatni.
Cicha woda brzegi rwie.
Cel uświęca środki.
W zdrowym ciele zdrowy duch.
Co dwie głowy, to nie jedna.
Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej.
Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu.
Zakazany owoc smakuje najlepiej.
Co z oczu, to i z serca.
Przyzwyczajenie jest drugą naturą człowieka.